

Jaarverslag 2020

Inhoudsopgave

1. JAARVERSLAG OP HOOFDLIJNEN	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Resultaat op hoofdpijnen.....	5
1.3 Analyse resultaten	12
2. PROGRAMMAVERANTWOORDING	18
2.1 Inwoner op 1	18
2.2 Duurzaam	27
2.3 Werk aan de winkel.....	34
2.4 Samenredzaam	47
2.5 Mijn Steenwijkerland	58
2.6 Financiën en bedrijfsvoering	75
3. INTEGRALE PROGRAMMA'S.....	80
4. SPECIFIEKE PARAGRAFEN.....	84
4.1 Lokale heffingen	84
4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	88
4.3 Onderhoud kapitaalgoederen.....	101
4.4 Financiering	106
4.5 Bedrijfsvoering.....	112
4.6 Verbonden partijen.....	116
4.7 Uitvoering grondbeleid 2020	129
5. VERKLARING ENSIA.....	131

1. Jaarverslag op hoofdlijnen

1.1 Inleiding

Met dit jaarverslag blikken we terug op het jaar 2020. Het jaar dat de geschiedenis in gaat van de uitbraak van een wereldwijde pandemie, het coronavirus, dat in maart 2020 Nederland treft en vervolgens het hele jaar op allerlei terreinen van meer dan normale invloed is geweest.

De gevolgen van deze pandemie zijn verstrekend gebleken. De maatregelen die worden ingezet om het virus te bestrijden hebben grote invloed op de samenleving. Inwoners, ondernemers, verenigingen en organisaties worden op allerlei manieren getroffen, zowel in sociaal als in economisch opzicht. Inmiddels is er begin 2021 aangevangen met het vaccineren van de meest kwetsbare mensen.

Wij hebben waar mogelijk onze inwoners en ondernemers zoveel mogelijk geprobeerd een helpende hand te bieden. Zo is er onder meer een gemeentelijk noodloket voor ondernemers opgericht, noodkinderopvang ingesteld en steun verleend aan maatschappelijke organisaties en de zorg. Een vitaliteitsfonds is opgericht om de lokale samenleving te ondersteunen.

Ook voor onze organisatie zijn de gevolgen groot geweest. Allereerst omdat er een grote inzet benodigd was (en is) voor de crisisorganisatie, maar in feite heeft de crisis voor zo ongeveer alles wat wij als organisatie doen effect gehad. Deze effecten varieerden in alle soorten en maten. Is het niet omdat er extra taken bijkwamen dan was het omdat bepaalde taken niet uitgevoerd konden worden. Of dat ze anders uitgevoerd moesten worden omdat er geen fysiek contact mogelijk was. Veel overleggen, gesprekken of huisbezoeken zijn we digitaal gaan voeren.

In dit document leggen we verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiële resultaten van het afgelopen jaar op basis van de begroting 2020. Terugkijkend zien we dat we 71% van onze doelstellingen hebben weten te behalen. Dat percentage ligt iets hoger dan het percentage waar we nog in de najaarsnota van uitgaven (66%). Bij die najaarsnota hebben we overigens, conform de wens vanuit de gemeenteraad zoals geuit bij de behandeling van de jaarstukken 2019, meerdere doelstellingen concreter geformuleerd.

In juni vorig jaar hebben wij u een prognose voor het financiële resultaat over 2020 afgegeven. In deze informatie nota gingen wij uit van een negatief resultaat van € 3,1 miljoen. Op basis hiervan in de zomerperiode hebben wij diverse saldoverbeterende maatregelen uitgewerkt, resulterend in een minder negatief saldo van € 2,2 miljoen in de najaarsnota.

Na de vaststelling van najaarsnota is de septembercirculaire (incl. BUIG budget) verschenen. Deze circulaire bracht dermate grote positieve financiële effecten met zich mee, dat de voorspelling van het resultaat op bijna nul zou uitkomen. Daarna is het resultaat verder in positieve zin opgelopen. Inmiddels kunnen we u nu melden dat het rekeningsaldo over 2020 zelfs uitkomt op bijna € 4,4 miljoen positief. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat in de najaarsnota een bedrag van bijna € 1,1 miljoen uit de reserve vaste buffer is gehaald ter dekking van corona gerelateerde uitgaven.

Kijken wij dieper naar de onderliggende financiële ontwikkelingen en risico's, dan zien wij een zorgelijke financiële ontwikkeling in het afgelopen jaar op het sociale domein. In totaliteit hebben wij het afgelopen jaar op het sociale domein financiële bijstellingen moeten treffen van structureel € 3,5 miljoen op lopend naar € 4,6 miljoen in 2024. Het onderdeel jeugdzorg en Wmo is voor deze periode bijgesteld met € 2,4 miljoen oplopend naar bijna € 3,6 miljoen. Verdere versoberingsmaatregelen en verhoging van het kostenbewustzijn, die wij via het programma Transformatie 2.0 oppakken, blijven dan ook noodzakelijk.

De in het afgelopen jaar opgestelde meerjarenbegroting 2021- 2024 is sluitend vastgesteld. Dat ging niet zonder pijn of moeite. Het financieel beeld maakte nieuwe bezuinigingen en forse maatregelen noodzakelijk. Dit betrof onder meer:

- Geen prijscompensatie
- Geen looncompensatie
- Verhoging OZB met 9,9% en afvalstoffenheffing met 15,1%
- Verlaging van de rioolheffing met 6%
- Introduceren van een vermoedelijkheidsretributie

In 2020 heeft de focus met name gelegen op het voorkomen en bestrijden van de coronapandemie. Dit heeft de gehele organisatie veel inspanningen gekost en ook in het eerste halfjaar van 2021 is dat nog niet anders. Dit heeft ook geleid tot vertraging in het realiseren van beoogde doelen in het afgelopen jaar. Hierbij kunnen we noemen:

- Omgekeerde toets in 2020 in implementatiefase, in plaats van ingevoerd
- Horeca opleiding niet van start gegaan
- Prestatieafspraken gesubsidieerde instellingen niet gerealiseerd
- Geen woonbehoefte woonwagengebouwen

Zoals aangegeven hebben wij desalniettemin 71% van onze doelstellingen weten te realiseren en zijn er mooie resultaten te benoemen. Zoals bijvoorbeeld:

- De organisatie heeft met veel inspanningen bij kunnen dragen aan de ondersteuning van onze ondernemers door uitvoering te geven aan de TOZO regeling, kwijtschelding huur van sportinstellingen en coördineren en uitvoeren van alle van overheidswege opgelegde uitvoeringsplannen
- De scores bij het inwonerstevredenheid zijn op hetzelfde niveau als in 2019. Ook geven inwoners over het algemeen tevreden te zijn over de corona-aanpak van de gemeente.
- Meer dan 200 inwoners die moeilijk kunnen lezen, schrijven, rekenen of internetten hebben met een cursus aan verbetering van deze vaardigheden gewerkt.
- 56% van de bezwaren wordt via mediation opgelost
- De aanpak van de verbetering van diverse fietspaden is gestart.

Voor u ligt nu een uitgebreid document met veel verantwoordingsinformatie over het afgelopen jaar. Wij hopen u hiermee een goed inzicht te geven in de realisatie van de begroting 2020 en wensen u succes met het lezen en analyseren van deze informatie.

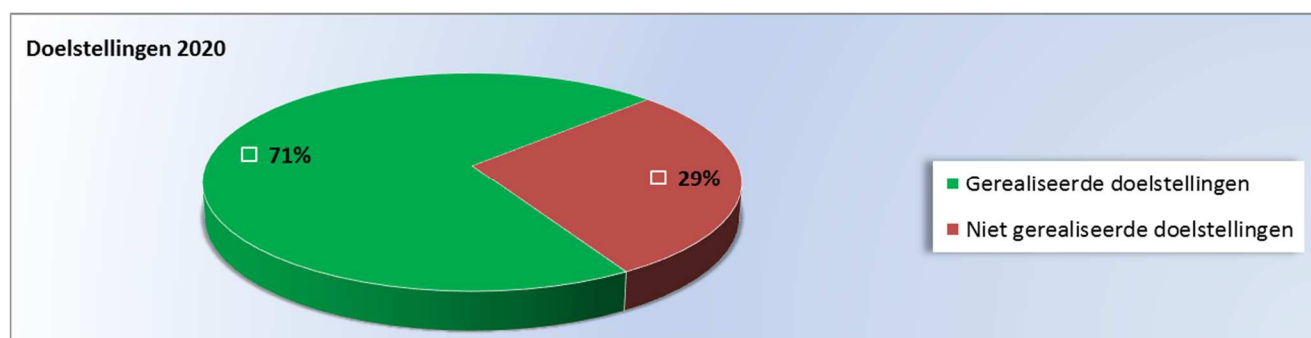
Het college van burgemeester en wethouders van Steenwijkerland

1.2 Resultaat op hoofdlijnen

Dit hoofdstuk toont het totaaloverzicht van de behaalde en niet behaalde doelstellingen. In hoofdstuk 2 zijn deze resultaten per bestuursprogramma gegroepeerd en voorzien van een toelichting.

Ingaande 2020 zijn per programma ook 3 speerpunten opgenomen. De voortgang hiervan zijn in de desbetreffende programma's voor u gerapporteerd. Deze speerpunten hebben veelal ook een relatie met de geformuleerde doelstellingen. Om dubbeltellingen te voorkomen zijn deze resultaten dan ook niet opgenomen in onderstaande resultaten.

❖ Totaal gerealiseerde doelstellingen

Het totaal gerealiseerde doelstellingen in 2020 bedraagt afgerond 71%. Dit ligt iets hoger de prognose in de najaarsnota, waarin is gerapporteerd dat 66% van de doelstellingen zou worden gehaald.

Totaaloverzicht realisatie ambities en doelstellingen 2020

Aangegeven is of een doelstelling is gerealiseerd of niet is gerealiseerd. In het programma is deze voorzien van een toelichting.

Doelstellingen 2020	Doelstelling	Resultaat	
Programma: Inwoners op 1			
Thema 1: Dienstverlening			
Aansluiting op de wensen en behoeften van haar inwoners			
❖ Inwonerstevredenheid bij onderzoeken	≥ 7	7,9	Gerealiseerd
❖ Inwonerstevredenheid bij contacten	≥ 7	8,1	Gerealiseerd
❖ Tenminste 3 onderzoeken per jaar via inwonerspanel	≥ 3	3	Gerealiseerd
❖ Maandelijks spreekuur voor wethouders / collegevergaderingen op locatie	spreekuur	Maandelijks	Gerealiseerd
❖ Digitaliseringsagenda voor doorontwikkeling digitale dienstverlening	agenda	Doorvertaling	Gerealiseerd
Persoonlijk contact heeft de voorkeur			
❖ Persoonlijk contact is regel		Op locatie / Op maat	Gerealiseerd
❖ Tenminste 30% van het aantal bezwaren wordt via mediation opgelost	≥ 30%	56%	Gerealiseerd
❖ Regelmatig locatiebezoek bij aanvrager subsidies en bezwaren		Minder bezoek op locatie/ geen minder persoonlijk contact	Gerealiseerd
Heldere begrijpelijke en toegankelijke communicatie, met aandacht voor laaggeletterdheid			
❖ Brieven en e-mails worden met minimaal een 7,2 beoordeeld	≥ 7,2	Vertraging motie duidelijke taal	NB / Niet gerealiseerd
❖ Een digitale ambitiekaart		Vertraging	Niet Gerealiseerd
Thema 2: Participeren met lef			
We doen het samen. Bouwen aan leefbare en toekomstbestendige kernen			

Doelstellingen 2020	Doelstelling	Resultaat	
❖ Structureel gebiedsoverleg		structureel gebiedsoverleg	Gerealiseerd
Thema 3: Wij bewegen mee			
Participatie zit in ons bloed			
❖ We organiseren inspiratietours / workshops voor ambtenaren rondom participatie		Opgeschort (covid 19)	Niet gerealiseerd
De gemeente is zichtbaar en goed benaderbaar			
❖ De gemeente beschikt over meerdere gebiedsmanagers	3e gebieds-coördinator		Gerealiseerd
Thema 4: Goede ideeën zijn goud waard			
Goede initiatieven zijn goud waard			
❖ Eenduidige regeling voor inwonersinitiatieven		regeling inwonersinitiatieven	Gerealiseerd
Thema 5: Laten zien doet verkopen			
Delen is inspireren			
❖ (Media)aandacht voor vernieuwde regeling en geslaagde inwonersinitiatieven.		2021	Niet gerealiseerd
Programma: Duurzaam			
Thema 6: Energietransitie			
Meer duurzame elektriciteit			
❖ Jaarlijkse stijging van het percentage duurzaam opgewekte energie	> 2019	Afname	Niet gerealiseerd
❖ Ruimtelijke kaders voor grootschalige energieopwekking met goede verdeelsleutels tussen lusten en lasten	Kaders	In raad behandeld	Gerealiseerd
Woningen met een betere energetische kwaliteit			
❖ 45% van de bestaande particuliere woningen heeft in 2022 minimaal label B		Monitoring niet mogelijk	NB
Terugdringen van gasverbruik			
❖ In 2020 hebben we een warmtetransitieplan op hoofdlijnen voor alle gebieden in Steenwijkerland	Warmte-transitieplan	2021	Niet gerealiseerd
❖ Jaarlijks minder huizen met gasaansluiting	< 2019	Niet beschikbaar	NB
Informeren en stimuleren van inwoners en ondernemers			
❖ Tenminste 2 nieuwe (gerealiseerde) lokale duurzaamheidsinitiatieven per jaar	≥ 2	2	Gerealiseerd
❖ Een zichtbaar energieloket in 2019	loket	Digitaal 2020 Fysiek 2021	Gerealiseerd
Schone mobiliteit			
❖ In 2020 10 laadpunten voor auto's gerealiseerd	≥ 10	10	Gerealiseerd
Gemeentelijke eigendommen zijn in 2050 energieneutraal			
❖ De gemeentelijke personen-dienstauto's zijn in 2020 zero-emission		Aanbesteding geslaagd, levering 2021	Niet gerealiseerd
❖ Gefaseerde verduurzaming van de auto's van de buitendienst		Blauwe diesel elektrische voertuigen 2021	Gerealiseerd
Thema 7: Circulaire economie			
Gemeentelijke organisatie is in 2030 circulair			
❖ Elk jaar 1 aanbesteding volledig circulair, de overige aanbestedingen zijn op onderdelen circulair	1	1	Gerealiseerd
❖ Bedrijfsafval op het gemeentehuis + stadswerf wordt vanaf 2020 bedrijfsafval gescheiden ingezameld		2019	Gerealiseerd
Minder afval per inwoner			
❖ Het percentage hergebruik afval per inwoner neemt jaarlijks toe	> 2019 85%	85%	Niet gerealiseerd
❖ Hoeveelheid restafval per inwoner neemt per jaar af	< 64 kg	68 kg	Niet gerealiseerd
❖ In 2030 max 30 kg restafval per inwoner cf VANG doelstelling			NB
❖ Toename gebruik van de mogelijkheid om gratis asbest te storten	> 2019: 10.000 kg	>10.000 kilo	Gerealiseerd
❖ Het restafval bij grote evenementen neemt jaarlijks af	2017: < 162 ton	Geen evenementen	Gerealiseerd
Ondernemers zijn bewust van de circulaire mogelijkheden binnen hun bedrijf			

Doelstellingen 2020		Doelstelling	Resultaat	
❖	Circulaire economie blijvend op de agenda van ondernemers		Actieagenda	Gerealiseerd
❖	Jaarlijks een regiobijeenkomst circulair Steenwijkerland		Digitale bijeenkomsten	Gerealiseerd
Thema 8: Klimaatadaptatie				
Klimaatbestendig handelen in 2020				
❖	Vanaf 2020 handelen we conform het principe weten, willen, werken uit het deltaprogramma		Conform RAS strategie	Gerealiseerd
Programma: Werk aan de winkel				
Thema 9: Ondernemersklimaat				
Excellent vestigingsklimaat				
❖	In 2020 staan wij in de MKB top 50 MKB vriendelijke gemeenten	Top 50 MKB	Niet gereed	NB
❖	Contracten met supermarkten ondertekend	Contract	Ondertekend	Gerealiseerd
❖	Ambitiedocument Steenwijkerdiep		vastgesteld	Gerealiseerd
❖	Ambitiedocument Eeserwold		vastgesteld	Gerealiseerd
❖	Marketing en promotiecampagne Eeserwold		Campagne gestart	Gerealiseerd
Versterken regionale samenwerking				
❖	Steenwijkerland is koploper in de regio Zwolle		Regiodeal gesloten	Gerealiseerd
❖	Beter benutten van het arbeidspotentieel in de regio Zwolle		HCA / omscholing	Gerealiseerd
❖	Meer rendement door bundeling van krachten publiek / privaat		RTC Steenwijkerland / NEXT/ Stapelbanen	Gerealiseerd
❖	Maximaal economisch rendement A32-zone		Toenemende belangstelling	Gerealiseerd
Versterken arbeidsmarkt				
❖	Invulling geven aan Regiodeal Human Capital Agenda regio Zwolle	Beschikbaarheid Wendbaarheid Inclusiviteit	HCA Regio Zwolle	Gerealiseerd
❖	Ontwikkelen van een regionaal ontwikkelfonds om de HCA uit te voeren	Binnen 5 jaar bereiken 10% beroepsbevolking	Operationeel	Gerealiseerd
❖	Aantal mensen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners blijft lager dan het provinciaal gemiddelde	SWL < Prov	34,9 < 45,1	Gerealiseerd
❖	Verkleinen mismatch en per 1-1-2021 meet vormen van hybride onderwijs		Horeca opleiding opgeschort	Niet gerealiseerd
❖	Realisatie van aandeel binnen de regio Zwolle van het banenplan		Conform taakstelling	Gerealiseerd
❖	Jaarlijks 150 leerwerkplekken waarvan 50% uitstroomt naar werk	150	< 50%	Niet Gerealiseerd
❖	Outputafspraken over Steenwijkerlands model		Nieuwe afspraken 2021	Niet Gerealiseerd
Focus op Toerisme & Recreatie				
❖	Meer personen werkzaam in toerisme en recreatie		Lager	Niet gerealiseerd
❖	Meer omzet in de recreatieve sector		Lager	Niet gerealiseerd
❖	Inzicht in vitaliteit van toeristische verblijfssector en toename van de kwaliteit		Vitaliteitsscan	Gerealiseerd
❖	Langer verblijf en hoger bestedingspatroon van de verblijftoerist in het gebied		Nog niet meetbaar	NB
❖	Betere spreiding van toeristen in het gebied en over het jaar		Nog niet meetbaar	NB
❖	Toename kwaliteit toeristische infrastructuur door uitvoering bidbook "Land van Weerribben en Wieden"		(Fiets)paden uitgevoerd en in uitvoering	Gerealiseerd
❖	Duurzame toerisme met behoud van dagelijkse leefkwaliteit		Toekomstvisie / vaarverordening	Gerealiseerd
❖	Weerribben en Wieden als sterk merk in Nederland en internationaal		1 van de 5 gebieden in "Commissie Nationale parken"	Gerealiseerd
Programma: Samen redzaam				
Thema 10 Inclusieve Samenleving				
De Steenwijkerlandse samenleving sluit niemand uit				

Doelstellingen 2020	Doelstelling	Resultaat	
❖ Plan van aanpak "inclusieve gemeente" vastgesteld en gestart		"Onbeperkt Samenleven"	Niet gerealiseerd
❖ In 2020 is de gemeente een regenbooggemeente		2021	Niet gerealiseerd
Mensen met een beperking wordt een beschutte werkplek geboden			
❖ Beschutte werkplek voor minimaal het verplichte wettelijke aantal mensen	17	21	Gerealiseerd
Thema: 11 Preventie			
Het vergroten van duurzame gezondheidswinst en vergroten van veerkracht			
❖ Actieprogramma "gezonde leefstijl" Training "grip en glans"		Niet uitgevoerd	Niet gerealiseerd
❖ In 2022 benadering vanuit het concept positieve gezondheid in eerste en tweedelijns ondersteuning		Minder stappen gezet dan gepland	NB
❖ Sportdeelname door inzet Jeugdfonds sport en zwembonds		159	Gerealiseerd
❖ Project "Voel je goed"		Uitgevoerd	Gerealiseerd
❖ Aangepast sporten "Iedereen actief"		Sportaanbod stilgelegd	Niet gerealiseerd
Het aantal mensen dat niet kan deelnemen aan de samenleving vanwege armoede neemt af			
❖ In 2018 wordt het beleidsplan Herijking Armoedebeleid vastgesteld	Uitvoering beleidsplan	Uitgevoerd	Gerealiseerd
❖ Het aantal jeugdigen in gezinnen met armoederisico in Steenwijkerland neemt af (t.o.v. 2018)		Geen cijfers CBS	NB
Onderwijsachterstanden en voortijdig schoolverlaten wordt teruggedrongen			
❖ In 2019 is het beleidsplan "Samen voor Ryan" vastgesteld	6 projecten	Uitgevoerd	Gerealiseerd
Het aantal inwoners dat moeite heeft met lezen, schrijven, rekenen of digitale vaardigheden neemt af			
❖ Inwoners nemen deel aan cursus taalvaardigheid	150	150	Gerealiseerd
❖ Inwoners nemen deel aan cursus rekenvaardigheid	25	25	Gerealiseerd
❖ Inwoners nemen deel aan cursus digitale vaardigheid	25	25	Gerealiseerd
Alle kinderen krijgen de kans om zich goed te ontwikkelen			
❖ De ambitie is dat alle peuters deelnemen aan voorschoolse voorziening	100%	87%	Niet gerealiseerd
Versterken van inzet van vrijwilligers en maatschappelijke initiatieven in het sociaal domein			
❖ Vrijwilligersbeleid beschreven en vastgesteld	Vrijwilligersbeleid vastgesteld	Pas op de plaats	Niet gerealiseerd
❖ Visie op de gemeentelijke rol ten aanzien van maatschappelijke initiatieven in het sociaal domein vastgesteld	Visie sociaal domein vastgesteld	Uitvoering o.b.v. leidende principes	Niet gerealiseerd
Thema 12: Ondersteuning			
Inwoners krijgen zo thuis nabij mogelijk ondersteuning en hebben zo min mogelijk last van grenzen tussen zorgwetten en zorgverleners			
❖ Het aantal verwijzingen van de huisarts naar individuele voorzieningen jeugdhulp GGZ neemt af	2020 < 2019	80%	Niet gerealiseerd
❖ In 2020 realisatie verbreding afstemmingsoverleg met huisartsen		Q4 afspraken samenwerking 2021	Gerealiseerd
Mensen met verward gedrag krijgen passende ondersteuning			
❖ Actieplan "sluitende aanpak mensen met verward gedrag" wordt uitgevoerd	Scholing / 24/7 meldpunt / Project Samen starten	Grip op verward gedrag / Meldpunt verward gedrag / Samenwerking	Gerealiseerd
Inwoners die een maatwerkvoorziening nodig hebben worden goed geholpen vanuit één geïntegreerde (Wmo, Jeugdhulp, P-wet) gemeentelijke toegang			
❖ Fysieke samenvoeging toegang WMO, Jeugdzorg en participatie		Per 1-1-2020 één toegang	Gerealiseerd
❖ In kaart brengen en waar mogelijk integratie / migratie van gebruikte systemen		uitgevoerd	Gerealiseerd
❖ Omgekeerde toets in 2e helft 2020 ingevoerd		Q4 2020 implementatie	Niet gerealiseerd
In 2022 is er een goede afstemming tussen zorg die vanuit onderwijs wordt ingezet en de jeugdhulp			
❖ Gezamenlijk referentiekader "Samen voor Ryan"	Pilot SO+ 't Ravelijn	Geëvalueerd	Gerealiseerd

Doelstellingen 2020	Doelstelling	Resultaat	
Programma: Mijn Steenwijkerland			
Thema 13: Aantrekkelijke en veilige leefomgeving			
Mensen voelen zich mede-eigenaar van de leefomgeving			
❖ In samenspraak met kernen en wijken krijgt het gebiedsgericht werk handen en voeten	Gebiedsgericht werken	Ossenzijl / Steenwijkerwold	Gerealiseerd
❖ Ondersteuning van jaarlijks ten minste één gezamenlijk aangedragen en substantieel bewonersinitiatief	1	4	Gerealiseerd
Inwoners en bezoekers waarderen de openbare ruimte			
❖ Twee bloemrijke entrees in 2021	Vorbereiding	2 realisatie 1 voorbereiding	Gerealiseerd
❖ Uitvoering onderhoud openbare ruimte conform uitvoeringsplan 2020			Gerealiseerd
Behoud cultuur en eigen identiteit			
❖ Behoud van ontmoetingsplekken (dorpshuizen en MFC's)	Geen sluiting	Geen sluiting	Gerealiseerd
❖ Duurzaam landschapsbeheer: de pilot Willemsoord	pilot	afgerond	Gerealiseerd
❖ Projecten gebiedsgerichte aanpak Giethoorn		Openbare ruimte / Vonders en bruggen	Gerealiseerd
Versterken biodiversiteit			
❖ Starten realisatie van het plan van aanpak biodiversiteit		Dag van de biodiversiteit	Gerealiseerd
Veilige kernen			
❖ Verbeteren verkeerveiligheid in Steenwijkerland: Onderzoek 2 knelpunten		Onderzoek 2 knelpunten	Gerealiseerd
❖ Aanvullende maatregelen Blokzijl ter voorkoming van overlast	Verbod instellen	Geslotenverklaring ingesteld	Gerealiseerd
❖ Opstellen inrichtingsplan Kallenkote fase II		Uitgewerkt	Gerealiseerd
Thema 14 Wonen			
Vergrijzing als kans			
❖ Vertaling kansen rapport "vergrijzing als kans" in uitvoeringsplan 2020-2022		Geïntegreerd onder een leven lang leren /ontwikkelen/participeren	Niet Gerealiseerd
Realistische groei woningbouw Steenwijkerland			
❖ In 2020 ligt er een helder planologisch kader voor het toevoegen en splitsen van woningen in kernen en buitengebied		Vertraging door omgevingsplan	Niet gerealiseerd
❖ Plan van aanpak "Woningbouw Dorpen en Kernen Steenwijkerland	woonbehoefte in 3 kernen	3 kernen	Gerealiseerd
❖ In 2020 wordt nader uitvoering gegeven aan het investeringsplan sociale huur voor de noordelijke kernen en Steenwijk (2018)		vorbereiding	Gerealiseerd
Een passende woning voor iedereen			
❖ Het aantal huurwoningen in Steenwijkerland blijft tenminste gelijk aan het niveau van 2017	Aantal huurwoningen > dan in 2017	Afname	Niet Gerealiseerd
❖ Prestatieafspraken Steenwijkerland 2018-2022 met de woningcorporaties worden conform uitgevoerd		Jaarlijkse afstemming	Gerealiseerd
❖ Uitvoering geven aan de visie en projectplan "inclusief wonen "		3 pilotprojecten	Gerealiseerd
❖ Regeling startersleningen blijft behouden De regeling blijversleningen wordt uitgevoerd afhankelijk van een raadsbesluit		2020:: 5 leningen	Gerealiseerd
❖ Huisvesting statushouders conform taakstelling / woonbehoefte woonwagewoners vastgesteld		31 Woonbehoefte niet vastgesteld	Niet gerealiseerd
Impuls aan wijken of kernen			
❖ Wijkvernieuwing Steenwijk-West is afgerond in 2025	Afronding 2025	Start bouw van 77 sociale huurwoningen	Gerealiseerd
❖ Opstellen van een gezamenlijke visie en uitvoeringsplan voor wijkvernieuwing in twee kernen of wijken	Visie en uitvoeringsplan	Start medio 2020	Gerealiseerd
Thema:15 kunst en cultuur			
We stimuleren een brede cultuurparticipatie			
❖ Prestatieafspraken met De Meenthe worden in 2020 uitgevoerd		Vertraagd	Niet gerealiseerd
❖ Prestatieafspraken met de bibliotheek worden in 2020 uitgevoerd		Vertraagd	Niet gerealiseerd

Doelstellingen 2020	Doelstelling	Resultaat	
❖ Plan van aanpak Scala (inclusief evaluatie met stakeholders)		Vertraagd	Niet gerealiseerd
❖ In 2020 wordt het subsidiebeleid ter versterking van de amateurkunst herzien		Vertraagd	Niet gerealiseerd
Vergroten zichtbaarheid cultuursector en herkenbaarheid gemeente			
❖ Instellen / aanstellen cultuurmakelaar		Per 1 september	Gerealiseerd
❖ Instellen culturele netwerkvorming		2021	Niet gerealiseerd
❖ Rapportage invulling museumproject		Informatienota	Gerealiseerd
❖ Marketing – en PR plan voor de culturele sector		Culturele uitagenda	Gerealiseerd
Thema 16: Sport en bewegen			
Zoveel mogelijk vitale, fitte, participerende inwoners in Steenwijkerland in een omgeving die uitnodigt tot gezond gedrag			
❖ Ondertekening van het Steenwijkerlands sportakkoord		Alternatieve ondertekening	Gerealiseerd
❖ Vaststellen van de visie beheer en onderhoud sportvelden	Visie	Visie beheer en onderhoud vastgesteld in oktober 2020	Gerealiseerd
❖ Stimuleren van evenementen met behulp van evenementensubsidies		Subsidie verleend (wijzigingsverzoeken)	Gerealiseerd
Thema 17: Mobiliteit			
Iedereen mobiel			
❖ In 2020 wordt een strategische mobiliteitsvisie vastgesteld	mobilitieitsvisie	Uitgangspunten vastgesteld	Gerealiseerd
❖ De tevredenheid over de voet- en fietsinfrastructuur neemt toe ten opzichte van 2017 en promotie fiets		Uitvoering verbetering 12 fietspaden	Gerealiseerd
❖ Aanpak knelpunten onderzoek naar toegankelijkheid van de openbare ruimte	Schouw	Gebiedsgericht schouwen	Niet gerealiseerd
Thema 18 Onderwijs en onderwijshuisvesting			
Kwalitatief goede en duurzame schoolgebouwen			
❖ Het integraal huisvestingsplan is vertaald in en uitvoeringsplan en fase 1 hiervan (Tuk, Wanneperveen, de Gagels en Eekeringe) is in uitvoering			
❖ School PuzzelStuk en dorps huis Tuk	Voorbereiding / Aanbesteding 2020	Vergunning / aanbesteed / voorbereiding voor bouwen	Gerealiseerd
❖ Scouting Tuk (relatie met school en dorps huis)	Verplaatsing 2020	Bestemmingsplan in procedure	Gerealiseerd
❖ Samenlevingsschool De Lisdodde Wanneperveen	Voorbereiding 2020 Realisatie 2022	PvE opgesteld	Gerealiseerd
❖ Emma- en Frisoschool, de Gagels Steenwijk	Voorbereiding 2020	Onderzoeken t.b.v. vergunningen gestart	Gerealiseerd
❖ RSG/CSG Eekeringe Steenwijk	Voorbereiding 2020	Besluitvorming vertraagd	Niet gerealiseerd
❖ Nieuwbouw school Giethoorn (geen IHP)	Raadsbesluit	Extra krediet beschikbaar gesteld	Gerealiseerd
Programma: Financiën en bedrijfsvoering			
Thema 19: Verantwoorde gemeentefinanciën			
Sluitende meerjarenbegroting			
❖ Een materieel en reëel sluitende begroting voor alle jaren is het uitgangspunt	Materieel sluitende begroting	Primitieve begroting materieel sluitend	Gerealiseerd
Gematigde ontwikkeling lokale lasten			
❖ De OZB jaarlijks niet meer dan trendmatig verhogen	Trendmatig	OZB 4,6%	Niet gerealiseerd
❖ Voor de afvalstoffenheffing en de rioolrechten worden wijzigingen in de kosten verhaald door de tarieven dienovereenkomstig aan te passen (gesloten huishouding)	Kosten verhaald door tarieven	Afval 8,2% Rioolring 1,6%	Gerealiseerd

Doelstellingen 2020	Doelstelling	Resultaat	
In de Coelo Atlas 2019 zijn we gestegen van plek 40 naar 31 en in de Coelo Atlas 2020 van plek 31 naar 28 van gemeenten met de laagste lokale woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing)			
Voldoende weerstandsvermogen als veilige achtervang			
❖ Op basis van een goede en betrouwbare risicocontrole komen tot een juiste analyse, beoordeling en beheersing	Risico analyse		Gerealiseerd
❖ Voldoende weerstandscapaciteit om financiële tegenvallers op te kunnen vangen	Weerstandratio >1,0	1,5	Gerealiseerd

1.3 Analyse resultaten

Het jaar 2020 sluit financieel met een positief rekeningsaldo van € 4.397.000.

Het totaaloverzicht van de onder- en overschrijdingen is opgenomen in onderstaande tabel:

bedragen x € 1.000

Analyse resultaat jaarrekening (> € 20.000)	Inf. Nota	NJN	Jaarrekening	Totaal
Saldo begroting				
Saldo begroting 2020	38	-	-	38
Raadsbesluiten voorafgaand aan de PPN				
Vaststelling tarieven OZB	- 176	-	-	- 176
Subtotaal resultaat	- 138			- 138
1. De inwoner op 1				
Bestuur: Loonkosten Raad en B&W / vz pensioen	- 50		36	- 14
Bestuur: Representatie		25		25
Burgerzaken: Kadaster	- 40			- 40
Crisisbeheersing en BRWR: Veiligheidsregio IJsselland	63			63
Openbare orde en veiligheid			- 89	- 89
Bidbook	- 64			- 64
Samenkracht en burgerparticipatie: Kernenbeleid			71	71
Verkiezingen		50		50
Overhead			- 39	- 39
Ruimtelijke Ordening			21	21
Bouwen en wonen			819	819
2. Duurzaam				
Duurzaam Beleefbaar Toerisme	- 25			- 25
Maatschappelijk vastgoed			- 98	- 98
Afval			20	20
Milieubeheer			110	110
3. Werk aan de winkel				
Beheer overige gebouwen en gronden : Verkopen OG			143	143
Economische ontwikkeling			45	45
Economische beleid		25	20	45
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen			24	24
4. Samenredzaam				
Inkomensregelingen: BUIG	- 151		456	305
Inkomensregelingen: Apparaatskosten IGSD	322			322
Inkomensregelingen: WWB	592		387	979
Inkomensregelingen: Loonkostensubsidie	- 1.100	150	- 79	- 1.029
Sociaal Domein	- 2.424	- 546	2.682	- 288
Ond. bel. en leerl. zaken: Leerplicht en leerl. vervoer	- 175	130	171	126
Ond. bel. en leerl. zaken: Peuteropvang		50	52	102
Ond. bel. en leerl. zaken: Volwasseneducatie			11	11
Ond. bel. en leerl. zaken: Achterstandsbestrijding			144	144
Musea (historisch archief)			36	36
Volksgezondheid			90	90

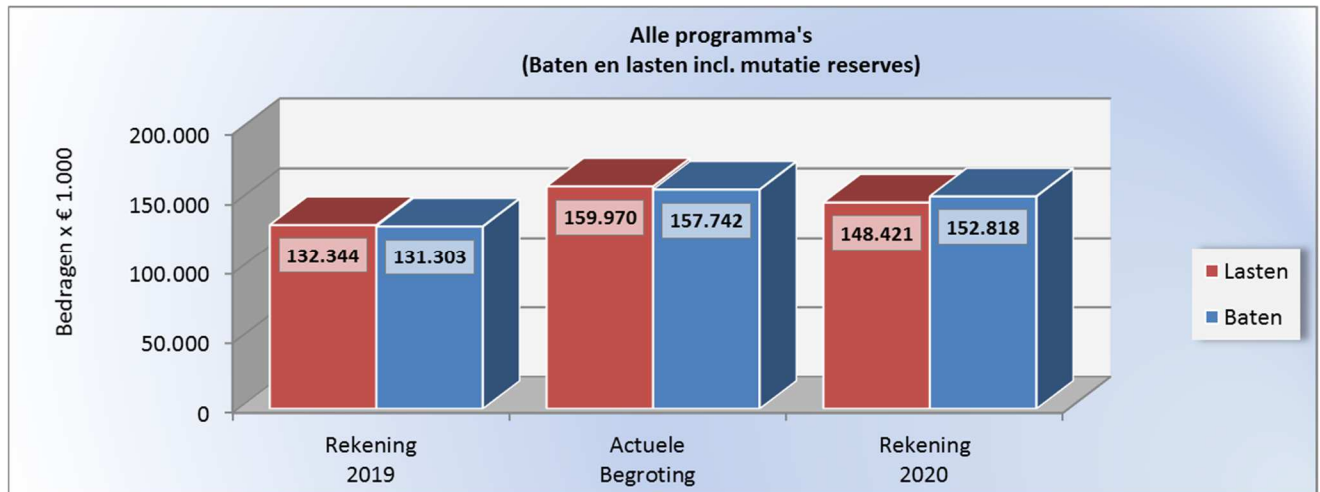
Analyse resultaat jaarrekening (> € 20.000)	Inf. Nota	NJN	Jaarrekening	Totaal
5. Mijn Steenwijkerland				
Verkeer en vervoer		231	119	350
Recreatieve havens			- 20	- 20
Openbaar vervoer			- 26	- 26
Onderwijshuisvesting			- 32	- 32
Sportbeleid en Activering: Spuk uitkering (NJN)		- 86	41	- 45
Sportaccommodaties			142	142
Cultuurpresentatie- productie en participatie: Kunst		30	41	71
Musea		25		25
Cultureel erfgoed			137	137
Wonen en bouwen: Wijkplan Steenwijk - west		50	32	82
6. Financiën en overhead				
Algemene uitkering: sept / dec / mei / sept circulaire	819		1.121	1.940
Treasury: Rente en suppletieuitkering		110		110
Treasury: Dividenden	- 241			- 241
Economische promotie: Toeristen- en Forensenbelasting		- 125	- 4	- 129
Belastingen overig: Hondenbelasting		- 34	- 4	- 38
OZB (niet) woningen: WOZ kosten	- 218	- 122		- 340
OZB (niet) woningen: OZB baten			25	25
Overhead: bedrijfsvoering 2020 (incl taakstelling)		425		425
C.A.O. 2020		164		164
Overige baten en lasten: Corona		296		296
Overige baten en lasten: Onvoorzien	- 98	- 85	48	- 135
Diversen: Verzekeringen	- 151			- 151
Diversen < € 20.000	- 24	114	- 29	60
Subtotaal resultaat Inf. Nota / NJN / Jaarrekening	- 3.104	877	6.624	4.397
Totaal resultaat jaarrekening (cumulatief)	- 3.104	- 2.227	4.397	

In de jaarrekening wordt per programma een uitgebreide toelichting gegeven op de verschillen na vaststelling van de najaarsnota 2020.

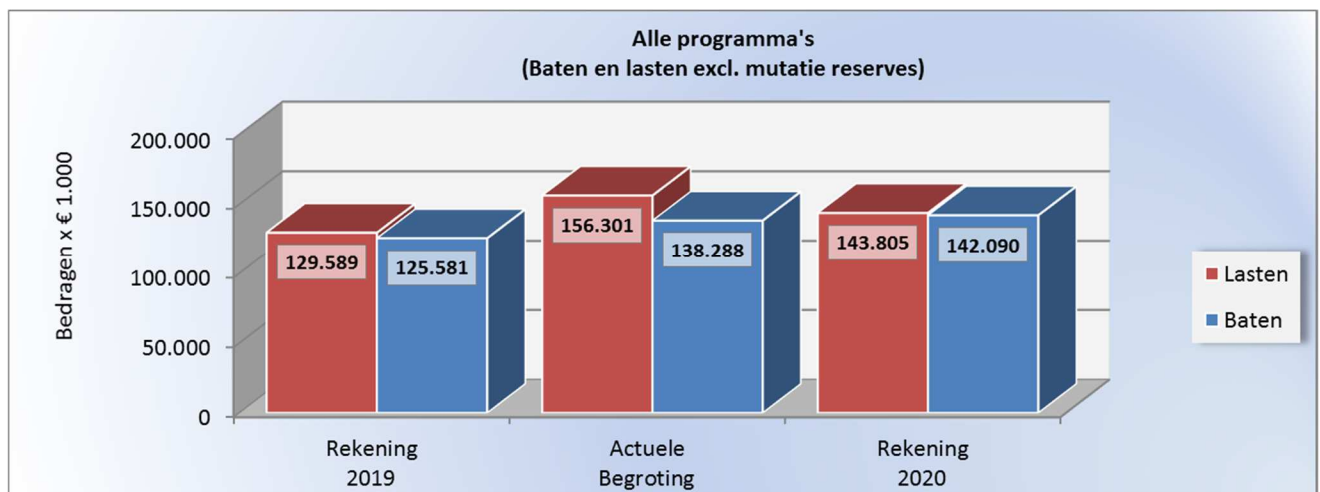
Saldo van de rekening:

De begroting en rekening van de gemeente Steenwijkerland bestaan uit 6 programma's. De mutaties van en naar de reserves maken integraal onderdeel uit van de rekening 2020. Ook de investeringen die uitgevoerd zijn ten laste van reserves maken hier onderdeel van uit. Dit geeft het resultaat weer over het jaar.

Het saldo van de baten en lasten (inclusief mutaties aan en van reserves) bedraagt bijna € 4,4 miljoen positief.

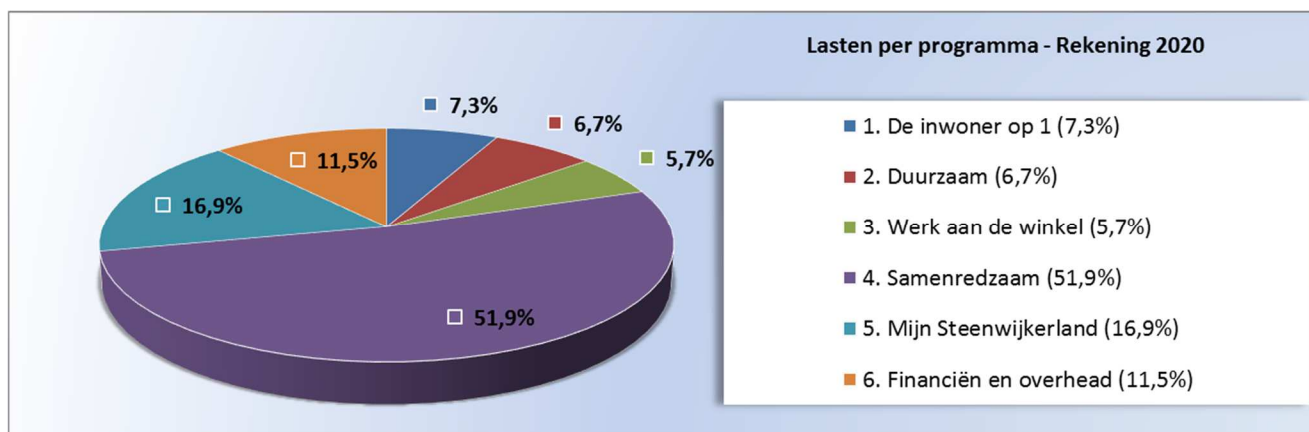
In bovenvermelde tabel zijn de mutaties aan en van reserves meegenomen. Als we deze uitzonderen krijgen we een beeld van het effect op onze reservepositie. Onze reserves nemen af omdat we tal van investeringen uit reserves afdekken. Hier komt het negatieve rekeningresultaat nog bij. Per saldo zijn de lasten in 2020 € 1,715 miljoen hoger dan de baten.

Dit komt overeen met de verlaging van de omvang van onze reservepositie ultimo 2020.

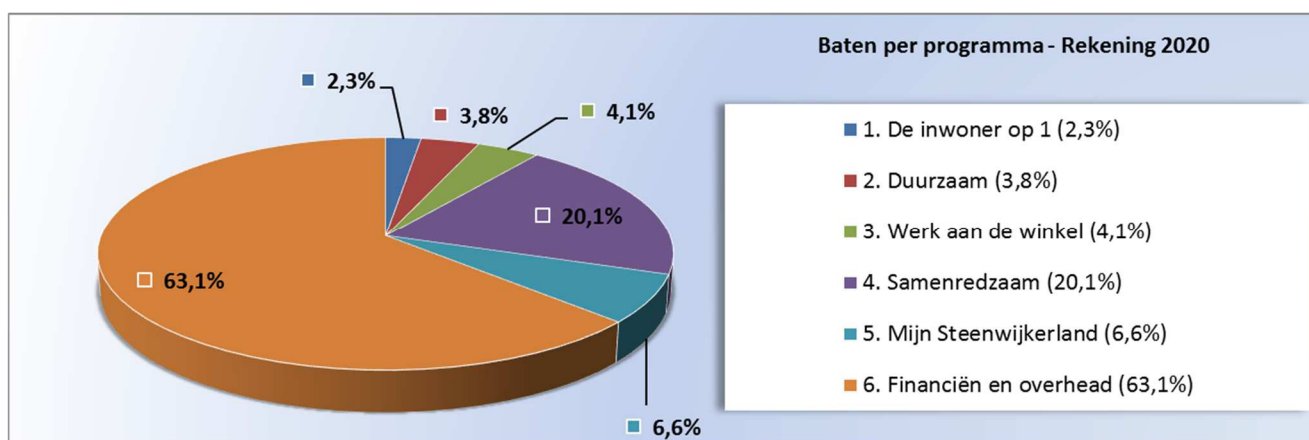
Aandeel van de lasten per programma:

De begroting is opgebouwd uit 6 programma's overeenkomstig het collegeprogramma 2018-2022 (door verbinding naar resultaat). Om u een beeld te geven op welk gebied / programma de bestedingen in 2020 zijn gerealiseerd is een verdeling van de lasten per programma in onderstaande grafiek weergegeven.

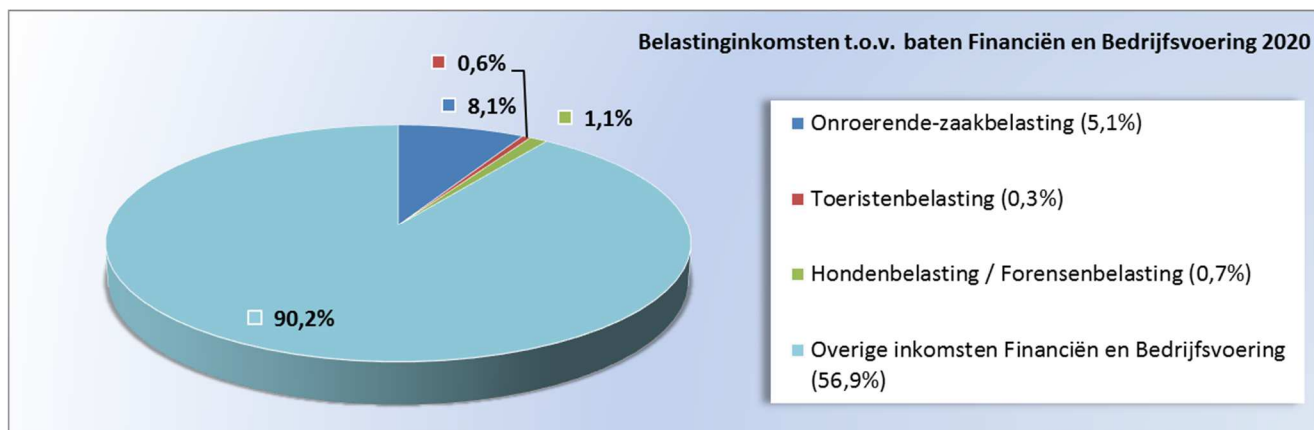

Aandeel van de baten per programma:

Zoals u kunt zien wordt het overgrote deel van de inkomsten van de gemeente Steenwijkerland gerealiseerd in het programma Financiën en bedrijfsvoering. In dit programma zijn de lokale belastingen (OZB, toeristenbelasting, forensenbelasting en hondenbelasting) en de Algemene uitkering van het rijk verantwoord.

De lokale heffingen maken deel uit van programma "Financiën en bedrijfsvoering". Het aandeel van deze heffingen in de inkomsten van het programma kunnen onderstaand als volgt worden weergegeven:

De overige inkomsten omvatten de inkomsten uit het gemeentefonds. Duidelijk wordt hiermee dat de afhankelijkheid van de Algemene uitkering vele malen groter is dan van de lokale heffingen.

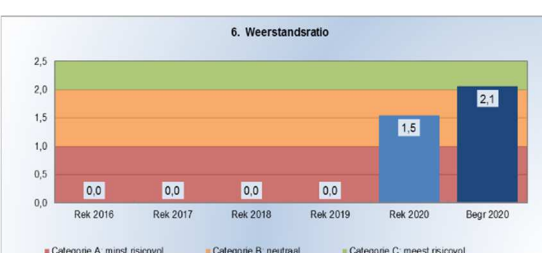
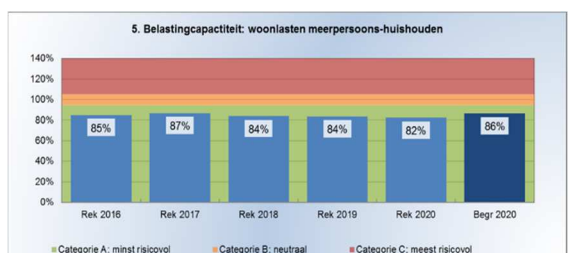
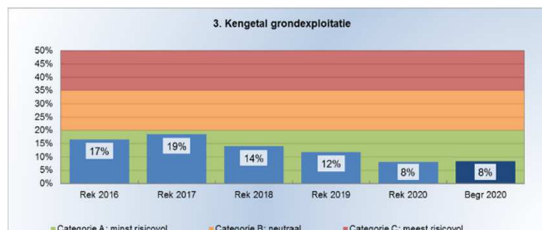
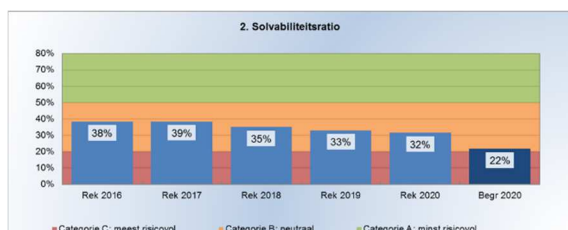
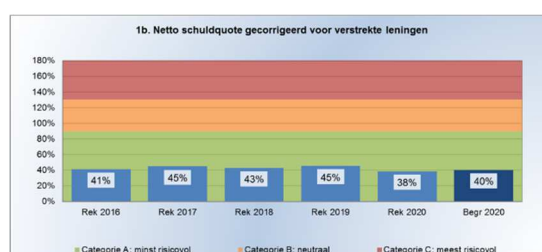
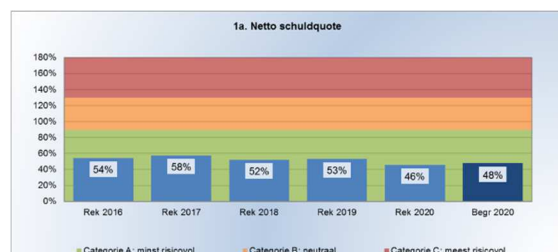
Kengetallen

Vanaf 2015 zijn voor gemeenten nieuwe kengetallen ingevoerd. Dit om inzicht te geven in de ontwikkeling van geldstromen en de hoogte van onze schuldpositie.

1. Netto schuldquote & netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen
2. Solvabiliteit
3. Grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte
5. Belastingcapaciteit

Het Rijk hanteert een drietal categorieën voor de beoordeling van de financiële positie, categorie A (groen), B (oranje), C (rood). Categorie C is daarbij het meest en categorie A het minst risicovol.

Onze (historische) kengetallen 2020:

Bij een stabiele exploitatiebegroting zullen bovenvermelde kengetallen een “normale” ontwikkeling ondergaan. Omdat de gemeente in 2020 extra taken heeft uitgevoerd (zoals de Tozo, met een omvang van ruim € 10 miljoen) die op termijn weer zullen wegvallen worden de kengetallen netto schuldquote / netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte geldleningen en het kengetal grondexploitatie als te positief aangemerkt. Bij een “normale” exploitatie zouden deze kengetallen minder positief naar voeren komen.

De weerstandratio (ongewogen) is niet eenvoudig vast te stellen omdat hierbij uitgegaan moet worden van mogelijk scenario die op de gemeente af kunnen komen. De risicoscan zoals opgenomen in de begroting 2021 is hierbij als uitgangspunt gekozen. De verwachting is dat vanwege de corona en de toekomstige effecten hiervan de risico's zullen toenemen. Deze zijn met name te verwachten op het gebied van Rente /Inflatie / toename instroom PW / jeugdhulp en lagere dividenduitkeringen.

Verder verwijzen we naar de databank van de provincie Overijssel voor informatie over de kengetallen van alle gemeenten in onze provincie.

De databank is te vinden op https://overijssel.databank.nl/jive/?cat_show=Gemeentefinanci%C3%ABn.

Ook kunt u deze gegevens van de programmabegroting 2020 op de site van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) bij de houdbaarheidstest gemeentefinanciën versie 2020 raadplegen.

Dit jaarverslag blikt terug op 2020. Vele projecten vorderen en/of zijn afgesloten. In bijlage 6 van de jaarrekening is een totaaloverzicht weergegeven van de afgesloten projecten en in bijlage 7 worden de nog de beschikbare kredieten per ultimo 2020 van € 27,0 miljoen, (ultimo 2019 € 20,4 miljoen) gepresenteerd.

2. Programmaverantwoording

2.1 Inwoner op 1

Waar gaan we voor?

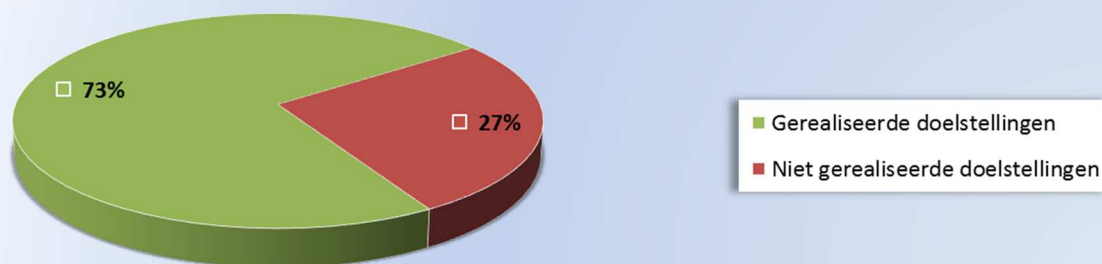

Programmabegroting 2020-2023

Inwoners en ondernemers willen meer zeggenschap over en regie op hun eigen leefomgeving. Zij nemen daarom steeds vaker zelf het initiatief, pakken verantwoordelijkheid en verwachten een betrokken en dienstbare gemeente. De gemeente geeft deze initiatiefnemers de ruimte en schept voorwaarden. Inwoners ervaren daarbij een betrokken en betrouwbare overheid met creativiteit en lef: ja, mits... is de grondhouding waarmee de gemeente initiatieven benadert. Inwoners merken dat de gemeente opkomt voor de belangen van haar inwoners bij andere overheden. De wensen en behoeftes van de inwoners en ondernemers staan centraal bij de dienstverlening.

Onze ambities zijn hieronder vertaald in een aantal doelen en concrete resultaten, onderverdeeld naar de 5 thema's uit het programma 'De inwoner op 1': Dienstverlening, Participatie met lef, Wij bewegen mee, Goede ideeën zijn goud waard en Laten zien doet verkopen.

Doelstellingen 2020

❖ Trends en ontwikkelingen

Onderstaand geven we de belangrijkste trends en ontwikkelingen die positief dan wel negatief hebben bijgedragen aan de beoogde resultaten. Dit betreffen zowel zelf tot stand gebrachte als niet beïnvloedbare zaken waar de gemeente mee is geconfronteerd.

Privacy en informatiebeveiliging

- ▼ Privacy blijft een belangrijk onderwerp, doordat het vaak, meestal niet positief, in het nieuws is. Ook informatiebeveiliging of -veiligheid is regelmatig in het nieuws. Denk aan de digitale gijzeling van de universiteit van Maastricht, de digitale aanval op de gemeente Hof van Twente of het (mogelijke) datalek bij de GGD's.

Mensen zijn daardoor bezorgd over hun (online) privacy en willen (meer) regie over hun gegevens.

De AVG (algemene verordening gegevensbescherming) speelt hierin een belangrijke rol. De AVG kan mogelijk op gespannen voet staan met andere uitgangspunten die wij geformuleerd hebben. Bijvoorbeeld onze wens om inwoners, vanuit het oogpunt van dienstverlening, op een proactieve manier te benaderen of om bijvoorbeeld vanuit het oogpunt van zorg signalen te kunnen delen om tijdig te kunnen handelen.

Zelfregie, zelfredzaamheid, participatie

- ▲ Steeds meer mensen willen zelf de regie houden. Regie in de producten en diensten die inwoners van ons afnemen en regie over hun omgeving.
Om die regie mogelijk te maken moeten wij zorgen voor dienstverlening op maat, in bereikbaarheid, taal en kanaal. Continue monitoring en aanpassing van onze dienstverlening is essentieel.
Daar waar die regie het zelf ontplooiën van initiatieven betreft, zullen wij meer faciliterend (moeten) optreden. Dat vraagt een andere houding van onze medewerkers.
- ▼ Waar aan de ene kant een trend is naar meer zelfregie en zeggenschap, is er ook een keerzijde aan die trend. Niet iedereen is daartoe in staat. De Ombudsman signaleert bijvoorbeeld dat "... het fundament van de Omgevingswet een veronderstelde zelfredzaamheid is: de burger krijgt meer verantwoordelijkheid en de overheid doet stappen terug. Dat terwijl lang niet alle burgers kunnen meekomen. Zij geven aan dat de overheid voor hen steeds verder uit het zicht verdwijnt en zij zich zorgen maken hierover. Bij wie kunnen burgers straks terecht als ze vastlopen? Zelfredzaamheid is een illusie." De Ombudsman roept de overheid op hier rekening mee te houden. "Dan krijgen burgers straks daadwerkelijk de kans om invloed te uitoefenen op hun directe leefomgeving en hun stem te laten horen."
- ▼ Wij willen steeds vaker onze inwoners en ondernemers betrekken bij het ontwikkelen van beleid, visies, plannen en activiteiten. Belangrijk daarbij om te beseffen is dat, als je daarvoor dezelfde soort middelen inzet dezelfde groep mensen zich aangesproken voelt. Daardoor ontstaat het gevaar van 'participatiemoetheid'. Ook voor het betrekken van inwoners en ondernemers moeten wij aansluiten bij hun leefwereld: hoe willen en kunnen zij meedenken, meepraten, meedoen én hoe communiceren wij deze mogelijkheden. We kunnen hiervoor bijvoorbeeld putten uit onderzoek door Motivaction naar zogenaamde burgerschapsstijlen/leefstijlen (in Steenwijkerland).

Complexe vraagstukken (integraliteit)

- ▲ Steeds meer hebben wij te maken met (complexe) vraagstukken van inwoners en ondernemers. Naast de enkelvoudige vragen van inwoners en ondernemers zijn er vraagstukken die een integrale aanpak vereisen, van verschillende disciplines binnen de gemeente, maar ook met andere (netwerk- en samenwerkings)partners. Dat kan leiden tot betere, meer gedragen oplossingen, maar vraagt een andere werkwijze. O.a. de Omgevingswet sluit aan op deze ontwikkeling.

Technologische ontwikkelingen:

- ▲ Afgelopen jaar is gebleken hoe we, als het moet, veel meer digitaal kunnen dan we vooraf dachten. Dat geldt voor ons als medewerkers, maar ook voor onze inwoners en voor onze dienstverlening en participatie. Denk aan beeldbellen, digitale informatieavonden, 'windowshoppen' voor de opbrengst van de 'optrommelactie' in Steenwijkerwold of online aangifte van geboorte en overlijden.
- ▲ Met de informatie die wij als gemeente beschikbaar hebben, kunnen we dienstverlening verbeteren (gegevens die wij hebben hoef je niet uit te vragen; 'big data' kan helpen bij beleidsontwikkeling; klantsignalen inzetten om dienstverlening gericht te verbeteren).
- ▲ Toegankelijkheid; Websites lijken meer en meer doorontwikkelde apps, die bij ontwerp al geschikt zijn gemaakt voor mobiel gebruik ('mobile first') en waarbij in het ontwerp toegankelijkheid o.a. voor mensen met een (visuele) beperking al meegenomen is. Digitale toegankelijkheid is ook een wettelijke verplichting.
- ▼ De digitaal beschikbare informatie neemt exponentieel toe. Veel mensen gebruiken zoekmachines om informatie makkelijker te kunnen vinden op internet. Digitale vindbaarheid is daarmee steeds belangrijker (SEO, Search Engine Optimization). We moeten continu monitoren of de vindbaarheid van digitale informatie voldoende is en zo nodig de website daarop aanpassen.
- ▼ Jongeren ontvangen hun informatie niet of nauwelijks via de traditionele kanalen (geen radio, tv of kranten). Daarmee samenhangend is de trend dat steeds meer mensen in een 'informatiebubbel' zitten. Dat wil zeggen dat zij alleen of voornamelijk informatie zien die past bij hun voorkeuren.
- ▲ Bij onze communicatie zullen we daar rekening mee moeten houden en ook andere media inzetten. Bijkomend voordeel is dat we informatie heel gericht kunnen inzetten.
- ▼ Mensen delen informatie en meningen snel en veel o.m. dankzij sociale media.
Omdat (negatieve) informatie snel verspreid wordt, is het zaak snel en adequaat te reageren op klachten die via social media worden geuit.
- ▲ In 2018 is beleid ontwikkeld hoe we Facebook, Twitter en Whatsapp inzetten. In 2019 zijn we begonnen met Facebook en Twitter als kanaal ('webcare'). Voor de inzet van Whatsapp als kanaal van de gemeente zijn we afhankelijk van de ontwikkelingen bij Whatsapp. Die zien er op dit moment gunstig uit.
- ▼ Een groeiend gebruik van digitale toepassingen betekent niet automatisch dat daarmee ook de digitale vaardigheden toenemen. Dat geldt niet alleen voor laaggeletterden (in Steenwijkerland zijn dat relatief veel mensen), mensen die opgegroeid zijn met een andere taal of ouderen. Ook jongeren en hoger opgeleiden zijn niet allemaal voldoende digitaal vaardig. We zullen daarom altijd oog moeten blijven houden voor hen en maatwerk leveren waar dat nodig is.

Corona

- ▼ Hoezeer we met z'n allen ook positief proberen te blijven, corona heeft een groot effect op ons allen. Dat geldt niet alleen voor ons als medewerkers, maar ook voor onze inwoners; in onze contacten ervaren we dat de lontjes korter zijn. Ook zijn mensen meer thuis en stellen daardoor hogere eisen aan hun nabije omgeving. En hiervoor wordt vaak -terecht of onterecht- naar de gemeente gekeken.

Speerpunt 1: Stimuleren / ondersteunen subsidieregeling inwonersinitiatieven

Eind 2019 evalueren we de regeling "Goede ideeën zijn goud waard". Gelijktijdig kijken we of we in 2020 voorstellen kunnen doen voor een bundeling van de bestaande regelingen om zo te komen tot één effectieve regeling.

Wat wilden we bereiken in 2020?	Wat is er bereikt in 2020?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
	Welke acties zijn uitgevoerd om de speerpunten te realiseren?	
Bundeling van regelingen	De tijdelijke regeling "goede ideeën zijn goud waard" is geëvalueerd en voldoet aan een behoefte. Om het aantal regelingen te vereenvoudigen zijn de oude dorpenmatrix en de hierboven genoemde tijdelijke regeling geharmoniseerd tot één regeling. Deze regeling is inmiddels functioneel. Een onafhankelijke commissie van inwoners beoordeelt de aanvragen en adviseert het college.	●

Speerpunt 2: Dienstverlening op locatie

In 2020 geven we invulling aan dienstverlening op locatie. Een voorstel daartoe zal in het najaar van 2019 aan uw raad worden.

Wat wilden we bereiken in 2020?	Wat is er bereikt in 2020?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
	Welke acties zijn uitgevoerd om de speerpunten te realiseren?	
Dienstverlening op locatie	Op 10 december 2019 heeft het college besloten een informatienota over de invulling van dienstverlening op locatie aan uw raad te sturen. Hierin staat dat we gebundelde dienstverlening op locatie in verschillende kernen en wijken aan gaan bieden, naast het handhaven en intensiveren van bestaande dienstverlening op maat/ op locatie. De gemeente Steenwijkerland is een uitgestrekte gemeente met 32 kernen en wijken. Dat betekent dat we niet in alle kernen en wijken tegelijkertijd gebundelde dienstverlening op locatie kunnen bieden. Daarnaast is het mogelijk dat een vraagstuk te complex of persoonlijk is voor deze wijze van dienstverlening op locatie. Hiervoor bieden we andere vormen van dienstverlening aan. In samenspraak met inwoners, ondernemers en andere betrokken (externe) partijen gaan we starten in Steenwijkerwold, Oldemarkt en Blankenham. Bij het organiseren van de sessies in deze kernen is maatwerk van belang. Iedere kern heeft namelijk andere wensen, vragen en opmerkingen. De sessies kunnen er in elke kern daarom anders uit zien. In samenwerking met PBW's, ondernemers en andere betrokkenen zoeken we een passende invulling. Afhankelijk van de vraag of het thema betrekken we een brede groep ambtenaren en externe partijen zoals politie, woningcorporatie en Sociaal Werk de Kop. Gepland was om in 2020 pilots in Steenwijkerwold, Oldemarkt en Blankenham te doen en deze vervolgens te evalueren. Echter, vanwege de coronamaatregelen/crisis is dit uitgesteld tot 2021.	✗

Speerpunt 3: Vrije inloop

In het coalitieakkoord staat dat we een dagdeel 'vrije inloop' voor een bezoek aan het gemeentehuis gaan realiseren. Uit een peiling van het inwonerspanel blijkt dat respondenten graag een afspraak willen maken voor een bezoek aan de balies in het gemeentehuis,

maar ook dat ze zonder afspraak terecht willen kunnen. Daarom zijn we in september 2019 gestart met een uitgebreide mogelijkheid om ook zonder afspraak op het gemeentehuis geholpen te worden. Van maandag t/m donderdag kunnen inwoners van 9.00 tot 16.00 terecht en op vrijdag van 9.00 tot 12.00 uur. Daarnaast blijft een bezoek op afspraak mogelijk tijdens de gebruikelijke openingstijden (maandag t/m woensdag van 9.00 tot 18.00 uur, donderdag van 9.00 tot 20.00 en vrijdag van 9.00 tot 12.30 uur). In 2020 evalueren we dit en stellen waar nodig bij.

Wat wilden we bereiken in 2020?	Wat is er bereikt in 2020?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
	Welke acties zijn uitgevoerd om de speerpunten te realiseren?	
Vrije inloop	Uit een eerste analyse van de bezoekersaantallen in 2019 en de eerste 2 maanden van 2020 blijkt dat ca 30% van de bezoeken aan de balies van het gemeentehuis een bezoek is waarvoor geen afspraak is gemaakt. De mogelijkheid om ook zonder afspraak langs te komen voorziet daarmee in een behoefte bij (een deel van) de inwoners. Vanwege de coronacrisis is de vrije inloop tijdelijk gestaakt. De evaluatie van de vrije inloop is om die reden dan ook tot nader order uitgesteld.	✗

Thema 1: Dienstverlening

Aansluiting op de wensen en behoeften van haar inwoners

Wat wilden we bereiken in 2020?	Norm 2020	Wat is er bereikt in 2020?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
		Welke acties zijn uitgevoerd om doelstellingen 2020 te behalen?	
Inwonerstevredenheid bij onderzoeken	≥ 7	Het cijfer van de cliëntervaringsonderzoeken WMO en Jeugd in 2020 is ruim boven de 7 (gemiddeld 7,9).	●
Inwonerstevredenheid bij contacten	≥ 7	Via de klantcontactmonitor volgen we de tevredenheid van onze inwoners over hun contacten via balie, telefonie en website. Deze zijn allemaal (ruim) boven de 7.	●
Tenminste 3 onderzoeken per jaar via inwonerspanel	≥ 3	In 2020 hebben we 2 flitspeilingen via het inwonerpanel gedaan, namelijk over dienstverlening en over openbare verlichting. Daarnaast hebben we een peiling over (de effecten van) corona gehouden.	●
Maandelijks spreekuur voor wethouders / collegevergaderingen in de kernen	spreekuur	Het maandelijks spreekuur is in 2020 doorgegaan, ondanks de corona-maatregelen, maar wel voor een groot deel telefonisch.	●
Digitaliseringsagenda voor doorontwikkeling digitale dienstverlening	agenda	In samenwerking met o.a. team Ontvangst heeft team I&A een doorvertaling gemaakt van de gewenste online dienstverlening naar daarvoor benodigde zaken. Bijvoorbeeld de aanbesteding van een nieuwe telefooncentrale, het uitbreiden van de e-diensten voor burgerzaken-aanvragen (o.a. aangifte geboorte en overlijden) en een applicatie voor meldingen openbare ruimte.	●

Persoonlijk contact heeft de voorkeur

Persoonlijk contact is regel		We hebben als gemeente tijdens de pre-corona maanden veel op locatie/op maat aangeboden en ook door ons ingeschakelde partijen hebben veel op locatie en op maat aangeboden, van zorg & boodschappen, keukentafelgesprekken voor WMO, energieloket tot inwonersinitiatieven.	●
------------------------------	--	--	---

		De corona-maatregelen/crisis hebben niet tot minder persoonlijk contact geleid, maar wel tot minder fysieke ontmoetingen op het gemeentehuis of op locatie. Er zijn bijvoorbeeld digitale alternatieven geboden, zoals 1-op-1 beeldbellen en webinars o.a. van het energieloket. Daarnaast is onze dienstverlening aan de balies (Vendelweg en Vesting) grotendeels 'gewoon' doorgegaan.	
Tenminste 30% van het aantal bezwaren wordt via mediation opgelost	30%	Bij bezwaarschriften is er eerst persoonlijk contact en afhankelijk van de casus (en de corona-maatregelen) vindt een gesprek op locatie plaats. In het afgelopen jaar is 56% van de bezwaren via mediation opgelost.	●
Regelmatig locatiebezoek bij aanvragen subsidies en bezwaren (voor zover mogelijk en gewenst (corona)		De corona-maatregelen/crisis hebben geleid tot minder bezoek op locatie, maar niet tot minder persoonlijk contact.	●
Heldere begrijpelijke en toegankelijke communicatie, met aandacht voor laaggeletterdheid			
Brieven en e-mails worden met minimaal een 7,2 beoordeeld	≥ 7,2	Er zijn geen cijfers bekend over de waardering van brieven en e-mails. De uitvoering van de motie duidelijke taal heeft vertraging opgelopen vanwege het feit dat veel projectleden een rol in de crisisorganisatie hebben.	NB X
Een digitale ambitiekaart		In 2019 zijn in eerste instantie externe opties verkend. Die bleken vooral heel kostbaar. Door de ontwikkeling van de techniek bleek dat ook een interne oplossing mogelijk was. Die techniek staat nu klaar, maar de vulling heeft door corona vertraging opgelopen.	X

'Van inloopavond naar webinar'

'Uit de coronapeiling die we hebben gedaan, blijkt dat inwoners zich goed geïnformeerd voelden over corona. Qua dienstverlening hebben we dan ook ons uiterste best gedaan. Dat was best een zoektocht: via welke kanalen benader je burgers? Welk medium werkt het beste? Steenwijkerland was echt een gemeente van de informatieavonden en de inloopjes, nu moesten we naar nieuwe manieren zoeken: we hielden online webinars, zoom-meetings en maakten videoboodschappen om de bevolking te bereiken. We gebruikten sociale media om antwoorden op vragen te geven. Toen merkte je dat jongeren en jonge gezinnen zich aangesproken voelden, we bereikten dus ook zichtbaar andere doelgroepen. Tegelijk bleef de telefoon een dankbaar instrument; er is ontzettend veel gebeld en ook de regelmatige informatie via de huis-aan-huis krant in de gemeente werd door inwoners erg gewaardeerd.'

Tiny Bijl

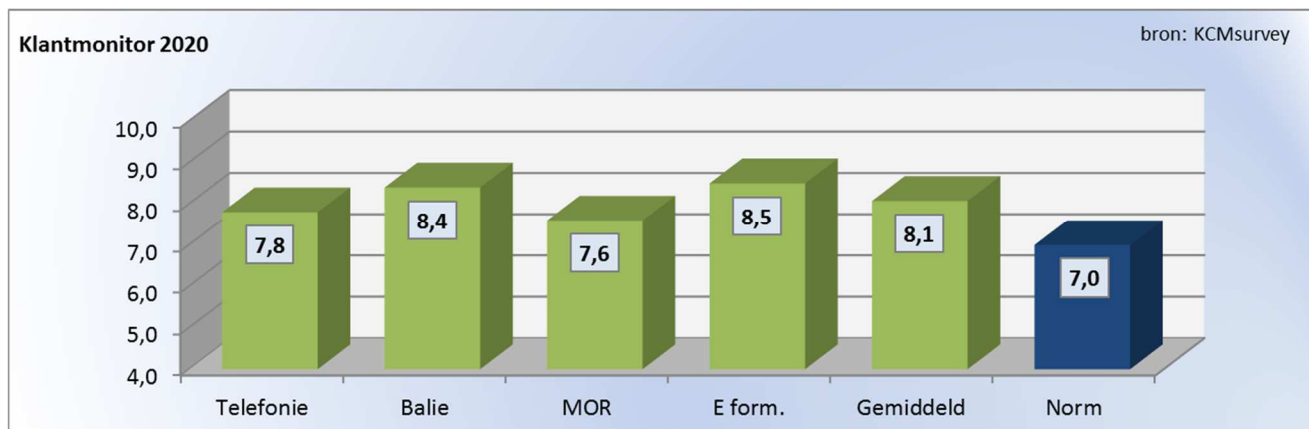
❖ Ontwikkeling doelstellingen

We vragen steeds meer en vaker aan onze inwoners en ondernemers wat zij vinden van een onderwerp, of ze mee willen denken of doen bij het ontwikkelen van visies, plannen en activiteiten. De afgelopen jaren hebben we veel bijeenkomsten georganiseerd om de inbreng van inwoners en ondernemers in plannen en visies te kunnen verwerken. Het afgelopen jaar hebben we noodgedwongen door de corona-maatregelen voor een deel ook andere middelen ingezet. Een van de manieren die wel door kon gaan, was de inzet van het online Inwonerspanel. De laatste peiling van 2020 ging over corona en een van de vragen ging over de mogelijke alternatieven voor fysieke bijeenkomsten. De online enquête wordt het meest als alternatief genoemd. We zullen dan ook als inwonersavonden niet door kunnen gaan vanwege coronamaatregelen, per onderwerp kijken of een online enquête een goed alternatief kan zijn. Afgelopen jaar zijn we vanwege de corona-maatregelen tijdelijk gestopt met de mogelijkheid om zonder afspraak langs te komen. De evaluatie van deze 'vrije inloop' kon daardoor ook niet doorgaan. We hopen (ergens) in 2021 inwoners wel weer de gelegenheid te kunnen bieden om zonder afspraak het gemeentehuis te bezoeken. Afhankelijk daarvan volgt de evaluatie van de 'vrije inloop' in 2021 of 2022.

Ondanks de corona-maatregelen en –effecten (ziekteverzuim, coronaproof werken) én de verbouwing van de ontvangsthuis hebben we de telefonische dienstverlening en dienstverlening aan de balies grotendeels 'gewoon' in de lucht gehouden. Gelukkig zien we daarvoor in de metingen van de tevredenheid van de inwoners voor onze dienstverlening hele positieve beoordelingen.

Vanwege het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet van 2021 naar 2022 is de grote opgave in 2021 om te zorgen dat we klaar zijn voor de invoering van de Omgevingswet op 1-1-2022. Naast de juridische component, is er 'werk aan de winkel' op het gebied van digitale en persoonlijke dienstverlening.

In 2020 wilden we volop aan de slag met de doorontwikkeling van de digitale dienstverlening, maar vrijwel alle tijd van de betrokken collega's is gegaan naar taken vanuit de crisisorganisatie. We kijken naar wat haalbaar is in 2021 (facelift website, eformulieren 2.0 en sjablonen), zaken die meer voorbereiding vragen of nog niet zover zijn nemen we op in de planning.

'We bleven wél bereikbaar'

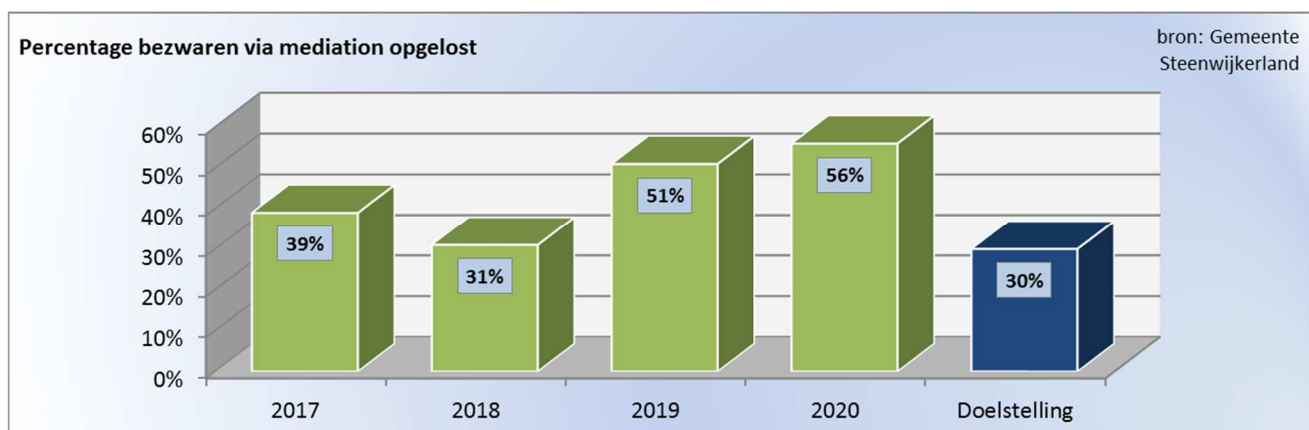
'Corona drukte vorig jaar een groot stempel op alles. Het virus maakte persoonlijk contact met burgers moeilijker, er was geen vrije inloop meer in het gemeentehuis. Maar we wilden de deur ook niet sluiten, dus bleven de loketten geopend voor bezoek op afspraak en het spreekuur van wethouders ging ook – telefonisch - door. Zo bleven we wél bereikbaar voor onze inwoners en ondernemers. De coronatijd maakte ons als organisatie ook creatiever in het zoeken naar oplossingen, vooral op digitaal gebied. Zo konden mensen aangiftes van geboorte of overlijden online regelen, daarvoor hoefden ze niet meer persoonlijk naar het gemeentehuis, en landelijk werd besloten dat verlopen rijbewijzen langer geldig bleven.'

Tiny Bijl

'Pluim voor aangepast gedrag'

'2020 Was een uitzonderlijk jaar waarin ons geduld behoorlijk op de proef werd gesteld. We moesten improviseren. Iedereen baalde ervan dat corona een streep zette door het gewone dagelijkse leven. Geen feestjes en mooie tradities om te vieren of herdenken, evenementen werden gecancelled. Gelukkig bleef de saamhorigheid steeds groot. Ik vind dat onze inwoners, ondernemers en de toeristen in het gebied een pluim verdienen voor hun gedrag in het afgelopen jaar. Ik heb steeds een appel gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van mensen en daarin ben ik zeker niet teleurgesteld. We hebben onszelf aangepast, elkaar onderling ook geholpen. Je ziet dat mensen in tijden van nood krachtig en sterk zijn, dat versterkt mijn gevoel van hoop en geloof in onze samenleving.'

Rob Bats

Het betreffen de bezwaren van de algemene en sociale kamer

'Gemeente op koers gehouden'

'Het eerste coronajaar dwong ons college van burgemeester en wethouders om op een andere manier naar de toekomst te kijken. Als voorzitter kreeg ik te maken met de realiteit van de dag en die vroeg om anders te sturen. De vraag "hoe trekken we onze gemeente uit de crisis?" stond centraal, meer dan "hoe halen we onze politieke doelen?" Natuurlijk blijven die doelen ook belangrijk en draaien ontwikkelingen door, op gebied van economie of duurzaamheid. Maar onze voornaamste dagelijkse zorg was en is toch vooral om er als collectief voor te zorgen dat deze gemeente op koers blijft. Begin 2020 dachten we nog: dit waait tegen de zomer wel over, maar we moeten ook op langere termijn rekening houden met corona, het is een vast onderdeel geworden van het besturen van de gemeente, gekoppeld aan de zorg voor de toekomst. Niet alleen op medisch vlak, ook op economisch en psychosociaal gebied.'

Rob Bats

Thema 2: Participeren met lef

We doen het samen. Bouwen aan leefbare en toekomstbestendige kernen

Wat wilden we bereiken in 2020?	Norm 2020	Wat is er bereikt in 2020? Welke acties zijn uitgevoerd om doelstellingen 2020 te behalen?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
Structureel gebiedsoverleg		Het structurele gebiedsoverleg stond in 2020 voornamelijk in het teken van de coronamaatregelen. In 2021 wordt dit overleg verder vorm gegeven.	●

❖ Ontwikkeling doelstellingen

We herstarten het onderzoek voor de mogelijkheden om het gebiedsoverleg te intensiveren naar gebiedsgericht werken. Dit doen we samen met de zogenaamde gebiedspartners; Sociaal werk de Kop, de politie, Woonconcept en Wetland Wonen. Deze actie is in 2020 i.v.m. andere prioriteiten, ook bij onze gebiedspartners, blijven liggen.

Thema 3: Wij bewegen mee

Participatie zit in ons bloed

Wat wilden we bereiken in 2020?	Norm 2020	Wat is er bereikt in 2020? Welke acties zijn uitgevoerd om doelstellingen 2020 te behalen?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
We organiseren inspiratietours / workshops voor ambtenaren rondom participatie	Inspiratietours / workshops	In verband met de coronamaatregelen zijn de beoogde activiteiten opgeschort.	✗

Gemeente is zichtbaar en goed benaderbaar

De gemeente beschikt over meerdere gebiedsmanagers	3 ^e gebieds-coördinator	Het aantal gebiedscoördinatoren is verhoogd met 1 fte.	●
--	------------------------------------	--	---

❖ Ontwikkeling doelstellingen

De gebiedscoördinatoren zijn uitgebreid met 1 fte. Naar aanleiding hiervan hebben we de gemeente geografisch opgedeeld in drie aandachtsgebieden voor deze coördinatoren. Er is meer ruimte voor aandacht en follow-up van o.a. uitvoeringsplannen en initiatieven.

Thema 4: Goede ideeën zijn goud waard

Goede initiatieven zijn goud waard

Wat wilden we bereiken in 2020?	Norm 2020	Wat is er bereikt in 2020?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
Eenduidige regeling voor inwonersinitiatieven	Regeling	Een nieuwe regeling voor alle inwonersinitiatieven (zowel van PBW's als van inwoners)	●

❖ Ontwikkeling doelstellingen

De tijdelijke regeling Inwonersinitiatieven zijn goud waard is geëvalueerd en voldoet aan een behoefte. Om het aantal regelingen te vereenvoudigen zijn de oude dorpenmatrix en de hierboven genoemde tijdelijke regeling geharmoniseerd tot één regeling. Deze regeling is inmiddels functioneel. Een onafhankelijke commissie van inwoners beoordeelt de aanvragen en adviseert het college.

Thema 5: Laten zien doet verkopen

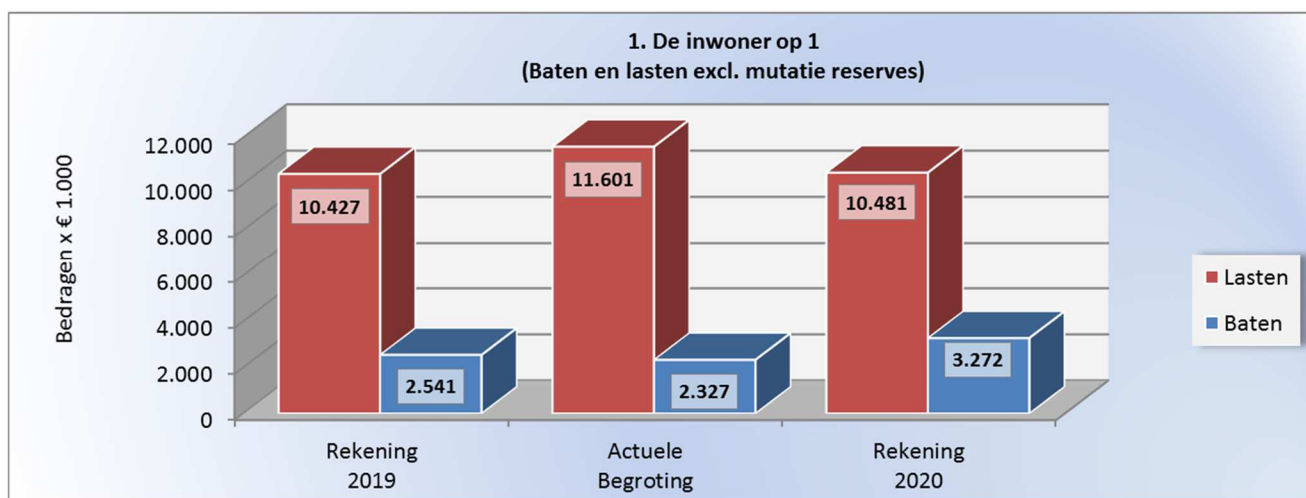
Delen is inspireren

Wat wilden we bereiken in 2020	Norm 2020	Wat is er bereikt in 2020	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
(Media)aandacht voor vernieuwde regeling en geslaagde inwonersinitiatieven.	(Media) aandacht	Deze actie hebben we gekoppeld aan de lancering en het operationeel worden van de nieuwe regeling Inwonersinitiatieven. Begin 2021 gaat deze actie van start door media-aandacht	✗

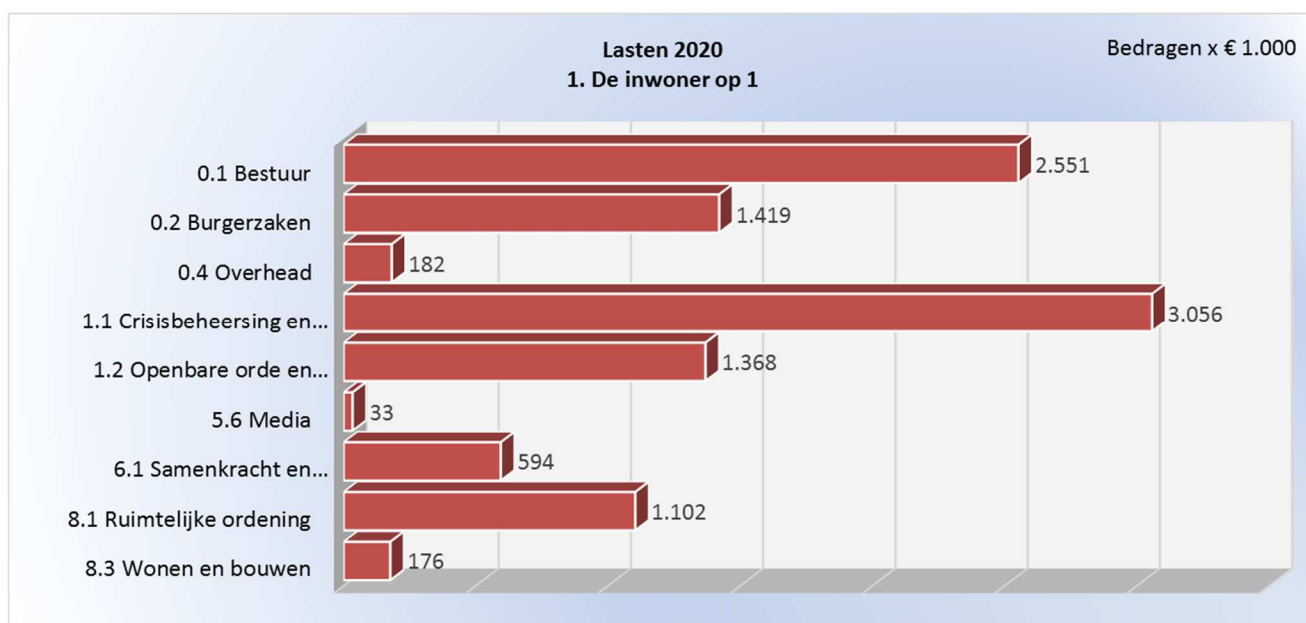
Wat voor effect / impact heeft corona voor het programma "Inwoner op 1" in 2020 gehad

Onderwerp	Extra	Uit- of afstel
Verkiezingen	Om de verkiezingen in maart a.s. vlot en veilig te laten verlopen en de orde in het stemlokaal te bewaren, is veel extra ingezet voor de uitwerking van de diverse maatregelen (geschikte accommodaties, mankracht etc.)	
Representatie	Veel contact en afstemming om evenementen en bijzondere gebeurtenissen door te laten gaan, dan wel toch te besluiten om deze af te gelasten.	Afstel en soms uitstel van veel evenementen. (75 jaar vrijheid, Razzia sportgala, recepties, wereldlichtjesdag, schaatstochten)
Kernenbeleid / participatie	Vergaderingen digitaal of op een andere wijze het contact onderhouden	Participatie-trajecten zijn lastig te organiseren en levert vertraging op. Uitstel inwerkingtreding van de Omgevingswet.
Dienstverlening	Meer inzet benodigd op telefonie. Coronaproof maken van de fysieke dienstverlening (o.m. schermen bij de balie, deel KCC telefonie in andere kamer, wisselrooster en digitalisering bij burgerzaken, alleen op afspraak, achtervang organiseren met andere collega's). Toename bouw aanvragen.	De pilots dienstverlening op locatie in 2020 zijn uitgesteld. De actualisatie van de visie op dienstverlening heeft vertraging opgelopen, net als de introductie van servicenormen en de doorontwikkeling van klantcontactonderzoek en dashboards.
Communicatie / pers	Veel extra inzet om de maatregelen te communiceren via allerlei media-uitingen (huis-aan-huis, billboards), webcare, persberichten, perscontact en ondersteuning van het bestuur. Ook extra inzet benodigd voor interne communicatie (zie bedrijfsvoering).	Diverse acties hebben vertraging opgelopen, zoals het herontwerpen van de website, het onderzoek MijnOverheid/ persoonlijke inlogpagina, social media 2.0 en de uitvoering van de motie direct duidelijk brigade (aansluiting bij de Brigade inmiddels wel gerealiseerd).
Inwonerpanel	Peiling corona	Uitstel van peilingen die nu ongeschikt waren om uit te vragen.

Overzicht baten en lasten programma: Inwoner op 1

Waaraan is het geld besteed?

2.2 Duurzaam

Waar gaan we voor?

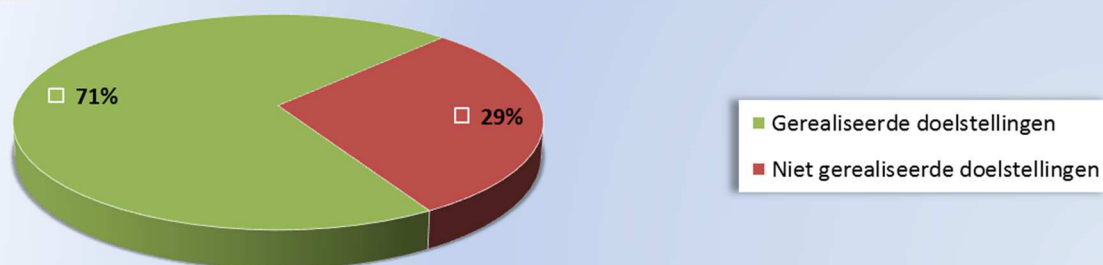
We willen samen met onze inwoners en ondernemers werken aan duurzame ontwikkeling van de woon-, leef-, en werkomgeving. We houden rekening met de behoeften van de huidige generaties zonder die van de toekomstige generaties in gevaar te brengen. We gebruiken natuurlijke hulpbronnen duurzaam en zetten in op een energie-neutrale gemeente; daarbij betrekken we nadrukkelijk de uitkomsten van de G1000 Steenwijkerland. We kiezen ervoor om lokaal onze verantwoordelijkheid te nemen in verbinding met de regio. We worden een voorbeeld op het gebied van duurzaamheid. We tonen daarbij ambitie en daadkracht.

Samen met onze inwoners en ondernemers geven we vorm aan de circulaire economie. We stimuleren onze inwoners, ondernemers en onze eigen organisatie om circulair te gaan leven. De circulaire gemeente creëert nieuwe bedrijvigheid, heeft een positieve economische impact en draagt actief bij aan een duurzame en leefbare samenleving.

Leefbare steden en dorpen waarin goed met water en klimaat wordt omgegaan; dat is waar we voortdurend aan werken. In het Deltaprogramma hebben we ons, net als de andere overheden, verbonden aan de ambitie om vanaf 2020 klimaatadaptief te handelen, zodat in 2050 het stedelijk gebied in Nederland klimaatbestendig, water- en hitte robuust ingericht is en beheerd wordt.

Onze ambities zijn hieronder vertaald in een aantal doelen en concrete resultaten, onderverdeeld naar de 3 thema's uit het programma 'Duurzaam': Energietransitie, Circulaire economie en Klimaatadaptatie.

Doelstellingen 2020

❖ Trends en ontwikkelingen

Onderstaand geven we de belangrijkste trends en ontwikkelingen die positief dan wel negatief hebben bijgedragen aan de beoogde resultaten. Dit betreffen zowel zelf tot stand gebrachte als niet beïnvloedbare zaken waar de gemeente mee is geconfronteerd.

- ▲ Forse toename zonnepanelen op woningen en in mindere mate bedrijfspanden.
- ▲ Met behulp van de Rijkssubsidie Regeling Reductie Energie hebben we een flink aantal energie bespaartassen (ruim 1200) uit kunnen delen aan onze inwoners.

- ▲ Naast het verstrekken van de eerste vergunning voor een zonnepark zijn er zoveel initiatieven dat het gewenste doel (406 Terra Joule op land) binnen enkele jaren is gerealiseerd.
- ▲ De energiecoöperaties (vaak opgericht vanuit het principe van de postcodeoosregeling) verbreden hun werkgebied naar bv deelauto concepten e.d. De vaart blijft er ondanks corona inzitten.
- ▼ Directe communicatie met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties was vanwege Corona nagenoeg niet mogelijk waardoor bewustwordingscampagnes voor ons gevoel minder effectief waren.

Speerpunt 1: Onze inwoners zijn de beste ambassadeurs

De G1000 heeft veel energie losgemaakt in de samenleving. We willen deze energie verder benutten door de betrokkenen uitvoering te laten geven aan alle ideeën die gericht zijn op bewustwording.

Wat wilden we bereiken in 2020?	Wat is er bereikt in 2020? Welke acties zijn uitgevoerd om de speerpunten te realiseren?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
Ideeën gericht op bewustwording	Vanuit de groep "Wij beginnen met besparen en opwekken!" zijn drie werkplaatsen actief: - Bewustwording: IK BEGIN! - DichtbijHuis - Informeren en leren Deze 3 werkplaatsen zijn op tal van manieren actief, waarbij de maandelijkse pagina in de Steenwijker Courant het meest in het oog springt. Eind 2020 is de stichting Duurzaam Steenwijkerland opgericht. Deze stichting geeft verder uitvoer aan onze doestellingen.	●

Speerpunt 2: Energie die we niet gebruiken hoeft ook niet te worden opgewekt/uit de grond te worden gehaald

Het beperken van de warmtevraag in gebouwen draagt eraan bij dat het energieverbruik verminderd. Het mes snijdt aan 2 kanten: de gebouweigenaar bespaart direct door verminderde energiekosten en de energie hoeft niet meer (fossiel of hernieuwbaar) opgewekt te worden.

Wat wilden we bereiken in 2020?	Wat is er bereikt in 2020? Welke acties zijn uitgevoerd om de speerpunten te realiseren?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
Beperking van de warmtevraag in gebouwen	We merkten dat corona een positief effect had op onze behoefte om onze woningen te verbeteren. Daarbij zagen we ook dat isoleren daar een onderdeel van is. Onze regeling isolatiesubsidie wordt inmiddels goed gevonden door onze inwoners. Deze regeling maakt het mogelijk om voor ook eigen werkzaamheden (inkoop materialen) subsidie te verkrijgen en is daarmee een aanvulling op de Rijkssubsidie energiebesparing eigen huis (SEEH) waarbij alleen maar aannemerswerkzaamheden worden gehonoreerd. De woning coöperaties werken ook aan een gestage verduurzaming van hun vastgoed. Het energieverbruik is met 148 Terra Joule gedaald (ook deels vanwege zachte winter).	●

Speerpunt 3: Een grondstoffenplan voor iedereen

De circulaire economie daagt ons uit verder te kijken om een verandering in denken en doen in gang te zetten. Door te kiezen voor een bredere scope willen we niet alleen inwoners thuis uitdagen om grondstoffen te scheiden maar ook juist buitenshuis: bij ondernemers, bij een evenement, op de camping, op school en tijdens het sporten. Alle grondstoffen die niet verbrand worden en

dus hun waarde behouden, dragen bij aan een circulaire economie. Communicatie en bewustwording zijn dé handvatten voor het grondstoffenplan. Daarom wordt dit plan vooral met experts buitenshuis gemaakt: met inwoners en ondernemers.

Wat wilden we bereiken in 2020?	Wat is er bereikt in 2020? Welke acties zijn uitgevoerd om de speerpunten te realiseren?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
Grondstoffenplan	Het grondstoffenplan is in 2020 verder voorbereid zodat besluitvorming in 2021 kan plaatsvinden. De bezuinigingsdoelstelling om het afvalgebruik bij evenementen terug te dringen is gehaald, maar helaas niet vanwege de maatregelen die door organisatoren zijn genomen. We hebben wel besproken met de evenementen organisaties hoe de hoeveelheid afval in de toekomst te reduceren.	✗

Thema 6: Energietransitie

Meer duurzame elektriciteit

Wat wilden we bereiken in 2020?	Norm 2020	Wat is er bereikt in 2020? Welke acties zijn uitgevoerd om doelstellingen 2020 te behalen?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
Jaarlijkse stijging van het percentage duurzaam opgewekte energie	> 2019	Helaas zijn de gegevens in de klimaatmonitor nog niet geactualiseerd. Wel heeft de BCS haar eerder onderzoek geactualiseerd (https://www.bcsteenwijkerland.nl/nieuws/flyer-duurzaamheid/) en hieruit blijkt dat er sprake is van afname. Verklaring hiervoor is dat Steenergie een groot deel van het jaar geen warmte/elektriciteit heeft geleverd vanwege verbouwingen. Als dit wordt meegenomen is er met name een grote toename van de energieopbrengst door zonnepanelen op dak, maar ook het zonnepark Boterberg in Oldemarkt. De bijdrage van zonne-energie als duurzame Energiebron is bijna verdubbeld.	✗
Ruimtelijke kaders voor grootschalige energieopwekking met goede verdeelsleutels tussen lusten en lasten	Kaders	In februari is door het college een besprekingsstuk in de raad gebracht waarin de mogelijkheden voor windmolens is besproken. De algemene afdrank was dat wanneer er draagvlak is initiatiefnemers met een voorstel richting de raad kunnen komen. Een belangrijk onderdeel waar consensus over was dat het lokaal eigenaarschap groot dient te zijn. Op basis van een motie is er gewerkt aan beleid voor kleine windmolens waarvoor de kaders met uw raad zijn besproken. Het eerste initiatief voor een zonnepark is in uw raad van december vastgesteld. Duidelijk is dat ons beleid Zon veel vergt van initiatiefnemers als het gaat om het creëren van draagvlak en participatie. Het beleid, dat is opgesteld in de geest van de nieuwe omgevingswet (voor behandeling in raad goed met betrokken overleggen en werken aan draagvlak), is voor met name de grote zonnepark ontwikkelaars op dit punt vernieuwend en daarmee ingewikkelder voor hen. Daar waar lokale (mede)initiatiefnemers een grote(re) rol vervullen verloopt het proces beter.	●

Woningen met een betere energetische kwaliteit

45% van de bestaande particuliere woningen heeft in 2022 minimaal label B		Er zijn 2 fysieke bijeenkomsten, 3 webinars en 2 on demand webinars georganiseerd waar in totaal bijna 400 inwoners aan deelgenomen hebben. 67 woningeigenaren hebben zich laten adviseren door de energieadviseur. Aangezien het geen verplichting is om het label van de woning aan te passen na het nemen van maatregelen, kunnen we niet monitoren op het label. Er zijn in 2020 1230 energiebespaartassen twv 70 euro uitgegeven voor kleine energiebesparingen in de woningen.	NB
---	--	---	----

Terugdringen van gasverbruik

In 2020 hebben we een warmtetransitieplan op hoofdlijnen voor alle gebieden in Steenwijkerland	Warmte-transitieplan	In 2020 is hard verder gewerkt aan de transitievisie warmte zodat deze dit voorjaar door uw raad kan worden vastgesteld.	X
Jaarlijks minder huizen met gasaansluiting	< 2019	Mede door wetgeving, waardoor het afstoten van de gasaansluiting relatief duur is, zien we dat hier niet veel gebruik van wordt gemaakt.	NB

Informereren en stimuleren van inwoners en ondernemers

Tenminste 2 nieuwe (gerealiseerde) lokale duurzaamheidsinitiatieven per jaar	≥ 2	2 Energiecoöperaties zijn bezig met de uitrol van een deelauto concept. Steenergie is opgericht om grootschalige energieopwekking via lokaal eigenaarschap te ontwikkelen. De stichting Duurzaam Steenwijkerland is opgericht.	●
Een zichtbaar energieloket in 2020	loket	In 2020 zijn de voorbereidingen getroffen voor de realisatie van een energiewinkel. Als de coronamaatregelen het toelaten wordt deze in Q2 2021 geopend. Het digitale energieloket is geactualiseerd en functioneert naar behoren.	●

Schone mobiliteit

In 2020 10 laadpunten voorauto's gerealiseerd	≥ 10	In 2020 is uitvoering gegeven aan het opgestelde laadpalenplan met de realisatie van 10 laadpunten.	●
---	------	---	---

Gemeentelijke eigendommen zijn in 2050 energieneutraal

De gemeentelijke personen dienstauto's zijn in 2020 zero-emission		Aanbesteding is geslaagd, levering in 2021	X
Gefaseerde verduurzaming van de auto's van de buitendienst		Er is een rapportage opgesteld waarin is beschreven hoe de verduurzaming kan plaatsvinden. Naast het gebruik maken van blauwe diesel (HVO) voor een groot deel van het wagenpark worden een flink aantal voertuigen in 2021 vervangen door elektrische varianten.	●

'Communicatie is zo belangrijk'

'Als we vorig jaar iets hebben geleerd rond de discussie over duurzaamheid, is het wel dat alles draait om communicatie. Zodra in een dorpskern de mogelijkheid werd besproken van een zonnepark, was de veelgehoorde reactie van inwoners "we voelen ons overvallen". Elke vergunningaanvraag leek weerstand te wekken en het gevoel van angst als dit soort ontwikkelingen te dichtbij komen - "niet in mijn achtertuin" - is nog groot. Mensen zijn argwanend, dat moeten we goed beseffen en daar moeten we ook van leren. Tegen projectontwikkelaars met plannen voor zonneparken zegt de gemeente dan ook duidelijk: neem eerst de hele omgeving en plaatselijk belang in je plannen mee, vóór je een aanvraag indient.'

Tiny Bijl

'Nu wel stappen zetten'

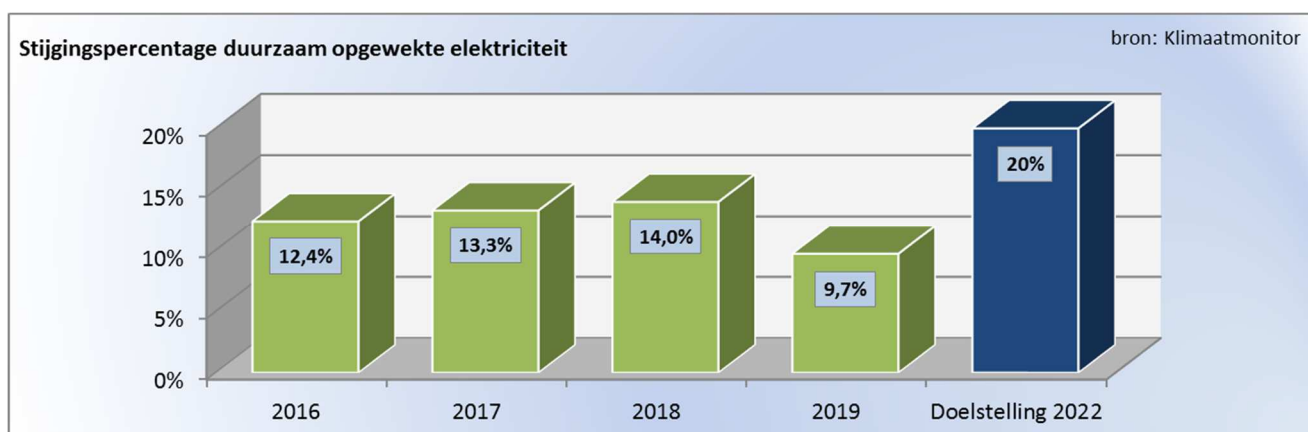
'Je kunt makkelijk zeggen: gooi alle daken maar vol met zonnepanelen, maar niet alle daken zijn daarvoor geschikt en bovendien, dan nog is het onvoldoende voor de grootschalige, duurzame energieopwekking die nodig is, willen we alle huizen en gebouwen in 2050 aardgasvrij hebben. We moeten nu echt wel stappen zetten en niet verslappen, ondanks het moeizamer overleg als gevolg van corona.'

We hadden actiever willen zijn in 2020, het verhaal over de noodzaak van duurzaamheid nog beter onder de aandacht willen brengen. Toch is er gelukkig ook veel positiefs gebeurd; een groot aantal vrijwilligers van energiecoöperaties in Steenwijkerland heeft veel tijd gestoken in hun goede zaak, dat verdient een schouderklopje! We hebben een energiekrant uitgegeven, er zijn energiecoaches opgeleid en de energiebespaartassen met kortingsbonnen zijn op, dus die actie was een succes en zetten we voort.'

Tiny Bijl

❖ Ontwikkeling doelstellingen

Ondanks dat het nieuws gedomineerd werd door corona blijft het onderwerp energietransitie veel in het nieuws is. Dit blijft positief voor de bewustwording over dit onderwerp. Er blijft veel werk aan de winkel om het voor onze inwoners duidelijk te maken wat het precies betekent voor hun woongenot en woonlast, waarbij de zorgen omtrent corona merkbaar groter zijn dan uitdagingen voor de toekomst.

De verdere ontwikkeling van het percentage wordt sterk beïnvloed indien het zonneparken in Wanneperveen die thans in de vergunningsprocedure zit, gerealiseerd wordt.

Thema 7: Circulaire economie

Gemeentelijke organisatie is in 2030 circulair

Wat wilden we bereiken in 2020?	Norm 2020	Wat is er bereikt in 2020? Welke acties zijn uitgevoerd om doelstellingen 2020 te behalen?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
Elk jaar 1 aanbesteding volledig circulair, de overige aanbestedingen zijn op onderdelen circulair	1	Bij vernieuwing betonnen fietspaden is menggranulaat toegepast in plaats van grind, waardoor naast hergebruik van materiaal ook de hoeveelheid cement om laag kon (vanwege betere kwaliteit binding menggranulaat).	●
Bedrijfsafval op het gemeentehuis + stadswerf wordt vanaf 2020 bedrijfsafval gescheiden ingezameld		Op het gemeentehuis is dit reeds in 2019 gerealiseerd. Ten aanzien van de werf is dit inmiddels ook gerealiseerd.	●

Minder afval per inwoner

Het percentage hergebruik afval per inwoner neemt jaarlijks toe	> 2019: 85%	In 2020 is 85% van ons afval hergebruikt. Dat is 399 kilo grondstoffen per inwoner. Vanwege corona meer aanbiedingen gehad, desondanks is het percentage niet gedaald maar gelijk gebleven	✗
Hoeveelheid restafval per inwoner neemt per jaar af	> 2019: 62 kg	Per inwoner is in 2020 gemiddeld 68 kg restafval ingezameld. Corona heeft een grote schoonmaak tot gevolg gehad waardoor de hoeveelheid restafval is toegenomen.	✗

In 2030 max 30 kg restafval per inwoner cf VANG- doelstelling		Elk jaar neemt het aantal kilo's restafval gestaagd af, behalve in 2020 (zie hierboven). De komende jaren moeten we extra inzetten op communicatie en bewustwording om de laatste kilo's eraf te halen.	NB
Toename gebruik van de mogelijkheid om gratis asbest te storten	> 2019: 10.000 kg	Sinds 2019 kunnen inwoners, op vertoon van een sloopmelding, maximaal 35m2 gratis storten. In 2020 is meer dan 10.000 kilo asbest gratis gestort en hebben 47 inwoners een gratis pakket opgehaald met persoonlijke beschermingsmiddelen.	●
Het restafval bij grote evenementen neemt jaarlijks af	2017: < 162 ton	Vanwege corona hebben er nagenoeg geen evenementen plaats kunnen vinden.	●

Ondernemers zijn bewust van de circulaire mogelijkheden binnen hun bedrijf

Circulaire economie blijvend op de agenda van ondernemers		Samen met BCS hebben we dit vormgegeven en is het onderdeel van onze gezamenlijke actieagenda.	●
Jaarlijks een regiobijeenkomst circulair Steenwijkerland		Diverse digitale bijeenkomsten rondom met name energie (besparing en vergroening) en de kunststofindustrie.	●

❖ Ontwikkeling doelstellingen

Het grondstoffenplan is in 2020 niet afgerond. Door corona is een effectieve communicatie niet mogelijk geweest. Corona (en daarmee het meer in en om huis zijn) heeft gezorgd voor, een naar verwachting eenmalige, stijging van het restafval. We hebben samen met partners stappen gezet in de realisatie van een circulair ambachtscentrum-

Thema 8: Klimaatadaptatie

Klimaatbestendig handelen in 2020

Wat wilden we bereiken in 2020?	Norm 2020	Wat is er bereikt in 2020? Welke acties zijn uitgevoerd om doelstellingen 2020 te behalen?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
Vanaf 2020 handelen we conform het principe weten, willen, werken uit het deltaprogramma		In 2020 handelen we conform de principes van de regionale adaptatiestrategie RAS). Deze wordt verder uitgewerkt in een lokale adaptatiestrategie (LAS).	●

❖ Ontwikkeling doelstellingen

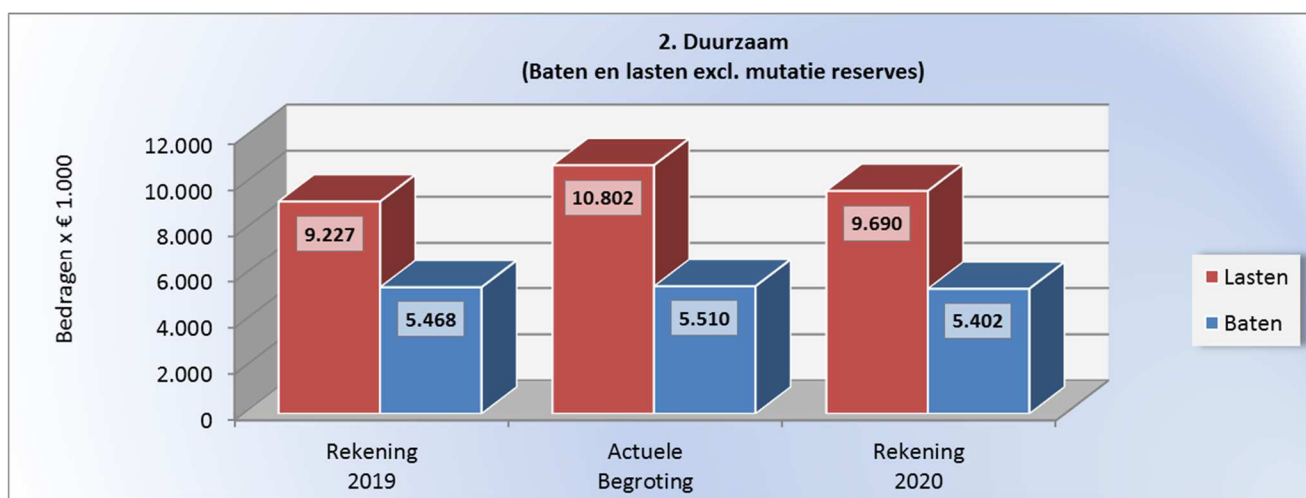
De stresstesten klimaatadaptatie zijn in 2020 voorgelegd aan de raad en gecommuniceerd met onze inwoners zodat de bewustwording rondom dit onderwerp toeneemt.

Wat voor effect / impact heeft corona voor het programma “Duurzaam” in 2020 gehad

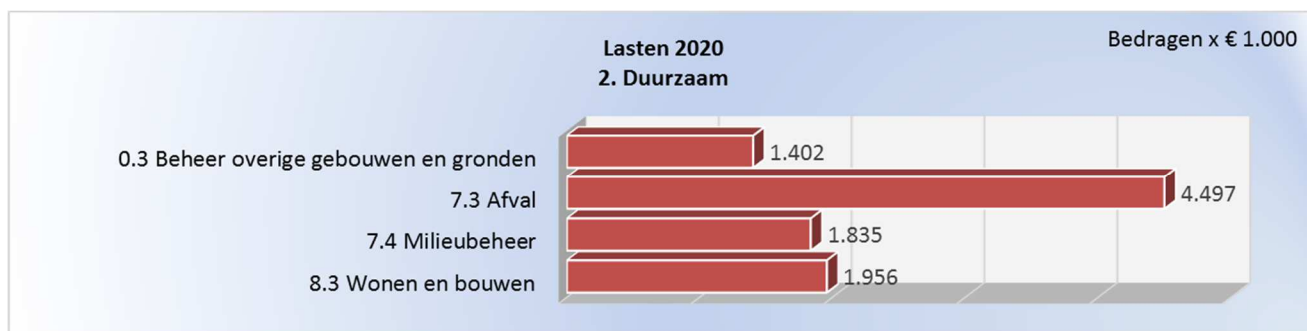
Onderwerp	Extra	Uit- of afstel
Algemeen	Diverse projecten hebben vertraging opgelopen omdat er geen fysieke bijeenkomsten mogelijk waren/zijn. Juist voor projecten in dit programma is het werken aan draagvlak van belang, en hebben fysieke bijeenkomsten een belangrijke rol.	
Bewustwording	Extra inzet is gepleegd om digitaal voorlichting (webinars) te geven ipv fysieke bijeenkomsten	Er zijn geen fysieke bijeenkomsten meer gehouden

Afval	Extra maatregelen zijn getroffen om de inzameling van afval coronaproof te maken. Vanwege het wegvallen van grote evenementen is er ook geen sprake van kosten voor het restafval.	
Handhaving milieu		Regulier toezicht staat op een laag pitje, handhaving van echte overtredingen gaat door.
Asbestsanering	Door corona, in combinatie met gewijzigd rijksbeleid, is het moeilijk geweest om vastgoedeigenaren te verleiden om asbest te saneren.	

Overzicht baten en lasten programma Duurzaam

Waarom is het geld besteed?

2.3 Werk aan de winkel

Waar gaan we voor?

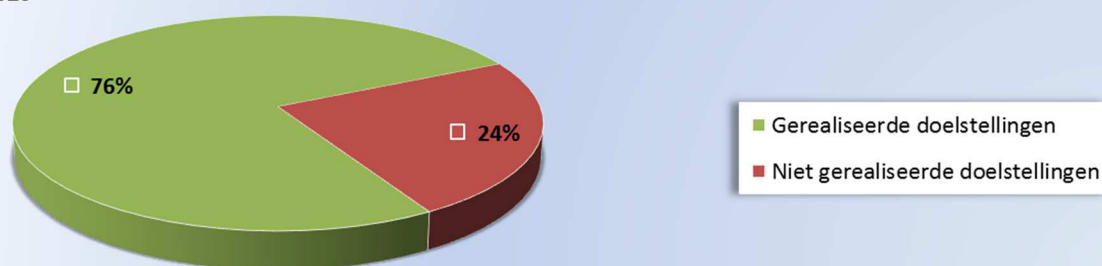

We willen een gemeente zijn die een stevige regionale positie heeft en een goed vestigingsklimaat voor haar ondernemers. Samen met onze ondernemers werken we aan duurzame bedrijvigheid en terreinen.

Werk biedt mensen inkomen en bestaanszekerheid, de kans op ontwikkeling, sociale contacten en structuur en draagt bij aan de integratie in de samenleving. Werk is een belangrijke activiteit voor mensen. Allemaal redenen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zo goed mogelijk te helpen passend werk te vinden of andere zinvolle activiteiten aan te bieden als dat niet lukt. Inkomen en zelfontplooiing dragen bij aan het gevoel van eigenwaarde en welbevinden en daarmee indirect ook aan gezondheid en welzijn.

Toerisme & Recreatie is een belangrijke economische sector in Steenwijkerland. Bijna 15% van de totale werkgelegenheid is gelieerd aan de toeristisch-recreatieve sector. In de vorige collegeperiode is al ingezet op het versterken van de sector samen met onze partners. Hiertoe is de Stichting Weerribben-Wieden opgericht. Samen met deze stichting en onderliggende partijen willen we komen tot het versterken van de sector binnen de grenzen van leefbaarheid en natuur & landschap.

Doelstellingen 2020

❖ Trends en ontwikkelingen

Onderstaand geven we de belangrijkste trends en ontwikkelingen die positief dan wel negatief hebben bijgedragen aan de beoogde resultaten. Dit betreffen zowel zelf tot stand gebrachte als niet beïnvloedbare zaken waar de gemeente mee is geconfronteerd.

- ▲ Ondanks de coronacrisis is er veel belangstelling voor bedrijfspavels. Met name het bedrijvenpark Eeserwold is in trek.
- ▲ Er is goed ingespeeld op de coronacrisis en de lockdown. Er is een noodloket geopend waar bedrijven zich kunnen melden met acute vragen over de diverse regelingen, waaronder de TOZO.
- ▲ Versnelde acceptatie digitalisering (thuiswerken en online vergaderen).
- ▼ Besef dat digitale toepassingen de fysieke contactmomenten (participatie) niet kunnen vervangen.

- ▼ Vanwege de coronacrisis liggen de prioriteiten van ondernemers – terecht – bij hun bedrijfsvoering, waardoor participatie en deelname aan projecten in het gedrang komt.
- ▼ De krapte en de mismatch op de arbeidsmarkt wordt – ook door corona – actueler.

Speerpunt 1: Focus op toerisme

Spreading van toeristen in het gebied en over het jaar, uitbreiding werkgelegenheid, Weerribben-Wieden als (inter)nationaal sterk merk.

Wat wilden we bereiken in 2020?	Wat is er bereikt in 2020? Welke acties zijn uitgevoerd om de speerpunten te realiseren?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
Spreading van toeristen in het en over het gebied	In 2020 is de door de Stichting Weerribben-Wieden opgestelde toeristisch-recreatieve visie 'Perspectief Bestemming 2025 Weerribben-Wieden' door de raad vastgesteld. Het doel van dit visiedocument is een duurzame, gebalanceerde ontwikkeling van toerisme en recreatie verspreid over Weerribben-Wieden en over het jaar tot stand brengen, waarbij bezoek bijdraagt aan welvaart en welzijn, inwoners en ondernemers ervan profiteren en de balans tussen economie, ecologie en leefbaarheid behouden blijft/verbeterd wordt. Het belang van spreading van toerisme wordt hiermee door onze samenwerkingspartners erkend. Dat is belangrijk want zij zullen uiteindelijk de toerist moeten verleiden de gehele regio te bezoeken. Diverse projecten van het programma DBT zijn gericht op de spreading van toeristen over het gebied. Deze projecten maken deel uit van de volgende sporen: 1. Innovatie in mobiliteit en gastvrijheid 2. Duurzame ambachten klaar voor de toekomst 3. Gebiedsgerichte aanpak Giethoorn 4. Toekomstbestendige toeristische infrastructuur 5. Intercity station Steenwijk als toegangspoort 6. Bezoekerscentrum Nieuwe Stijl Ossenzijl • Meerdere fietspaden zijn verbreed en verbeterd • We hebben een nieuwe vaarverordening • Het bestemmingsplan voor de loswal is vastgesteld • Door middel van de Regiodeal Zwolle hebben we extra financiën binnengehaald voor een nieuw European Wetland Center in Ossenzijl en innovatie in mobiliteit en gastvrijheid vanaf station Steenwijk • Een subsidieregeling voor authentieke punters is vastgesteld • We zijn gestart met de reconstructie van de paden in Giethoorn en er is een begin gemaakt met een dynamisch parkeersysteem in Giethoorn. Om de spreading van toeristen goed te kunnen monitoren is meer actuele en betrouwbare data nodig. Ook dit is een belangrijke opgave welke onderdeel uitmaakt van de afzonderlijke DBT projecten. De projecten die veelal gericht zijn op het spreiden van het toerisme kunnen tevens data genereren die meer inzicht geven. Als voorbeeld kan hierbij gedacht worden aan Smart Mobility en Smart Hospitality. Dit project moet leiden tot datastromen die worden verzameld, geanalyseerd en vertaald naar oplossingen. In dit kader wordt er met meerdere partijen gewerkt aan de ontwikkeling van een gebiedsapp die moet bijdragen aan het spreiden van bezoekers. Daarnaast is nauw samengewerkt met de Stichting Weerribben-Wieden, MarketingOost, en de provincie Overijssel aan een Regionale Data Alliantie om de huidige samenwerkingen te versterken en te verbreden en het verzamelen, analyseren en vertalen van data structureel aan te pakken. Als experimenteel gebied worden we hierbij ondersteund door het rijk. De Regionale Data Alliantie (RDA) is een (deels) open netwerk waarin stakeholders binnen de VTE en aanpalende	NB

	sectoren die in het bezit zijn van data, op zoek zijn naar data, en/of op zoek zijn naar de vertaling van data, samenkomen. Er is in 2020 gewerkt aan een groot aantal projecten gericht op spreiding van de toerist. Of dit het gewenste effect heeft gegeven kunnen we op dit moment onvoldoende meten. Samen met onze partners werken we er aan dit de komende periode zichtbaar te maken op basis van actuele en betrouwbare data.	
--	--	--

Speerpunt 2: Steenwijkerland “Ja- gemeente” en ruimte voor ondernemers

Implementatie Omgevingswet, vergunningsmanagement, ambtiedocument Eeserwold, mkb-beleid en acquisitie.

Wat wilden we bereiken in 2020?	Wat is er bereikt in 2020?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
“Ja- gemeente”	Welke acties zijn uitgevoerd om de speerpunten te realiseren? De snelservice- en ontwerpformules zijn vorm gegeven en toegepast in de Omgevingswet spellen. In deze sessies is er geoefend met het nieuwe vergunningsproces. Vervolgens kan dit proces worden gefinetuned en hebben de spellen bijgedragen aan de opleidingsbehoefte van de collega's die onderdeel uitmaken met het (vergunnings)proces. Daarnaast is het digitale stelsel ingericht conform de eisen en behoefte van de Omgevingswet. Ook zijn er interviews afgenomen met participanten van eerdere participatietrajecten. De resultaten van dit onderzoek dienen als input voor de visie op Participatie. <u>Ambtiedocument Eeserwold</u> Er is een voorbereidingsbesluit genomen waarbij de vestiging van een hypermarkt op Eeserwold Werken niet meer mogelijk is. Het ambtiedocument is vastgesteld en wordt onderschreven door de 3 partijen. Het ambtiedocument wordt verder vastgelegd in een coördinatieovereenkomst. Er is een start gemaakt met de herziening/actualisatie van het Beeldkwaliteitsplan en Bestemmingsplan Eeserwold Werken, deze wordt in 2021 in procedure gebracht. Het onderdeel Eeserwold Wonen (Landgoed de Woldberg) valt in het programma Mijn Steenwijkerland. <u>MKB-beleid:</u> In het najaar 2021 is er door MKB-Nederland onderzoek gedaan naar de MKB-vriendelijkste gemeente. Binnen de regio Zwolle is dit gezamenlijk opgepakt. Er zijn extra vragen toegevoegd, over de samenwerking in de regio Zwolle. Om ondernemers op te roepen om deel te nemen aan het onderzoek, hebben we 10 weken lang een interview in de Steenwijker Courant geplaatst met diverse ondernemers. Met als onderwerp de verschillende onderdelen van gemeentelijke dienstverlening. Daarnaast hebben we ondernemers per email en post benaderd om deel te nemen aan het onderzoek. Uiteraard hebben we ook social media ingezet om deelname te bevorderen. Ook de Regio Zwolle heeft opgeroepen om deel te nemen. Uiteindelijk hebben 142 ondernemers de enquête ingevuld. De Week van de Ondernemer is niet doorgegaan. Wel was er een webinar met Jacco Vonhoff, voorzitter van MKB-Nederland. Verschillende ondernemersverenigingen werkten aan het webinar mee. Tijdens de Dag van de Ondernemer hebben we bij 240 ondernemers een bos bloemen bezorgd, om hen te bedanken voor hun inzet voor het ondernemersklimaat in Steenwijkerland. Tijdens de Dag van de Ondernemer hebben we een belactie gedaan. We hebben ondernemers gebeld die gebruik hebben gemaakt van de (gemeentelijke) steunmaatregelen. Er is gebeld door collegeleden en medewerkers van de gemeente om te horen hoe het met ondernemers gaat en of men nog iets nodig heeft. We hebben ondernemers door kunnen verwijzen naar de Samen in Nood website, en	● ● ●

	de gemeentelijke website, waar een overzicht van regelingen is te vinden. Dit werd door de ondernemers ontzettend op prijs gesteld. In november hebben we onze gemeentelijke website voor het onderdeel Ondernemers een update gegeven. We hebben een nieuwe subhomepage gelanceerd met nieuwe banners voor de diverse onderdelen voor ondernemers. Deze banners kunnen we ook inzetten bij social media berichten. <u>Acquisitie</u> Er is veel belangstelling voor bedrijfskavels, zowel in Vollenhove, Blokzijl, Oldemarkt en Steenwijk. Er is een groot aantal leads voor het bedrijventpark Eeserwold, waarvan een aantal in een afrondende fase. De aanvragen die binnenkomen worden optimaal begeleid, door de aangestelde vergunningenmanager.	●
--	--	---

'Rol burgemeester complexer'

'In 2020 stonden we als gemeente aan de lat om de landelijke maatregelen die nodig waren om het coronavirus te bestrijden, lokaal te vertalen. Een complexe rol die vraagt om multitasken. Als burgemeester ben je ineens ook crisismanager die, samen met het bestuur en de ambtelijke organisatie, keihard aan het werk is om Steenwijkerland door deze coronatijd te helpen. In de praktijk kun je het niet voor iedereen goed doen. Dat is iets waar ik in 2020 ook als mens mee moest leren omgaan. Aan de ene kant wil je zorgen dat ondernemers (weer) de ruimte krijgen, of dat mensen zorgeloos plezier beleven aan het schaatsen in ons gebied; maar tegelijk wordt elk besluit begeleid door angst. Wat zijn de gevolgen? Wat doet het met de besmettingscijfers? Je weet ook dat er een groep in de samenleving is die echt heel bang is voor het virus, en dus voor verruiming van de maatregelen. Die spagaat zet spanning op je rol als burgemeester en ja, dat vraagt ook veel energie.'

Rob Bats

Speerpunt 3: Levendige en economisch vitale binnenstad

Projecten binnenstad en Steenwijkerdiep

Wat wilden we bereiken in 2020?	Wat is er bereikt in 2020?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
	Welke acties zijn uitgevoerd om de speerpunten te realiseren?	
	Als gevolg van de coronacrisis is de uitvoering niet conform planning verlopen. Een aantal projecten heeft vertraging opgelopen, met name daar waar afstemming plaats zou vinden met bewoners en ondernemers. - Met Steenwijk Vestingstad is een Leaderaanvraag ingediend en goedgekeurd. Deze subsidie wordt ingezet op het versterken van het toeristisch profiel en profilering van de stad Steenwijk. - Steenwijk Vestingstad is opgenomen in de gebiedspromotie Weerribben Wieden. - Er is een stadsarrangement met de provincie opgesteld dat zich richt op het versterken van de vitaliteit van de binnenstad (incl. een provinciale bijdrage). - Er is een aanvang gemaakt met het verfraaien van de Kalverstraat ('van achterkant naar voorkant') door verkennende gesprekken aan te gaan met bewoners en ondernemers. - Om de overlast in de Onnastraat en omgeving te beperken is in overleg met bewoners en ondernemers ingezet op een camera-systeem in plaats van de aanleg van een poller. Een stappenplan voor invoering (bewijslast, privacy e.d.) is opgesteld. In 2020 zijn na jarenlange onderhandelingen de contracten met grondeigenaren en supermarktorganisaties getekend op het Gedempte Steenwijkerdiep. Daarmee is een belangrijke stap gezet in de herontwikkeling van dit gebied en vormt de basis voor de verdere planontwikkeling. De voorbereidingen voor het in procedure brengen van een	✗ ●

integraal bestemmingsplan zijn in gang gezet. Voor het opstellen van het bestemmingsplan zijn diverse onderzoeken uitgevoerd. De uitkomsten van de onderzoeken zullen worden verwerkt in een inrichtingsschets. Omdat het helaas niet gelukt is overeenstemming te bereiken met de eigenaar van het Welkoopland is de gemeente in 2019 gedaagd in een (nog voortdurende) juridische procedure.

'Werken aan vitale binnenstad'

'De vitaliteit van de Steenwijker binnenstad komt onder grote druk te staan als gevolg van de coronacrisis. Juist nu is het dan ook belangrijk om te blijven investeren in centrumontwikkeling. Daarom heeft de gemeente in 2020, samen met de provincie Overijssel, een stadsarrangement voor Steenwijk opgesteld waar beide overheden financieel garant voor staan. Zo willen we de leegstand in het centrum aanpakken, winkelruimtes geschikt maken voor wonen, het straatbeeld aantrekkelijker maken met streetart en de looproute van het station naar de binnenstad zichtbaarder en uitnodigend maken. Er is ook geld beschikbaar voor stadscheques, bedoeld voor creatieve ideeën van inwoners om de vitaliteit van de binnenstad een impuls te geven.'

Bram Harmsma

'Snel schakelen op 1,5 meter'

'Toen het coronavirus ons begin 2020 overviel, hebben we snel geschakeld. De gemeente vormde samen met ondernemers en inwoners de werkgroep "anderhalve meter samenleving" waarin tal van noodmaatregelen zijn uitgewerkt voor Steenwijkerland, om weer op een veilige en gastvrije manier bezoekers te kunnen verwelkomen. In no-time hadden we gezamenlijke "signing" geregeld met het eigen beeldmerk van Weerribben-Wieden erop: stickers, posters, bebording, pijlen voor restaurants, winkels, musea, voor het straatbeeld. Daar was geld voor nodig en omdat er haast geboden was stond de gemeente direct garant. Het noodloket was belangrijk om in contact te blijven met ondernemers, ook werkten we goed samen met de Steenwijker warenmarkt die bereid was tijdelijk te verplaatsen zodat de terrassen op de Markt konden uitbreiden. Die gezamenlijke inzet was écht essentieel.'

Bram Harmsma

Thema 9: Ondernemersklimaat

Excellent vestigingsklimaat

Wat wilden we bereiken in 2020?	Norm 2020	Wat is er bereikt in 2020? Welke acties zijn uitgevoerd om doelstellingen 2020 te behalen?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
In 2020 staan wij in de MKB top 50 MKB vriendelijke gemeenten	Top 50 MKB	De enquête is ingevuld door 142 ondernemers. Het conceptrapport is gereed. Onze scores lijken overeen te komen met de score van de vorige enquête (we scoorden toen vergelijkbaar met de gemiddelde score van alle gemeenten in Nederland). De scores kunnen nog niet worden vergeleken met andere gemeenten, omdat het onderzoek daar nog niet is afgerond. Hierdoor is niet bekend of we in de top 50 staan.	NB
Contracten met supermarkten ondertekend	Contract	De contracten met de supermarktorganisaties en de overige betrokken grondeigenaren zijn ondertekend.	●
Ambitiedocument Steenwijkerdiep		Het ambitiedocument voor de herontwikkeling van het Gedempte Steenwijkerdiep is door de stuurgroep vastgesteld. Het vormt de basis voor de op te stellen inrichtingsschets.	●
Ambitiedocument Eeserwold		Het ambitiedocument is door het college vastgesteld.	●
Marketing en promotiecampagne Eeserwold		In goed overleg met grondeigenaar Roelofs zijn de voorbereidingen voor een nieuwe campagne gestart. Dit n.a.v. de eerder georganiseerde masterclass. De basis is nu op orde en de vernieuwde website is op 1 februari 2021 live gegaan (zie ook www.eeserwold.nl).	●

Versterken regionale samenwerking

Steenwijkerland is koploper in de regio Zwolle		Steenwijkerland heeft een actieve rol in de regio Zwolle. We zijn aangesloten bij veel thema's en "tafels". Met het actieplan Werk hebben we een koppositie in de Human Capital Agenda. Ook hebben we een actieve rol bij de vrijetijdseconomie. Mede door deze actieve rol kunnen we optimaal profiteren van de gesloten Regiodeal.	●
Beter benutten van het arbeidspotentieel in de regio Zwolle		In het kader van het benutten van het arbeidspotentieel zijn we vanaf 2019 intensief aangehaakt bij de Human Capital Agenda van regio Zwolle. Naast een brede bewustwordingscampagne voor leven-lang-ontwikkelen ligt het zwaartepunt op een ontwikkelfonds voor om-, her- en bijscholing. Zowel collectieven van werkgevers, als individuele werkgevers kunnen een bijdrage voor opleidings- en ontwikkeltrajecten ontvangen. Sinds de coronapandemie heeft regio Zwolle tevens het fonds opengesteld voor inwoners die een opleiding kunnen volgen. Dit kan een werkzoekende zijn of een werknemer die zich wil laten omscholen. Zowel werkgevers als inwoners uit Steenwijkerland maken gebruik van deze mogelijkheid.	●
Meer rendement door bundeling van krachten publiek / privaat		De krapte en mismatch op de arbeidsmarkt is binnen de regio, maar ook in Steenwijkerland voelbaar. In 2019 zijn we het traject gestart om te komen tot een lokale aanpak (waarbij we de verbinding met de regio blijven zoeken). Hierbij hebben we samen met ondernemers uit verschillende sectoren de problemen en de passende oplossingen benoemd. Het resultaat is een gedragen actieplan met een tiental projecten die we met ondernemers uitvoeren. Waarbij de ondernemers aan zet zijn en de gemeente optimaal faciliteert. In 2020 hebben we een aantal projecten concreet kunnen maken en ondernemers aan ons kunnen binden, denk aan RTC Steenwijkerland, NEXT en Stapelbanen. In 2021 zullen we de projecten in een volgende fase brengen en tot uitvoering komen.	●
Maximaal economisch rendement A32-zone		Het bedrijvenpark Eeserwold is goed bereikbaar vanaf de A32. De toenemende belangstelling voor Eeserwold komt het rendement ten goede.	●

Versterken arbeidsmarkt

Invulling geven aan Regiodeal Human Capital Agenda regio Zwolle	Beschikbaarheid Wendbaarheid Inclusiviteit	In het kader van het benutten van het arbeidspotentieel zijn we vanaf 2019 intensief aangehaakt bij de Human Capital Agenda van Regio Zwolle als een van de 22 gemeenten die partner is. Naast een brede bewustwordingscampagne voor leven-lang-ontwikkelen ligt het zwaartepunt op een ontwikkelfonds voor om-, her- en bijscholing. Zowel collectieven van werkgevers, als individuele werkgevers kunnen een bijdrage voor opleidings- en ontwikkeltrajecten ontvangen. Sinds de coronapandemie heeft regio Zwolle tevens het fonds opengesteld voor inwoners die een opleiding kunnen volgen. Dit kan een werkzoekende zijn of een werknemer die zich wil laten omscholen. Zowel werkgevers als inwoners uit Steenwijkerland maken gebruik van deze mogelijkheid.	●
Ontwikkelen van een regionaal ontwikkelfonds om de HCA uit te voeren	Binnen 5 jaar 10% beroepsbevolking bereiken	Binnen het HCA programma van de Regio is het regionale ontwikkelfonds sinds eind 2019 operationeel. Steeds meer werkgevers en sinds juli 2020 ook inwoners weten het fonds te vinden. Juist in coronatijd is het belangrijk om deze ontwikkeling te blijven stimuleren. En	●

		natuurlijk blijven wij deze mogelijkheden voor onze inwoners en ondernemers onder de aandacht brengen.	
Aantal mensen met een bijstands-uitkering per 1000 inwoners blijft lager dan provinciaal gemiddelde	SWL < Prov	Het aandeel van Steenwijkerland bedroeg over 2020 34,9% per 1000 inwoners van 18 jaar en ouder, terwijl het aandeel in de provincie Overijssel 45,1 % bedroeg.	●
Verkleinen mismatch en per 1-1-2021 meer vormen van hybride onderwijs		Ondernemers en gemeente stonden in voorjaar 2020 op het punt om een horeca opleiding in onze gemeente op te zetten (werving studenten, het maken van definitieve afspraken over huisvesting en mobiliteit). Als gevolg van corona is het initiatief om te komen tot een horeca opleiding uitgesteld en wordt er als de sector weer op kan starten gekeken wat nog wel de mogelijkheden zijn. Tevens zullen in 2021 de projecten RTC Noord West Overijssel (bouw- en techniek opleiding; voor en door bedrijven) en NEXT (highpotentials uit andere tech-regio's naar onze internationale bedrijven trekken en binden) vorm krijgen. Hiermee zetten we vraag gestuurd en in samenwerking met bedrijven maatwerkopleidingen op.	X
Realisatie van aandeel binnen de regio Zwolle van het banenplan		Als Steenwijkerland voldoen wij aan de regionale taakstelling in het kader van de banenafpraak om mensen met een beperking of grote afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen.	●
Jaarlijks 150 leerwerkplekken waarvan 50% uitstroomt naar werk	150	Er zijn wel 150 personen op een leerwerkplek geplaatst in 2020, echter hiervan zijn er 25 uitgestroomd naar regulier werk. De doelstelling van 50% uitstroom is hierbij niet gehaald, als gevolg van corona.	X
Output afspraken over Steenwijkerlands model		In verband met de overgang van de IGSD naar de gemeente in 2020 en de tussenkomst van corona moeten hier nog nieuwe afspraken over gemaakt worden. Deze zijn na vaststelling van de visie Participatiewet opgepakt en zullen in 2021 hun beslag krijgen.	X

Focus op Toerisme & Recreatie

Meer personen werkzaam in toerisme en recreatie	Door de coronacrisis is 2020 een zwaar jaar geweest voor de toeristisch-recreatieve sector. Voor een deel van de sector is de zomerperiode relatief goed geweest, hoewel dit de schade van het voorjaar veelal niet goed heeft gemaakt. Het lijkt zeer waarschijnlijk dat de wens tot meer personen werkzaam in de sector in 2020 niet gehaald is. Ondanks het feit dat de cijfers nog niet bekend zijn gaan we uit van een daling (www.lisa.nl). <table><tr><th>Jaar</th><th>Banen</th></tr><tr><td>2015</td><td>2.120</td></tr><tr><td>2016</td><td>2.280</td></tr><tr><td>2017</td><td>2.380</td></tr><tr><td>2018</td><td>2.320</td></tr><tr><td>2019</td><td>2.340</td></tr><tr><td>2020</td><td>n.n.b.</td></tr></table>	Jaar	Banen	2015	2.120	2016	2.280	2017	2.380	2018	2.320	2019	2.340	2020	n.n.b.	X
Jaar	Banen															
2015	2.120															
2016	2.280															
2017	2.380															
2018	2.320															
2019	2.340															
2020	n.n.b.															
Meer omzet in de recreatieve sector	Door de coronacrisis is 2020 een zwaar jaar geweest voor de toeristisch-recreatieve sector. Voor een deel van de sector is de zomerperiode relatief goed geweest, hoewel dit de schade van het voorjaar veelal niet goed heeft gemaakt. De hoogte van de omzet in de sector is ons niet bekend, maar gaan uit van een daling vanwege de coronapandemie. Samen met onze partners werken	X														

		we er aan dit de komende periode zichtbaar te maken op basis van actuele en betrouwbare data.	
Inzicht in vitaliteit van toeristische verblijfssector en toename van de kwaliteit		Een vitaliteitsscan, ondersteund door Gastvrij Overijssel en de provincie Overijssel, heeft geleid tot meer inzicht in de kwaliteit en het perspectief van de verblijfssector.	●
Langer verblijf en hoger bestedingspatroon van de verblijfstoerist in het gebied		Deze uitgangspunten zijn overgenomen in de door de Stichting Weerribben-Wieden opgestelde toeristisch-recreatieve visie 'Perspectief Bestemming 2025 Weerribben-Wieden'. Bij projecten en in de promotie richten we ons op doelgroepen die langer verblijven en een hoger bestedingspatroon hebben. We kunnen het effect nog onvoldoende meten. Samen met onze partners werken we er aan dit de komende periode zichtbaar te maken op basis van actuele en betrouwbare data.	NB
Betere spreiding van toeristen in het gebied en over het jaar		Er is in 2020 gewerkt aan een groot aantal projecten gericht op spreiding van de toerist. Of dit het gewenste heeft gegeven kunnen we op dit moment onvoldoende meten. Samen met onze partners werken we er aan dit de komende periode zichtbaar te maken op basis van actuele en betrouwbare data.	NB
Toename kwaliteit toeristische infrastructuur door uitvoering bidbook "Land van Weerribben en Wieden"		Er is een start gemaakt met de toename van de kwaliteit van de toeristische infrastructuur door het aanpakken van de Steenwijkerweg te Willemsoord. Daarnaast is gestart met de verbetering van de fietspad Kalenberg Noord/Zuid en Heuvenpad en is gestart met de reconstructie van de paden in Giethoorn.	●
Duurzaam toerisme met behoud van dagelijkse leefkwaliteit		In 2020 is de Toekomstvisie Giethoorn door de raad vastgesteld: het product van een intensieve samenwerking tussen de gemeente Steenwijkerland, Giethoorn Ondernemeent, 't Gieters Belang en betrokken bewoners en inwoners. Partijen streven naar een gezonde balans tussen economie, ecologie en leefbaarheid. Ook is in 2020 de door de Stichting Weerribben-Wieden opgestelde toeristisch-recreatieve visie 'Perspectief Bestemming 2025 Weerribben-Wieden' door de raad vastgesteld. De balans tussen economie, ecologie en leefbaarheid staat ook hier voorop. Er is een nieuwe vaarverordening opgesteld waarbij ook tegemoet wordt gekomen aan de wens om de overlast door varen in de Dorpsgracht (op een specifiek deel en op bepaalde momenten) te beperken.	●
Weerribben en Wieden als sterk merk in Nederland en internationaal		Weerribben-Wieden is een sterk merk, zowel in Nederland als internationaal. Gezien de coronacrisis is de promotie in 2020 met name gericht geweest op de nationale markt. Samen met onze partners in de Stichting Weerribben-Wieden en MarketingOost blijft dit ook in de komende periode een opgave. Om ons gebied nog aantrekkelijker te maken voor de toerist en tegelijkertijd de overlast van toerisme te voorkomen willen we de toerist verleiden de gehele regio te bezoeken. Dit vraagt om meer aantrekkelijke bestemmingen en vervoersmogelijkheden om daar te komen. In 2020 is bekend geworden dat het rijk de Regio Deal van de regio Zwolle heeft gehonoreerd. Het rijk draagt hierdoor bij aan een kwaliteitsimpuls voor het bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer te Ossenzijl én aan een project om slimme mobiliteit en slimme gastvrijheid te realiseren in Steenwijkerland.	●

Weerribben-Wieden kenmerkt zich door unieke natuur. De 'Commissie Verkenning Nationale Parken' onder voorzitterschap van prof. mr. Pieter van Vollenhoven heeft eind 2020 in een advies aan de minister van Landbouw vijf gebieden geselecteerd met internationaal unieke natuur-, landschaps- én cultureel erfgoed waarden, waaronder Nationaal Park Weerribben-Wieden. Weerribben-Wieden is meer dan alleen natuur. Dat maakt het gebied aantrekkelijk voor toeristen. Het ministerie heeft het Nationaal park Weerribben-Wieden in 2020 subsidie verstrekt waarbij de ingezette transitie naar een Nationaal Park Nieuwe Stijl wordt versneld.

'Omgevingswet: sneller aan de slag dankzij duidelijke regels'

'De Omgevingswet treedt pas in 2022 in werking, toch was 2020 achter de schermen al een belangrijk jaar van voorbereiding. Door deze wet wordt het aanvragen van een vergunning sneller, makkelijker en duidelijker. De wirwar aan regelgeving waar we nu mee te dealen hebben, maakt het voor onze inwoners en ondernemers nodeloos ingewikkeld. Dat is straks verleden tijd. Als gemeente werken we er al aan om de regels te versimpelen, bijvoorbeeld in het kader van de MKB-vriendelijkste gemeente. De gemeente wil positief meedenken met initiatiefnemers, kunnen zeggen "ja, mits", kijken naar hoe we wél iets mogelijk kunnen maken. Misschien past een initiatief niet strikt volgens de regel van een bestemmingsplan, maar is het wel wenselijk voor de toekomst van een wijk of dorpskern. Het helpt ook als je de gemeente in een vroeg stadium bij je ideeën betrekt; hoe eerder je samen in overleg bent, hoe eerder je weet wat er mogelijk is.'

Bram Harmsma

'Mijlpaal Steenwijkerdiep'

'De contracten voor herontwikkeling van het Gedempte Steenwijkerdiep zijn in 2020 definitief getekend. Dat is echt een langverwachte mijlpaal waar ik heel blij mee ben. We zijn er nog niet, maar de neuzen van alle gebiedspartijen staan nu gelukkig dezelfde kant op. Er komen huurappartementen en de supermarkten hebben grootse uitbreidingsplannen. De aanpak van 't Diep is belangrijk voor de centrumontwikkeling van Steenwijk; het wordt een aantrekkelijk voorportaal van de binnenstad met veel voorzieningen.'

Bram Harmsma

'Regio Deal impuls economie'

'Steenwijkerland mag meeprofiten van de miljarden die in 2020 beschikbaar zijn gesteld voor de Regio Deal Regio Zwolle. Hiermee geven we een flinke economische impuls aan onze gemeente: we willen toeristen beter spreiden en geleiden. Concrete "regiodeal"-projecten die in de steigers staan zijn de renovatie van het intercystation in Steenwijk - als knooppunt voor duurzaam vervoer binnen de hele gemeente - en het European Wetland Center in Ossenzijl. Bedoeld als toekomstige poort naar Noordoost-Nederland. Uiteraard in nauw overleg met het gebied. Dit is ook een opwaardering die past bij onze ambitie om Weerribben-Wieden te laten uitgroeien tot Nationaal Park van Wereldklasse. Voor die status is subsidie in het vooruitzicht van Rijk en provincie.'

Bram Harmsma

❖ Ontwikkeling doelstellingen

De coronacrisis heeft invloed op de te behalen resultaten in 2020. Met veel inzet en energie is het noodloket voor ondernemers ingericht en is de TOZO regeling uitgevoerd. Een groot deel van de ondernemers die gebruik hebben gemaakt van de TOZO-noodloket zijn onlangs benaderd om hun ervaringen te delen. Niet alleen waardeerde men het klantcontact, maar bovenal de dienstverlening.

Nu de contracten met de supermarktorganisaties en andere eigenaren op het Gedempte Steenwijkerdiep zijn ondertekend kan de herontwikkeling van dit gebied na stagnatie van jaren eindelijk starten.

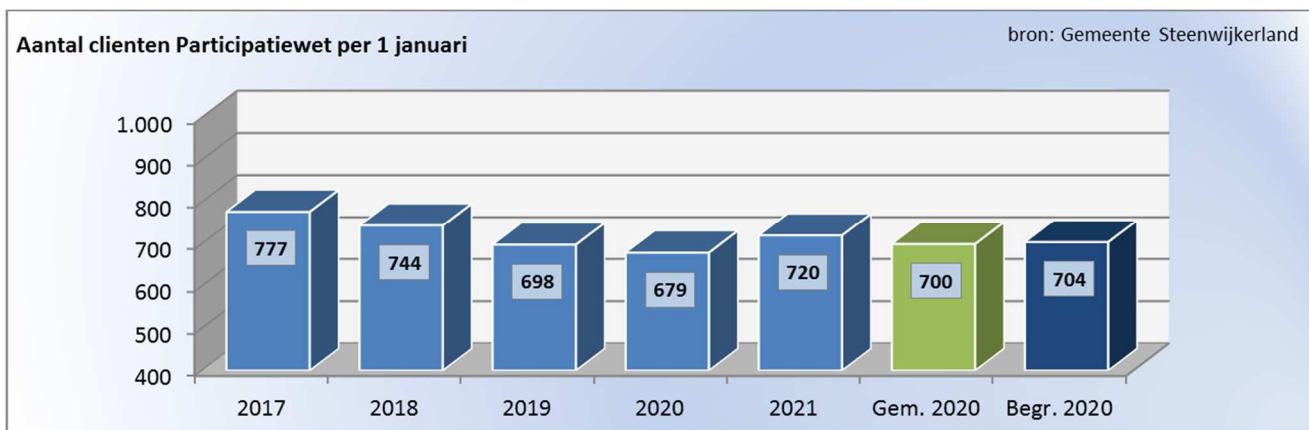
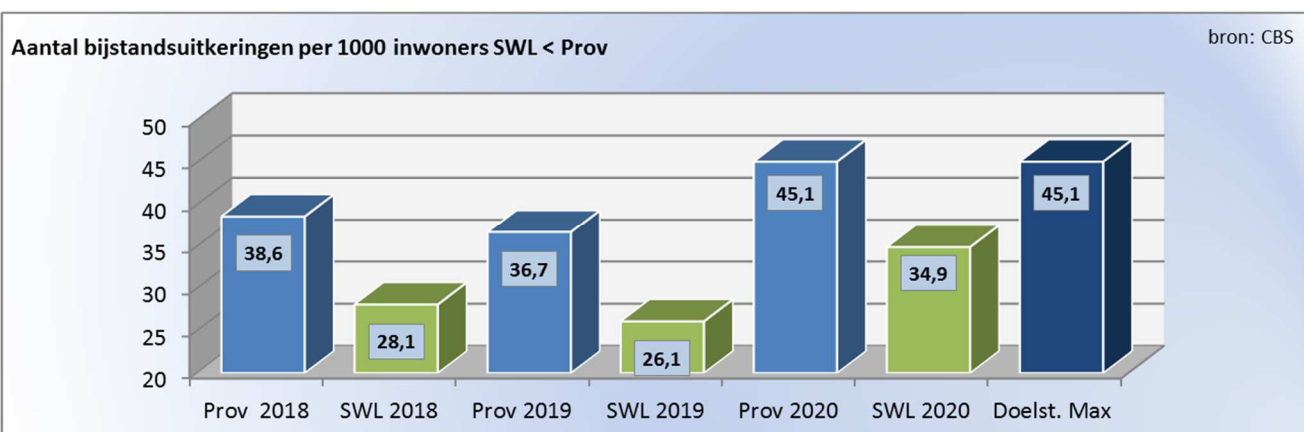
Participatiewet

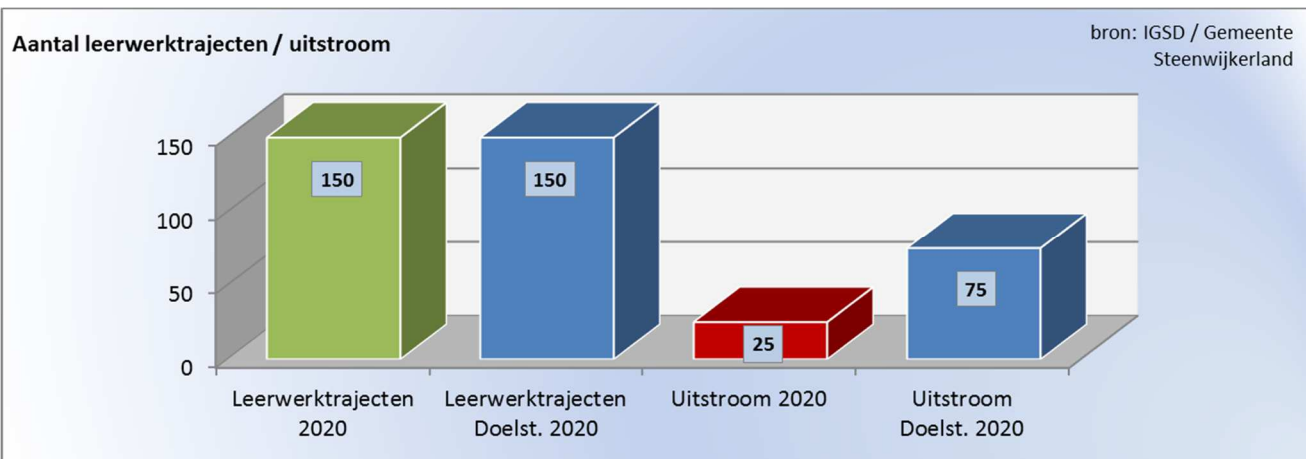
In 2020 zagen we na aanvang van corona een snel oplopend uitkeringsbestand (circa 60 extra) tot aan de zomer. Daarna zette een daling in. Ten opzichte van 1 januari 2020 is uiteindelijk ons uitkeringsbestand ultimo 2020 maar met 20 uitkeringen gestegen. Het aantal mensen dat uitgestroomd is naar regulier werk lag ook maar iets onder het niveau van 2019 (slechts 7 personen). Het aantal inwoners die met een loonkostensubsidie aan het werk zijn is in 2020 stabiel gebleven ten opzichte van vorig jaar (ruim 100).

In oktober 2020 heeft uw raad de nieuwe visie op Participatie 'Iedereen doet mee in Steenwijkerland' vastgesteld. Belangrijkste ambities hierin zijn:

- Maximale participatie, iedereen doet mee en een vangnet voor alle inwoners;
- Voorkomen instroom en bevorderen uitstroom uitkering;
- Ontwikkelen van mensen om maximaal te participeren en inzet op economische zelfstandigheid;
- Mensontwikkeling in brede zin, integraal kijken naar de klant, verscherpte focus op arbeidsmarkt en aansluiting onderwijs, handhaving aan grondwaarden wet en eigen beleid.

Deze visie dient als basis voor de uitvoering van de Participatiewet samen met NoordWestGroep en andere stakeholders. Samen met NoordWestGroep zijn we vanaf oktober 2020 gestart met de uitwerking van een aantal toekomstscenario's, die we in 2021 hopen af te ronden.

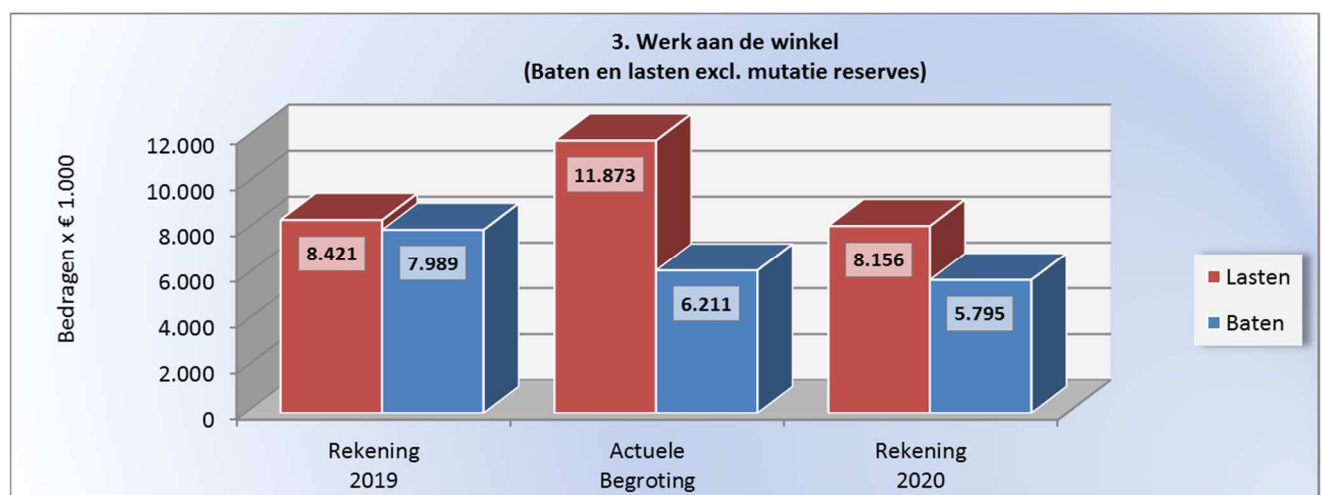

Wat voor effect / impact heeft corona op het programma “Werk aan de Winkel” in 2020 gehad

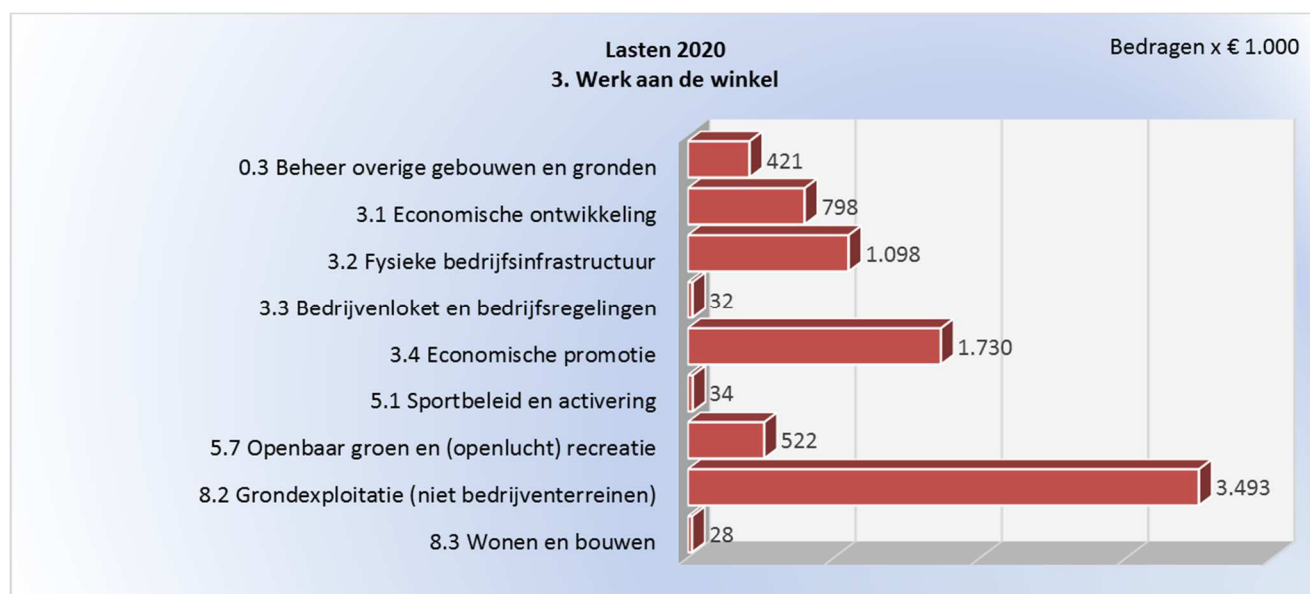
Onderwerp	Extra	Uit- of afstel
Algemeen	Een aantal te behalen resultaten is als gevolg van de coronacrisis achterhaald (aansluiting bij platforms, deregulering), andere hebben juist prioriteit gekregen, zoals de ondernemersdienstverlening. Het effect van de crisis is voor dit programma groot, ook voor de interne organisatie via de inzet van ambtelijke capaciteit in noodloketten en de crisorganisatie.	
Bedrijven	Uitvoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO). Inzet qua arbeidspotentieel is nu behoud van de bestaande werkgelegenheid i.p.v. op creatieve manieren de krapte te bestrijden. In onze publiek-private samenwerking focussen we op herstel van de economie en werkgelegenheid, door het uitvoeren van een aantal concrete projecten. De prestatieboom met de BCS is hierdoor herzien.	Diverse activiteiten en te behalen resultaten zijn nu achterhaald (aansluiting bij platforms, deregulering), andere hebben juist prioriteit gekregen, zoals de ondernemersdienstverlening. Minder inzet op behalen economisch rendement A32-zone.
DBT / toerisme	De crisis heeft grote impact gehad op nagenoeg alle ondernemers in de toeristische sector. De sector heeft het zwaar en ondernemers proberen te overleven. Binnen onze mogelijkheden willen we ze hierbij helpen. We hebben ondernemers de afgelopen periode gefaciliteerd bij initiatieven m.b.t. de 1,5 meter samenleving, bijvoorbeeld door uitbreiding van terrassen toe te staan, plaatsen van coronaborden, druktespreiding door middel van instellen eenrichtingsverkeer op fietspaden, inzet van extra verkeersregelaars en toezicht en creëren van een digitale dashboard drukte.	De vaststelling van de Toekomstvisie Giethoorn en de toeristisch-recreatieve visie ‘Bestemming Weer-ribben-Wieden 2025’ zijn ten gevolge van de coronacrisis uitgesteld. In het najaar 2020 zijn beide visies alsnog vastgesteld.
Gebiedsgerichte aanpak Giethoorn		Vertraging omdat het lastig is bewonersbijeenkomsten te organiseren en afstemmingsmomenten met de werkgroepen te hebben.
Uitvoeringsagenda binnenstad	De huidige coronacrisis heeft een forse impact op de binnenstad. Als reactie hierop hebben we samen met Steenwijk Vestingstad de opdracht van de centrummanager op onderdelen herzien.	Er zijn minder projecten opgepakt. Voor bepaalde onderdelen is bewonersconsultatie noodzakelijk.
Arbeidsmarkt	De doelstelling en aanleiding om het actieplan Werk op te stellen en uit te voeren zijn volkomen anders geworden. Richtte het actieplan zich aanvankelijk met name op het innovatief en systeem doorbrekend oplossen van krapte op de arbeidsmarkt, nu is het alle	Het aanvankelijke doel om drie projecten uit het actieplan Werk (internationaal toptalen, horeca opleiding, bouw- en techniekklas) in te dienen voor het ontwikkelfonds is niet gehaald. De horeca Academy is on hold gezet. Het is eveneens niet gelukt om 150 leerwerktrajecten bij

	hens aan dek om de werkgelegenheid te behouden. Ook is extra aandacht voor het monitoren van de arbeidsmarkt noodzakelijk.	werkgevers of andere organisaties te plaatsen en hiervan ook 50% uit te laten stromen naar regulier werk.
Markten	Coronaproof maken / organiseren. De warenmarkt in Steenwijk is verplaatst naar de Goeman Borgesiusstraat.	
Handhaving	Handhaving coronamaatregelen. Extra inhuur ook voor bijv. de 1,5 meter in Giethoorn. Extra aanwezigheid van bevoegde bekeurende boa's gevraagd.	Reguliere handhaving (vernielingen, hangjeugd, parkeren, stallen aanhangwagens, dumpingen, hondenoverlast etc.) is zeer beperkt geweest. Nieuw VTH-beleid loopt vertraging op.
Noodloket ondernemers	In maart 2020 is het Noodloket ondernemers opgezet, waar ondernemers telefonisch of via email contact op konden nemen met medewerkers. De gemeente als vraagbaak en doorgeefluik. Vraag en antwoordportaal is hierop ingericht; voor uitleg over de diverse regelingen en of gerichte doorverwijzing naar specialisten en instanties. Op de website is hiervoor een speciaal gedeelte ingericht waar ondernemers informatie kunnen vinden over corona, de financiële regelingen, updates TOZO enz.. Wekelijks vond er afstemming plaats met ondernemersorganisaties (KopTop, KHN, BCS, SV) en daarnaast veel individuele contacten. Er is een 1,5 meter werkgroep in het leven geroepen, waarbij ook ondernemers(organisaties) zijn aangesloten. Vanuit deze werkgroep is in samenwerking met de provincie een uniforme markering in het gebied aangebracht. Er is succesvol bemiddeld in het verplaatsen van de weekmarkt, zodat de horeca op de Markt in Steenwijk meer ruimte kreeg voor terrassen. De weekmarkt is voor een langere tijd naar de Goeman Borgesiusstraat verplaatst.	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) in 2020: - Tozo 1, 713 toekenningen - Tozo 2, 170 toekenningen - Tozo 3, 160 toekenningen - Ruim 140 aanvragen voor Tozo-krediet.

Overzicht baten en lasten programma Werk aan de winkel

Waaraan is het geld besteed?

2.4 Samenredzaam

Waar gaan we voor?

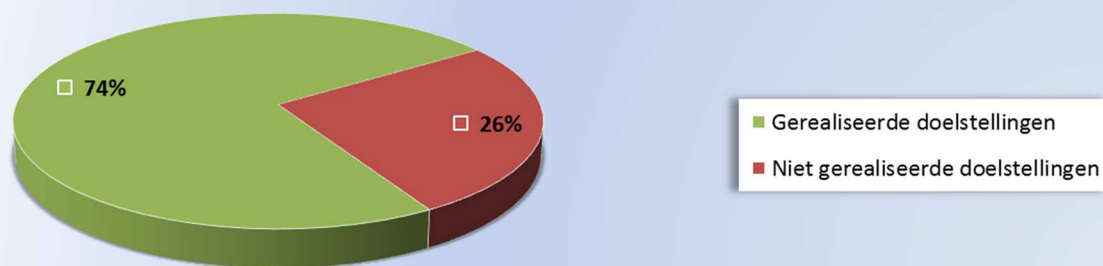

We willen een gemeente zijn waarin iedereen meedoet; een inclusieve samenleving die niemand uitsluit, waarin mensen zich kunnen ontplooiën, hun behoeften kunnen vervullen en waarin iedereen in gelijkwaardigheid samenleeft. Belangrijk is ook dat mensen zich (samen) verantwoordelijk voelen voor deze samenleving.

Wij willen participatie, zingeving, ontplooiing en samenredzaamheid bevorderen. Wij baseren ons hierbij op het concept van 'positieve gezondheid'. Gezondheid wordt gedefinieerd als het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven. Het is een integrale benadering, die kijkt naar alle levensdomeinen en oog heeft voor het potentieel van mensen.

Voor het bereiken van onze ambities is een brede, geïntegreerde blik nodig waarbij diverse deeltherreinen met elkaar in samenhang worden bekeken. Daarvoor is draagvlak bij partners in het veld en bij onze inwoners noodzakelijk. Samen dezelfde taal spreken en ons samen eigenaar (gaan) voelen van de maatschappelijke opgaven. Het werken aan gedeelde verantwoordelijkheid en partnerschap met inwoners en ketenpartners biedt ook een mooie kans om het beste van de werelden te combineren. Maar het gaat niet vanzelf. Nieuwe verhoudingen met inwoners en maatschappelijke partners - gebaseerd op vertrouwen, flexibiliteit en gedeeld eigenaarschap - vergen tijd en overleg. Elke routekaart naar resultaat (beleidsplan) zal dan een zekere mate van coproductie zijn.

Doelstellingen 2020

❖ Trends en ontwikkelingen

Onderstaand geven we de belangrijkste trends en ontwikkelingen die positief dan wel negatief hebben bijgedragen aan de beoogde resultaten. Dit betreffen zowel zelf tot stand gebrachte als niet beïnvloedbare zaken waar de gemeente mee is geconfronteerd.

- ▲ De samenvoeging van de IGSD met de gemeentelijke organisatie, betekende een forse stap richting integrale toegang, waarin de consulenten op de gebieden werk, inkomen, schuldhulpverlening, jeugd en Wmo met elkaar samenwerken.

- ▲ De rijksmaatregelen ter inperking van het coronavirus zorgden voor veel nieuwe initiatieven in Steenwijkerland. Dit kwam door de kwaliteit en aan het aanpassingsvermogen van onder meer zorgpartijen, kinderopvang, maatschappelijke organisaties, Sociaal Werk De Kop, scholen en anderen.
- ▲ Corona maakt het belang van een gezonde leefstijl en de plek van bewegen daarin, nog meer zichtbaar dan voorheen. Ook landelijk is hier veel aandacht voor. Er is een zichtbare trend dat mensen bijvoorbeeld meer wandelen en fietsen. Het is nog onbekend hoe de trend zich verder zal ontwikkelen.
- ▲ Door coronasteunmaatregelen van het rijk zijn de inkomsten verhoogd. Daarmee konden problemen die direct uit corona voortkomen worden opgelost en zijn er middelen beschikbaar gekomen om problemen die zich nu nog niet voordoen, maar die wel op ons af kunnen komen.
- ▲ Doordat er geen tijd was om een regenboogbeleid op te zetten, is een groep inwoners zelf aan de slag gegaan om vragen, acties en activiteiten rondom inclusieve samenleving te organiseren.
- ▲ In 2020 is meer grip op de kosten binnen het sociaal domein gekomen. Het visitatierapport van de VNG en de aanbevelingen voor bezuinigingen zoals gedaan door BDO, hebben geleid tot beter inzicht in de kostenontwikkelingen, de verklaringen daarvoor en de mogelijkheden om hier grip op te krijgen. Dit heeft geleid tot een Transformatieplan Sociaal domein 2.0 waarin de inhoudelijke ontwikkelingen, politieke keuzes, financiën en organisatorische ontwikkelingen in samenhang worden uitgevoerd. Niet alleen is hierdoor beter zicht gekomen op de ontwikkeling en beïnvloedbaarheid van de uitgaven, bovendien zijn concrete bezuinigingen in gang gezet en deels gerealiseerd.
- ▲ Er zijn scenario's ontwikkeld voor de ontwikkeling van het Sociaal domein, met een focus op de gevolgen van corona. Mede hierdoor hebben we financieel en organisatorisch adequaat kunnen inspelen op de ontwikkelingen.
- ▼ De druk op de voorzieningen en hulpvragen is aan het veranderen. Medio 2020 was die op onderdelen minder dan verwacht. In de tweede helft van 2020 zagen we de eerste inhaalslag van de uitgestelde vraag, de gevolgen van de langdurige lockdowns en de kentering in de economie. Daarbij ontstaat het beeld dat met name kwetsbare groepen inwoners kwetsbaarder zijn geworden. Hun herstel zal zeker in 2021 en mogelijk in de jaren daarna hun beslag krijgen. We zullen daarom bij de Perspectiefnota 2022 met voorstellen komen hoe hierop ingespeeld kan worden.
- ▼ De directe contacten met inwoners, organisaties en contractpartners is het afgelopen jaar beduidend minder geweest. Enerzijds doordat fysiek overleg minder mogelijk is, anderzijds doordat onze inwoners, organisaties en contractpartners andere prioriteiten moesten stellen. Mede hierdoor zijn diverse doelen niet behaald.
- ▼ Organisaties binnen Samen voor Ryan (m.n. scholen en kinderopvangorganisaties) zijn vaak bevraagd op hun aanpassingsvermogen om hun primaire processen door te laten gaan. Dit heeft voor vertraging of inhoudelijke aanpassingen gezorgd, maar is er wel altijd sprake geweest van vooruitgang.
- ▼ De druk op voorzieningen als het Jeugdfonds sport en Zwemfonds kan toenemen, doordat mensen vanwege corona minder inkomen hebben.

Speerpunt 1: Uitvoeren akkoord "Samen voor Ryan"

Behorend bij de doelstellingen 'Onderwijsachterstanden en voortijdig schoolverlaten wordt teruggedrongen', 'Het aantal inwoners dat moeite heeft met lezen, schrijven, rekenen of digitale vaardigheden neemt af' en 'In 2022 is er een goede afstemming tussen de zorg die vanuit onderwijs wordt ingezet en de jeugdhulp'.

Wat wilden we bereiken in 2020?	Wat is er bereikt in 2020?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
Onderwijsachterstanden en schoolverlaten wordt teruggedrongen	Om onderwijsachterstanden en schoolverlaten terug te dringen is het akkoord Samen voor Ryan gesloten met organisaties voor onderwijs, opvang, sociaal werk, GGD en gemeente werken en leren gezamenlijk. De Covidcrisis maakte dat ontmoetingen en scholing tussen diverse professionals niet fysiek plaats konden vinden. Daarom is een digitaal platform opgericht. Daar ontmoeten inmiddels 578 Steenwijkerlandse professionals van de aangesloten organisaties elkaar en volgen daar scholing. Enkele activiteiten per project: • <u>Anderstaligen</u>: Diverse webinars aangeboden aan professionals, zoals kennis en tips over meertaligheid in de klas.	●

	• <u>Eerste 2000 dagen</u>: Scholingstraject over wetenschappelijke ontwikkelingen met betrekking tot deze periode gestart. De lezing van de eerste spreker is ruim 350 keer bekeken. • <u>Petje af</u>: Oprichting lokale stichting en aanpassing projectplan naar Wereldwijd in Steenwijkerland. • <u>Vroegsignalering</u>: Informatieketen van deelnemende organisaties in kaart gebracht. Op die manier is inzichtelijk wie welke signalen bij kinderen ziet en hoe dit beter op elkaar kan aansluiten. • <u>Steenwijkerlandse Academie</u>: Oprichting van een digitaal platform voor scholing en ontmoeting. Voor de scholing is een curriculum ontwikkeld. • <u>Levensvaardigheden</u>: 'Leren Leven' is onderdeel van het curriculum op het Pro/VSO in Steenwijkerland, om leerlingen levensvaardigheden te leren. De intensievere samenwerking tussen deze organisaties wierp haar vruchten af bij de opstart van de crisishulpverlening tijdens de lockdown.	
--	---	--

Speerpunt 2: Grip krijgen op de kosten voor maatwerkvoorzieningen met behoud van kwaliteit van zorg

Behorend bij de doelstellingen 'Inwoners die een maatwerkvoorziening nodig hebben worden goed geholpen vanuit één geïntegreerde (Wmo, jeugdhulp, Participatiewet) gemeentelijke toegang' en 'Inwoners krijgen zo thuis nabij mogelijk ondersteuning en hebben zo min mogelijk last van grenzen tussen zorgwetten en zorgverleners'.

Wat wilden we bereiken in 2020?	Wat is er bereikt in 2020?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
Geïntegreerde toegang / thuis nabij ondersteuning / zo min mogelijk last tussen zorgwetten en zorgverleners	Technisch gezien is de geïntegreerde toegang vanaf 1 januari 2020 een feit. Door corona is het lastig om de samenwerking tussen collega's (fysiek) te optimaliseren. Door de impact van de financiële tekorten binnen het Sociaal domein is de focus binnen de uitvoering meer komen te liggen op de beheersing van de kosten en het grip krijgen op de uitvoering van het Sociaal domein. In 2020 hebben we het programma Transformatie 2.0 ingesteld. Op de tafels "verbeteren" en "versoberen" worden maatregelen binnen de uitvoering voorgesteld en uitgevoerd. Te denken valt aan besparingsmogelijkheden binnen de maatwerkvoorzieningen en het opstellen van een monitor Sociaal domein. Daarmee wordt beter inzicht gegeven en wordt de aanbeveling van de VNG-visitatiecommissie om de PDCA cyclus te versterken, ingevuld.	●

Speerpunt 3: Versterken van preventie in het sociaal domein (het "omkeren van de piramide")

Behorend bij de doelstellingen 'Het vergroten van duurzame gezondheidswinst en versterken van veerkracht', 'Het aantal inwoners dat niet kan deelnemen aan de samenleving vanwege armoede neemt af' en 'Versterken van inzet van vrijwilligers en maatschappelijke initiatieven in het Sociaal domein'.

Wat wilden we bereiken in 2020?	Wat is er bereikt in 2020?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
Afname armoede / Versterken inzet vrijwilligers en maatschappelijke initiatieven in het sociaal domein	Inzet van de voorzieningenwijzer, samen met de corporaties, bij huishoudens, waardoor deze huishoudens € 600 structureel kunnen besparen.	✗

	Grote inzet op de uitvoering van rijksregelingen voor tegemoetkomingen voor ZZP'ers: TOZO 1, 2 en 3, zodat beperkt kon worden dat inwoners door de crisis met armoedeproblemen te maken kregen. De rol van vrijwilligers is in 2020 behoorlijk veranderd doordat veel vrijwilligerswerk niet meer mogelijk is gebleken.	
--	---	--

Thema 10: Inclusieve samenleving

De Steenwijkerlandse samenleving sluit niemand uit

Wat wilden we bereiken in 2020?	Norm 2020	Wat is er bereikt in 2020?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
		Welke acties zijn uitgevoerd om doelstellingen 2020 te behalen?	
Plan van aanpak "inclusieve gemeente" vastgesteld en gestart		In januari 2020 is de Inclusie Agenda 'Onbeperkt Samenleven door de raad vastgesteld. In navolging van het Hernieuwd Perspectief is dit onderwerp hierna getemporeerd en wordt in 2021 opgepakt.	✗
In 2020 is de gemeente een regenbooggemeente		In navolging van het Hernieuwd Perspectief is dit getemporeerd. Eind 2020 is een werkgroep van inwoners van start gegaan op basis waarvan in 2021 acties en activiteiten worden ingezet.	✗

Mensen met een beperking wordt een beschutte werkplek geboden

Een beschutte werkplek voor minimaal het verplichte wettelijke aantal mensen	17	Over 2020 heeft NoordWestGroep met de realisatie van 21 beschutte werkplekken ruimschoots voldaan aan onze wettelijke taakstelling van 17 werkplekken over 2020.	●
--	----	--	---

'Iemand eerder een eerlijke kans geven'

'Wat heeft een ex-gedetineerde nodig om op een goeie manier te kunnen terugkeren in de maatschappij? Werk, een uitkering, een huis, het aflossen van schulden, het volgen van een opleiding? Hoe zorgen we dat die persoon niet terugvalt in oude, ongewenste gewoontes? Die vragen staan centraal in het project "Samen Starten". Een initiatief dat in Zwolle is gestart en waarbij Steenwijkerland zich heeft aangesloten: de gemeente, PI (penitentiaire inrichting) en de reclassering werken samen aan een betere re-integratie van (ex)gevangenen. De aanpak geeft mensen eerder een eerlijke kans. Wij zijn erg enthousiast en willen dit project ook met de PI in Lelystad gaan oppakken.'

Trijn Jongman

❖ Ontwikkeling doelstellingen

Zie algemene toelichting op de ontwikkelingen.

Thema 11: Preventie

Het vergroten van duurzame gezondheidswinst en vergroten van veerkracht

Wat wilden we bereiken in 2020?	Norm 2020	Wat is er bereikt in 2020?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
		Welke acties zijn uitgevoerd om doelstellingen 2020 te behalen?	
Actieprogramma "gezonde leefstijl" Training "grip en glans"		De training Grip en glans, één van de acties van Samen in Beweging, is vanwege corona niet uitgevoerd. De 2 buurtportcoaches Jong Leren Bewegen vanuit het Sport & Beweegakkoord zijn gestart met ondersteunen van het voorschoolse veld en het onderwijs bij de aanpak van ontwikkeling van motorische vaardigheden bij kinderen.	✗

In 2022 benadering vanuit het concept positieve gezondheid in eerste- en tweedelijnsondersteuning		Met verschillende ketenpartners werken we doorlopend aan positieve gezondheid (sociaal werk, huisartsen, wijkverpleging en aanbieders van de tweede lijn). De druk op deze partijen en het elkaar niet fysiek kunnen ontmoeten, heeft er toe geleid dat hierin minder stappen zijn gezet dan gepland.	NB
Sportdeelname door inzet Jeugdfonds sport en zwemfonds		Eind oktober waren er 159 goedgekeurde aanvragen voor het Jeugdfonds Sport en Zwemfonds. Hiervan waren 29 aanvragen voor het Zwemfonds. De cijfers over heel 2020 zijn op dit moment nog niet bekend.	●
Project "Voel je goed"		De pilot Voel je goed, een voorlichtingsprogramma over gezonde voeding en bewegen, is succesvol uitgevoerd. Aan de pilot deden 8 deelnemers mee. Op basis van de evaluatie is de opzet van het programma doorontwikkeld en zal in 2021 opnieuw als onderdeel van het Taalpunt en het Steenwijkerlands Sport & Beweegakkoord uitgevoerd worden.	●
Aangepast sporten "Iedereen actief"		In 2020 zijn we aangesloten bij het regionale samenwerkingsverband voor aangepast sporten 'Iedereen Actief'. Vanuit Iedereen actief kunnen sportaanbieders worden ondersteunt met specialistische kennis en kunnen inwoners met een beperking of chronische aandoening beweegadvies krijgen door een specialist op het gebied van aangepast sporten. Door corona lag nagenoeg al het sportaanbod stil en is het bijna niet mogelijk geweest individueel beweegadvies te geven omdat persoonlijk contact niet mogelijk was.	X

Het aantal mensen dat niet kan deelnemen aan de samenleving vanwege armoede neemt af

In 2018 wordt het beleidsplan Herijking Armoedebeleid vastgesteld	Uitvoering beleidsplan	Omgekeerde toets wordt door een projectgroep in 2021 uitgewerkt en per 1 januari 2022 ingevoerd. Concept mobility mentoring wordt dit jaar door SwdK ingevoerd. Kind regelingen bundelen gebeurt eind dit jaar en wordt uitgevoerd door Sam & Overijssel. De preventie en vroeg signalering verder te intensiveren wordt inmiddels vorm aan gegeven. Er ligt een actieplanschuldhelpverlening specifiek gericht op preventie en vroegsignalering. We hebben onderzocht welke acties we kunnen ondernemen om de kosten van beschermingsbewind terug te dringen. Dit heeft geresulteerd in een voorstel om mee te doen aan de aanpak van de GKB Assen waarin we bewindvoering willen aanmerken als dienst van algemeen belang. Dit project wordt in de loop van 2021 weer opgepakt. Daarnaast willen we in 2021 gebruikmaken van het gemeentelijke adviesrecht aan rechtbanken als een bewindvoerder een plan van aanpak indient bij de rechtbank.	●
Het aantal jeugdigen in gezinnen met armoederisico in Steenwijkerland neemt af (t.o.v. 2018)	< dan in 2018	Binnen het armoedebeleid is een belangrijk speerpunt het terugdringen van de gevolgen van armoede onder kinderen. Eerder is besproken dat we de wens hebben om de regelingen voor kinderen onder te brengen bij Sam & Overijssel. Zij voeren voor diverse gemeenten de aanvragen Jeugdsport en cultuurfonds, en de Stichting Leergeld uit. Gevolg hiervan is dat deelname aan sport of cultuur toegankelijker wordt en dat deelname	

		gegarandeerd is (middelen gaan naar de vereniging). De aanvraag loopt via intermediairs, zodat de rol van maatschappelijke organisaties wordt vergroot. Ook voeren ze alle regelingen die gericht zijn op kinderen uit. Voordeel voor de burger is dat deze zich nog naar bij één loket hoeft te melden voor een aanvraag voor ondersteuning gericht op kinderen. Eind 2021 willen we hebben geregeld dat onze gemeente zich heeft aangesloten bij Sam & Overijssel. Sam & Overijssel heeft specifieke kennis van de doelgroep en bereikt ook kinderen die normaliter buiten het zichtveld van de gemeente vallen. Zij maakt gebruik van vrijwilligersnetwerken en zetten deskundigen in en heeft toegang tot particulier geld en landelijke (rijks)middelen. Ook maken zij gebruik van landelijke fondsen zoals Nationaal Fonds Kinderhulp en Stichting Vecht voor Jeugd- Sam & Overijssel hanteert een individuele aanpak en past qua werkwijze bij een maatwerkaanpak. Helaas zijn er geen recente cijfers van het CBS.	NB
--	--	--	----

Onderwijsachterstanden en voortijdig schoolverlaten wordt teruggedrongen

In 2019 is het beleidsplan " Samen voor Ryan" vastgesteld	6 projecten	Zie toelichting bij speerpunt 1	●
---	-------------	---------------------------------	---

Het aantal inwoners dat moeite heeft met lezen, schrijven, rekenen of digitale vaardigheden neemt af

Inwoners nemen deel aan cursus taalvaardigheid	150	150 Veel lessen hebben online plaatsgevonden. Soms ging dat goed, soms niet. Daarnaast ook telefonisch contact en lesmateriaal per post toegestuurd. Spreekuur georganiseerd voor intake, vragen van vrijwilligers en matchen van cursist met vrijwilligers of opleiding.	●
Inwoners nemen deel aan cursus rekenvaardigheid	25	25 Zie hierboven.	●
Inwoners nemen deel aan cursus digitale vaardigheid	25	25 Zie hierboven.	●

Alle kinderen krijgen de kans om zich goed te ontwikkelen

De ambitie is dat alle peuters deelnemen aan voorschoolse voorziening	100%	87%, Daarmee is het percentage verbeterd tov 2018 (68%) en 2019 (83%).	X
---	------	--	---

Versterken van inzet van vrijwilligers en maatschappelijke initiatieven in het sociaal domein

Vrijwilligersbeleid beschreven en vastgesteld	Vrijwilligersbeleid vastgesteld	De speerpunten voor het nieuwe vrijwilligersbeleid zijn in 2019 opgehaald en getoetst bij inwoners en vrijwilligersorganisaties, onder meer via het inwonerpanel. In 2020 is besloten om vanwege corona een pas op de plaats te maken in de doorontwikkeling van het vrijwilligersbeleid. Dat wil uiteraard niet zeggen dat er geen vrijwilligersondersteuning is geboden. Sociaal Werk De Kop heeft hier vanuit de reguliere taken invulling aan gegeven, juist ook om initiatieven in coronatijd te helpen.	X
Visie op de gemeentelijke rol ten aanzien van maatschappelijke initiatieven in het sociaal domein vastgesteld	Visie sociaal domein vastgesteld	In de begroting 2021 zijn leidende principes opgenomen, die richting geven aan de gemeentelijke rol in het Sociaal domein en de transformatie die daarin gemaakt wordt. Er is gekozen om aan het werk te gaan met die leidende principes i.p.v. tijd en energie te steken in het maken van een uitgebreide visie op het Sociaal domein.	X

'Sjors stimuleert kinderen'

'Voor kinderen in het basisonderwijs hebben we in 2020 een mooi programma opgezet: Sjors Sportief & Sjors Creatief, met als doel kinderen op een laagdrempelige manier kennis laten maken met naschoolse activiteiten. Een speciaal Sjorsboekje met alle activiteiten op een rij is op alle basisscholen uitgedeeld en kinderen kunnen iets naar wens uitkiezen en een paar lessen proefdraaien om te kijken wat ze leuk vinden. Veel sport- en spelaanbieders in de gemeente haakten in. Het is een heel toegankelijke manier om kennis te maken met het grote aanbod sportieve en creatieve lessen in Steenwijkerland en zo hopen we bewegen en spelenderwijs bezig zijn natuurlijk te stimuleren.'

Trijn Jongman

❖ Ontwikkeling doelstellingen

In 2020 lag een grote nadruk op het direct reageren op de veranderende omstandigheden. Doelstelling t.a.v. preventie, waarvan het effect zich pas later uitbetaald, zijn daardoor minder prominent naar voren gekomen. Dit geldt met name voor onderwerpen die nieuw moesten worden opgepakt en waarbij fysieke bijeenkomsten van groot belang zijn om tot goede resultaten te komen.

Thema 12: Ondersteuning

Inwoners krijgen zo thuis nabij mogelijk ondersteuning en hebben zo min mogelijk last van grenzen tussen zorgwetten en zorgverleners

Wat wilden we bereiken in 2020?	Norm 2020	Wat is er bereikt in 2020? Welke acties zijn uitgevoerd om doelstellingen 2020 te behalen?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
Het aantal verwijzingen van de huisarts naar individuele voorzieningen jeugdhulp GGZ neemt af	2020 < 2019	Net als in 2019 is 80% van de jeugd door de POH-er bij de huisartsenpraktijk geholpen. Mede door de uitbreiding met de huisartsenpraktijk in Kuinre is het aantal cliënten gestegen van 129 naar 198. Daarmee is doorverwijzing naar duurdere specialistische GGZ voorkomen.	✗
In 2020 realisatie verbreding afstemmingsoverleg met huisartsen		Er is afstemming geweest tussen huisartsen, POH-ers en gemeente. In het laatste kwartaal zijn afspraken gemaakt over de samenwerking tussen van de toegangsmedewerkers en POH-ers voor 2021 en verder.	●

Mensen met verward gedrag krijgen passende ondersteuning

Actieplan "sluitende aanpak mensen met verward gedrag" wordt uitgevoerd	Scholing / 24/7 meldpunt / Project Samen starten	In 2020 is de Wet verplichte Ggz ingegaan. Hiervoor is invulling gegeven aan het 24/7meldpunt verward gedrag, uitvoeren van verkennende onderzoeken en opleggen van crisismaatregelen voor gedwongen zorg. De gemeente is in 2020 een samenwerking aangegaan met de penitentiaire inrichting en reclassering om mensen die uitstromen uit detentie succesvoller te laten terug keren in Steenwijkerland. In 2020 is de scholing "Grip op verwardheid" uitgevoerd. Ketenpartners en medewerkers van gemeente zijn getraind in het herkennen van/ omgaan met verward gedrag.	●
---	--	--	---

Inwoners die een maatwerkvoorziening nodig hebben worden goed geholpen vanuit één geïntegreerde (Wmo, Jeugdhulp, P- wet) gemeentelijke toegang

Fysieke samenvoeging toegang WMO, Jeugdzorg en participatie (zie NJN).		Per 1 januari 2020 is er één toegang voor het sociaal domein breed. Inwoners kunnen bij één telefoondienst terecht met hun hulpvraag op het gebied van de Wmo, Jeugdhulp, Participatie en schuldhulpverlening.	●
---	--	--	---

In kaart brengen en waar mogelijk integratie /migratie van gebruikte systemen (zie NJN)		Voor de verschillende domeinen is in kaart gebracht welke mogelijkheden en toepassingen van de gebruikte systemen. Voor een aantal systemen is de migratie in gang gezet.	●
Omgekeerde toets in 2 ^e helft 2020 ingevoerd (zie NJN)		Ondanks de druk van de coronacrisis op het team uitvoering sociaal domein is in het 4 ^e kwartaal gestart met de implementatie van de omgekeerde toets.	X

In 2022 is er een goede afstemming tussen zorg die vanuit onderwijs wordt ingezet en de jeugdhulp

Gezamenlijk referentiekader "Samen voor Ryan"	Pilot SO+ 't Ravelijn	De 2-jarige pilot is geëvalueerd en heeft ertoe geleid dat deze zorgvorm onderdeel is geworden van de reguliere jeugdhulp vanaf schooljaar 20/21	●
---	-----------------------	--	---

'Eerste 2000 dagen essentieel'

'Onder het motto "Samen voor Ryan" trekken gemeente, GGD, sociaal werk, kinderopvang en alle scholen in Steenwijkerland al een paar jaar samen op, om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en onderwijsachterstanden weg te werken. Het betekent dat we sneller achterstanden bij een kind kunnen signaleren en het beter op weg helpen. Onderdeel van dit lokale akkoord is het project "Eerste 2000 dagen", omdat die tweeduizend dagen – het begint al tijdens de zwangerschap – essentieel zijn in de ontwikkeling van het jonge kind. De start was een "Eerste 2000 Dagen" box voor scholen; zie het als een lespakket voor juffen, meesters en begeleiders.'

Trijn Jongman

'Huisbezoeken maken het verschil'

'Sinds 2020 is alles op het gebied van het sociaal domein in Steenwijkerland gebundeld onder één dak, in het gemeentehuis. Dankzij deze ene, integrale toegang zijn de lijnen korter tussen hulpverleners en beleidsterreinen. Bovendien is het voor onze inwoners wel zo praktisch en prettig dat ze bij de gemeente terecht kunnen voor al hun hulpvragen over jeugdzaken, zorg, Wmo of werk en inkomen. Het sociaal domein stond wel onder druk vorig jaar, omdat onze consultants vanwege corona niet op huisbezoek konden. Gaandeweg kwamen ze gelukkig wel weer – op afstand – bij de mensen thuis. Dat persoonlijke contact maakt écht het verschil; in gesprekken aan de keukentafel kun je de hulpvraag breder, door een andere bril bekijken: misschien spelen er nog meer dingen? Wat opviel is dat de vragen door corona complexer waren omdat de financiële en huiselijke zorgen opliepen.

Trijn Jongman

❖ Ontwikkeling doelstellingen

In 2020 is vanuit de lokale en regionale netwerken waar de gemeente deel van uit maakt, snel en in de meeste gevallen adequaat ingezet op aanpassing van de dienstverlening, hulp of ondersteuning.

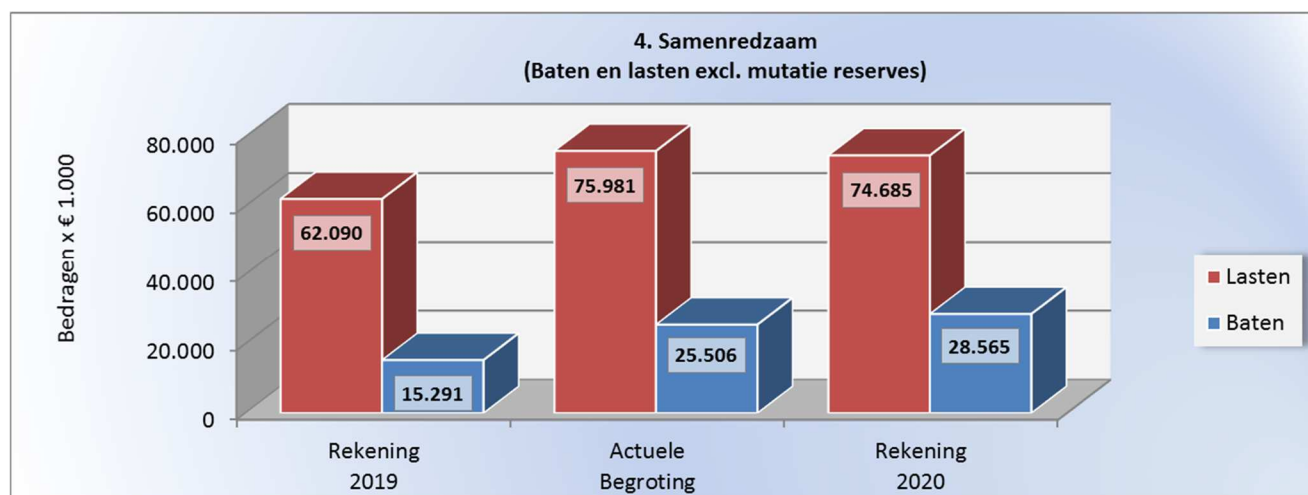
Wat voor effect / impact heeft corona voor het programma "Samenredzaam" in 2020 gehad

Onderwerp	Extra	Uit- of afstel
Algemeen	Doordat huisbezoeken en live gesprekken tijdelijk helemaal niet en later minder konden worden afgelegd, zijn we over gegaan om ook met inwoners via Zoom gesprekken te voeren. Vanuit het noodloket voor maatschappelijke organisaties zijn veel vragen beantwoord.	
Integrale toegang (Wmo, Jeugd, Werk,	De complexiteit en ernst van de meldingen nemen toe: vechtscheidingen, psychische problematiek bij jongeren, minder rek bij inwoners.	Consultanten mochten tijdens de 1e lockdown geen huisbezoeken afleggen. Wmo: minder aanmeldingen i.v.m. uitstel hulpvraag. Vertraging in de doorontwikkeling van de werkprocessen binnen de integrale toegang
Sociaal werk	Overleg met Sociaal Werk De Kop om afspraken te maken over de activiteiten van SWDK. Daarnaast ook extra overleg om de signalen die SWDK krijgt te kunnen vertalen naar gemeentelijke activiteiten en	Activiteiten gaan niet of op een andere manier door

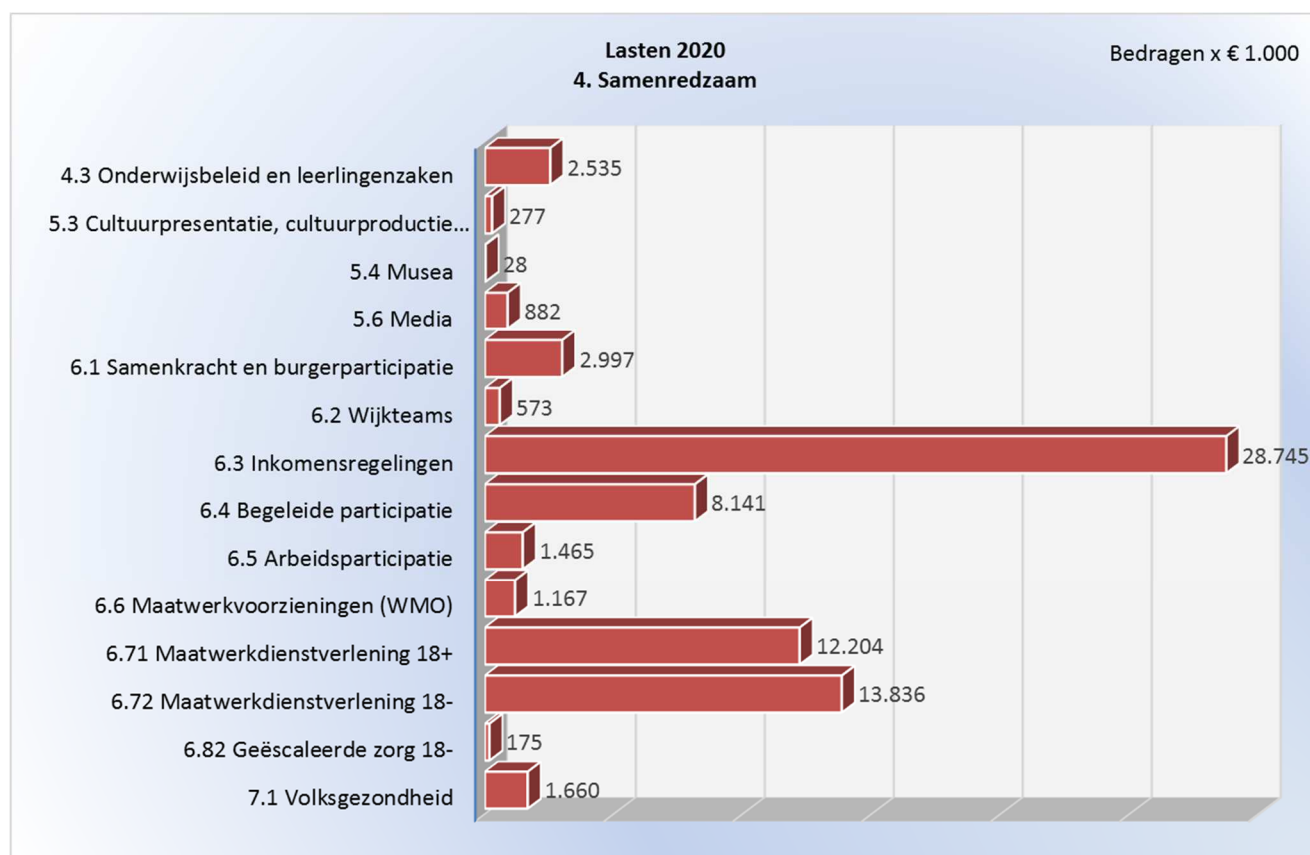
	beleid. Nieuwe projecten opgestart, waarbij een "coronafocus" is gelegd.	
Onderwijsachterstanden / samen voor Ryan	Overleg met de scholen over de gevolgen van corona en de lockdowns op kinderen, het onderwijs en de scholen. Gemeente kreeg extra taken vanuit het rijk door zo nodig hardware te leveren voor kinderen die daar niet over beschikken.	De corona-crisis was van invloed op de werkzaamheden van deelnemende organisaties (o.a. kinderopvang en onderwijs). Hierdoor zijn werkzaamheden van de projectgroepen vertraagd.
Verbeteren taal / rekenen / digitale vaardigheden inwoners	Online lessen geïntroduceerd. Veel telefonisch contact met de deelnemers en lesbrieven en nieuwsbrieven per post naar de deelnemers.	
Leerlingenvervoer	Intensief contact met de leerlingenvervoerders n.a.v. de schoolsluitingen, de uitzonderingen daarop, de wisselingen daarin en de doorbetaling.	Minder leerlingen vervoerd.
Hulp bij het huishouden	Extra inzet op het maken van afspraken met aanbieders van schoonmaakondersteuning over flexibele inzet, achteraf indiceren op basis van vertrouwen en over de gegarandeerde betalingen.	
Dagbesteding	Extra inzet op het maken van afspraken met zorgaanbieders over al dan niet doorgaan van alternatieve vormen van dagbesteding, daar waar fysiek ontmoeten niet mogelijk was.	
Noordwestgroep	Extra inzet in overleg met NWG groep om werkzaamheden zo veel mogelijk overeind te houden. Overleg over inzet van de rijkscompensatie van Corona-gerelateerde kosten.	Met uitzondering van de beginperiode van corona is NoordWestGroep grotendeels open gebleven voor de doelgroep en/of hebben de medewerkers werkzaamheden thuis uitgevoerd. De extra kosten die NoordWestgroep gemaakt heeft als gevolg van corona zijn door ons via de rijkscompensatie vergoed.
Ronde tafel	Extra inzet op bestuurlijk overleg en ambtelijk overleg met diverse maatschappelijke instanties en zorgaanbieders over signalen die zij bij de uitvoering van hun werkzaamheden tegen kwamen.	
Vrijwilligersbeleid		Uitvoering acties uitgesteld
Verward gedrag	In regionaal verband heeft op ambtelijk en bestuurlijk niveau afstemming met ketenpartners plaatsgevonden over de effecten van corona voor kwetsbare inwoners. Signalen en ontwikkelingen (zoals aard en omvang hulpvragen) zijn uitgewisseld. Er is een aanzet gemaakt voor een samenwerkingsagenda zorg & veiligheid tussen de verschillende partners.	Een deel van de uitvoering van acties is uitgesteld, namelijk de lokale afstemming met ketenpartners als politie en woningbouwcorporaties om tot betere (strategische) samenwerkingsafspraken te komen. Ook heeft geen evaluatie/ herijking van het bestaande actieplan plaatsgevonden.
Jeugdhulp	Intensiever overleg in de tweede helft van het jaar n.a.v. intensievere hulpvragen.	
Uitkeringen	Opzetten van de organisatie, intern en externe communicatie en uitvoering van de tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO). Circa 30 medewerkers van diverse teams zijn ingewerkt.	Uitstel steekproeven kwaliteit uitvoering Participatiewet en vertraging handhaving ervan.
Historisch archief	Meer inzet dan gewoonlijk door stijgende vraag naar digitaal scannen en leveren van informatie over bouwen, stamboomonderzoek, archiefonderzoek e.d.. De externe vraag naar digitale informatie nam toe door het sluiten van de fysieke studiezaal. Door het thuiswerken van de collega's nam de vraag naar digitalisering van dossiers toe.	Veel aandacht is uitgegaan naar dienstverlening. Projecten rondom privacy en openbaarheidsbeperkingen zijn daardoor niet zo ver gekomen als gepland. Promotie en educatieve activiteiten zijn fors verminderd. Samenwerking met HCO is vertraagd.
Vitaliteitsfonds	Extra inzet op het Vitaliteitsfonds, dat een financiële impuls kan geven aan verenigingen en	

	voorzieningen, is ingesteld. Externe communicatie geregeld, overleg met potentiële aanvragers en beoordeling van de aanvragen.	
Leerplicht	Extra contacten met scholen om te zien of scholen ondersteund kunnen worden in het geven van digitale lessen en of alle kinderen bereikt konden worden.	
Kinderopvang	Tijdens de eerste lockdown is een crisisteam in het leven geroepen om de nooddopvang voor kinderen tussen 0-18 en de 24 uren opvang te regelen. Intensieve samenwerking met kinderopvangorganisaties en scholen.	
Scenario's	Er zijn scenario's opgesteld om de gevolgen van de crisis voor de middellange termijn in beeld te krijgen.	
Inburgering		Inburgeringslessen konden minder doorgaan.
Lokale Inclusie Agenda		Uitvoering van vastgestelde agenda is vertraagd conform Hernieuwd Perspectief.
Regenbooggemeente		In 2021 wordt dit proces weer gestart.
Preventie / positieve gezondheid / sportakkoord		Een aantal bijeenkomsten is uitgesteld. Ook in het kader van de uitvoering van het Steenwijkerlands Sport & Beweegakkoord zijn activiteiten uitgesteld en opgeschoven.
Actieprogramma gezonde leefstijl/Samen in Beweging		De uitvoering van het programma Samen in Beweging is vanwege corona nog niet van start.
Actieprogramma gezonde leefstijl/Jong leren bewegen		Als onderdeel van het Steenwijkerlands Sport & Beweegakkoord zijn twee buurtsportcoaches Jong Leren Bewegen aangesteld. Voor de uitvoering van hun opdracht zouden ze veel op locatie moeten zijn bij de voorschoolse opvang en het onderwijs. Dit lukt vanwege corona heel moeizaam. We kijken naar aanpassing van de aanpak waardoor er in deze periode toch stappen gezet kunnen worden.
Visie Sociaal domein		Er is geen visie opgesteld. De leidende principes voor de gemeentelijke rol en de transformatie daarin zijn opgenomen in de begroting 2021. De focus ligt nu op het vertalen van deze principes naar de uitvoering.

Overzicht baten en lasten programma Samen redzaam

Waarom is het geld besteed?

2.5 Mijn Steenwijkerland

Waar gaan we voor?

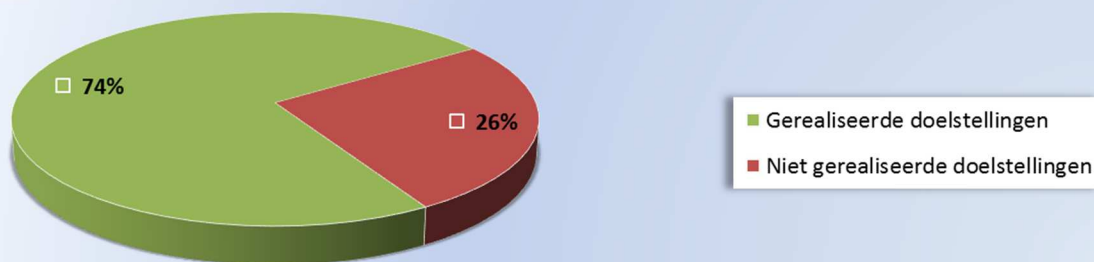

We willen dat mensen graag in Steenwijkerland wonen. Daar is het aangenaam leven in een gezonde, groene en verzorgde omgeving met goede voorzieningen, verspreid over de gemeente en een goede bereikbaarheid voor iedereen. Een gemeente met een rijk verenigingsleven, waar zelfontplooiing wordt gewaardeerd en gestimuleerd, net als eigen initiatief.

We zien dat de leefbaarheid verandert en soms onder druk komt te staan, onder andere als gevolg van demografische en economische trends en ontwikkelingen. Creatieve oplossingen zijn blijvend nodig om vitale kernen en wijken te behouden met oog voor de eigen identiteit en cultuur.

Vitale kernen en wijken voor iedereen, met speciale aandacht voor de woonmogelijkheden van onze jongeren en ouderen. Er is ruimte voor eigen initiatief, zelfregie en samenwerkingsvormen die de lokale samenhang ondersteunen. De gemeente heeft, als participerende overheid, een actief faciliterende en ondersteunende rol.

Doelstellingen 2020

❖ Trends en ontwikkelingen

Onderstaand geven we de belangrijkste trends en ontwikkelingen die positief dan wel negatief hebben bijgedragen aan de beoogde resultaten. Dit betreffen zowel zelf tot stand gebrachte als niet beïnvloedbare zaken waar de gemeente mee is geconfronteerd.

- ▲ In de woningbouwprognoses voor Steenwijkerland is sprake van een groei van de woonbehoefte
- ▲ Biodiversiteit wordt steeds belangrijker.
- ▲ Corona maakt het belang van een gezonde leefstijl en de plek van bewegen daarin, nog meer zichtbaar dan voorheen. Ook landelijk is hier veel aandacht voor. Er is een zichtbare trend dat mensen bijvoorbeeld meer wandelen en fietsen. Het is nog onbekend hoe de trend zich verder zal ontwikkelen.
- ▼ De druk op de woningmarkt neemt toe, zowel in de koopsector als in de sociale huursector
- ▼ Het Covid-19 virus zorgt door de noodzakelijke maatregelen dat het contact met inwoners minder intensief en anders is dan gewenst. Ook zijn een aantal geplande informatiebijeenkomsten met bewoners niet doorgegaan. Toch is er wel het nodige samen met inwoners gedaan als het gaat om de inrichting van de openbare ruimte.

- ▼ We constateren dat er in de praktijk weinig animo is, dat inwoners onderhoud in de openbare ruimte gaan overnemen.
- ▼ De onduidelijkheid rondom het Programma Aanpak Stikstof (PAS) heeft gevolgen voor projecten en vervangingen, dit leidt tot vertraging en hogere kosten..
- ▼ De aanbestedingen van de fietspaden Markerbroekweg-Driewegsluis, Jonenweg 1^e fase en Steenwijk Ossenzijl zijn hoger uitgevallen dan vooraf was geraamd. De verwachting is dat de middelen voor de aanpak van alle 12 fietspaden onvoldoende zal zijn. Met een separaat raadsvoorstel en bij de Perspectiefnota vragen wij u opnieuw een keuze te maken rond de (financiën en de) voortgang fietspaden Regiodeal Kwaliteitsimpuls routenetwerk en Koloniën van Weldadigheid.
- ▼ In de landelijke cijfers is zichtbaar dat sportdeelname minder wordt. Het bestaande infrastructuur voor de sportclubs kan hierdoor op de langere termijn in gevaar komen Vanuit het Steenwijkerlands Sport & Beweegakkoord zullen we in 2021 samen met spelers kijken of er extra acties nodig zijn.

Speerpunt 1: Mobiliteit (inclusief verbetering fietspaden)

Van 'a' naar 'b' en dat zo gemakkelijk en duurzaam mogelijk.

Wat wilden we bereiken in 2020?	Wat is er bereikt in 2020? Welke acties zijn uitgevoerd om de speerpunten te realiseren?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
Strategische mobiliteitsvisie	Onder programma duurzaamheid is aangegeven, dat in november 2020 de strategische mobiliteitsvisie 'Steenwijkerland duurzaam in beweging' door uw raad is vastgesteld. De visie is de komende jaren dé basis voor alles wat we doen met onze bereikbaarheid, toegankelijkheid en mobiliteit. Een belangrijk document dus. Het blijft niet bij woorden, want de visie is uitgewerkt in een mobiliteitsagenda. Daarin staan activiteiten en projecten waarmee we aan de slag gaan.	●
Verbetering meerdere fietspaden	De herinrichting van de Steenwijkerweg Willemsoord met bijbehorende fietspaden is opgeleverd. Er is gestart met de verbetering van de fietspaden Kalenberg Noord en Zuid en fietspad Heuvenpad. Voor de fietspaden, Markerbroekweg-Driewegsluis en Jonenweg fase 1 is de aanbesteding afgerond. Er is gestart met voorbereiding van het fietspad Kalenbergerpad. ▼ Aan de verbreding van het fietspad Dwarsgracht Otterskooi- Oude Kerkweg wordt door de grondeigenaar geen medewerking verleend. Onderzocht wordt of de hiervoor beschikbare middelen ingezet kunnen worden op de verbetering van fietspaden op de Woldberg <u>Opmerking</u> We werken nog steeds binnen de planning van de regiodeal. Er zit wel vertraging in de planning die in een raadsvoorstel aan de raad wordt aangeboden.	●

Speerpunt 2: Passende woning voor jong en oud (inclusief sociale huur)

We willen dat iedereen goed kan wonen in onze gemeente. Of je nu jong, oud of van middelbare leeftijd bent. Samen met de kernen en wijken zoomen we in op de woonbehoefte van jongeren en ouderen. Voor mensen met een lager inkomen, zetten we in op voldoende sociale huurwoningen. Dat betekent dat woningcorporaties aan de slag gaan met nieuwbouw. Voor starters op de woningmarkt en de middeninkomens is het van belang dat de starterslening blijft. En voor degene die zijn of haar plek in onze gemeente heeft gevonden, moet het mogelijk zijn daar te blijven wonen.

Wat wilden we bereiken in 2020?	Wat is er bereikt in 2020? Welke acties zijn uitgevoerd om de speerpunten te realiseren?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
Goed wonen voor iedereen	Op basis van de Woonvisie Steenwijkerland 2017-2021 is in kernen met een groeiprognoze, samen met inwoners, de woonbehoefte onderzocht.	●

	Dit betreft de kernen Wanneperveen, Eesveen en Belt-Schutsloot en in Kuinre, Vollenhove en Steenwijkerwold is het gesprek hierover opgestart. ▼ Het overleg met een aantal kernen kwam in het voorjaar van 2020 wegens corona stil te liggen, waardoor deze zijn vertraagd. ▼ Aan de investeringsopgave sociale huur in de noordelijke kernen en Steenwijk is in 2020 nader uitvoering gegeven. In Scheerwolde en Steenwijk zijn hiervoor plannen in voorbereiding gebracht. Wel verloopt de uitvoering van de investeringsopgave trager dan gewenst Om te zorgen dat er in de stad Steenwijk divers wordt gebouwd is in 2020 een afwegingsstrategie woningbouw vastgesteld, waarmee nieuwe woningbouwplannen kunnen worden getoetst. In 2020 is, samen met de provincie en West-Overijsselse gemeenten, een concept regionale woonagenda opgesteld. Deze dient als basis voor het in 2021 uit te voeren woningmarktonderzoek en het opstellen van een gemeentelijke woonagenda 2022-2026. Voor het versnellen van de woningbouw in Steenwijk Zuidoost is ondersteuning aangevraagd bij het provinciale aanjaagteam versnelling woningbouw.	
--	---	--

Speerpunt 3: Versterken biodiversiteit (bijdrage aan positieve gezondheid)

Vrijwel alles wat mensen eten is direct of indirect te herleiden tot biodiversiteit. Het grootste deel van onze bouwmaterialen, medicijnen en industriële grondstoffen betrekken we van biologische hulpbronnen en veel vormen van toerisme draaien voornamelijk om natuur. Biodiversiteit vertegenwoordigt daarmee een enorme economische waarde en is voor alle levensvormen op aarde van belang.

Wat wilden we bereiken in 2020?	Wat is er bereikt in 2020?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
Versterken biodiversiteit	Welke acties zijn uitgevoerd om de speerpunten te realiseren? Er is ingezet op bewustwording en het creëren van een gezonde omgeving voor mens, plant en dier. Tijdens De Dag van de Biodiversiteit Steenwijkerland zijn door bijna 100 deelnemers veel mogelijkheden en ideeën aangedragen om de biodiversiteit en leefbaarheid in Steenwijkerland te verbeteren. Een deel van deze voorstellen en ideeën zijn in de loop van 2020 uitgevoerd. Zo zijn er: • 3 bijen- en vlinderidylles gerealiseerd in Steenwijkerwold, Vollenhove en Steenwijk • Wordt er vlinderonderwijs gegeven op zeven basisscholen in Steenwijkerland • Zijn de bermen langs de Weg van Twee Nijenhuisen en de Eesveenseweg in gezaaid met een kleurig inheems bloemrijk mengsels • Wordt er gewerkt aan het verduurzamen van het groenbeheer door het ontwikkelen van het ecologisch maaibeheer van bermen en bloemrijke velden. • zijn er verschillende buurinitiatieven opgestart • zijn bloeiende akkerranden gestimuleerd • Zijn een aantal straten voorzien van bloeiende beplanting en hoogstam fruitbomen, aangeplant door de bewoners van de straat Een aantal initiatieven kon door de Coronacrisis geen doorgang vinden. Deze activiteiten worden in 2021 opnieuw ingepland. Naast activiteiten met onze inwoners gaan we ons in 2021 richten op het behouden en creëren van een gezonde veilige leefomgeving waarin mens, plant en dier zich thuis voelen.	●

Thema 13: Aantrekkelijke en veilige leefomgeving

Mensen voelen zich mede-eigenaar van de leefomgeving

Wat wilden we bereiken in 2020?	Norm 2020	Wat is er bereikt in 2020? Welke acties zijn uitgevoerd om doelstellingen 2020 te behalen?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
In samenspraak met kernen en wijken krijgt het gebiedsgericht werk handen en voeten	Gebiedsgericht werken	Op de gebiedsgerichte aanpak in Giethoorn na is er nog geen gebiedsgerichte aanpak op basis van een programma oid. Dit wil overigens niet zeggen dat dit niet gebeurt. Als we kijken naar de ontwikkeling van een dorpsvisie in de kernen Ossenzijl en Steenwijkerwold vindt er een integrale aanpak plaats tussen gemeentelijke afdelingen en externe partijen zoals Woonconcept en Sociaal Werk de Kop gericht op een bepaald gebied.	●
Ondersteuning van jaarlijks ten minste één gezamenlijk aangedragen en substantieel bewonersinitiatief	1	In de praktijk is hier weinig tot geen animo voor. Bij de pogingen die wel gedaan zijn, bleken die initiatieven vooral een commerciële grondslag te hebben. Bijvoorbeeld een lokale aannemer die min of meer acquisitie aan het voeren was en het werk tegen betaling wilde overnemen tegen hogere prijzen dan dat wij er nu voor betalen aan de NWG en aannemers. ▼ De oorspronkelijke doelstelling was het overnemen van beheer en onderhoudstaken door groepen inwoners. Deze doelstelling is in 2020 niet gerealiseerd. Toch is er wel het nodige samen met inwoners gedaan als het gaat om de inrichting van de openbare ruimte. ▲ Zo is op initiatief van een groep inwoners en Gieters Belang, de Brink in Giethoorn-noord heringericht als ontmoetingspark.. ▲ Ook is er een speel- en ontmoetingsplaats gerealiseerd bij t' Westert in Oldemarkt en is er samen met inwoners gewerkt aan het verfraaien van de inrichting bij Aan Zee in Vollenhove. ▲ Tenslotte is in Vollenhove op verzoek van belangenvereniging Vollenhove stad een extra dijkopgang naar het fietspad Bentendijkenpad gerealiseerd.	●

Inwoners en bezoekers waarderen de openbare ruimte

Twee bloemrijke entrees in 2021	Vorbereiding	In Steenwijk en Vollenhove hebben we in 2020 bloemrijke entree aangelegd, door de droogte vielen de resultaten wat tegen. Bij normale weersomstandigheden zullen de resultaten in 2021 beter zichtbaar worden. In Blokzijl zijn we bezig met de voorbereidingen, realisatie in 2021	●
Uitvoering onderhoud openbare ruimte conform uitvoeringsplan 2020		Bijna alle onderhoudswerkzaamheden uit het uitvoeringsplan zijn conform planning uitgevoerd. Het gaat daarbij om het onderhoud aan wegen, fietspaden, straatmeubilair, verlichting, riolering, bruggen, beschoeiingen, bomen, groenvoorzieningen, bermen, sloten, watergangen, speeltoestellen, sportvelden en begraafplaatsen. Het onderhoud zorgt ervoor deze assets in goede conditie blijven zodat ze naar behoren functioneren ,veilig zijn, toegankelijk blijven en voldoen aan de eisen die eraan gesteld worden	●

		▼ Een deel van het elementenonderhoud is niet uitgevoerd en doorgeschoven naar 2021. Daarnaast is er ook groot onderhoud uitgevoerd aan de jachthavens en werkzaamheden aan Pont Jonen.. Overigens, blijft het groot onderhoud aan de jachthavens een belangrijk aandachts-/zorgpunt. In 2021 verwachten we uw raad hierover een beleidsplan Havens ter vaststelling aan te kunnen bieden.	
--	--	--	--

Behoud cultuur en eigen identiteit

Behoud van ontmoetingsplekken (dorpshuizen en MFC's)	Geen sluiting	Naar aanleiding van de coronamaatregelen is er meer dan "normaal" contact met de dorpshuizen. In een aantal gevallen denken we mee om mogelijke exploitatie problemen te voorkomen. Bij grote knelpunten kan het Vitaliteitsfonds ruimte bieden.	●
Duurzaam landschapsbeheer: de pilot Willemsoord	Pilot	De pilot Duurzaam Landschapbeheer Willemsoord is in 2020 afgerond met het oprichten van een landschapsfonds en de start van het uitvoeringsprogramma. Jaarlijks doet de stichting Duurzaam Willemsoord, als beheerder van het fonds, verslag van de behaalde resultaten.	●
Projecten gebiedsgerichte aanpak Giethoorn	3	In 2020 is gestart met het groot onderhoud van de openbare ruimte langs de grachten in Giethoorn. Er is in werkgroepverband nadrukkelijk aandacht geweest voor het behoud van het authentieke dorpsbeeld. Dit heeft geresulteerd in een programma van eisen, welke is meegenomen in de voorbereiding en de uitvoering van het werk. Bij het voorbereiden van de vervanging van de vonders en bruggen in de 1^e fase van de uitvoering, is er in projectgroep verband regelmatig gesproken over keuzes in de techniek en detaillering van de vonders, bruggen, verlichting en paden. Daarbij was het iedere keer zoeken naar een goede balans tussen regelgeving, veiligheid, uitvoeringskosten en het authentieke dorpsbeeld.	●

Versterken biodiversiteit

Starten realisatie van het plan van aanpak biodiversiteit		In 2020 is op 8 februari tijdens de Dag van de Biodiversiteit Steenwijkerland gestart met de uitvoering van het Plan van Aanpak. Verschillende onderdelen zijn opgestart en krijgen een vervolg in 2021. Het welzijn van mens, plant en dier staan daarbij centraal. Zo wordt er ingezet op Natuurinclusief Bouwen, klimaatadaptatie en het versterken en verbinden van het groen-blauwe netwerk in Steenwijkerland.	●
---	--	--	---

Veilige kernen

Verbeteren verkeerveiligheid in Steenwijkerland. Onderzoek 2 knelpunten		In 2019 is uitgebreid onderzoek gedaan naar twee onveilige punten, de kruising rotonde Eesveenseweg-Middenweg en de kruising Gasthuisdijk – De Klosseweg – De Bramen (korteweg De Klosse). Uit onderzoek blijkt dat kruising rotonde Eesveenseweg-Middenweg niet onveilig is. Er gebeuren ongevallen, maar aantal is beperkt en ligt lager dan gemiddelde van vergelijkbare rotondes. In vormgeving en gedrag is geen duidelijke oorzaak aan te wijzen die tot onveilige situaties leiden. Enkele kleine optimalisaties om de verkeerssituaties te verduidelijken door het verbeteren van markering en bebording zijn uitgevoerd. Uit onderzoek blijkt wel dat het wenselijk is kruising rotonde De Klosse aan te passen. De kans op een nieuwe ernstig	●
---	--	--	---

		ongeval is aanwezig. Uit observaties blijkt dat ondanks beperkt zicht op de kruising verkeer onvoldoende afremt, bewust of onbewust. Om dergelijk gedrag te voorkomen is in april 2020 een tijdelijke maatregel (extra belijning) aangebracht en wordt in het voorjaar van 2021 de kruising zodanig gereconstrueerd dat het zicht op de kruising wordt verbeterd en de snelheid omlaag gaat.	
Aanvullende maatregelen Blokzijl ter voorkoming van overlast	Verbod instellen	Om de overlast van zwaar doorgaand verkeer te beperken is een geslotenverklaring vrachtwagens/bussen is ingesteld	●
Opstellen inrichtingsplan Kallenkote fase II		Het inrichtingsplan is samen met een werkgroep uitgewerkt. Afhankelijk van de toekenning van subsidie staat de uitvoering gepland in 2021 of 2022	●

'Insecten een handje helpen'

'De eerste dag van de Biodiversiteit, in februari 2020, is goed bezocht door zo'n honderd belangstellenden uit Steenwijkerland. Ons doel was met deskundigen ideeën uit te wisselen en mensen te enthousiasmeren voor biodiversiteit: alle levensvormen (planten- en diersoorten) die samen de natuur in evenwicht houden. De insectenstand holt hard achteruit, de bijen hebben het steeds moeilijker door het ontbreken van bepaalde planten. Als inwoner kun je zelf ook iets doen, door te zorgen voor voedsel en nestgelegenheid in de tuin. Bijvoorbeeld: minder tegels, meer planten, en niet alle blad ruimen in de winter.

Als gemeente nemen we onze verantwoordelijkheid en zorgen voor ecologisch bermbeheer. Zo zijn vorig jaar op veel plekken bloemrijke mengsels ingezaaid om de insecten te helpen, het resultaat was goed zichtbaar langs de wegen in Steenwijkerland. Speciaal voor agrariërs werd ook een actie opgezet: de gemeente betaalde een deel van de bloemrijke mengsels waarmee zij hun akkerranden konden inzaaien. Dat was een succes, je zag rondom meerdere akkers kleurrijke stroken met allerlei soorten bloemen.'

Marcel Scheringa

'Deel van probleem Blokzijl opgelost'

'Sinds medio 2020 geldt een verbod voor vrachtwagens en bussen in de Brouwerstraat in Blokzijl. Zwaar verkeer wordt uit het centrum geweerd, al beseffen we dat daarmee maar een deel van het probleem is opgelost, omdat het landbouwverkeer nog wel gebruik moet maken van deze doorgaande route. Het verbod dat in goed overleg met de verkeerscommissie is ingesteld, zien we dan ook als eerste stap op weg naar een volledige oplossing. Een nieuwe ontsluitingsweg voor verkeer dat nu door Blokzijl rijdt, is nog steeds nadrukkelijk in beeld; dat blijft een vurig voornemen voor de toekomst.'

'Ook voor de aanpassingen aan de N351 bij Kuinre is in 2020 de basis gelegd. De maximale snelheid op de Kuinderweg (N351) wordt 50 km. Dat is het resultaat van goed overleg met alle partijen in het dorp en de samenwerking tussen provincie en gemeente. Dit was een grote wens van Plaatselijk Belang en de inwoners. De weg wordt onderdeel van de bebouwde kom, de uitvoering staat voor dit jaar gepland.'

Marcel Scheringa

❖ Ontwikkeling doelstellingen

De aanbestedingen van de fietspaden Markerbroekweg-Driewegsluis, Jonenweg 1^e fase en Steenwijk Ossenzijl zijn hoger uitgevallen dan vooraf was geraamd. De verwachting is dat de middelen voor de aanpak van alle 12 fietspaden onvoldoende zal zijn. In het voorjaar van 2021 wordt een afweging gemaakt hoe daar mee om te gaan.

Thema 14: Wonen

Vergrijzing als kans

Wat wilden we bereiken in 2020?	Norm 2020	Wat is er bereikt in 2020?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
		Welke acties zijn uitgevoerd om doelstellingen 2020 te behalen?	

Vertaling kansen rapport "vergrijzing als kans" in uitvoeringsplan 2020-2022		Het doel 'Vergrijzing als kans' is niet langer opgevoerd als afzonderlijke doelstelling, omdat het onderwerp vanaf 2021 is geïntegreerd onder 'een Leven Lang Leren/Ontwikkelen/Participeren(HHP 2021) Steenwijkerland' ▲ De huisvesting van ouderen heeft en houdt onze aandacht. Niet alleen in de woningprogrammering voor koopwoningen, maar ook voor sociale huurwoningen ▲ Momenteel wordt het aanbod vanuit de gemeente aangevlogen vanuit verschillende beleidsvelden, organisaties en ondernemingen Wat nodig lijkt om de beoogde doelstellingen uit de beleidsvelden te behalen is een meer integrale benadering vanuit beleid richting uit voering.	X
--	--	---	---

Realistische groei woningbouw Steenwijkerland

In 2020 ligt er een helder planologisch kader voor het toevoegen en splitsen van woningen in kernen en buitengebied		In 2020 is een afwegingskader ontwikkeld en vastgesteld voor woningprogrammering in Steenwijk. Voor het splitsen van woningen in het buitengebied is in 2019 een conceptkader opgesteld om op te nemen in het omgevingsplan. Door vertraging van het omgevingsplan is dit conceptkader nog niet vastgesteld.	X
Plan van aanpak "Woningbouw Dorpen en Kernen Steenwijkerland	woonbehoefte in 3 kernen	In de kernen Wanneperveen, Eesveen en Belt-Schutsloot is de kwantitatieve en kwalitatieve woonbehoefte, samen met inwoners, in kaart gebracht. In Kuinre, Vollenhove en Steenwijkerwold is het gesprek hierover opgestart.	●
In 2020 wordt nader uitvoering gegeven aan het investeringsplan sociale huur voor de noordelijke kernen en Steenwijk (2018)		In 2020 zijn met Wetland Wonen plannen voorbereid voor sociale woningbouw in Scheerwolde en Steenwijk en is het gesprek gestart over woningbouw in Kuinre, Oldemarkt en Willemsoord. Met Woonconcept is gestart met de voorbereiding van plannen voor sociale woningbouw op de voormalige Betap Crilux locatie.	●

Een passende woning voor iedereen

Het aantal huurwoningen in Steenwijkerland blijft tenminste gelijk aan het niveau van 2017	Aantal huurwoningen > dan in 2017	Het aantal sociale huurwoningen in de gemeente is sinds 2017 afgenomen. Met de huidige woningbouwplanning kan de voorraad in 2024 weer op het peil van 2017 worden gebracht.	X
Prestatieafspraken Steenwijkerland 2018-2022 met de woningbouwcorporaties worden conform uitgevoerd		De Prestatieafspraken Steenwijkerland 2018-2022 worden gemonitord middels jaarschijven. De jaarschijf 2019 is in het voorjaar van 2020 geëvalueerd. In het najaar is de jaarschijf voor 2020 vastgesteld. In 2020 zijn een aantal mooie concrete resultaten bereikt. Meer dan 80 huishoudens in sociale huurwoningen hebben deelgenomen aan een pilot 'Voorzieningenwijzer'. Hiermee werd per huishouden een gemiddeld bedrag van €610,- bespaard op vaste lasten. In het najaar van 2020 is door Wetland Wonen, Woonconcept en gemeente een project met energiecoaches opgezet. Hiervoor zijn vrijwilligers geworven en een viertal energiecoaches zijn gestart met (digitale) advisering.	●
Uitvoering geven aan de visie en projectplan "inclusief wonen "		In 2020 is uitvoering gegeven aan de visie en het projectplan inclusief wonen, met daarin drie pilotprojecten. Evaluatie van de resultaten is in verband met corona doorgeschoven naar het voorjaar van 2021.	●
Regeling startersleningen blijft behouden.		Voor de aankoop van starterswoningen zijn in 2020 5 startersleningen verleend met een gemiddeld leenbedrag	●

De regeling blijversleningen wordt uitgevoerd afhankelijk van een raadsbesluit		van €35.000. Daarnaast zijn er 3 startersleningen aangevraagd met een gemiddeld leenbedrag van € 30.000. ▼ De afweging over het al dan niet instellen van een regeling Blijversleningen is in het kader van het Hernieuwd Perspectief in 2020 uitgesteld naar het najaar van 2021.	
Huisvesting statushouders conform taakstelling / woonbehoefte woonwagenebewoners vastgesteld		In 2020 is de gemeentelijke taakstelling voor de huisvesting van statushouders behaald. In de eerste helft van 2020 zijn 14 statushouders gehuisvest, in de 2 ^e helft 17. De woonbehoefte van woonwagenebewoners is in 2019 onderzocht. Als gevolg van corona hebben de geplande gesprekken met woonwagenebewoners niet plaats kunnen vinden in 2020. Wel is in 2020 met de corporaties overleg gevoerd over mogelijkheden op de bestaande locaties.	X

Impuls aan wijken of kernen

Wijkvernieuwing Steenwijk –West is afgerond in 2025	Afronding 2025	De bouw van 77 sociale huurwoningen in de Bloemenbuurt is gestart. De woningen worden in de loop van 2021 opgeleverd. ▼ De voorbereidingen voor de herontwikkeling van de Jan Steenstraat e.o. is opgestart. Vanwege corona is het voeren van een goed participatietraject met bewoners niet mogelijk. Als gevolg hiervan is ook de tussentijdse evaluatie van de wijkvisie nog niet afgerond.	●
Opstellen van een gezamenlijke visie en uitvoeringsplan voor wijkvernieuwing in twee kernen of wijken	Visie en uitvoeringsplan	In samenwerking met de inwoners van Steenwijkerwold is rond de zomer van 2020 een traject voor visieontwikkeling opgestart. Met een 'optrommelactie' werden de inwoners opgetrommeld. De visie wordt in het 1 ^e kwartaal van 2021 opgeleverd. ▼ Het opstellen van een visie voor de wijk de Gagels in Steenwijk is in voorbereiding.	●

❖ Ontwikkeling doelstellingen

Wat de doelstellingen voor wonen betreft kan worden geconstateerd dat, ondanks de coronapandemie, er toch mooie resultaten zijn behaald. In een aantal trajecten ontstond vertraging doordat bewonersbijeenkomsten vanwege corona niet door konden gaan. En sommige initiatieven zijn uitgesteld in het kader van het Hernieuwd Perspectief. Door de krapte op de woningmarkt is het bijzonder dat de taakstelling voor de huisvesting van statushouders in 2020 is behaald. Een andere positieve uitschieter is het proces van visieontwikkeling in Steenwijkerwold. Dit traject heeft, met fysieke trommels, alle huishoudens van Steenwijkerwold bereikt. Met digitale werkgroepen is de visie daarna verder uitgewerkt en wordt het een echte visie van het dorp. In 2020 zijn ook belangrijke voorbereidende stappen gezet voor nieuw te ontwikkelen gemeentelijk woonbeleid in 2021. Dit door samen met provincie en andere West-Overijsselse gemeenten een regionaal kader uit te werken in de concept woonagenda West-Overijssel 2021-2025.

Thema 15: Kunst en cultuur

We stimuleren een brede cultuurparticipatie

Wat wilden we bereiken in 2020?	Norm 2020	Wat is er bereikt in 2020? Welke acties zijn uitgevoerd om doelstellingen 2020 te behalen?	Gehaald? ● = gehaald X = niet gehaald NB = Niet bekend
Prestatieafspraken met De Meenthe worden in 2020 uitgevoerd		CUO (Culturele UitvoeringsOvereenkomst) in 2020 als bijlage onderdeel subsidiebeschikking bijgevoegd.	

		- In feb 2020 CUO geëvalueerd CUO wordt op een paar kleine onderdelen bijgesteld, echter; - Covid 19 pandemie heeft effect op doelstellingen CUO, deze zijn niet gehaald wegens afschalen activiteiten en sluiting theater - Er is maandelijks overleg over prognose en voortgang tussen gemeentebestuur en bestuur directie. Vragen hierbij; hoe ziet het culturele landschap eruit na de pandemie en welke plek neemt de Meenthe hierin in.	X
Prestatieafspraken met de bibliotheek worden in 2020 uitgevoerd		- CUO in 2020 als bijlage onderdeel subsidiebeschikking bijgevoegd. - Covid 19 pandemie heeft effect op doelstellingen CUO, deze zijn niet gehaald wegens afschalen activiteiten en sluiting bibliotheeklocaties - CUO wordt 10-2-2021 geëvalueerd met bibliotheekdirectie. Hierbij wordt transitie (herhuisvesting) en Meerjarenbeleidsprogramma bibliotheek Kop van Overijssel 2021-2024 integraal meegenomen.	X
Plan van aanpak Scala (inclusief evaluatie met stakeholders)		De stichting Scala-centrum voor de kunsten (hierna Scala) biedt sinds 2006 in de gemeente Steenwijkerland cursussen aan op het gebied van muziek, beeldende kunst en nieuwe media. In 2019 is voorgesteld om het budget van Scala met ingang van 2022 structureel met € 100.000 te verlagen. Via de motie "Cultuureducatie en ondersteuning amateurkunst" van 9 juli 2019 heeft de raad het college opgeroepen om een voorstel te ontwikkelen in samenspraak met relevante partijen waarin het aanbod van cultuureducatie en ondersteuning amateurkunst (waaronder muzieklessen voor jongeren) in Steenwijkerland op een vergelijkbaar niveau blijft worden aangeboden". <u>Oorspronkelijke opdracht versus ontwikkelingen in 2020</u> De totale opdracht van de besparing van € 100.000 is vanwege de Covid-19 crisis en een aantal andere ontwikkelingen nog niet bereikt. Aangezien meerdere gemeenten hun subsidierelatie met Scala herzien, willen we u informeren dat inmiddels het grootste deel van de voorgestelde bezuiniging is gevonden. Scala heeft berekend dat vanaf 2022 in totaal een besparing van € 67.000 gerealiseerd kan worden. Daarnaast geven we in deze informatienota aan welke mogelijkheden worden uitgewerkt om te komen tot een sluitende begroting met behoud van het huidige aanbod	X
In 2020 wordt het subsidiebeleid ter versterking van de amateurkunst herzien		In ppn 2021-2024 is het volgende hierover opgenomen; In 2020 zou het subsidiebeleid ter versterking van de amateurkunst zijn geëvalueerd en herzien. Vanwege de Covid-19 crisis kan het beleid pas per 1-1-2022 zijn herzien. In 2021 wordt gestart met evaluatie van dit subsidiebeleid.	X

Vergroten zichtbaarheid cultuursector en herkenbaarheid gemeente

Instellen / aanstellen cultuurmakelaar zie Najaarsnota

De cultuurmakelaar is op 1 september 2020 begonnen

Instellen culturele netwerkvorming		In ppn 2021-2024 is het volgende hierover opgenomen; Het instellen van het culturele netwerkvorming (ook wel cultureel platform genoemd) wordt pas eind 2020 opgestart en zal pas goed geëffectueerd zijn in 2021. De cultuurmakelaar heeft hierin de regie, coördineert deze opzet van culturele netwerken en bewaakt de kwaliteit	X
Rapportage Invulling museumproject		In het kader van het project binnenstad Steenwijk is in het najaar van 2019 door een deskundig en onafhankelijk onderzoeksbureau een haalbaarheidsonderzoek museum Steenwijk uitgevoerd. Onderzocht is of en zo ja, op welke wijze de huidige musea in Steenwijk te weten het Stedsmuseum, het Hildo Kropmuseum en het Kermis – en circusmuseum kunnen worden samengevoegd tot 1 centraal museum. In het haalbaarheidsonderzoek wordt aanbevolen om de bestaande musea met bijbehorende functies samen te voegen. In 2020 is het haalbaarheidsrapport aan de interne stuurgroep gepresenteerd. O.b.v. deze ontwikkeling zijn de vervolgstappen opgenomen in een informatienota Publieke referentie: 20.0401.9517.2673. In het najaar van 2020 zijn de voorbereidingen gestart om vanaf 2021 verder te kunnen met fase 2. ▪ Ingezet op conceptontwikkeling door extern bureau studio Louter Aanstellen kwartiermaker tbv coördinatie fase 2 tot opening nieuw museum (kwartiermaker is 1-2-2021 gestart)	●
Marketing – en PR plan voor de culturele sector		Dit project kan worden opgestart zodra invulling is gegeven aan het cultureel platform en werving cultuurmakelaar, Covid 19 heeft in 2020 voor vertraging gezorgd. ▲ Makelaar geworven en gestart per 1-9-2020 ▲ Culturele uitagenda (onderdeel van PR plan) gerealiseerd, implementatie voor 1-4-2021. Daarnaast verankering samenwerking PR cultuur met recreatie & toerisme. Cultuurmakelaar deelname werkgroep communicatie en marketing PR st. weerribben-Wieden met als doel aanbod kunst en cultuur prominenter in de etalage te zetten voor toeristische promotie	●

❖ Ontwikkeling doelstellingen

2020 was het laatste jaar van de provinciale subsidie Cultuureducatie aan de Basis 2017-2020. De eindrapportage hiervoor is inmiddels ingediend bij de provincie Overijssel. Bij de provincie is aangegeven dat, vanwege corona, veel activiteiten niet zijn doorgegaan of uitgesteld zijn en er alternatieve activiteiten voor leerlingen in het basisonderwijs in 2021 worden uitgevoerd. Dit is ook opgenomen in het financieel verslag en jaarverslag van het Platform Cultuureducatie Steenwijkerland.

Het museumproject wordt in de komende periode vervolgd. Er zal een wervend bidboek worden opgesteld op basis van gedegen conceptontwikkeling voor het nieuw museum. Om deze activiteiten te kunnen opstarten en te coördineren wordt een kwartiermaker museumproject geworven.

Zoveel mogelijk vitale, fitte, participerende inwoners in Steenwijkerland in een omgeving die uitnodigt tot gezond gedrag

Wat wilden we bereiken in 2020?	Norm 2020	Wat is er bereikt in 2020? Welke acties zijn uitgevoerd om doelstellingen 2020 te behalen?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
Ondertekening van het Steenwijkerlands sportakkoord		Het Sportakkoord is opgesteld in 2020 en er is gestart met de uitvoering. Vanwege corona kon de feestelijke ondertekening niet doorgaan. Hiervoor is een alternatieve ondertekening eind 2020 gestart. Deze zal in de eerste maanden van 2021 worden afgerond. Ondanks doordat corona op sommige punten de voortgang vertraagd, hebben we op verschillende onderdelen de eerste successen behaald. <u>We noemen er een paar:</u> ▲ De clubkadercoach ondersteunt verenigingen, (o.a. bij FC Oldemarkt, OldeVeste en VENO) in de verbetering van de kwaliteit van jeugdtrainers door hen te ondersteunen op didactisch en pedagogisch vlak. Er blijkt een grote behoefte bij de verenigingen. Begin 2021 start de clubkadercoach bij nog meer verenigingen (thema jong leren bewegen) ▲ Zes clubs hebben inmiddels gebruik gemaakt van ondersteuning van de Groene Club. Dit heeft onder andere geleid tot realisatie van ledverlichting op de hoofdvelden van Steenwijkerboys en OldeVeste (thema duurzame sportinfrastructuur). ▲ Realisatie van inwonersinitiatieven in de openbare ruimte: een beweegtuin in Steenwijkerwold en discgolf parcours in Steenwijk (thema duurzame sportinfrastructuur) Vier verenigingen hebben de intentie uitgesproken om aan de slag te gaan met de Gezondere kantine	●
Vaststellen van de visie beheer en onderhoud sportvelden		In oktober 2020 is de visie beheer en onderhoud vastgesteld in de gemeenteraad. Om verenigingen de gelegenheid te bieden om te reageren op de conceptstukken is hen in het voorjaar extra tijd geboden. Een aantal verenigingen heeft hier toen ook gebruik van gemaakt. In de gespreksronde in de eerste maanden van 2021 worden de consequenties van de vastgestelde visie verder besproken. Naar aanleiding van de vastgestelde visie zijn al een aantal stappen gezet. ▲ Om gebruikers van gemeentelijke buitensportaccommodaties goed te informeren is in december is een speciale nieuwsbrief verstuurd aan hen. ▲ Met SVBS is het traject met inzet van een onafhankelijk adviseur ingezet om de kwaliteit en bespeelbaarheid van de velden door te lichten en met een advies te komen. Dit traject wordt dit jaar afgerond. ▲ In het traject voor ledverlichting met vv Steenwijkerboys en vv d" Olde Veste is voor deze verlichting gebruik gemaakt van het principe van right to challenge.	●
Stimuleren van evenementen met behulp van evenementensubsidies		Verschillende evenementen hebben subsidie aangevraagd en ontvangen voor het organiseren van sportevenementen. De regeling is goed bekend onder	●

organisatoren. Vanwege corona konden alleen een groot aantal van deze evenementen niet doorgaan. Met deze organisaties zijn afspraken gemaakt naar aanleiding van wijzigingsverzoeken.

'Sportakkoord prestatie'

'Wat ik prachtig vind, is dat Steenwijkerland sinds 2020 een eigen Sport- en Beweegakkoord heeft. Bij de totstandkoming zijn wel vijftig sportorganisaties en partners uit de zorg en het onderwijs betrokken, dat is een heel bijzondere prestatie. Hiermee investeren we in een stevige basis voor bewegen en sporten en we ondersteunen clubs en verenigingen in Steenwijkerland die dat mogelijk maken. Met dit akkoord willen we iedereen de mogelijkheid bieden om zo lang mogelijk actief te blijven.'

Bram Harmsma

❖ Ontwikkeling doelstellingen

Het jaar 2020 was ook voor de sport- en beweegsector een bijzonder jaar vanwege corona. Met de gedeeltelijke heropening van sport in het voorjaar is veel ondersteuning geboden aan sportaanbieders die weer van start wilden met hun aanbod. Er was veel contact met aanbieders en met de nieuwsbrieven zijn de aanbieders continue op de hoogte gehouden van de laatste ontwikkelingen en ondersteuningsregelingen van het rijk. De focus lag op het thema ondersteuning van sportaanbieders. Hoewel wat vertraagd, zijn verschillende activiteiten ook 'gewoon' doorgegaan. De uitvoering van het beheer en onderhoud van de sportvelden, de uitvoering van het Steenwijkerlands Sport & Beweegakkoord waar het kon, en het opstellen en vaststellen van de visie beheer en onderhoud sportvelden. Onderdelen waar we in 2021 verder mee gaan.

Thema 17: Mobiliteit

Iedereen mobiel

Wat wilden we bereiken in 2020?	Norm 2020	Wat is er bereikt in 2020? Welke acties zijn uitgevoerd om doelstellingen 2020 te behalen?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
In 2020 wordt een strategische mobiliteitsvisie vastgesteld		In november is de strategische mobiliteitsvisie Steenwijkerland met de bijbehorende mobiliteitsagenda vastgesteld	●
De tevredenheid over de voet- en fietsinfrastructuur neemt toe ten opzichte van 2017 en promotie fiets		De verbetering van 12 fietspaden is in volle gang. 2 fietspaden zijn opgeleverd en bij 5 fietspaden loopt de uitvoering.	●
Aanpak knelpunten onderzoek naar toegankelijkheid van de openbare ruimte	schouw	Door de beperkingen rond Covid19 is de geplande bijeenkomst om samen met ervaringsdeskundigen gebiedsgericht de woonomgeving te schouwen en aan te pakken niet doorgegaan.	✗

❖ Ontwikkeling doelstellingen

In november 2020 is de strategische mobiliteitsvisie 'Steenwijkerland duurzaam in beweging' door uw raad vastgesteld. De visie is de komende jaren dé basis voor alles wat we doen met onze bereikbaarheid, toegankelijkheid en mobiliteit. Met de mobiliteitsvisie dragen we bij aan:

- duurzaamheid;
- aantrekkelijkheid;
- gastvrijheid voor onze toeristische bezoekers;
- regionaal mobiliteitsbeleid.

Naast deze 4 overkoepelende doelstellingen van de mobiliteitsvisie zijn er 6 belangrijke thema's waarmee we aan de slag willen:

1. fiets- en wandelgemeente;
2. transfers voor recreanten en toeristen;

3. basismobiliteit;
4. werkgeversaanpak;
5. pilots duurzame mobiliteit;
6. waterstof initiatief Eeserwold.

Bij de vaststelling van de begroting 2021-2024 heeft uw raad ons als college een taakstelling op de bedrijfsvoering gegeven. Samen met de directie is besloten een parttime vacature op mobiliteit niet uit zetten (bezuiniging op de formatie). Dit betekent concreet voor de uitvoeringsagenda mobiliteit 2021 een **temporisering op 2 thema's**:

-Basismobiliteit: In gebieden waar geen 'gewoon' openbaar vervoer is, zijn aanvullende mobiliteitsvoorzieningen nodig. We wil(d)en het knooppuntenmodel en het kernnet openbaar vervoer realiseren in combinatie met transfers en vervoer over water. Deelauto's, buurtbussen, vrijwilligersvervoer of andere mobiliteitsconcepten spelen daarin ook een rol. We beraden ons hoe we in combinatie en inzet van incidentele middelen van DBT en/of project stationsomgeving naast directe voordelen voor onze toeristen/gasten ook indirecte voordelen voor onze eigen inwoners kunnen bewerkstelligen.

-Werkgeversaanpak: Samen met bedrijven en ondernemers wil(d)en we het woon-werken c.q. het bedrijfsverkeer verduurzamen. Uiteraard wil(d)en we, als werkgever, zelf het goede voorbeeld geven. Het tempo hierin en/of het trekkerschap hiervan zal minder zijn dan oorspronkelijk bedacht.

Thema 18: Onderwijs en onderwijshuisvesting

Kwalitatief goede en duurzame schoolgebouwen

Wat wilden we bereiken in 2020?	Norm 2020	Wat is er bereikt in 2020? Welke acties zijn uitgevoerd om doelstellingen 2020 te behalen?	Gehaald? ● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend
Het integraal huisvestingsplan onderwijs is vertaald in 4 fasen en fase 1 hiervan (Tuk, Wanneperveen, de Gagels en Eekeringe) is in uitvoering			
School PuzzelStuk en dorps huis Tuk	Voorbereiding / Aanbesteding 2020	- Uitwerken voorlopig ontwerp, definitief ontwerp en bestek t.b.v. aanbesteding. - Aanbesteding bouwkundig en installatietechnisch. - Omgevingsvergunning verleend. - Start voorbereiding voor het bouwen.	●
Scouting Tuk (relatie met school en dorps huis)	Verplaatsing 2020, locatie geschikt maken	- Bestemmingsplan wijziging is in procedure gebracht. - Voorlopig ontwerp gereed. - Stukken t.b.v. aanvraag omgevingsvergunning gereed.	●
Samenlevingsschool De Lisdodde Wanneperveen	Voorbereiding 2020 Realisatie 2022	- Visie en Programma van Eisen opgesteld. - Verdere gesprekken met schoolbestuur en Provincie gevoerd.	●
Emma- en Frisoschool, de Gagels Steenwijk	Voorbereiding 2020	- Besluitvorming rondom sluiting Emmaschool, besluit schoolbestuur Op Kop. - Definitieve locatie met schoolbestuur bepaald. - Opstart noodzakelijke onderzoeken t.b.v. procedures vergunningen.	●
RSG/CSG Eekeringe Steenwijk	Voorbereiding 2020	In verband met de discussie rondom een unilocatie voor het Voortgezet Onderwijs in Steenwijkerland, is de voorbereiding ten aanzien van de uitbreiding CSG Eekeringe, zoals opgenomen in het IHP en de begroting stil komen te liggen.	✗
Nieuwbouw school Giethoorn (geen IHP)	Raadsbesluit	- Extra krediet beschikbaar gesteld t.b.v. de bouw van de school. - Omgevingsvergunning aangevraagd door schoolbestuur (= bouwheer). - Voorbereiding én uitwerking van de openbare ruimte door gemeente. - Onderdelen openbare ruimte op de markt gebracht (aanbesteed).	●

'School verbindt het dorp'

'Ik ben ontzettend blij dat we in 2020 goede afspraken hebben gemaakt met de schoolbesturen in Giethoorn, over de komst van de fusieschool aan de Beulakerweg. Na een lange, moeizame aanloop is dit een hele mooie ontwikkeling voor de Noorderschool en de Zuiderbasisschool, als ook voor het hele dorp. De nieuwe school versterkt en verbindt de lokale samenleving. Deze locatie aan de Beulakerweg ligt logisch ten opzichte van de bestaande bebouwing, de voorbereiding is nu in volle gang en in het tweede kwartaal van 2021 wordt er daadwerkelijk gebouwd. Maar het jaar 2020 was doorslaggevend in de besluitvorming over de plek, de kosten (en bijdragen van het schoolbestuur), het bestemmingsplan en het draagvlak.

Nog zo'n positief voorbeeld van goede samenwerking zie je in Tuk. In 2020 is het ontwerp voor een school met dorps huis uitgezet en de bouw aanbesteed. De wens om te komen tot een school in Tuk was een van de afspraken in ons coalitieakkoord en werd breed gesteund door de gemeenteraad.'

Marcel Scheringa

❖ Ontwikkeling doelstellingen

Het integraal huisvestingsplan onderwijs is vertaald in een uitvoeringsplan en fase 1 hiervan (Tuk, Wanneperveen, De Gagels en Eekeringe) is in uitvoering.

School 't PuzzelStuk & Dorps huis Tuk

In december 2019 heeft de architectenselectie plaats gevonden. Het jaar 2020 is gebruikt voor het uitwerken van het ontwerp, de voorbereiding en aanbesteding van de school en het dorps huis. Inmiddels zijn er een bouwkundig en installatietechnisch aannemer gecontracteerd. De start van de bouw staat gepland in maart 2021. In het najaar van 2021 zal de nieuwe school en het dorps huis gereed zijn. Aansluitend wordt de openbare ruimte rondom het gebouw en het schoolplein gerealiseerd.

Tevens staat de verplaatsing van de scouting in 2020 op de planning om deze locatie geschikt te maken voor de school en het dorps huis. Een voorzichtige planning, mede afhankelijk van de bestemmingsplanprocedure van de nieuwe locatie van de scouting, geeft zicht op een nieuwe school en dorps huis in de zomer van 2021.

Scouting Tuk

Om de nieuwe school en het dorps huis op de huidige locatie van de scouting mogelijk te maken, moet de scouting verplaatsen. In 2020 heeft het proces ten aanzien van de bestemmingsplanprocedure plaats gevonden. Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen om het ontwerp van de nieuwe accommodatie verder uit te werken om spoedig na definitieve besluitvorming bestemmingsplanwijziging de omgevingsvergunning aan te kunnen vragen.

Samenlevingsschool De Lisdodde Wanneperveen

Het jaar 2020 is gebruikt voor de voorbereiding (visie en programma van eisen door schoolbestuur) van de nieuw te bouwen school. Ondertussen zijn er verschillende onderzoeken (bijv. flora/fauna en stikstofberekeningen) uitgevoerd. Dit alles om de nieuwe locatie geschikt te krijgen voor de bouw van de nieuwe school. Hier moet een uitgebreide bestemmingsplanprocedure voor doorlopen worden. Afstemming, participatie, nieuwe opdoemende vraagstukken én schoolbestuurlijke besluitvorming vergen soms net even wat meer tijd. Een voorzichtige planning, mede afhankelijk van de bestemmingsplanprocedure voor de eventuele nieuwe locatie, geeft zicht starten van de bouw van de school in 2022.

Emma- en Frisoschool, De Gagels Steenwijk

In 2019 is een locatieonderzoek afgerond. Tevens zijn er voorbereidende gesprekken met de schoolbesturen gevoerd om te onderzoeken op welke manier 'samenwerking' mogelijk is.

Het jaar 2020 wordt gebruikt voor de voorbereiding van de nieuw te bouwen school. Het eerste half jaar van 2020 is gepland voor het opstellen van een programma van eisen. In de tussentijd wordt gewerkt aan het geschikt krijgen van de nieuwe locatie. Een voorzichtige planning, mede afhankelijk van de bestemmingsplanprocedure voor de eventuele nieuwe locatie, geeft zicht op starten van de bouw van de school in 2022.

RSG/CSG Eekeringe Steenwijk

In 2020 is de discussie rondom een unilocatie voor het Voortgezet Onderwijs in Steenwijkerland breed gevoerd. Dit heeft het oorspronkelijke plan, opgenomen in het integraal huisvestingsplan (IHP) en de begroting (van drie naar twee locaties), in ieder geval tijdelijk in de ijskast doen zetten. De oorspronkelijke realisatie stond in 2022 gepland. Dat is niet meer realistisch.

Nieuwbouw school Giethoorn (geen onderdeel van het IHP)

De kostenraming van het voorlopig ontwerp viel dermate veel hoger (dan het in 2016 beschikbaar gestelde krediet) uit, dat bestuurlijke overleggen met het schoolbestuur er toe hebben geleid dat het ontwerp is aangepast. Op basis van dit aangepaste ontwerp is in december 2020 extra krediet voor de bouw van de school aan het schoolbestuur beschikbaar gesteld. Het schoolbestuur heeft, als bouwheer, eind 2020 de aanvraag omgevingsvergunning ingediend. In het tweede kwartaal van 2021 wordt gestart met de bouw van

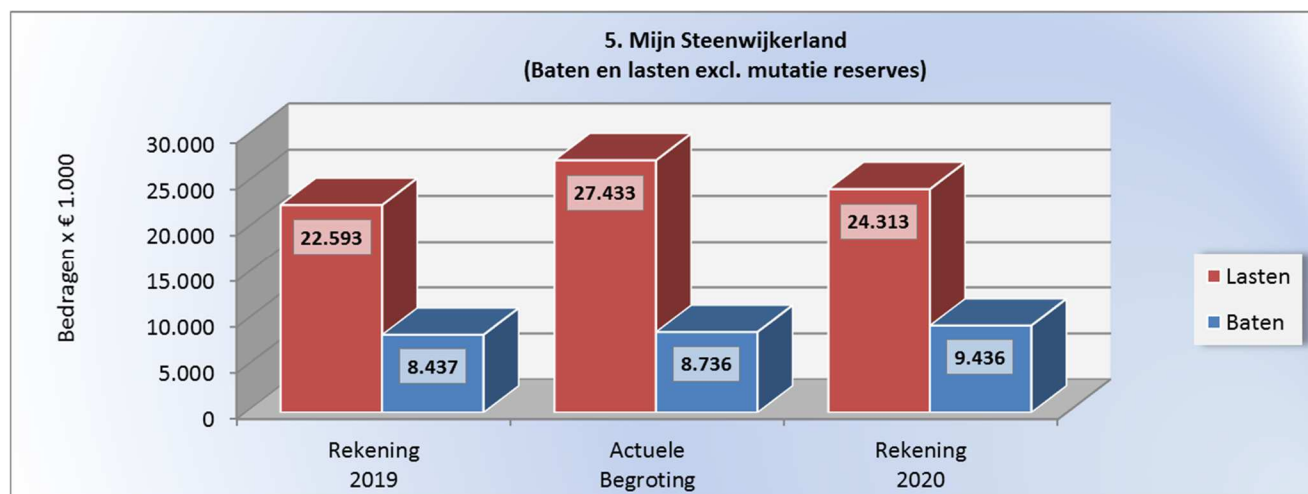
de school. De nieuwe school zal in het voorjaar van 2022 gereed zijn, waarna de openbare ruimte én het schoolplein worden gerealiseerd.

Wat voor effect / impact heeft corona voor het programma “Mijn Steenwijkerland” in 2020 gehad

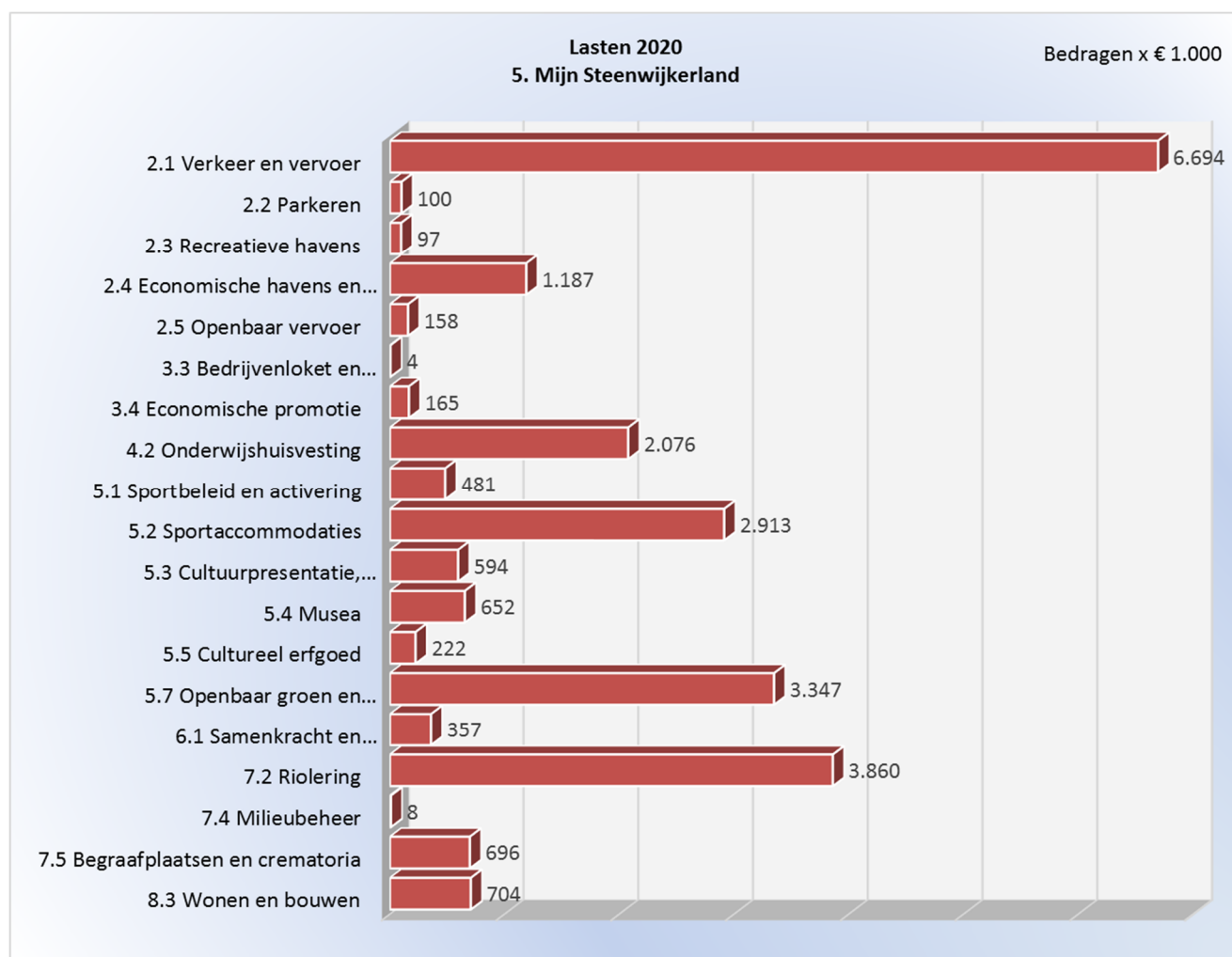
Onderwerp	Extra	Uit- of afstel
Algemeen	Op bepaalde terreinen zijn de reguliere werkzaamheden onder druk komen te staan, zoals bij toezicht en handhaving. Algemeen effect bij veel projecten in de fysieke leefomgeving is vertraging doordat geen fysieke bijeenkomsten konden worden gehouden.	
Sport	In de afgelopen maanden is veel tijd en energie gaan zitten in het informeren en ondersteunen van verenigingen bij het opstarten van hun reguliere activiteiten die door de corona helemaal stil waren komen te liggen. Veel vragen van sportaanbieders zijn beantwoord. De regeling voor tegemoetkoming verhuur sportaccommodaties is aangevraagd. Onderhoud: een extra veld bij FC Oldemarkt is speelklaar gemaakt om ruimte te bieden tijdens de periode van groot onderhoud.	De uitvoering van het Steenwijkerlands Sportakkoord is vertraagd, zowel voor de ondertekening als de uitvoering. De planning voor meerdere onderdelen schuift hierdoor op. In het 1 ^e kwartaal van 2021 wordt het beheerplan voor 2021 opgesteld. Mogelijk heeft het minder bespelen van de velden invloed op de noodzakelijke maatregelen.
Cultuur en evenementen	Toepassen en uitvoering maatregelen	Museumproject vertraagd vanwege 1 ^e golf ..
Onderhoud openbare ruimte	Zowel wijzelf als onze aannemers hebben gewerkt volgens de coronaprotocolen. Extra inzet bij begraafteam uit groenteam.	Bij regulier groenonderhoud is minder aandacht besteed aan regulier werk (bijv. snoeien) en zijn er geen acties voor zelfonderhoud inwoners in de openbare ruimte gehouden. Geen vrijwilligersdag voor onderhoud op de begraafplaats.
Landschapsbeheer		Uitvoering vervolgacties duurzaam landschapsbeheer, als vervolg op de pilot in Willemsoord. Fysieke bijeenkomsten en veldbezoeken zijn hierbij essentieel.
Biodiversiteit		Uitvoeren van initiatieven, acties en maatregelen zijn uitgesteld. Zo zijn de drie geplande workshops De Levende Tuin uitgesteld. Het opstellen van een ecologisch beheerplan voor gemeentelijk beheerde houtwallen en het braambos is eveneens uitgesteld, omdat het plan in werkgroepverband (Landschap Overijssel, vrijwilligers en gemeente) wordt opgesteld. Ook is er een bewonersinitiatief in Vollenhove uitgesteld omdat er geen buurtbijeenkomst kon worden georganiseerd.
Woningbouw		Projecten, zoals wijkvernieuwing in Steenwijk-west, het nieuwe woonwagengebeleid en de woonbehoefte-onderzoeken per kern zijn vertraagd omdat de participatie van inwoners door corona werd bemoeilijkt. Bij het opstellen van de visietrajecten voor Steenwijkerwold en de wijk de Gagels is tenminste een half jaar vertraging opgetreden. Voor Steenwijkerwold is in de eerste helft van 2020 een coronaproof traject ontwikkeld, dat na de zomer van 2020 is opgestart met een fysieke 'optrommelactie' voor alle inwoners en een digitaal participatietraject.
Passend wonen		Bijeenkomsten voor kennisuitwisseling, bijvoorbeeld in het kader van wonen en zorg, zijn op een lager pitje gezet. Activiteiten en nieuwe regelingen, zoals de besluitvorming over de blijverslening, zijn uitgesteld.
Verkeer en vervoer / verkeersveiligheid	Afsluiting cq invoering eenrichtingsverkeer fietspaden. Plaatsing "1,5 m coronaborden + stickers" in verschillende kernen	Informatiebijeenkomsten zijn niet doorgegaan en hebben tot vertraging geleid. Geen voorlichting en educatie, zoals het verkeersexamen basisscholen.

Onderwijshuisvesting	Extra aandacht voor coronamaatregelen zoals ventilatie	Met schoolbesturen in het OOGO van december 2020 afgesproken e.e.a. in bij de herijking van het IHP op te nemen. De herijking zal in 2021 plaats vinden.
Outdoor beweegpark Steenwijkerwold	De uitvoering van het beweegpark is gereed en er kan gebruik gemaakt worden van de toestellen.	Door corona is de begeleiding door middel van een beweegprogramma voor ouderen uitgesteld en kan dit ter zijner tijd ingezet worden. Ook is de opening van het beweegpark door corona uitgesteld.
Verbeteren toegankelijkheid openbare ruimte		Door de beperkingen rond Covid19 is de geplande bijeenkomst om samen met ervaringsdeskundigen gebiedsgericht de woonomgeving te schouwen en aan te pakken niet doorgegaan.
Opzet vitaliteitsfonds	De leefbaarheid komt, als gevolg van de coronacrisis onder druk te staan. Stichtingen, maatschappelijke partijen en instellingen als multifunctionele centra, (sport)verenigingen, zwembaden, theaters worden in hun voortbestaan bedreigd. Het college wil dit, met de inzet van een vitaliteitsfonds, tegengaan en de leefbaarheid in kernen en wijken op peil houden. Kader De gezamenlijke droom uit het coalitieakkoord 2018-2022 'door verbinding naar resultaat' staat door de coronacrisis in een heel ander daglicht. In het hernieuwd perspectief zijn ambities heroverwogen. De resterende bestuursperiode kent compleet andere uitdagingen dan twee jaar geleden werd gedacht. Maar ondanks deze verandering blijft 'de inwoner op 1' het leidmotief. Om dit te borgen zijn in het hernieuwd perspectief drie kernthema's benoemt, namelijk: 1. In stand houden vitale lokale samenleving; 2. Wie het nodig heeft ontvangt (basis) zorg; 3. Herstel economie en werkgelegenheid. Het vitaliteitsfonds is een uitwerking van kernthema 1. Doelstelling van het vitaliteitsfonds is het op peil houden van de leefbaarheid in kernen en wijken. Het vitaliteitsfonds is dan ook bedoeld voor stichtingen, maatschappelijke partijen en instellingen als multifunctionele centra, (sport)verenigingen, zwembaden, theaters die daar een bijdrage aan leveren.	

Overzicht baten en lasten programma Mijn Steenwijkerland

Waar aan is het geld besteed?

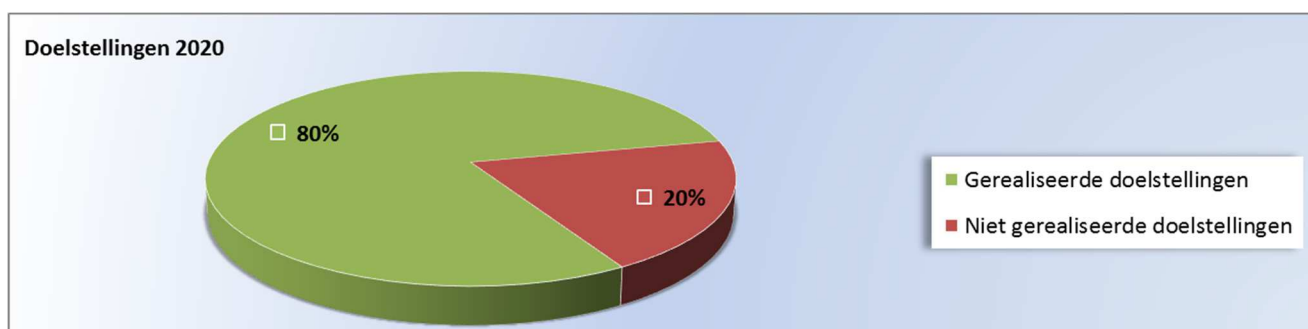
2.6 Financiën en bedrijfsvoering

Waar gaan we voor?

Programmabegroting 2020-2023

In het Coalitieakkoord 'Door verbinding naar resultaat' is voor wat betreft de financiën een aantal uitgangspunten meegegeven aan het college:

1. Wij willen een solide financieel beeld voortzetten met een reëel sluitende meerjarenbegroting;
2. De algemene reserve zit nu op voldoende omvang en wij willen dat zo houden als een veilige achtervang;
3. De lokale lasten worden jaarlijks trendmatig aangepast en stijgen niet meer;
4. Financiële ruimte voor prioriteiten moet gevonden worden door herschikking;
5. Voor de uitvoering van de bestuursprogramma's wordt per programma een aanjaagbudget beschikbaar gesteld.

❖ Trends en ontwikkelingen

Onderstaand geven we de belangrijkste trends en ontwikkelingen die positief dan wel negatief hebben bijgedragen aan de beoogde resultaten. Dit betreffen zowel zelf tot stand gebrachte als niet beïnvloedbare zaken waar de gemeente mee is geconfronteerd.

- ▲ Ondanks de meer dan trendmatige stijging van de lokale lasten in 2020 is dat nog niet zichtbaar in de Coelo Atlas. Hierin stijgt de gemeente Steenwijkerland van plek 31 naar 28 van gemeenten met de laagste woonlasten.
- ▲ Ziekteverzuimpercentage onder landelijk gemiddelde.
- ▲ Inhuurpercentage is in 2020 gedaald.
- ▼ Forse tekorten in met name het sociaal domein waren aanleiding om tijdens het lopend jaar te bezuinigen (unicum).
- ▼ Financiën van onze gemeente staan verder onder druk als gevolg van de coronacrisis (financiële gevolgen op termijn onzeker).
- ▼ In 2020 waren we genoodzaakt de algemene reserve vaste buffer in te zetten voor incidentele, corona gerelateerde uitgaven. Dat was de eerste keer dat een beroep is gedaan op die reserve.
- ▼ In 2020 bleek dat de financiële risico's zijn toegenomen van in totaal € 7,3 miljoen naar € 9,4 miljoen.
- ▼ Lokale lasten zijn in 2020 gestegen met 4,6% (> dan trendmatig).
- ▼ Onzekerheid over de financiële gevolgen van de herverdeling van het gemeentefonds en benodigde compensatie voor onder andere de in de Jeugdhulp. Beslist een volgend kabinet over.

Thema 19: Verantwoorde gemeentelijke financiën

Sluitende meerjarenbegroting

Wat wilden we bereiken in 2020?	Norm 2020	Wat is er bereikt in 2020?	Gehaald?
		Welke acties zijn uitgevoerd om doelstellingen 2020 te behalen?	● = gehaald ✗ = niet gehaald NB = Niet bekend

Een materieel en reëel sluitende begroting voor alle jaren is het uitgangspunt	Materieel sluitende begroting	De programmabegroting 2020-2023 was structureel en reëel in evenwicht. In het voorjaar van 2020 zijn wij geconfronteerd met forse tegenvallers in het sociaal domein van meer dan € 3,5 miljoen structureel. Dit heeft geleid tot een fors pakket aan bezuinigingen, ook in het lopend jaar 2020.	●
--	-------------------------------	---	---

Gematigde ontwikkeling lokale lasten

De OZB jaarlijks niet meer dan trendmatig verhogen	Trendmatig	In 2020 is de OZB met 4,6% gestegen. Dat percentage komt niet overeen met het inflatiepercentage van 1,6% dat is gehanteerd voor de inkomstenramingen vermeld in de PPN 2020-2023 van de gemeente Steenwijkerland. De werkelijke inflatie over 2020 ligt hoger, namelijk 1,5% ¹ .	X
Voor de afvalstoffenheffing en de rioolrechten worden wijzigingen in de kosten verhaald door de tarieven dienovereenkomstig aan te passen (gesloten huishouding)	Kosten verhaald door tarieven	De kostenstijgingen bij afval zijn doorberekend in de tarieven voor 2020 (= 8,2%). Bij riolering is het inflatiepercentage van 1,6% gehanteerd. Inmiddels is de overdracht van een deel van het stedelijk water aan het waterschap een feit. De eenmalige lasten zijn in de voorziening verwerkt. Wat dit precies structureel gaat betekenen zal duidelijk worden in de Perspectiefnota 2022-2025, waarna dit kan worden gebruikt bij de opstelling van de tarieven voor de Programmabegroting 2022-2025.	●

In de Coelo Atlas 2019 zijn we gestegen van plek 40 naar 31 en in de Coelo Atlas 2020 van plek 31 naar 28 van gemeenten met de laagste lokale woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing).

Voldoende weerstandsvermogen als veilige achtervang

Op basis van een goede en betrouwbare risicocontrole komen tot een juiste analyse, beoordeling en beheersing van risico's		In de programmabegroting 2020 zijn de belangrijkste financiële risico's benoemd, inclusief mogelijke impact en getroffen beheersmaatregelen en de kans van optreden ('risicokans'). Op basis van de programmabegroting 2021 bedraagt het totale risicobedrag afgerond € 9,4 miljoen (excl. de risico's die niet konden worden gekwantificeerd). Het gewogen risico - rekening houdend met de 'risicokans' - bedraagt afgerond € 3,5 miljoen.	●
Voldoende weerstandscapaciteit om financiële tegenvallers op te kunnen vangen	Weerstandsratio > 1,0	De weerstandscapaciteit van de gemeente Steenwijkerland wordt aan de vermogenskant gevormd door de Algemene reserve vaste buffer. Daarnaast bestaat financiële ruimte aan de exploitatiekant doordat de tarieven voor de OZB kunnen worden verhoogd (de onbenutte belastingcapaciteit). In 2020 werd uitgegaan van een totale weerstandscapaciteit € 16,1 miljoen. Dit komt overeen met een weerstandsratio van 2,2, ruim boven de signaalwaarde van minimaal 1,0.	●

❖ Ontwikkeling doelstellingen

Op basis van de jaarrekening en de begroting zijn de resultaten over 2020 overwegend positief. Financieel staan we er goed voor en we hebben nog steeds voldoende buffers om nieuwe financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Wel zien we dat de financiën onder druk staan. Niet alleen hebben we in het lopende jaar 2020 bezuinigd en is de Algemene Reserve vaste buffer voor het eerst aangewend, ook voor de jaren 2021 tot en met 2024 waren forse aanvullende bezuinigingen noodzakelijk. Ondanks deze stevige ingrepen, zijn de lokale lasten in 2020 meer dan trendmatig verhoogd. In 2021 stijgen de lokale lasten wederom meer dan de inflatie: In 2021 stijgen de gemiddelde woonlasten met 5,9% (tegenover een berekende trendmatige ontwikkeling van 3,8%).

We zien de financiële risico's toenemen. De grootste onzekerheid is op dit moment hoe lang de coronacrisis aanhoudt en hoe snel we uit deze crisis komen. Tegelijkertijd zijn er ook positieve ontwikkelingen. Net als vele andere gemeenten hebben we in Den Haag aandacht gevraagd voor de structurele tekorten binnen het sociaal domein en dan met name voor de jeugdhulp. Uit onderzoek blijkt

¹ Bron: Kerngegevensstabel 2019-2022 uit het Centraal Economisch Plan (CEP) van het CPB, maart 2021.

dat er landelijk sprake is van forse tekorten waarvoor een oplossing moet worden gevonden. Het is aan een nieuw kabinet om hierover een besluit te nemen. Datzelfde geldt voor de nieuwe herverdeling van het gemeentefonds waarbij de laatste cijfers een financieel gunstig beeld laten zien voor de gemeente Steenwijkerland.

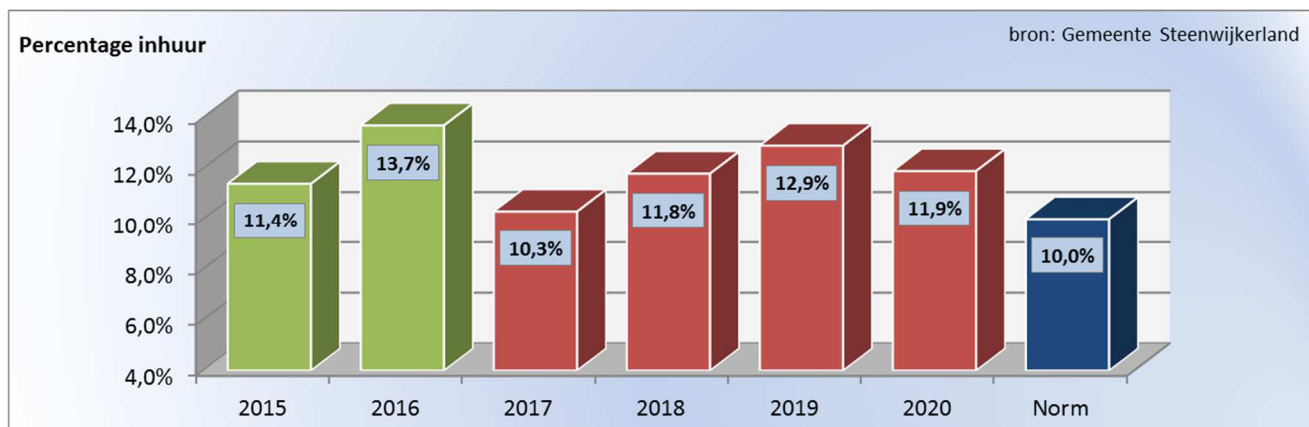
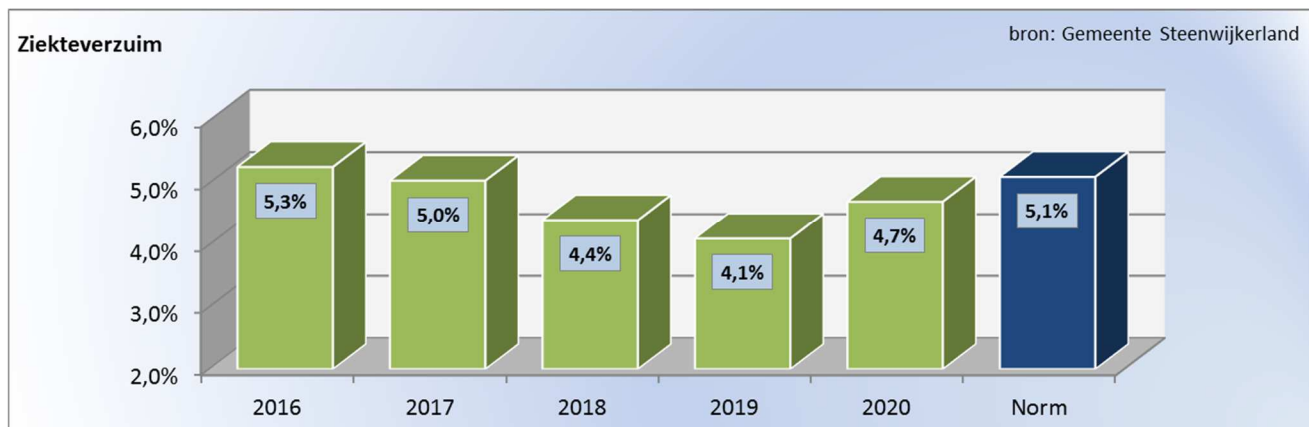
Het oordeel van de provincie Overijssel als financieel toezichthouder over de begroting 2021 is positief. Deze is structureel en reëel in evenwicht. Bij het oordeel constateert de provincie onder andere dat:

- de forse ombuigingen voor een groot deel nog gerealiseerd moeten worden. Daar zijn risico's aan verbonden. De totstandkoming en onderbouwing van deze ombuigingen geeft de provincie vertrouwen dat de gemeente hierin zal slagen;
- de gemeente op onderdelen minder behoudend is gaan ramen. Dit is vooral te zien bij de algemene uitkering gemeentefonds en het niet uitkeren van loon- prijscompensatie;
- de gemeente gebruik maakt van de mogelijkheid om voor de jaren 2023 en 2024 een stelpost "Uitkomst onderzoek jeugdzorg" op te nemen. De stelpost is opgenomen in het structurele beeld van de gemeente. Het opnemen van de stelpost brengt een risico met zich mee omdat de extra middelen niet structureel zijn opgenomen in het gemeentefonds.

'Financieel positief'

'We hebben flinke tegenslagen gehad; de kosten in het sociaal domein stijgen sterk en in 2020 kregen we ook te maken met financiële regelingen om de gevolgen van de coronacrisis op te vangen. Het zijn dan ook onzekere tijden. Door als college actief in te grijpen lukte het gelukkig toch om 2020 financieel positief af te sluiten. We hebben actiever dan anders (bij)gestuurd op de gemeentelijke financiën, om de meerkosten de baas te blijven. Dat betekent ook keuzes maken: bepaalde dingen even uitstellen. Zo hebben we besloten om na de zomer van 2020, sommige vacante functies bij de gemeente tijdelijk niet in te vullen.'

Marcel Scheringa

❖ Ontwikkeling doelstellingen

Het ziekteverzuimpercentage is gestegen, maar bevindt zich onder het landelijk gemiddelde van 5,1%.

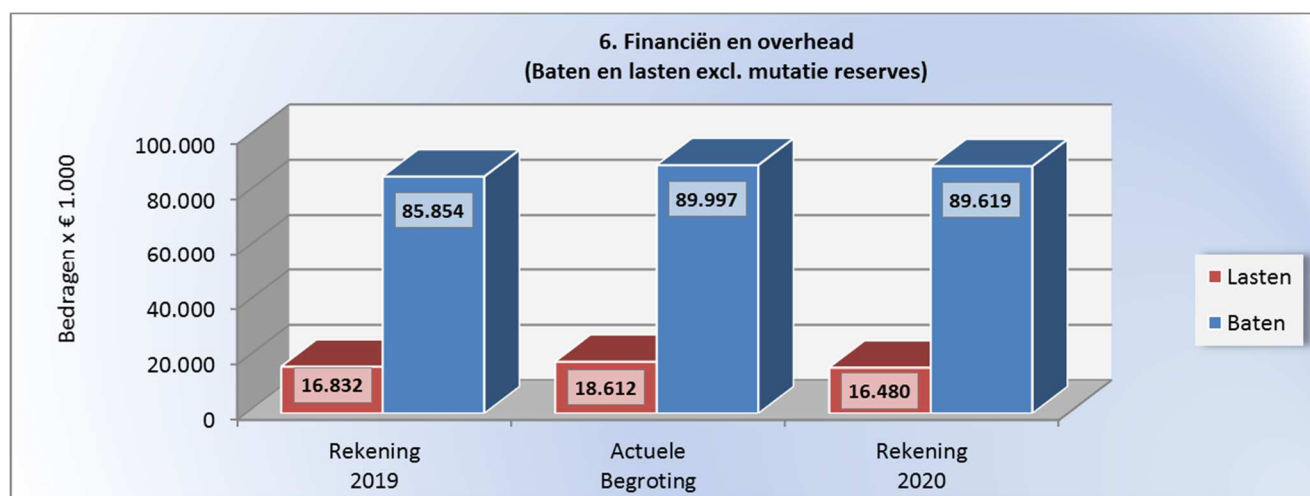
Ondanks dat het onder andere als gevolg van de coronamaatregelen op sommige plekken nodig was om in te huren om aan de dienstverlening te voldoen, is het inhuurpercentage gedaald naar 11,9%. Dit komt mede door de invulling van vacatures.

Wat voor effect / impact heeft corona voor het programma “Financiën en overhead” in 2020 gehad

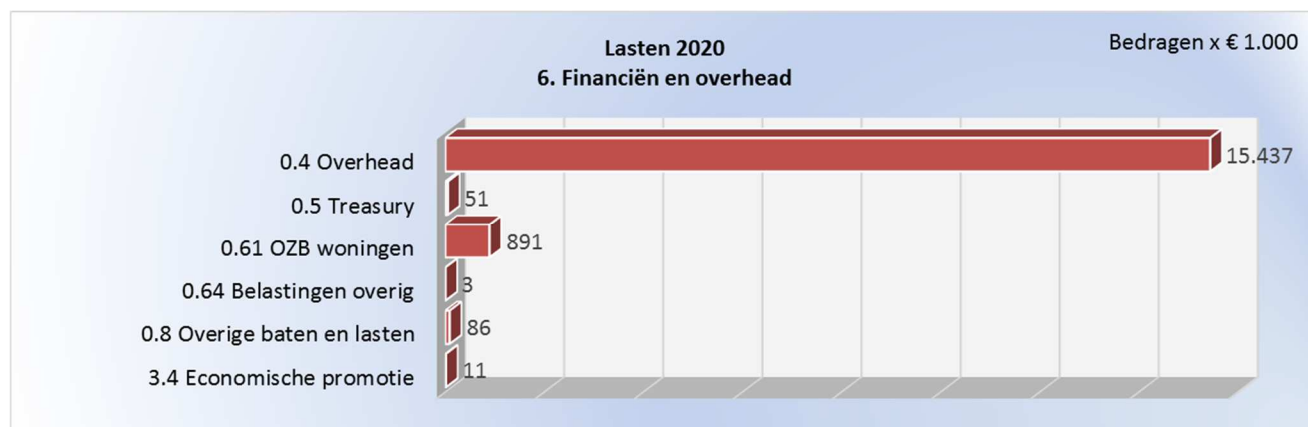
Onderwerp	Extra	Uit- of afstel
Algemeen	Veel inzet is en wordt gepleegd op de crisisorganisatie en het uitvoeren van de nieuwe opgelegde taken. Op het hoogtepunt van de crisis waren ca. 55 fte hierbij rechtstreeks betrokken. Veel van de werkzaamheden als gemeentelijke organisatie moesten op een andere wijze worden uitgevoerd, uitgesteld, geherprioriteerd of stopgezet. Dit ook gelet op het enorme beslag van de coronacrisis op de ambtelijke capaciteit. Het niet fysiek kunnen overleggen, intern maar zeker ook met onze inwoners en partners, heeft daarbij veelvuldig tot uitstel of afstel geleid. Veel overleggen, gesprekken of huisbezoeken zijn we digitaal gaan voeren. Dit werkt lang niet altijd overal even effectief en efficiënt, maar op bepaalde terreinen ook juist wel. Daar zal deze werkwijze structureel kunnen worden ingezet.	
Communicatie	Veel inzet op een via alle kanalen gecoördineerde en afgestemde communicatie over de (effecten van) de coronamaatregelen. Zowel extern (naar inwoners en ondernemers) als intern (naar de eigen organisatie). Hiervoor is een breed pakket aan (extra) middelen ingezet van digitaal tot fysiek (o.a. sociale media, website, abri's, digitale informatieborden, lokale media, huis-aan-huiskrant, videoboodschappen). Intern betrof dit specifiek onder meer de tientallen periodieke updates, themapagina's in het personeelsblad (De Triangel) en de interne routekaart.	Minder edities van het personeelsblad (De Triangel) Vertraging bij de uitvoering van de digitale ambitiekaart college (ook vanwege minder fysiek contact)
ICT	Aanschaf computerapparatuur voor thuiswerkplekken, incl. leveren van ondersteuning voor medewerkers die voor het eerst zijn gaan thuiswerken. Verder de inrichting van het digitaal vergaderen (organisatie en raad), inrichting vergaderkamers voor video vergaderen, extra uitgifte van mobiele telefoons en het extra scannen van stukken om thuis te kunnen werken.	Het optimaliseren van werkprocessen heeft niet of beperkt plaatsgevonden
Facilitair	Extra schoonmaak en andere faciliteiten zoals routes en kuschermen. Levering meubilair voor thuiswerken, inrichting vergaderkamers etc.	
Organisatieontwikkeling		Vertraging is opgetreden in de implementatie omdat geen fysieke bijeenkomsten mogelijk zijn (bijv. leiderschapontwikkeling, communicatie organisatiedoelen, teambuilding)
Personeel en organisatie	Extra aandacht voor persoonlijk welzijn en bijbehorend instrumentarium (voorkoming uitval, beantwoording coronavragen) Klussenbank Woon-werk uitruil IKB-werkzaamheden Digitaliseren opleidingsaanbod	Uitstel diverse opleidingen, herziening arbeidsmarkt-communicatie, nieuwe HR-visie en geen vitaliteitsweek Gepland onderzoek over tevredenheid medewerkers is uitgesteld en vervangen door een “werken-in-corona-tijden”-enquête
Planning & control	Opstelling HHP (Het Hernieuwd Perspectief) Treffen van interne beheersingsmaatregelen voor alle nieuwe regelingen (o.a. TOZO). Ingelaste bezuinigingsoperatie, mede door corona, voor het lopend jaar 2020	Geen Hoofdpijnenrapportage 2021 en Perspectiefnota 2021-2024 in 2020
Financiën	Bijhouden financiële effecten corona, incl. de vergoeding van het Rijk en de communicatie daarover. Diverse nieuwe activiteiten, zoals advisering rondom Vitaliteitsfonds, afstemming en discussie met accountant, provincie e.d. Ook extra werkzaamheden op het geven van inzicht van	Aanslagen voor ondernemers Vertraging in de invoering van de prestatieverklaring (4 ogen principe) en het opstellen subsidieregister incl. procesomschrijving.

	coronaeffecten 2020 maar ook 2021 bij de controle van de jaarrekening. Nog onduidelijkheid en discussie over controlekader van de verplichte uitvoeringsmaatregelen zoals TOZO, verleende subsidies etc.	
Juridisch	Beantwoording corona gerelateerde vragen/vraagstukken.	Door vertraging in implementatie organisatieontwikkeling nog geen omgekeerd mandaat gerealiseerd. Vertraging bij bezwaar en beroep door uitstel zittingen.

Overzicht baten en lasten programma Financiën en bedrijfsvoering

Waarom is het geld besteed?

3. Integrale programma's

In de programmabegroting 2020-2023 is vanuit het coalitieakkoord "Door verbinding naar resultaat 3 integrale programma's geïntroduceerd. Voor het programma Duurzaam verwijzen we naar het bestuursprogramma Duurzaam. De voortgang en ontwikkelingen van de programma's DBT en Omgevingswet zijn:

Duurzaam en Be-Leefbaar Toerisme (DBT)	
Actie	Visie recreatie & toerisme Weerribben-Wieden en dorpsvisie Giethoorn plus doorvertaling in beleid en projecten
Behaald resultaat	1. De toekomstvisie Giethoorn is op 1 september 2020 vastgesteld door de raad. 2. De toeristisch-recreatieve visie 'Perspectief Bestemming Weerribben-Wieden 2025' is op 22 september 2020 vastgesteld door de raad. Zowel de Toekomstvisie Giethoorn als de toeristisch-recreatieve visie bevat een uitvoeringsplan. De onderwerpen als hier benoemd worden samen met onze partners opgepakt.
Relatie met de bestuursprogramma's	
Toelichting	<u>Bestuursprogramma De inwoner op 1</u> De inwoner staat in onze gemeente op 1. Het geluk van onze inwoners staat voorop. Naast de meest belangrijke zaken als gezondheid is het, nu en in de naaste toekomst, plezierig wonen, werken en recreëren bepalend voor de mate van geluk. Zeker bij de laatste twee zaken is er een verbinding tussen beide visies en dit bestuursprogramma. Beide visies zijn in nauwe samenwerking met onze inwoners opgesteld. <u>Bestuursprogramma Werk aan de Winkel:</u> De toeristisch-recreatieve sector is belangrijk voor de lokale economie van Steenwijkerland. Circa 14% van de werkgelegenheid is gelieerd aan deze sector. Door het realiseren van projecten op basis van genoemde visies kan de werkgelegenheid in de sector nog verder toenemen. <u>Bestuursprogramma Samen Redzaam:</u> De recreatiemogelijkheden welke we in het kader van genoemde visies realiseren ten behoeve van onze gasten kunnen ook door onze eigen inwoners benut worden en daarmee een bijdrage leveren aan de gezondheid. <u>Bestuursprogramma Mijn Steenwijkerland:</u> De projecten uit visies dragen bij aan de kwaliteit van het woonklimaat en bereikbaarheid. Het spreiden van toeristen vraagt om een goed vervoersnetwerk. Dit combineren we met het versterken van de vervoersmogelijkheden voor onze eigen inwoners. <u>Bestuursprogramma Duurzaam:</u> Steenwijkerland wil komen tot een duurzame ontwikkeling van de woon-, leef- en werkomgeving. Met duurzaam toerisme, met als onderdeel het elektrisch varen, werken we hier al jaren aan met de toeristische sector. De investeringen in Smart mobility geven kansen de relatie tussen deze bestuursprogramma's verder te versterken.
Actie	Het verleiden van de toerist om de regio te ontdekken door o.a. realisering van de projecten uit het bidbook 'Land van Weerribben en Wieden' en doorontwikkeling van het poortenconcept
Behaald resultaat	De projecten uit het bidbook 'Land van Weerribben en Wieden' zijn in gang gezet en de eerste resultaten zijn behaald (zoals de aanpak van de Steenwijkerweg te Willemsoord). Het uitwerken op basis van het poortenconcept geschiedt door de Stichting Weerribben-Wieden. In Blokzijl zijn in dit kader een spot en een baak gerealiseerd: twee herkenbare punten waar bezoekers informatie over de omgeving krijgen en waarmee de herkenbaarheid van Blokzijl wordt vergroot.
Relatie met de bestuursprogramma's	
Toelichting	<u>Bestuursprogramma De inwoner op 1</u> De inwoner staat in onze gemeente op 1. Het geluk van onze inwoners staat voorop. Naast de meest belangrijke zaken als gezondheid is het, nu en in de naaste toekomst, plezierig wonen, werken en recreëren bepalend voor de mate van geluk. Wanneer we er in slagen de toerist te verleiden de regio te ontdekken kan dit Giethoorn, waar het op bepaalde momenten en plekken te druk is, ontlasten. Voor veel inwoners in Giethoorn wordt het woonklimaat hierdoor

	verbeterd. Aan de andere kant is er ook veel ruimte in onze gemeente voor meer toerisme. Op deze locaties kan de leefbaarheid toenemen door meer toerisme (bijvoorbeeld door meer voorzieningen). <u>Bestuursprogramma Werk aan de Winkel:</u> De toeristisch-recreatieve sector is belangrijk voor de lokale economie van Steenwijkerland. Wanneer we de toerist kunnen verleiden de regio te bezoeken betekent dit veelal dat de toerist langer verblijft en daardoor meer gaan besteden. Dit is goed voor onze lokale economie. <u>Bestuursprogramma Samen Redzaam:</u> De recreatievoorzieningen welke we op basis van het bidbook realiseren ten behoeve van onze gasten kunnen ook door onze eigen inwoners benut worden en daarmee een bijdrage leveren aan de gezondheid. <u>Bestuursprogramma Mijn Steenwijkerland:</u> De projecten uit het bidbook dragen bij aan de kwaliteit van het woonklimaat en bereikbaarheid. De fietspaden die we opknappen ten behoeve van onze gasten kunnen ook door onze eigen inwoners gebruikt worden. <u>Bestuursprogramma Duurzaam:</u> Steenwijkerland wil komen tot een duurzame ontwikkeling van de woon-, leef- en werkomgeving. Bij de projecten op basis van het bidbook maar ook bij het realiseren van het poortenconcept wordt zoveel mogelijk een verbinding gemaakt met Duurzaamheid, bijvoorbeeld door het plaatsen van elektrische laders bij de poorten.
--	---

Actie	Het realiseren van projecten op basis van de visie voor de binnenstad van Steenwijk om de toeristische potentie van Steenwijk te versterken.
Behaald resultaat <i>Wat hebben we in 2020 in dit kader gedaan?</i>	Visie binnenstad Steenwijk: De kansen voor de binnenstad van Steenwijk liggen vooral in het uitbouwen van het toeristisch potentieel en kwaliteiten van de stad. De kwaliteiten van de binnenstad en de evenementen zullen dat ook goed gepromoot worden. Dit vraagt een uitgekende marketingstrategie. Concreet wordt ingezet op het verbeteren van de toeristische verbinding met Rams Woerthe, het ontwikkelen van wandelroutes en brochures voor de binnenstad met diverse thema's (culinair, architectonisch, geschiedenis, overzicht bezienswaardigheden en de geschiedenis enz.). Ook zal worden ingezet om de toeristische bebording te verbeteren, te actualiseren en te vernieuwen. Nagegaan wordt verder of er kansen zijn voor de ontwikkeling van evenementen passend bij de identiteit van Steenwijk. Themagericht in diverse jaargetijden en inspelen op de diverse doelgroepen. Mooi initiatief hierbij zijn de plannen om het ontzet van Steenwijk onder de aandacht te brengen. Steenwijk ligt in het middelpunt van een groot toeristisch gebied omsloten door drie nationale parken. In de promotie en marketing van Steenwijk zal dan ook nadrukkelijk de koppeling met de omgeving en de gebiedspartners worden betrokken.]
Relatie met de bestuursprogramma's	
Toelichting	<u>Bestuursprogramma De inwoner op 1</u> De inwoner staat in onze gemeente op 1. Het geluk van onze inwoners staat voorop. Naast de meest belangrijke zaken als gezondheid is het, nu en in de naaste toekomst, plezierig wonen, werken en recreëren bepalend voor de mate van geluk. Wanneer we er in slagen de toerist die onze gemeente bezoekt te verleiden Steenwijk te bezoeken geeft dit meer kansen voor de detailhandel. Dit kan de leegstand in het centrum verminderen. Het centrum van Steenwijk kan hierdoor aantrekkelijk blijven voor onze inwoners. <u>Bestuursprogramma Werk aan de Winkel:</u> De toeristisch-recreatieve sector is belangrijk voor de lokale economie van Steenwijkerland. In Steenwijk zijn de mogelijkheden om te besteden. Wanneer we de toerist kunnen verleiden Steenwijk te bezoeken zullen de bestedingen per toerist verhoogd worden. Dit is goed voor onze lokale economie. <u>Bestuursprogramma Samen Redzaam:</u> De voorzieningen welke we op basis van de visie realiseren ten behoeve van onze gasten kunnen ook door onze eigen inwoners benut worden (zoals bijvoorbeeld een aantrekkelijk museum in het centrum van Steenwijk). <u>Bestuursprogramma Mijn Steenwijkerland:</u> De projecten op basis van de visie dragen bij aan de kwaliteit van het woonklimaat van Steenwijk. <u>Bestuursprogramma Duurzaam:</u>

	Het combineren van de visie Steenwijk met het project Smart Mobility en Smart Hospitality geeft kansen voor duurzame vervoermiddelen.
--	---

Omgevingswet	
Actie	Opstarten doorontwikkeling huidige omgevingsvisie naar de uiteindelijke omgevingsvisie (deadline 2024).
Behaald resultaat	Overzicht bouwstenen actualisatie omgevingsvisie
Relatie met de bestuursprogramma's	<u>Bestuursprogramma Werk aan de winkel:</u> Naast Waardevast landschap kennen we in Steenwijkerland nog verschillende andere visies en beleidsdocumenten. Om bij een ruimtelijk initiatief een integrale belangenafweging te kunnen maken, moeten daarom in de huidige situatie verschillende documenten naast elkaar worden gelegd om te kunnen bepalen of een ruimtelijk initiatief binnen onze visie en beleidskaders past. Ook komt het voor dat er onderlinge tegenstrijdigheden zijn tussen de verschillende documenten. Een belangrijke doelstelling van de actualisatie van onze omgevingsvisie is het duidelijkheid bieden over de speelruimte waarbinnen initiatieven tot bloei kunnen komen; de omgevingsvisie is (straks) de paraplu voor alle andere beleidsdocumenten, programma's en projecten in het ruimtelijk domein. <u>Bestuursprogramma Samenredzaam (o.a.):</u> De doorontwikkeling van Waardevast landschap biedt de mogelijkheid om aan te sluiten bij nieuwe opgaven en ambities voor en van de gemeente Steenwijkerland; denk bijvoorbeeld aan opgaven en ambities op een nieuw thema als (positieve) gezondheid.
Toelichting	De eerste stap op weg naar actualisatie van onze omgevingsvisie (en het opstellen van het omgevingsplan) is de inventarisatie en analyse van het bestaande beleid dat invloed heeft op de fysieke leefomgeving in Steenwijkerland, of op hoe we deze fysieke leefomgeving in de toekomst kunnen gebruiken. Intussen is de inventarisatie afgerond, weten we wat actueel is, wat om actualisatie vraagt en welke trends en ontwikkelingen daaraan ten grondslag liggen. De volgende stap is de verdieping op inhoud. Dit biedt straks inzicht in benodigde keuzes en vormt daarmee een belangrijke basis voor het (daaropvolgende) gesprek met college en gemeenteraad.

Actie	Opstarten ontwikkeling omgevingsplan (deadline 2029).
Behaald resultaat	- Plan van aanpak is opgesteld en gedeeld; - Overzicht bouwstenen opstellen tijdelijk omgevingsplan; - Projectteam met interne en externe mensen is opgezet.
Relatie met de bestuursprogramma's	Bestuursprogramma Inwoner op 1: Met het opstellen van het omgevingsplan dragen we bij aan het scheppen van duidelijkheid voor inwoners en een sneller proces voor het opzetten van initiatieven.
Toelichting	De eerste stap op weg naar het opstellen van het tijdelijk Omgevingsplan (en het opstellen van de omgevingsvisie) is de inventarisatie en analyse van het bestaande beleid dat invloed heeft op de fysieke leefomgeving in Steenwijkerland, of op hoe we deze fysieke leefomgeving in de toekomst kunnen gebruiken. Intussen is de inventarisatie afgerond, weten we wat actueel is, wat om actualisatie vraagt en welke trends en ontwikkelingen daaraan ten grondslag liggen. In het aangestelde projectteam wordt gewerkt aan de volgende stappen uit het plan van aanpak om zo voor 2022 te komen tot een tijdelijk omgevingsplan, dat in de periode vanaf 2022 tot 2029 wordt uitgebouwd tot een definitief omgevingsplan.

Actie	Inrichting van de vergunningsprocessen volgens (landelijke) serviceformules.
Behaald resultaat	De snel service- en ontwerpformules zijn vorm gegeven, ingericht en toegepast in het Omgevingsspel.
Relatie met de bestuursprogramma's	<u>Bestuursprogramma Inwoner op 1:</u> Met de inrichting van de snelservice- en ontwerpformule wordt er voorgesorteerd op een duidelijk, transparant en snel vergunningsproces. De processen zijn zo ingericht dat er ruimte is om initiatieven te bespreken, participatie toe te passen en goed benaderbaar te zijn als gemeente.
Toelichting	In de Omgevingsspelsessies is er geoefend met het nieuwe vergunningsproces. Vervolgens kan dit proces worden gefinetuned en hebben de spellen bijgedragen aan de opleidingsbehoefte van de collega's die onderdeel uitmaken van het (vergunnings)proces.

Actie	Aanschaf/aanbesteding software voor ons vergunningsproces, omgevingsdocumenten, aansluiting op het DSO en de implementatie van de bijbehorende processen.
Behaald resultaat	Aanschaf en aanbesteding is afgerond de implementatie van de bijbehorende processen staat gepland voor medio 2021.
Relatie met de bestuursprogramma's	De aanschaf van de software is een landelijk vereiste en heeft geen relatie met de bestuursprogramma's
Toelichting	De gemeente heeft een aanbestedingsprocedure gevolgd voor het verwerven van software voor omgevingsdocumenten en toepasbare regels, inclusief aansluiting op het DSO. Voor de software voor het vergunningenproces wordt aangesloten bij de software die wordt gebruikt in de regio IJsselland.

Actie	Inrichten van het gebruik van toepasbare regels en vragenbomen voor onze meest aangevraagde producten.
Behaald resultaat	Er zijn nog geen toepasbare regels opgesteld voor onze meest aangevraagde producten.
Relatie met de bestuursprogramma's	<u>Bestuursprogramma Inwoner op 1:</u> 'We maken het (online) makkelijker voor u' is het idee achter toepasbare regels. Toepasbare regels worden ingezet voor de digitale vergunning check: een initiatiefnemer weet aan de hand van vragenbomen of een vergunning nodig is voor het initiatief of dat een melding volstaat. Toepasbare regels worden ook ingezet voor de indieningsvereisten: een initiatiefnemer weet welke bijlagen bij zijn digitale aanvraag nodig zijn.
Toelichting	Er is een sterke relatie met wat de landelijke overheid op dit gebied doet: de toegankelijkheid van het digitale loket wordt grotendeels bepaald door het landelijke programma. Daarnaast worden veel toepasbare regels door de landelijke overheid geleverd (samen met de 'bruidsschat'). Lang is niet duidelijk geweest wat de rijksoverheid aan toepasbare regels ging opleveren. Inmiddels is daar beter zicht op. De rijksoverheid levert veel van de toepasbare regels, maar kan dat alleen doen voor zover het landelijke regelgeving betreft. Per 1 juli 2021 zal deze set naar verwachting definitief beschikbaar komen op het DSO (digitaal stelsel omgevingswet). Voor lokale regelgeving ben je als gemeente zelf aan zet. Inmiddels is de software verworven en is de aansluiting op het DSO gerealiseerd. Overigens worden de regels zelf niet eenvoudiger door ze toepasbaar te maken. Juridische regels toepasbaar maken, betekent dat je juridische regels 'vertaalt' naar vragenbomen. Een aantal juridische regels is op dit moment zo complex dat er geen heldere vragenboom van te maken is. In die gevallen is het meer dienstverlenend om de initiatiefnemers contact op te laten nemen met de gemeente. Door het uitstel van de invoering van de Omgevingswet hoefden de toepasbare regels niet af te zijn per 1 januari 2021. Die datum is verschoven naar 1 januari 2022.

Actie	Training van medewerkers om te kunnen werken volgens de Omgevingswet, om inwoners en ondernemers te kunnen ondersteunen.
Behaald resultaat	Eerste ervaring met (online) Omgevingsspel.
Relatie met de bestuursprogramma's	<u>Inwoner op 1 & Werk aan de winkel</u> Vanuit beide programma's is het van belang dat de initiatiefnemer zich welkom voelt, dat er integraal naar zijn/haar aanvraag gekeken wordt en gehandeld wordt vanuit de ja, mits-houding. Allemaal zaken die passen bij (de geest van) de Omgevingswet.
Toelichting	Door corona hebben we noodgedwongen het Omgevingsspel online met collega's gedaan. Daarmee is een eerste stap gezet, maar meer training is nodig. We zullen 2021 gebruiken om de benodigde inhoudelijke kennis op peil te brengen (wet- en regelgeving), maar ook aandacht besteden aan het 'hoe'. Natuurlijk hopen we dat we dat ook weer fysiek kunnen doen, want dat werkt voor het trainen van zulke 'soft skills' fijner.

Actie	Bijeenkomsten voor college en raad ter voorbereiding op de Omgevingswet.
Behaald resultaat	In maart (voor corona) is er een sessie geweest met de raad, deze ging over dienstverlening. In september is er een Bot-overleg geweest met het college, het onderwerp was participatie.
Relatie met de bestuursprogramma's	<u>Inwoner op 1 en Werk aan de winkel:</u> Niet alleen ingegeven door de Omgevingswet, maar ook vanuit de bestuursprogramma's hebben we ambities met de dienstverlening van onze gemeente.
Toelichting	Vanwege corona zijn in het afgelopen jaar drie van de vier bijeenkomsten die met de raad stonden gepland niet door gegaan. Voor het komende jaar staan er weer vier in de planning.

4. Specifieke paragrafen

4.1 Lokale heffingen

De lokale heffingen zijn ook in 2020 een belangrijke inkomstenbron voor onze gemeente geweest.. Bij het verkrijgen van deze inkomsten is de gemeente aan regels gebonden.

De lokale heffingen zijn onder te verdelen in twee categorieën:

- de belastingen en
- de rechten.

Belastingen zijn heffingen waar geen aanwijsbare tegenprestatie van de de gemeente tegenover staat.

Beleidsuitgangspunt belastingen

De belangrijkste functie van belastingen is de budgettaire functie. Dit houdt in dat de opbrengst van de heffing bedoeld is voor het financieren van collectieve goederen en diensten waarvan de politiek bepaald dat zij algemeen toegankelijk moeten zijn. Te denken valt onder andere aan wegen, onderwijs, politie, etc..

De raad heeft een grote mate van vrijheid bij het vaststellen van de belastingtarieven. Op de bestaande opbrengsten van 2019 was een inflatiecorrectie van 1,6% toegepast. Voor de onroerende zaakbelasting en roerende woon- en bedrijfsruimten was een extra verhoging van de tarieven van 3% toegepast.

Beleidsuitgangspunt rechten

Door het karakter van de rechten als bestemmingsheffing bestaat er een duidelijke relatie tussen de opbrengst van de rechten en de kosten van de door de gemeente geleverde prestatie. Uitgangspunt is daarom een reden voor kostendekkendheid van de betrokken tegenprestatie. De mate hiervan bepaalt in principe het in rekening brengen van het tarief aan de inwoner.

Zowel voor de afvalstoffenheffing als de rioolheffing geldt dat de tarieven maximaal 100% kostendekkend mogen zijn. De overschotten en tekorten worden verrekend met de egalisatievoorziening. Voor wat betreft de overhead wordt deze aan de afvalstoffenheffing niet geheel doorberekend. Voor wat betreft de BTW wordt deze niet doorberekend aan de afvalstoffenheffing en voor een klein gedeelte aan de rioolheffing.

De middelen zijn niet toegevoegd aan algemene middelen, maar gestort in de voorziening riolering. Hiermee wordt invulling gegeven aan het uitgangspunt (BBV artikel 44 lid 2) dat deze door derden verkregen middelen specifiek ingezet moeten worden.

De tarieven voor rioolrechten zijn in 2020 met 1,6% verhoogd en afvalstoffenheffing met 8,2% verhoogd.

Kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid is vastgelegd in de Leidraad Invordering Gemeentelijke Belastingen. Kwijtschelding wordt verleend over de onroerende zaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Wat de afvalstoffenheffing in 2020 betreft was het mogelijk dat een inwoner maximaal € 169,70 kwijtschelding krijgt over het vaste tarief met GFT (zonder GFT € 142,38) en € 17,55 over het variabele deel. Voor de rioolheffing is kwijtschelding voor de gebruiker mogelijk van € 97,18. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om kwijtschelding te verlenen voor eigenaren als de woning "onder water" staat. Verder hebben nog kwijtscheldingen plaatsgevonden over 2019 in verband met de afrekening van de afvalstoffenheffing voor maximaal € 15,08.

In 2020 zijn ook voorlopige kwijtscheldingen verleend, daar de definitieve afrekening van de afvalstoffenheffing pas in februari 2021 zijn verzonden.

In 2020 zijn 950 aanvragen binnengekomen, waarvan er 711 deels of volledig zijn gehonoreerd. 239 verzoeken zijn afgewezen.

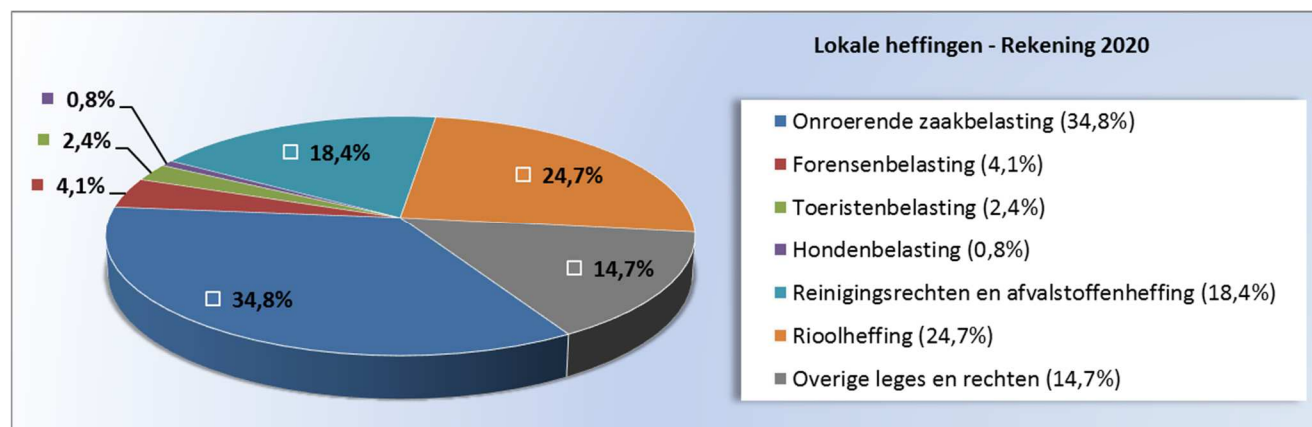
bedragen x € 1.000				
Kwijtscheldingen	Actuele Begroting	Rekening 2020	Verschil	Rekening 2019
Bedrag				
Lasten	- 228	- 182	46 V	- 183
Aantal				
Aantal binnengekomen verzoeken	900	950	50	1.024
Aantal (deels) gehonoreerde verzoeken	900	711	- 189	721

Het totale beeld van belastingen en heffingen over 2020 ziet er als volgt uit:

bedragen x € 1.000

Lokale belastingen en heffingen	Actuele Begroting	Rekening 2020	Verschil	Rekening 2019
Belastingen				
Onroerende zaak belasting gebruikers	1.162	1.138	- 24 N	1.065
Onroerende zaak belasting eigenaren	6.035	6.126	92 V	5.847
Toeristenbelasting	507	495	- 12 N	715
Forensenbelasting	839	847	8 V	808
Hondenbelasting	170	169	- 1 N	174
Totaal Belastingen	8.712	8.776	63 V	8.609
Heffingen				
Rioolheffing	4.997	5.153	156 V	5.047
Reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	3.720	3.835	114 V	3.491
Marktgelden	19	25	7 V	23
Totaal Heffingen	8.736	9.013	277 V	8.561
Leges en rechten				
Secretarieleges burgerzaken	329	321	- 7 N	402
Begraafplaatsrechten	513	501	- 13 N	511
Overige leges en rechten	1.390	2.112	722 V	1.270
Totaal Leges en rechten	2.232	2.934	702 V	2.183
Totaal lokale belastingen en heffingen	19.681	20.723	1.042 V	19.353

In onderstaande cirkeldiagram wordt het aandeel van de belastingsoorten en verschillende heffingen in het totaal van de gemeentelijke belastingen in beeld gebracht.

Woonlasten 2020

In het collegeprogramma was afgesproken dat de tarieven van de gemeentelijke belastingen alleen maar trendmatig mochten worden verhoogd met het jaarlijks inflatiepercentage. Uitzondering hierop zijn echter de rioolheffingen en de afvalstoffenheffingen. Deze zijn aangepast in verband met een aantal ontwikkelingen.

Woonlasten eigenaar en gebruiker	2020	2019	Lasten- stijging (€)	Lasten- stijging (%)
Eigenaar en gebruiker				
OZB eigenaar	€ 222,02	€ 212,26	€ 9,76	4,6%
Afvalstoffenheffing, inclusief GFT	€ 194,00	€ 179,30	€ 14,70	8,2%
Rioolrechten/rioolheffing	€ 223,61	€ 220,09	€ 3,52	1,6%
Woonlasten eigenaar en gebruiker	€ 639,63	€ 611,65	€ 27,98	4,6%
Gebruiker				
Afvalstoffenheffing, inclusief GFT	€ 194,00	€ 179,30	€ 14,70	8,2%
Rioolrechten/rioolheffing	€ 97,18	€ 95,65	€ 1,53	1,6%
Woonlasten gebruiker	€ 291,18	€ 274,95	€ 16,23	5,9%

Ten aanzien van de OZB is uitgegaan van de tarieven zoals opgenomen in de Programmabegroting 2020-2023 met de daarbij behorende WOZ-waarden.

De lokale belastingdruk was voor de eigenaar met € 27,98 toegenomen en voor de gebruiker met € 16,23. Verder wordt opgemerkt dat de gemeente Steenwijkerland met ingang van 1 januari 2013 het begrip "rioolheffing" in plaats van "rioolrechten" hanteert. Nu worden ook onbebouwde percelen voor de rioolheffing aangeslagen. Er is immers sprake van waterbeheer in de ruimste zin van het woord en gaat het niet meer alleen om het afvoeren en verwerken van rioolwater.

In 2020 zijn de gemiddelde woonlasten voor eigenaren en gebruikers met 4,6% gestegen. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door de kostenstijgingen bij afval die zijn doorberekend in de tarieven. Het tarief steeg gemiddeld met 8,2%. De OZB steeg met 4,6%. Dit was 3% bovenop het percentage wat aan opbrengststijging stond vermeld in de PPN 2020-2023 voor het jaar 2020. Bij de rioolheffingen werd de stijging van het tarief beperkt tot 1,6%, conform het percentage aan prijsstijging zoals stond vermeld in de PPN 2020-2023 voor het jaar 2020.

Woonlastendruk COELO

Jaarlijks wordt door het centrum voor Onderzoek van Economie voor Lagere Overheden (COELO) een uitgave verzorgd met hierin een vergelijking van de lasten voor de burger per gemeente. Ter vergelijking is een aantal omringende gemeenten in beeld gebracht voor 2020 en 2019 respectievelijk de bijbehorende plaats in de COELO atlas.

Hierbij dient opgemerkt te worden dat de COELO atlas nog geen rekening houdt met door de gemeente Steenwijkerland gewijzigde vorm van afvalverwijdering. Dit zal naar verwachting in de toekomst wanneer meer gemeente overgaan op omgekeerd inzamelen wel het geval zijn.

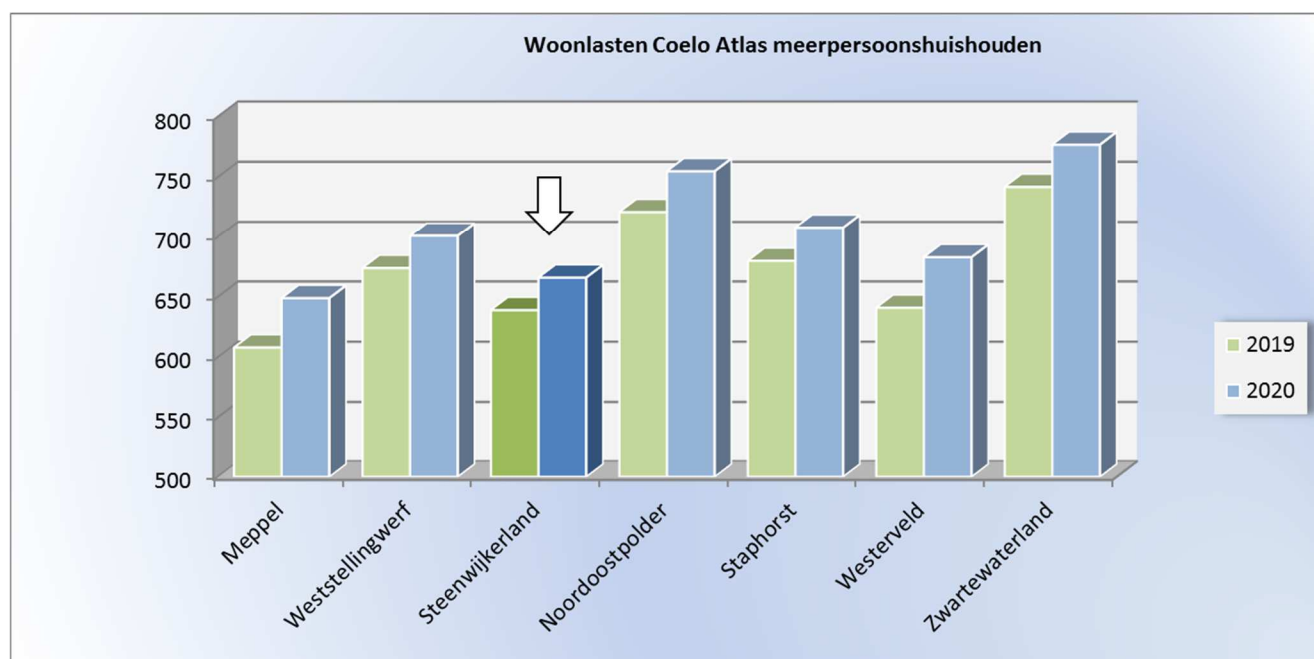
Netto woonlastendruk

De gemeente werkt voortdurend aan een goed leefklimaat voor haar inwoners, ondernemers en bezoekers. Dit heeft de nodige inspanningen van de gemeente gekost. Deze inspanningen hebben veel geld gekost. Uiteindelijk bepaalt de gemeenteraad welke bijdrage jaarlijks wordt gevraagd van de inwoners en ondernemers van Steenwijkerland. De raad heeft de nieuwe tarieven voor de lokale belastingen en heffingen medio januari 2020 vastgesteld.

Woonlasten Coelo Atlas meerpersoonshuishouden	2020	2019	Ranglijst 2020	Ranglijst 2019
Meppel	649	608	23	21
Weststellingwerf	701	674	52	60
Steenwijkerland	666	639	28	31
Noordoostpolder	755	721	119	118
Staphorst	708	680	63	69
Westerveld	683	641	36	33
Zwartewaterland	777	742	156	157
Provincie Overijssel	766	743		
Nederland	776	740		

De gemeente is van de 31^e plaats in 2019 naar de 28^e plaats gestegen in de COELO Atlas, de jaarlijkse woonlasten monitor .

Wel wordt opgemerkt dat de lastendruk in onze gemeente negatief wordt beïnvloed doordat de tarieven van de leges voor begraafrechten niet 100% kostendeekkend zijn. Verder zijn van invloed de kosten van het aanleggen van riolering op plaatsen waar een slechte bodemstructuur en natuurlijk ook extra kosten in verband met de uitgestrektheid van onze gemeente.

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de nota van aanbidding hebben we gemeld dat het noodzakelijk is dat er een goed inzicht bestaat in de risico's die de gemeente loopt. Op basis hiervan kan een juiste analyse worden gemaakt voor de beoordeling en beheersing van de risico's.

De paragraaf weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is geweest van de gemeente Steenwijkerland. Opgemerkt wordt dat het proces van risico control nog de nodige aandacht verdient.

Daarom heeft het college de volgende doelstellingen gehanteerd:

- dat het optreden van risico's geen effect mag hebben op de uitvoering van bestaand beleid en op de gemeentelijke voorzieningen;
- dat er een koppeling bestaat tussen het risicoprofiel en de omvang van de weerstandscapaciteit;
- dat de (project)risico's worden beheerst;
- dat het bewust denken in risico's een onderdeel is van de beleidsprocessen.

Risicomanagement

Dit is het identificeren en kwantificeren van risico's, alsmede het vaststellen van beheersmaatregelen om risico's zoveel mogelijk te voorkomen. Belangrijk is dat bewust nagedacht moet worden over mogelijke risico's bij onze beleidsprocessen.

Bij het opstellen van de begroting 2020 is getracht het risicomanagement verder te verbeteren. Belangrijke aandachtspunten die hierbij een rol spelen zijn:

- de processen binnen onze organisatie zodanig in te richten en op te zetten, zodat risico's worden voorkomen, c.q. worden weggenomen dan wel in een vroeg stadium worden onderkend en herkend;
- de risico-inventarisatie zo goed mogelijk te voorzien van een plan van aanpak om deze risico's te beheersen. Dit houdt in dat maatregelen worden genomen om risico's weg te nemen.

Overigens kan het ook voorkomen dat voor niet-beïnvloedbare risico's, dus risico's waar de gemeente niets aan kan doen, vooraf geen maatregelen getroffen kunnen worden.

Bij de begroting is een inventarisatie gemaakt van de risico's om te komen tot een risicoprofiel voor onze gemeente. Hieronder treft u de diverse beleidsterreinen aan waarbij risico wordt gelopen:

- inkomsten bij kunststofverpakkingsmateriaal;
- uitbreiding van de BTW sportvrijstelling;
- dividenduitkering nutsbedrijven;
- waardering Onroerende zaakbelastingen;
- rentestijging;
- rioolheffing;
- minimabeleid;
- Participatiewet (re-integratie en WSW);
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO);
- Jeugdzorg;
- dividenduitkering N.V. Rendo Holding;
- BTW compensatiefonds (BCF);
- vennootschapsbelasting;
- onderhoud openbare ruimte;
- Participatiewet (uitkeringen en rijksbijdrage);
- ontwikkeling algemene uitkering uit het gemeentefonds;
- omgevingswet;
- verhoging van de afvalstoffenbelasting;
- investeringsprojecten ruimtelijk domein;
- programma Openbare ruimte en PAS (Programmatische Aanpas Stikstof)
- prijsstijgingen gas en elektra;
- aansprakelijkstelling.

Dalende inkomsten bij kunststofverpakkingsmateriaal

In het gehele jaar is meer PMD ingezameld. Dit wordt veroorzaakt doordat mensen meer thuis zijn door de coronacrisis. Op 1 april 2020 is een nieuw model in werking getreden voor het PMD. Dit betekent dat gemeenten vanaf deze datum financieel niet meer verantwoordelijk zijn voor het sorteren en vermarkten. Gemeenten ontvangen vanaf april alleen nog maar een inzamelvergoeding. We verwachten nog een afrekening uit deze periode.

Ook is de verwachting dat de komende jaren de inzamelvergoeding verder kan dalen en dat er extra kosten gaan ontstaan om de kwaliteit van het ingezamelde PMD te kunnen waarborgen.

In 2020 hebben verschillende ontwikkelingen een effect op de kosten van de afvalinzameling. Enerzijds is er door de coronacrisis meer huishoudelijk afval ingezameld. Dit leidt tot hogere inzamel- en verwerkingskosten. Anderzijds zijn er voor papier en PMD nieuwe contracten en overeenkomsten afgesloten die invloed hebben op de kosten. Met name voor de stroom PMD is sprake van een gunstige ontwikkeling. Daarnaast zien we dat de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen steeds meer een thema wordt en ook leidt tot financiële aanpassingen.

Uitbreiding van de BTW sportvrijstelling (SPUK)

Per 1 januari 2019 is de sportvrijstelling in de Wet op de omzetbelasting verruimd. Door deze wetwijziging vervalt het recht op aftrek van **btw** voor gemeenten en niet-winstbeogende exploitanten van sportaccommodaties. Ook de gemeente Steenwijkerland heeft in 2020, net als in 2019 een SPUK-aanvraag ingediend. In totaal hebben de gemeenten aanvragen ingediend met een omvang van € 235 miljoen, terwijl er een uitkeringsbudget was van € 188 miljoen. Het uitkeringspercentage wordt naar rato bepaald en komt voor 2020 neer op 79,97%. Inmiddels is een bedrag van plm. € 344.000 als voorschot ontvangen. Destijds was een bedrag van ruim € 430.000 gedeclareerd. De verantwoording vindt plaats op basis van de SISA-systematiek bij de jaarrekening 2020. Vervolgens zal het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) op basis van de gerealiseerde kosten de aanvragen van de gemeente definitief vaststellen.

De begrote kosten van de gemeenten die wel een SPUK SPORT aanvraag in 2019 en 2020 hebben ingediend, bedroeg zo'n € 1.300 miljoen per jaar. Uit de aanvragen bleek dat gemeenten het meeste geld hebben uitgegeven aan investeringen in onroerende zaken (nieuwbouw, onderhoud en renovatie) en aan de categorie "overige kosten / mengpercentage".

Na toetsing van alle aanvragen, waarin is bekeken of de kosten waarvoor SPUK SPORT was aangevraagd en voldeden aan de voorwaarden, bleek dat gemeenten in 2019 recht hadden op een uitkering ter waarde van € 226 miljoen in 2019 en € 188 miljoen in 2020. In 2020 was de omvang € 235 miljoen. Aangezien hiermee het uitkeringsbudget van de SPUK SPORT (€ 185 miljoen in 2019 en € 188 miljoen in 2020) in beide jaren ruim was overschreden, was de uitkering in eerste instantie naar rato (plm. 80%) verdeeld.

Na verantwoording over 2019 bleek echter dat gemeenten de begrote kosten niet hebben gerealiseerd en dat zij slechts recht hebben op nog geen € 120 miljoen. Dit is € 65 miljoen lager dan het budget en het eerder na rato uitgekeerde bedrag aan gemeenten. Bij bijna 70% van de gemeenten zal een terugvordering plaatsvinden, ter waarde van ruim € 70 miljoen. Het uitkeringsbudget is bij lange na niet uitgeput. Dit betekent echter wel dat alle gemeenten die in 2019 SPUK SPORT hebben aangevraagd volledig BTW-gecompenseerd worden voor de kosten die wel voldoen aan de voorwaarden van de SPUK SPORT en die zijn gerealiseerd. Deze compensatie is evenwel nog niet door het ministerie berekend en uitgevoerd.

Dividenduitkeringen nutsbedrijven

Als gevolg van een verdere verlaging van de WACC van 3,4 naar 2,75% staan de dividenduitkeringen bij de nutsbedrijven onder druk. Genoemde bedrijven hebben te maken met beperkte winstmogelijkheden en in het slechtste geval moeten zij teveel gemaakte winst terugbetalen via de tarieven. Verder zijn de mogelijkheden om te investeren hierdoor beperkt, terwijl de vraag naar bijvoorbeeld drinkwater en stroom wel toeneemt. Inmiddels is dividenduitkering van Vitens al afgeraamd met € 52.397 in 2020, € 112.022 in 2021 en € 145.749 in 2022 en volgende jaren. Voor 2021 is de dividenduitkering van Enexis Holding N.V. afgeraamd tot een bedrag van € 158.000. Verder wordt met ingang van 2020 bij de dividenduitkering van Rendo Holding N.V. rekening gehouden met een uitkering van € 1.298.686.

Rentestijging

De rente bevindt zich op een heel laag niveau. Bij een aantrekkende economie is een rentestijging niet ondenkbaar. Ook de spanningen in de wereld kunnen van invloed zijn op het rentepercentage. Het zijn risico's die niet te beïnvloeden zijn door ons als gemeente, maar die zich wel degelijk kunnen voordoen.

Het eventuele overschrijdingsrisico werd voor 2020 ingeschat op 25%, in de categorie laag. Een rentestijging van 1% werd gekwantificeerd op ongeveer € 100.000 in 2020 oplopend naar € 400.000 in 2024.

Jaarlijks voor de begroting wordt op basis van de rentegegevens op 1 september een herberekening gemaakt van de rentecomponent. Bij de rapportages van de P&C cyclus wordt over de financiële gevolgen van de rente gerapporteerd.

Rioolheffing

De raad is de afgelopen jaren regelmatig geïnformeerd over het dossier inzake de aanslag rioolheffing woningbouwstichting. Het college heeft in het verleden dan ook gemeld dat er een procedure speelt van een woningstichting tegen de aanslag voor de rioolheffing. Op dit moment lopen de zaken tegen de aanslagen 2016 tot en met 2020 nog. Gezien de eerdere uitspraak van het Hof van 21 juni 2019 wordt verwacht dat het risico dat de gemeente loopt laag is. In het cassatieberoep zijn immers alle aangedragen punten door de woningstichting ongegrond verklaard. De verordeningen en de opgelegde aanslagen zijn in stand gebleven. Verwacht wordt dan ook dat de gemeente bij genoemde aanslagen geen risico meer loopt.

Minimabeleid

Uitkeringen bijzondere bijstand en minimabeleid zijn zogenaamde open eind financieringen. Afhankelijk van het aantal aanvragen en hoogte van de uitkeringen kunnen er onder- dan wel overschrijdingen plaatsvinden. In de primitieve begroting 2020 is voor minimabeleid een budget van € 1,79 miljoen opgenomen. Het definitieve budget met ook de schuldhulpverlening komt uit op iets meer dan 2,15 miljoen euro. In 2020 is er 1,88 miljoen euro uitgegeven. Op het beschikbare budget is een bedrag van € 270.000 (Minimabeleid € 181.000; Schuldhulpverlening € 89.000) overgebleven.

Sociaal domein

Participatiewet (re-integratie en WSW)

De invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015 is gepaard gegaan met een forse korting op de diverse rijksbijdragen. Ook de nieuwe regeling Beschut Werk is een verhoogd risico. Het in dienst nemen van mensen met een arbeidsbeperking wordt door veel werkgevers gezien als een te groot risico.

In 2020 is door het Rijk via de Algemene uitkering uit het gemeentefonds een budget beschikbaar gesteld van € 6.615.000 welke is doorbetaald aan de Noordwestgroep (NWG). Hierin begrepen extra gelden tot een bedrag van € 105.000.

De gemeente heeft ter compensatie van een eventueel begrotingstekort aanvullend een bedrag van € 1.180.000 betaald. In dit bedrag is € 296.000 begrepen inzake storting Voorziening groot onderhoud NWG. Inclusief de bijdrage aan de IJsselmeergroep (€ 22.000) komt het tekort op de begroting WSW uit op € 175.000.

In verband met de coronacrisis heeft het Rijk een budget van € 514.000 beschikbaar gesteld voor de WSW- bedrijven. De Noordwestgroep heeft hiervan een bedrag van € 294.000 ontvangen. Een overschot van € 220.000 resteert.

Het budget voor re-integratie activiteiten is overschreden met een bedrag van € 22.000, dit is ontstaan door een nagekomen bijdrage 2019 voor het samenwerkingsverband Werkbedrijf Regio Zwolle.

Voorzieningen Wmo

Op 1 januari 2015 is de nieuwe Wmo in werking getreden. Met deze wetwijziging zijn er nieuwe taken naar de gemeente gekomen met de daarbij behorende (gekorte) budgetten.

De taken binnen de Wmo, uitgevoerd door de gemeente zelf, bestaan uit:

	Begroting	Jaarrekening	Verschil
Begeleiding en dagbesteding	5.501.000	5.096.000	+ 405.000
Schoonmaakondersteuning	4.632.000	4.584.000	+ 48.000
Voorzieningen in het kader van wonen, rollen en vervoer	1.420.000	1.673.000	- 253.000
Opvang en beschermd wonen	- 548.000	- 1.518.000	+ 970.000
Eigen bijdrage	- 300.000	- 340.000	+ 40.000
Totaal	10.705.000	9.495.000	+ 1.210.000

De risico's binnen de Wmo-voorzieningen bestaan uit stijgingen in het aantal voorzieningen of een toename in de zorgzwaarte. Deze zaken zijn van te voren slecht in te schatten.

Blijvend zijn de effecten met betrekking tot de indexeringen op de tarieven voor de diverse zorgproducten. De gemeenten zijn verplicht (AMvB) een reële kostprijs te betalen voor de zorg.

Begeleiding en dagbesteding

Het aantal inwoners dat in 2020 een voorziening had voor begeleiding is gedaald t.o.v. 2019. Dit is deels te verklaren door uitgestelde vraag als gevolg van de coronacrisis. Daarnaast is een eerste effect te zien van bewustwording op basis van de financiële taakstelling en Transformatie 2.0. Medewerkers van de integrale toegang zijn kritischer op realisatie van doelen en sturen meer op basiszorg en 'goed is goed genoeg'.

Schoonmaakondersteuning

Ook in 2020 is een stijging van het aantal inwoners dat gebruikt maakt van schoonmaak-ondersteuning. Deze stijging is een gevolg van zowel demografische ontwikkelingen (vergrijzing), inzet op langer thuis wonen en het abonnementstarief. In 2020 is het aantal PGB's gedaald en is de ondersteuning vanuit Zin (gecontracteerde aanbieders) gestegen.

Voorzieningen in het kader van Wonen, Rollen en Vervoer

In het kader van de voorzieningen Wonen, Rollen en Vervoer is meer uitgegeven voor woningaanpassingen waaronder trapliften (€ 197.000) en Rolvoorzieningen (€ 119.000). Daar tegenover staan lagere kosten voor vervoervoorzieningen (€ 63.000). De nadelige uitkomst op de Rolvoorzieningen komt onder meer door hogere huurtarieven ten opzichte van 2019.

Opvang en Beschermd Wonen

De taak Opvang en Beschermd Wonen wordt door de centrumgemeente (Zwolle) uitgevoerd en rechtsreeks door het Rijk bekostigd. Ook in 2020 heeft de centrumgemeente bedragen uitgekeerd aan de gemeenten. Het betekende voor Steenwijkerland in totaal een bedrag van € 1.518.000 waarvan € 291.000 betrekking heeft op 2019.

Eigen bijdrage

De eigen bijdrage abonnementstarief is positiever uitgevallen dan begroot. In het voordeel zit een bedrag van nagekomen baten van € 36.000 over 2019. Door de Coronacrisis is over 10 maanden een abonnementstarief opgelegd door het CAK.

Voorzieningen Jeugd

Het totale budget voor 2020 van € 12.556.000 is toereikend gebleken. De uitgaven zijn uitgekomen op een bedrag van € 11.797.000. Er is een overschot van € 761.000 (€ 818.000 in Zorg in Natura (ZiN) / € 57.000 nadelig in PGB).

Het aantal jongeren dat gebruik maakt van een voorziening is in 2020 gedaald. Echter de heftigheid van de problematiek - mede door corona - bij betreffende jongeren en gezinnen is toegenomen. Ook is bij deze doelgroep intern gestuurd op meer basiszorg en 'goed is goed genoeg'.

Op basis van de uitkomsten van een intern onderzoek naar dure en/of intensieve jeugdtrajecten zijn een aantal jongeren doorgeleid naar de Wet Langdurige Zorg (WLZ).

De daling van het aantal afgegeven voorzieningen is ook te verklaren doordat gestuurd wordt op minder dubbele voorzieningen. Daarnaast is er een afname van het aantal 'profielen', een toename in de specialistische GGZ en een verschuiving van Intensieve groepsbegeleiding (neemt af) naar Intensieve individuele begeleiding (neemt toe).

De uitgaven zijn inclusief lokale projecten zoals de Praktijkondersteuners Huisartsen en de SO+ en SO++ klassen. Het doel van deze projecten is het voorkomen van verstrekken van jeugdhulp aan jeugdigen.

Dividenduitkering N.V. Rendo Holding

Lagere dividenduitkering als gevolg van afschaffing precariorechten en instemming met de Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur en aanpassing van de algemene voorwaarden leiden tot een lagere nettowinst.

Tot en met 2020 is een dividenduitkering ontvangen € 1,5 miljoen. Verwacht wordt dat over het boekjaar 2020 nog hetzelfde bedrag zal worden uitgekeerd. Inmiddels heeft de algemene vergadering van aandeelhouders ingestemd met de Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur per 1 januari 2021. Verwacht wordt dat in de periode tot en met 2024 een lagere dividenduitkering zal worden ontvangen. Rendo hanteert voor deze jaren een bandbreedte van € 5 tot 7 miljoen. Voor onze gemeente betekent een dividenduitkering van € 999.000,-- tot € 1.398.600 in plaats van € 1.498.586.

BTW compensatiefonds

De gemeente Steenwijkerland declareert BTW terug op grond van het BTW compensatiefonds. Landelijk gezien is hieraan een plafond ingevoerd. Het plafond bedroeg in 2020 € 109,333 miljoen. Het aandeel van de gemeenten bedraagt € 96,548 miljoen. Dit bedrag is aan de algemene uitkering toegevoegd. De ontwikkeling van de uitgaven wordt vlak doorgetrokken. Hierbij is rekening gehouden met de jaarlijkse toevoegingen (taakmutaties) aan het BCF. Bij deze aanname blijft voor alle jaren sprake van ruimte onder het BCF-plafond. De daling van de ruimte onder het plafond ten opzichte van de raming bij de septembercirculaire 2019 wordt voornamelijk veroorzaakt doordat gemeenten en provincies meer zijn gaan declareren bij het BCF. Daarom gaan de uitgaven van het fonds omhoog en gaat de ruimte onder het plafond omlaag.

Daarnaast heeft ook de stand van het accres invloed op de hoogte van het plafond en daarmee op de ruimte onder het plafond. De accresen zijn voor het laatst gewijzigd bij de meicirculaire 2020, waarna het accres voor de jaren 2020 en 2021 is vastgezet op de standen uit de Voorjaarsnota 2020. Als gevolg van deze normeringssystematiek is ook het accres van het BTW compensatiefonds (BCF) in 2020 en 2021 bevroren. Het plafond kan alleen nog wijzigen door taakmutaties.

Verder heeft de Hoge Raad een uitspraak gedaan over de vraag of de btw op kosten voor de exploitatie van begraafplaatsen compensabel is en in aanmerking komt voor een bijdrage uit het BTW compensatiefonds (bcf). Zij is van mening dat de btw niet in aanmerking komt voor een bijdrage uit het BTW compensatiefonds (bcf).

Invoering Vennootschapsbelasting

De aangiften over de jaren 2016, 2017 en 2018 zijn ingediend. Voor 2019 en 2020 is uitstel aangevraagd. De aangifte over 2016 en 2017 is inmiddels definitief vastgesteld. Er hoeft over deze jaren geen vennootschapsbelasting te worden betaald. Voor 2019 en 2020 is een voorlopige aanslag ontvangen en betaald. De verwachting op dit moment is dat het fiscale resultaat over deze jaren nihil zal zijn, maar om een te betalen belastingrente van 8% te voorkomen is besloten toch een voorlopige aangifte in te dienen en te betalen. Mocht het fiscale resultaat nihil zijn zoals verwacht, dan zullen de betaalde bedragen weer terug worden ontvangen.

Ontwikkeling Algemene uitkering

Gemeenten ontvangen het grootste gedeelte van hun inkomsten uit de Algemene uitkering van het Gemeentefonds. Hoeveel uitkering wordt ontvangen is voor een groot gedeelte afhankelijk van de hoogte van de rijksuitgaven. Wijzigingen in de rijksuitgaven hebben direct invloed op de omvang van de Algemene uitkering (samen de trap op en samen de trap af). De jaarlijkse toe- of afname van de Algemene uitkering op basis van dit principe wordt het accres genoemd. Het accres heeft de afgelopen jaren weinig stabiliteit laten zien. Het ene

moment is er een flinke tegenvaller, een tijdje later gevolgd door een flinke meevaller. Het is dan ook zeer lastig om hier op een goede manier mee om te gaan.

In de primitieve begroting was een bedrag aan inkomsten geraamd van € 74,1 miljoen. Uiteindelijk is er een bedrag van € 77,5 miljoen ontvangen. Dit is inclusief de bedragen die binnen de Algemene uitkering van het rijk zijn ontvangen ter compensatie van de coronapandemie. Hierover is gerapporteerd in de diverse Informatienota's.

Het rijk en gemeenten hebben in mei 2018 afgesproken om de verdeling van de middelen in het sociaal domein en de verdeling van de andere middelen in het gemeentefonds vanaf 2022 (was in eerste instantie 2021) integraal te herzien. Gemeenten hebben in het sociaal en het fysiek domein meer taken gekregen en ook maatschappelijke ontwikkelingen zijn door gegaan. De financiële verhouding moet bij deze ontwikkelingen aansluiten. In de verdeelmodellen van het sociaal domein zitten discrepanties die ervoor zorgen dat sommige gemeenten minder geld van het rijk ontvangen voor het sociaal domein dan zij op basis van hun kostenstructuur nodig hebben. De herziening van de verdeelmodellen sociaal domein is erop gericht om de financiële problemen van deze gemeenten als gevolg van een verkeerde verdeling op te lossen. Een positief herverdeeleffect voor de ene gemeente leidt echter altijd tot een negatief herverdeeleffect bij een andere gemeente. De herziening van de verdeelmodellen sociaal domein kan dus voor onze gemeente tot een financieel nadeel of voordeel leiden.

Op 7 december jl. hebben de fondsbeheerders de Tweede Kamer per brief geïnformeerd over het vervolgproces van de herijking van de verdeling van het gemeentefonds. De fondsbeheerders hebben besloten de besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds aan het volgend kabinet te laten. Dit betekent dat de invoering van de nieuwe verdeling opschuift van 1 januari 2022 naar 1 januari 2023. Reden hiervoor is de huidige financiële positie van gemeenten en de nog lopende gesprekken met gemeenten over onder andere de toereikendheid van de financiering van de jeugdzorg. Het is van belang dat er helderheid is over de financiële afspraken met, en positie van gemeenten alvorens tot de invoering van het nieuwe verdeelmodel over te gaan. Hoewel dit kabinet geen besluit meer zal nemen over de invoering van het herijkte verdeelmodel, achten de fondsbeheerders het wel van belang het onderzoek af te ronden. Dit om gemeenten en de VNG de mogelijkheid te geven zich voor te bereiden op hun inbreng bij de nieuwe kabinetsformatie. De fondsbeheerders zijn van mening dat de nieuwe verdeelmodellen een verbetering zijn ten opzichte van de huidige verdeling: ze zijn eenvoudig, beter uitlegbaar en sluiten goed aan bij de kosten die gemeenten maken. Het integrale verdeelvoorstel is meer dan alleen een optelsom van de uitgevoerde onderzoeken in het sociale- en klassieke domein. Om tot een definitieve verdeling te komen moet nog een aantal afwegingen worden gemaakt. Met de VNG is afgesproken voorafgaand aan de consultatie van gemeenten, de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) om advies te vragen. Deze adviesaanvraag zal het ministerie van BZK in januari 2021 indienen en ter informatie aan de Tweede Kamer sturen. De voorlopige uitkomsten van de verdeling zullen tegelijk met de adviesaanvraag aan ROB worden gepubliceerd. De adviesaanvraag heeft betrekking op enkele keuzes bij de totstandkoming van de verdeling, niet op individuele uitkomsten van gemeenten. Na ontvangst van het advies van de ROB start de consultatie van gemeenten.

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet is een grote opgave voor de organisatie. Op 1 januari 2022 gaat de wet in en moet onze organisatie er op zijn voorbereid, en ook daarna zal de verdere implementatie van de wet veel inzet vergen.

Inmiddels komt de datum van invoering dichterbij en wordt steeds duidelijker wat de omgevingswet van de organisatie vraagt. In de begroting voor 2020 is dit nader gespecificeerd en de organisatie werkt op dit moment programmatisch aan de opgave. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar de programmagegroting 2020-2023. Via aparte bijeenkomsten en informatienota's wordt de raad aanvullend geïnformeerd over de invoering van de omgevingswet.

Met betrekking tot de financiële risico's vindt structureel overleg plaats met de afdeling financiën. In 2020 zijn er geen overschrijdingen geweest. Ook zijn er nog geen beheersmaatregelen getroffen.

Verhoging van de afvalstoffenbelasting

De verhoging van de afvalstoffenbelasting heeft consequenties voor de hoogte van de afvalstoffenheffing. In 2020 is deze belasting verhoogd naar € 32,63 per ton (was € 32,12 per ton in 2019). De verwachting is dat de afvalstoffenbelasting in de toekomst verdubbelt. Ook zullen (verwachte) gedragseffecten ontstaan met een indexering van de afgesproken verhoging. Deze plannen van de regering zijn onderdeel van het vergroenen van het belastingstelsel.

Daarnaast is de egalisatievoorziening reiniging beschikbaar om financiële tegenvallers op te vangen en daarmee tariefschommelingen zoveel mogelijk te voorkomen.

Achterstallig onderhoud openbare ruimte

Voor het onderhoud van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte wordt gebruikt gemaakt van speciale computerprogramma's. De afgelopen jaren is hard gewerkt aan het op orde brengen van deze programma's. Het gehele areaal is ingevoerd. Door middel van inspecties wordt de staat van onderhoud bepaald. Op basis van deze gegevens wordt de besteding van het jaarlijkse onderhoudsbudget bepaald. Het risico van de schade als gevolg van achterstallig onderhoud is afhankelijk van de gekozen frequentie van inspecteren.

Het financieel risico was ingeschat op € 500.000 en het budget was toereikend om het vastgestelde onderhoudsniveau te onderhouden. Wel moet worden opgemerkt dat bij vervangingen van bruggen (oeververbindingen) is uitgegaan van "kale" vervangingskosten waarbij in het beleidsplan geen rekening is gehouden met specifieke (onvoorzien) maatregelen zoals noodbruggen, verkeersmaatregelen, omleidingen, kabels en leidingen etc.. Vooral bij de grote verkeersbruggen kan dit een (grote) rol spelen blijkt uit de ervaringen. De

kosten voor vervangingen zijn onder druk komen te staan.

Participatiewet (uitkeringen en rijksbijdrage)

De gemeente is volledig financieel verantwoordelijk voor het bijstandsgedeelte van de wet. Van het Rijk wordt hiervoor jaarlijks wel een bijdrage ontvangen. Het in de begroting opgenomen te ontvangen budget betreft een voorlopig inschatting van hetgeen door het Rijk toegekend gaat worden. In oktober van het begrotingsjaar wordt het definitieve budget pas bekend gemaakt. De hoogte van het budget is afhankelijk van de conjuncturele ontwikkelingen op landelijk niveau. Bij minder verstrekte bijstandsuitkeringen dan van tevoren is ingeschat wordt het budget naar beneden bijgesteld, bij meer verstrekte bijstandsuitkeringen wordt het budget naar boven bijgesteld.

Het gemiddeld aantal verstrekte uitkeringen Participatiewet (Pw) is in 2020 uitgekomen op 690 (per 1 januari 2020: 678 / per 1 januari 2021: 702). In de begroting is uitgegaan van een gemiddeld aantal van 721. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 345.000. De gemiddelde kosten per uitkering zijn uitgekomen op een bedrag van € 14.430. In totaal is er een bedrag van € 9.957.000 aan uitkeringen verstrekt.

Uitgangspunt in de begroting was een gemiddelde van 50 IOAW/IOAZ-uitkeringen. Het aantal inwoners met een IOAW-uitkering is in 2020 echter gedaald van 40 (januari) naar 35 eind december. Het aantal inwoners met een IOAZ-uitkering is in 2020 gedaald van 7 (januari) naar 2 eind december. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 120.000.

Investeringsprojecten ruimtelijk domein

Evenals bij de grondexploitaties zijn voor de lopende investeringsprojecten op basis van de Risman methode de risico's in beeld gebracht. De totale omvang van de investeringsprojecten die vanuit het beheer openbare ruimte (excl. riolering) en vanuit ontwikkeling zijn geïnitieerd bedroeg destijds ca. € 14,5 miljoen. De impact van de risico's werd geraamd op € 2,8 miljoen. Er zijn in 2020 geen specifieke projecten met hoge financiële risico's geweest.

Projecten Openbare Ruimte en de PAS (Programmatische Aanpak Stikstof)

Te veel stikstofneerslag is slecht voor de natuur. Daarom hebben we een natuurvergunning of een ander toestemmingsbesluit nodig voor activiteiten (bijvoorbeeld voor wegenbouw) waar stikstof bij vrij komt. Tot 29 mei 2019 was toestemming hiervoor gebaseerd op de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS), een programma om de stikstofuitstoot rond Natura 2000-gebieden te verminderen. Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State de PAS ongeldig verklaard, omdat de PAS in strijd is met de Europese Wetgeving.

Het verbieden van de PAS ad directe gevolgen voor lopende vergunningaanvragen en toekomstige initiatieven voor projecten: deze kwamen in ieder geval tijdelijk stil te liggen en kunnen verder in de procedure geen gebruik meer maken van de PAS, omdat PAS nu geen status meer heeft.

Inmiddels werkt de Rijksoverheid aan een nieuwe aanpak stikstof.

Prijsstijgingen gas en electra

De energieprijzen zijn de laatste jaren door onder andere de energiebelasting gestegen. Dit kan tot forse overschrijdingen op de energiebudgetten leiden. In verband met de gunstige weersomstandigheden zijn de budgetten in 2020 niet verhoogd.

In 2020 was een bedrag begroot van € 139.363 voor het gasgebruik in de diverse gebouwen. In 2020 is een bedrag hiervoor uitgegeven van € 134.952. Op deze budgetten is sprake van een onderschijding. Voor elektra was een bedrag begroot van € 625.237, terwijl een bedrag van € 715.904 hiervoor is uitgegeven. Er is dus sprake geweest van een overschijding. Per saldo was er een tekort van plm. € 86.250.

Aansprakelijkstelling

Met betrekking tot aansprakelijkstelling loopt er een zaak. De actuele stand van zaken is als volgt.

Eind februari 2019 ontvangt de gemeente een dagvaarding welke betrekking heeft op een schadeclaim van 3 miljoen euro van een veehouder die de gemeente aansprakelijk stelt voor de verontreiniging met rioolwater van een perceel waarop de veehouder voedergewassen voor zijn vee verbouwde. De veehouder beweert dat hij sinds 2007 te maken heeft gehad met de verontreiniging van een stuk land, doordat sprake was van overstromingen van een gemeentelijke rioolput. De veehouder stelt dat hij dientengevolge te kampen heeft gekregen met diverse problemen, waaronder sterfte van vee en medische klachten.

Eind juni 2020 heeft de rechtbank vonnis gewezen in deze zaak. De vorderingen van de veehouder zijn afgewezen en de veehouder is veroordeeld in de kosten. Volgens de rechtbank is het causaal verband tussen de schade en de overstromingen van de gemeentelijke rioolput niet komen vast te staan. Ook is niet gebleken dat de riolering gebrekkig was. In september 2020 heeft de veehouder hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de rechtbank. Op dit moment bevinden we ons in de schriftelijke fase. Het is nog niet bekend wanneer de inhoudelijke zitting bij het gerechtshof zal plaatsvinden.

Grondexploitaties

Ultimo van elk jaar worden de grondexploitaties op basis van de jaarrekening geactualiseerd.

Sinds 2018 wordt de POC (Percentage Of Completion) methode toegepast. Het risicoprofiel van alle grondexploitaties is bij de jaarrekening 2020 circa € 2,65 miljoen (2019: 3,5 miljoen). In de programmabegroting was nog rekening gehouden met een risicoprofiel van € 3,5 miljoen. Door het goede klimaat op de woningmarkt het afzetrisico in een aantal individuele grondexploitaties afgenomen.

Corona

Sinds januari 2020 is heel de wereld geconfronteerd met de coronacrisis. In ons land was de impact in januari nog beperkt, maar eind februari / begin maart 2020 werden toch de grote gevolgen hiervan zichtbaar. Al met al heeft dit geleid tot ongekende aanpassingen van het dagelijkse leven en het kabinet heeft allerlei beperkingen, c.q. maatregelen opgelegd teneinde deze crisis het hoofd te kunnen bieden. De financiële impact was in 2020 sterk afhankelijk van de duur van de maatregelen en ernst van de crisis en de besluiten die vanuit het kabinet en lokaal zijn genomen en/of opgelegd.

In 2020 hebben onder andere de volgende zaken gespeeld:

- toegenomen uitgaven voor inkomensondersteuning;
- meerkosten WMO externe partijen en huishoudelijke verzorging;
- extra kosten verplaatsen weekmarkt;
- lagere inkomsten van de havengelden, toeristenbelasting, forensenbelasting en opschorting dividenduitkering;
- onderuitputting bij diverse investeringsprojecten als gevolg van vertraging van de uitvoering;
- extra maatregelen voor verkeersgeleiding in onder andere Giethoorn;
- kwijtschelding huur van de Meenthe;
- stagnatie uitgifte van grond bij grondexploitaties;
- extra lasten voor noodzakelijke kindercrisisopvang, aanschaf van laptops en licenties voor thuiswerksystemen;
- meerwerk opstellen jaarrekening;
- aanschaf schermen in verband met Tweede Kamerverkiezingen;
- extra kosten voorlichting en communicatie.

Verder worden nog problemen verwacht bij de rechtmatigheidscontrole, doordat kosten voor de jeugdzorg zijn doorbetaald.

Naar verwachting zullen zich de in ieder geval de volgende effecten voordoen:

- Toegenomen uitgaven voor inkomensondersteuning
- Extra lasten voor gemeenschappelijke regelingen (GGD en Veiligheidsregio);
- Onzekerheden op het gebied van uitgaven voor onderwijs;
- Lagere /wegvallende inkomsten (bijv. havengelden, toeristenbelasting, forensenbelasting, dividenden);
- Onderuitputting op investeringen;
- Stagnatie van mogelijke uitgifte van gronden van de grondexploitaties;
- Extra lasten voor noodzakelijke kindercrisisopvang, laptops en licenties voor thuiswerksystemen;
- Nadelige effecten op de kengetallen van de gemeente, (solvabiliteit, netto schuldpositie en grondexploitatie);
- Rechtmatigheidsproblemen bij het blijven doorbetalen van Jeugdzorg conform de oproep van de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten;

Op dit moment is moeilijk een inschatting te maken van het te verwachten financiële effect voor de gemeente Steenwijkerland. Verwezen wordt dan ook naar de zgn. Coronaparagraaf.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente de beschikking had, c.q. kon beschikken om onverwachte tegenvallers op te vangen mochten deze zich voordoen. Uit onderstaande tabel blijkt dat de weerstandscapaciteit in 2020 € 354,83 per inwoner bedroeg en een beetje hoger is dan in 2019 volgens de nieuwe methode (€ 333,64).

bedragen x € 1			
Weerstandscapaciteit	Begroting 01-01-2020	Rekening 31-12-2020	Rekening 31-12-2019
Weerstandscapaciteit vermogen			
Algemene reserve vaste buffer	€ 11.166.000	€ 11.815.468	€ 11.166.000
Weerstandscapaciteit exploitatie			
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 3.910.000	€ 3.910.000	€ 3.556.000
Totaal weerstandscapaciteit	€ 15.076.000	€ 15.725.468	€ 14.722.000
Aantal inwoners	43.935	44.318	44.126
Weerstandscapaciteit per inwoner	€ 343,14	€ 354,83	€ 333,64

Diverse kengetallen

Op grond van regelgeving is de gemeente sinds 2015 verplicht om inzicht te geven in de financiële kengetallen. De cijfers van deze kengetallen geven in samenhang de raad een globaal inzicht van de verwachte financiële ontwikkelingen in de gemeente bij het jaarverslag. Er zijn geen landelijke normen voor de kengetallen omdat deze afhankelijk zijn van de lokale situatie. Wel kan de raad eigen normen stellen voor deze kengetallen. Ook kan zij bij belangrijke raadsbesluiten laten opnemen wat het effect is op de financiële kengetallen en de afgesproken normen.

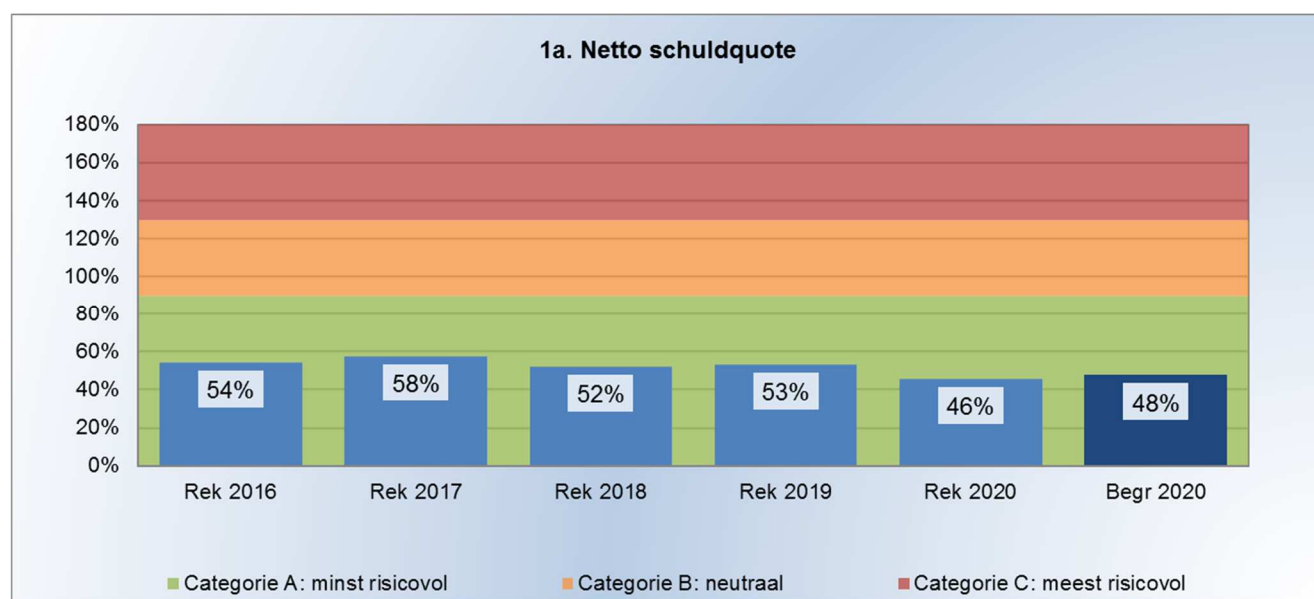
Hierbij gaat het om de volgende kengetallen:

1. Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen;
2. Solvabiliteitsratio;
3. Grondexploitatie;
4. Structurele exploitatieruimte;
5. Belastingcapaciteit en
6. Weerstandsratio.

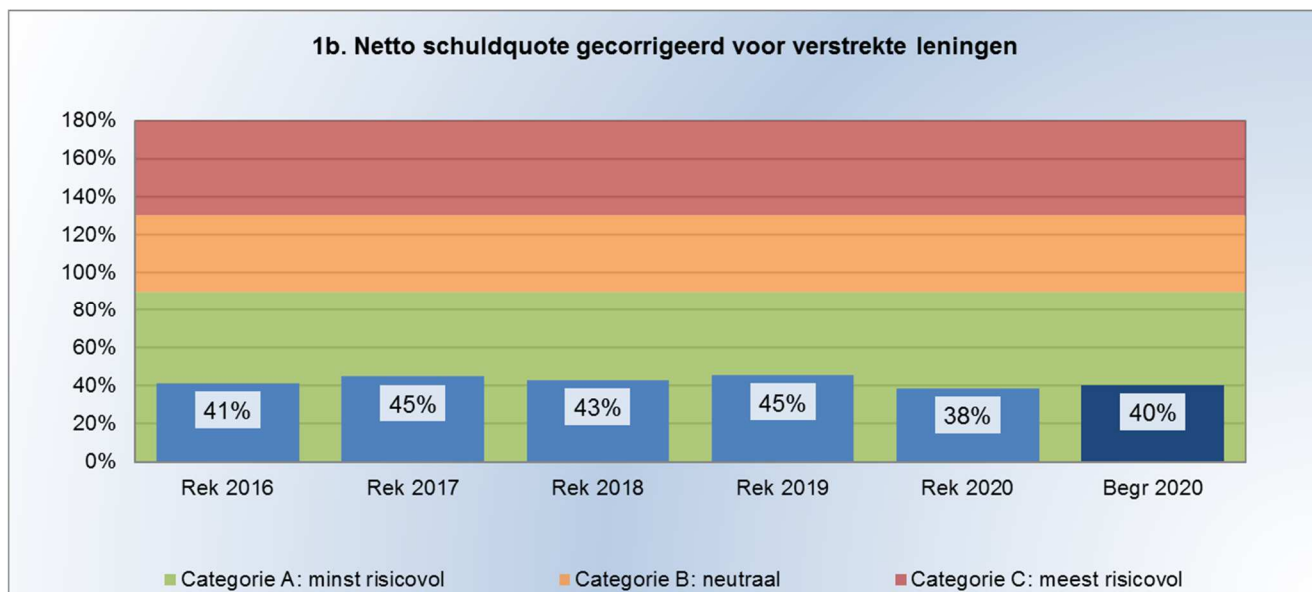
Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen.

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schulden ten opzichte van de eigen inkomsten van de gemeente. Als regel geldt dat hoe hoger de inkomsten zijn des te meer schuld een gemeente mag hebben. Normaal bevindt deze schuldquote zich in de bandbreedte tussen 0% en 100%. Een laag percentage is gunstig. Doordat er bijvoorbeeld net grote investeringen of een flinke meevaller is geweest kan de netto schuldquote hoger of lager zijn. De netto schuldquote voor onze gemeente is vrij constant en varieert van 54% in 2016 naar 46% in 2020.

De schuldquote geeft een vertekend beeld door uitgeleende gelden aan derden en verbonden partijen. Met name de verstrekte leningen aan de woningcorporaties (Wetland Wonen en Woonconcept) en de nutsbedrijven (vordering op Enexis en Vitens) zijn hiervan een goed voorbeeld. Daarom moet de netto schuldquote nog worden gecorrigeerd voor uitgeleende gelden. In de volgende grafiek is de ontwikkeling van beide schuldquotes weergegeven.

Zoals u ziet is de netto schuldquote in de periode 2016-2020 gedaald van 54% naar 46%. Het percentage in de jaarrekening 2020 is lager dan het genoemde percentage in de programmabegroting 2020-2023. Daar werd echter rekening gehouden met een daling naar 48%. Deze hogere daling wordt onder andere veroorzaakt doordat een langlopende lening vervroegd is afgelost. Verder zijn er bij een tweetal leningen van het voormalige woningbedrijf IJsselham het rentepercentage herzien.

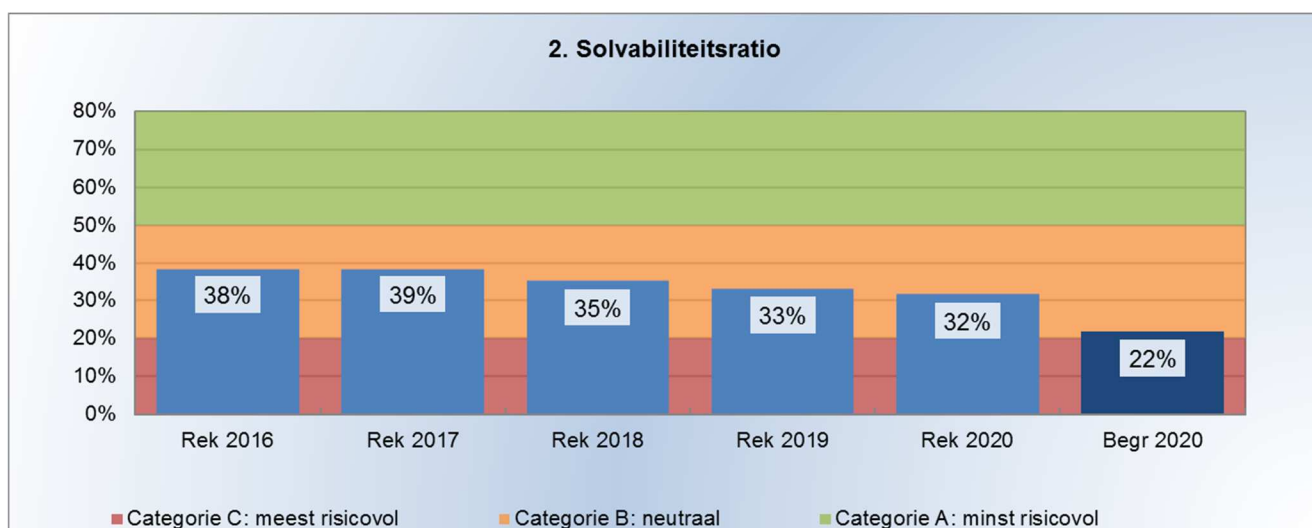
Zoals u ziet is de gecorrigeerde netto schuldquote gedaald van 41% naar 38%. Het percentage bij de rekening 2020 is lager dan het genoemde percentage in de programmabegroting 2020-2023. Daar werd echter rekening gehouden met een daling naar 40%. Deze hogere daling wordt voornamelijk veroorzaakt doordat een langlopende geldlening vervroegd is afgelost en een drietal leningen zijn verstrekt, te denken valt hierbij aan onder andere Enexis en een tweetal duurzaamheidsleningen.

Schommelingen in inkomsten kunnen dus het kengetal van de netto schuldquote beïnvloeden. Er ontstaat dan het zogenaamde noemer effect. Vaak betrof het kleine schommelingen, met lichte trendbreuken tot gevolg. Sinds 2015 heeft de gemeente te maken met een forse trendbreuk door de overheveling van taken in het sociaal domein. De inkomsten zijn hierdoor fors gestegen. Een gevolg hiervan is dat de netto schuldquote in 2020 is gedaald naar 45,5% en de netto schuldquote gecorrigeerd naar 38,4%. Opgemerkt wordt dat hoe lager het percentage van de netto schuldquote is, hoe beter het gaat met de gemeente.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft aan in hoeverre het bezit van de gemeente op de balans is afbetaald. Ook geeft dit ratio inzicht of de gemeente in staat is om aan haar financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

Normaal bevindt de solvabiliteitsratio van een gemeente zich tussen de 30% en 80%. Bij een ratio boven de 80% heeft de gemeente per saldo geen schulden. Bij een ratio onder de 20% heeft de gemeente heel veel schuld. Dus hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. In de nota "Weerstandsvormogen en risicomanagement 2019" wordt een minimumpercentage genoemd van 20%.

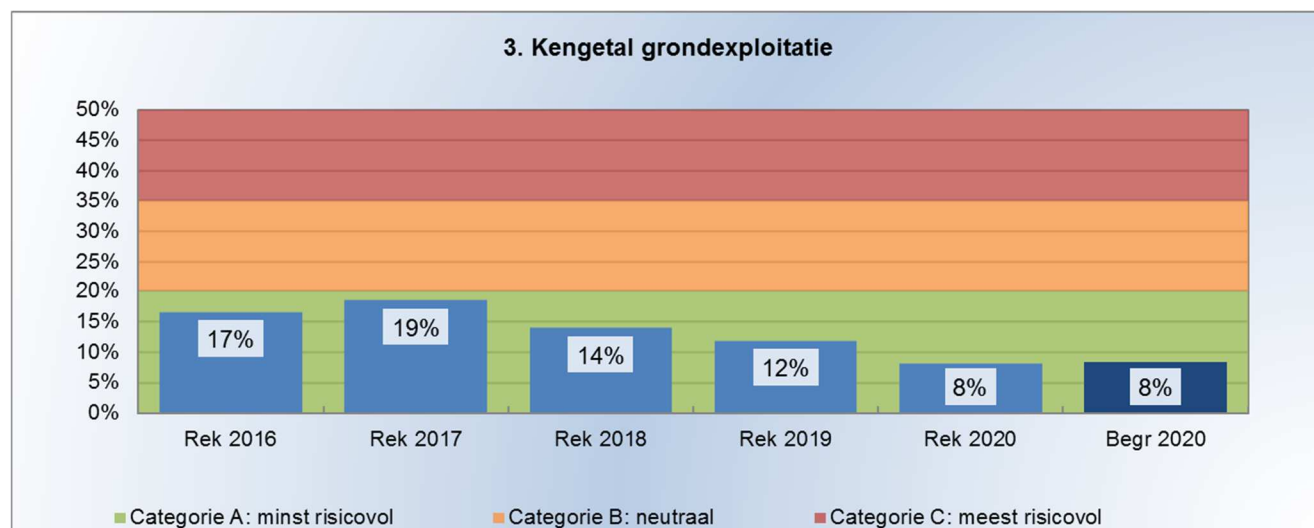

De gemeente Steenwijkerland heeft eind 2020 een solvabiliteitsratio van 31,5%. Zoals u ziet is de solvabiliteit hoger ten opzichte van de programmabegroting 2020-2023. Dit heeft onder andere te maken met de uitvoering van de investeringen die achterblijven ten opzichte

van de planning en ten laste van de reserves komen. Opgemerkt wordt dat het solvabiliteitsratio redelijk stabiel is. Ons doel van de meerjarenbegroting om de solvabiliteit minimaal op dit niveau te stabiliseren is dan ook gelukt.

Grondexploitatie

Voor de gemeente betekent het aanhouden van voorraden bouwgrond een risico. Het is immers altijd de vraag of de bouwgrond met winst verkocht kan worden. Om de hoogte van dit financiële risico in beeld te brengen, is het kengetal grondexploitatie vastgesteld. Dit kengetal geeft de verhouding aan tussen de waarde van de voorraden bouwgrond en de jaarlijkse gemeentelijke inkomsten. Hoe hoger dit kengetal hoe meer risico er wordt gelopen. Opgemerkt wordt dat naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, dit rentekosten en risico's met zich mee brengt. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar. Dus hoe lager dit percentage is hoe beter het met de gemeente gaat.

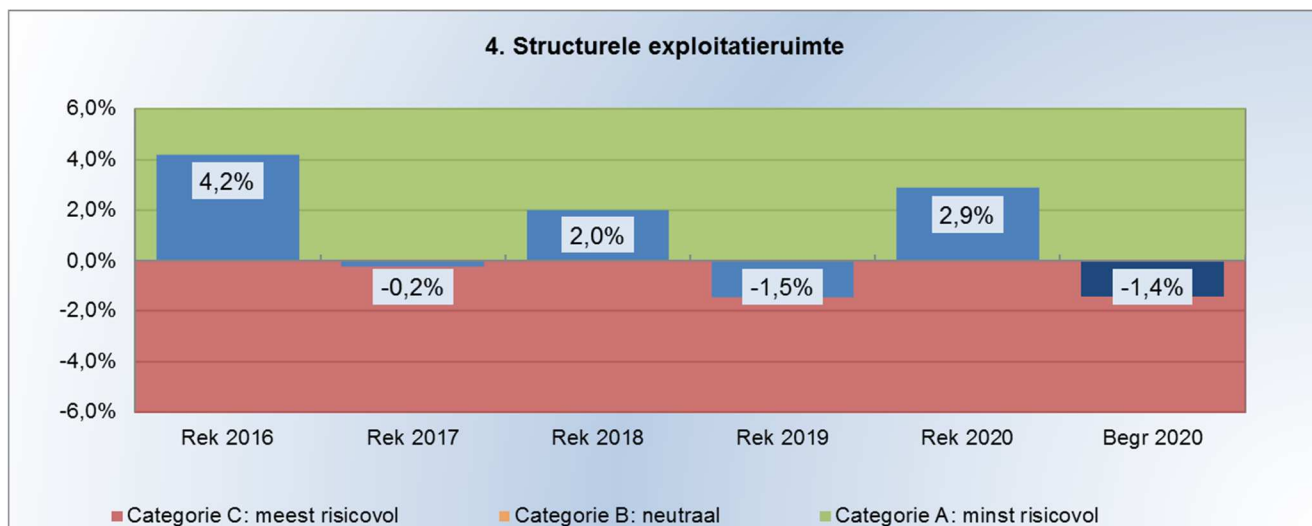

Het kengetal voor de grondexploitatie bedraagt eind 2020 8,1%. Dit percentage wijkt iets af van het percentage dat meegenomen is bij de programmabegroting 2020-2023.

Zoals u ziet ligt het kengetal sinds 2016 rond de 17%. In 2017 is dit gestegen naar 18,5%. Vervolgens is een daling ingezet tot 8,1%. Deze daling wordt veroorzaakt door enerzijds de verliezen en anderzijds winstneming van diverse complexen. Dit omdat het percentage wordt berekend door de boekwaarde uit te drukken in een percentage ten opzichte van de totale baten van de gemeente (exclusief reserves).

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te kunnen dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt berekend door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten. Op deze manier ontstaat er een percentage voor de structurele exploitatieruimte. Als dit percentage negatief is, betekent dit dat de structurele baten onvoldoende ruimte bieden om de structurele lasten te dekken. Dus hoe hoger dit percentage is, des te beter het gaat met de gemeente.

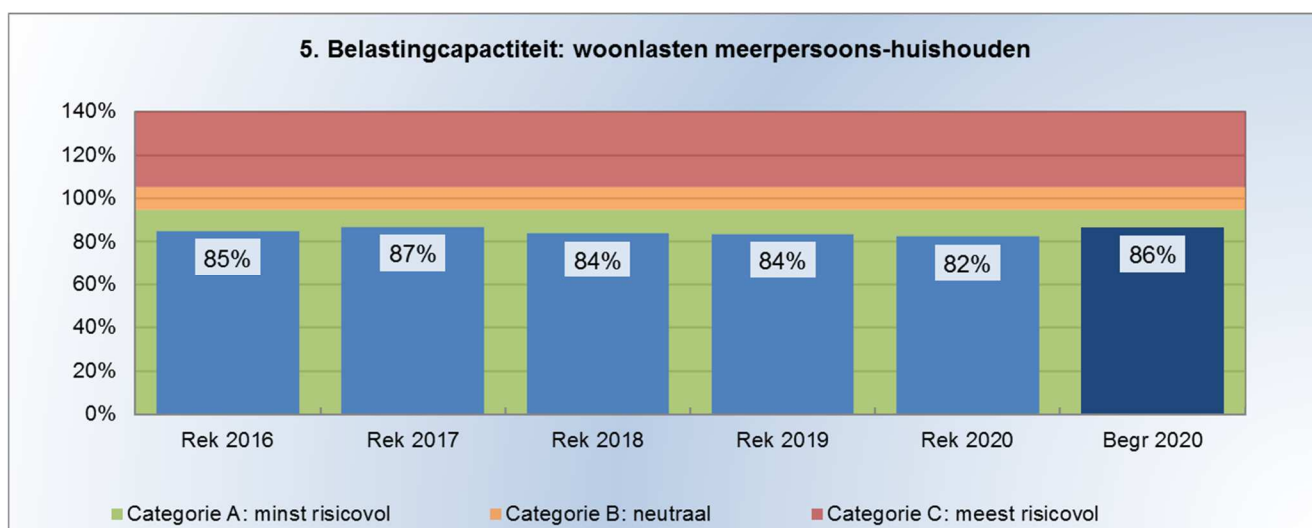
Het kengetal voor de structurele exploitatieruimte bedraagt eind 2020 2,9% (2019: -1,5%). Dit percentage geeft een vertekend beeld omdat in 2020 vanwege de coronapandemie tal van budgetten niet zijn besteed en hierdoor als structurele bestedingsruimte wordt aangemerkt. De structurele exploitatieruimte wordt evenwel bepaald op basis van het saldo minus de incidentele bestedingen. In het percentage is juist sprake van geen bestedingen, maar incidentele voordelen als gevolg hiervan.

Hoe deze structurele ruimte zich in de komende periode ontwikkelt is sterk afhankelijk van zowel de ontwikkeling in de lasten en van de inkomsten van het Rijk voor de gemeente Steenwijkerland.

Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Door de hoogte van de woonlasten (ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing) in de gemeente te vergelijken met het landelijk gemiddelde kan een indicatie worden gegeven van de belastingcapaciteit. Het kengetal vergelijkt de woonlasten in jaar t met de landelijk gemiddelde woonlasten (COELO) in jaar (t-1). Als dit percentage hoog ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt is een beleidskeuze. Als indicatie kan worden gegeven dat hoe lager dit percentage is, des te beter het met de gemeente gaat. Voor 2020 komt dit cijfer uit op 82%.

Zoals u ziet was in deze grafiek een neergaande trend waarneembaar. Dit betekent dat de woonlasten zich steeds verder onder het landelijk gemiddelde bewegen en de belastingcapaciteit in de loop van de jaren is toegenomen. Door beperkte lastenverzwaring, stijgt de "ruimte" van de belastingcapaciteit.

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit			Rekening 2019	Actuele Begroting	Rekening 2020
A. OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	+		219	222	222
B. Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	+		220	224	224
C. Afvalstoffenheffing voor een gezin	+		179	194	194
D. Eventuele heffingskorting voor een gezin	-		-	-	-
E. Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde			619	640	640
F. Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	/		740	740	776
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor			84%	86%	82%

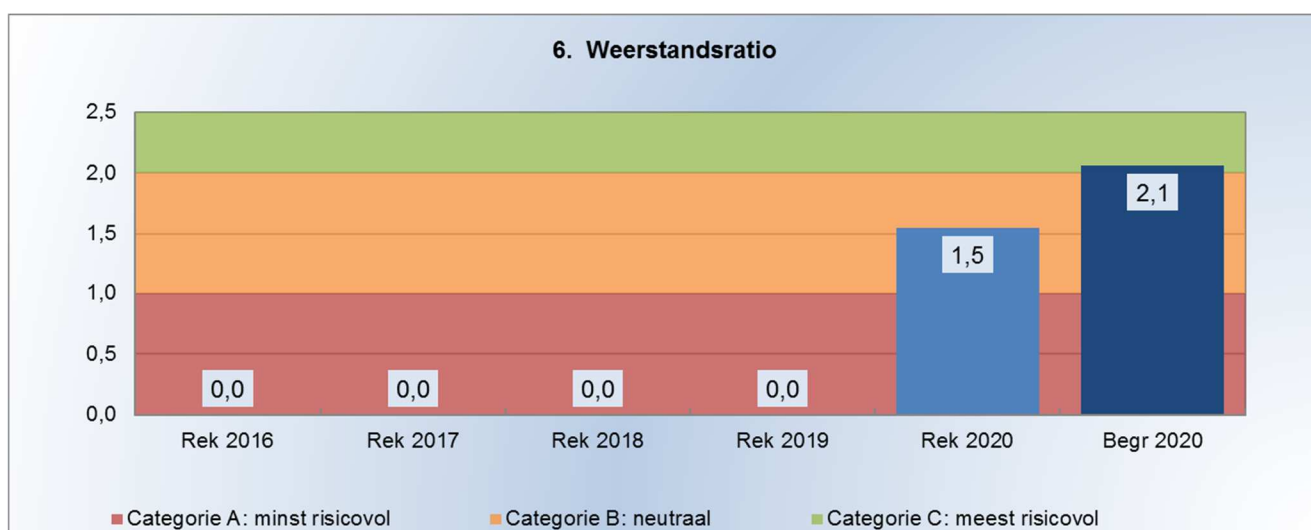
Weerstandratio

In de raadsvergadering van 21 mei 2019 is de nota weerstandsvermogen en risicomanagement vastgesteld. Hierin is een nieuwe signaleringswaarde opgenomen, te weten de weerstandratio. Dit is de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de totale omvang van de gewogen risico's. Het minimum van dit ratio is bepaald op 1,0.

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt gevormd door alle reserves, tenzij er (juridische) verplichtingen zijn aangegeven, de stille reserves en eventuele onbenutte belastingcapaciteit. Deze is in eerste instantie op nul geraamd. De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald op basis van risico's, die de gemeente loopt. Voor de berekening worden omvang en kans van de risico's in een risicomodel ingevoerd. Zie hiervoor hoofdstuk 4.2.3. van de programmabegroting 2020-2023.

Dit ratio wordt bepaald door de algemene reserve vaste buffer en de onbenutte belastingcapaciteit uit te drukken in een ratio / getal in welke mate de gekwantificeerde risico's kunnen worden betaald / opgevangen. In de begroting 2020 is een ratio van 2,1 opgenomen. Het doel van het weerstandvermogen is om zeker te zijn dat de gemeente haar taken, ondanks tegenvallers kan blijven uitvoeren.

Bij de bepaling van het weerstandsvermogen ultimo 2020 hebben wij de in de begroting van 2021 opgenomen risico's nader beoordeeld en ongemoeid gelaten indien er geen aanleiding tot aanpassing aanwezig was. De verwachting is dat vanwege de corona en de toekomstige effecten hiervan de risico's zullen toenemen. Deze zijn met name te verwachten op het gebied van Rente /Inflatie / toename instroom PW / jeugdhulp en lagere dividenduitkeringen.

Het weerstandratio bedraagt eind 2020 1,5% (2020 begroot: 2,1%). Dit betekent dat de gemeente bij tegenvallers haar taken kon uitvoeren.

Resumé

Kengetallen	Rekening 2019	Actuele Begroting	Rekening 2020
Verplichte kengetallen			
1a. Netto schuldquote	53%	48%	46%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	45%	40%	38%
2. Solvabiliteitsratio	33%	22%	32%
3. Grondexploitatie	12%	8%	8%
4. Structurele exploitatieruimte	-1,5%	-1,4%	2,9%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	84%	86%	82%
Overige kengetallen			
6. Weerstandsratio		2,1	1,5

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A minst	Categorie B neutraal	Categorie C meest
Verplichte kengetallen			
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%
Overige kengetallen			
6. Weerstandsratio	> 2	1 - 2	< 1

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van de gemeente zijn voorzieningen in de openbare ruimte waarvoor investeringen zijn gedaan. Het gaat hierbij om voorzieningen zoals wegen, groen, water, riolering en gebouwen. Het onderhoud aan deze voorzieningen is van groot belang voor het optimaal functioneren van de gemeente, bijvoorbeeld op het gebied van leefbaarheid, veiligheid, vervoer en recreatie. Het onderhoud is ook nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen.

De processen die uiteindelijk leiden tot onderhoudsmaatregelen of investeringen zijn ingericht volgens de filosofie van assetmanagement zoals beschreven in NEN-ISO 5500. Hiervoor maakt de gemeente gebruik van een beheerpakket dat aan de hand van inventarisaties en inspecties in het veld up-to-date wordt gehouden. Uitgangspunt voor het gewenste kwaliteitsniveau is de Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR), die in 2007 door de gemeenteraad is vastgesteld. Een nadere uitwerking hiervan is vastgelegd in verschillende beleidsdocumenten. In deze paragraaf onderhoud kapitaalgoederen zal per onderdeel de situatie van 2020 worden besproken.

Wegen

Areaal

Het wegenareaal bestaat uit:

Areaal Wegen	Oppervlakte	%
• Asfalt	173 ha.	48,9%
• Cementbeton	11 ha.	3,1%
• Elementen	158 ha.	44,6%
• Onverhard	12 ha.	3,4%
Totaal	354 ha.	100,0%

Beleidskader

Het beleidskader voor onze wegen is vastgelegd in het Beleidsplan 'Overwegen' (april 2017) en het beleidsplan Verkeer (2017).

Wij beschouwen ons uitgebreide, grotendeels historische, netwerk van wegen, paden en pleinen als een waardevol bezit en als een belangrijk middel om het dagelijkse woon-, werk- en recreatieve verkeer mogelijk te maken en veilig, efficiënt en duurzaam af te wikkelen. Het beleidsplan kent de thema's:

- Wegennet up to date,
- Onderhoud op maat,
- Inspirerend partnerschap.

Wij zien de inbreng van inwoners, ondernemers en partijen als uitgangspunt, óók voor onze wegbeheertaak. Opvolging van wettelijke (wegbeheer)taken en behoud/versterking van sociale-, milieu en kapitaalswaarde ("People, Planet, Profit") zijn daarbij essentiële randvoorwaarden. Wij richten onze wegbeheertaak daarom vraaggestuurd, risicobewust en gebiedsgericht in.

Voor het wegenonderhoud heeft de raad ingestemd met het kwaliteitsniveau "basis". Hierbij wordt het risicoprofiel "laag" aangehouden.

Uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

De financiële consequenties van het vastgestelde kwaliteitsniveau zijn berekend in het beleidsplan "Overwegen" 2017-2020". Door middel van jaarlijkse inspecties wordt de houdbaarheid van het beleid regelmatig tegen het licht gehouden. Iedere weg wordt minimaal eens per twee jaar geïnspecteerd, waarbij de wegen worden beoordeeld op verschillende schadebeelden. De inspectiegegevens worden met het geautomatiseerde wegbeheerpakket vertaald naar benodigde maatregelen.

Vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Met het vaststellen van het beleidskader "Overwegen" in 2017 heeft de gemeenteraad ingestemd met het benodigde wegenbudget voor het kwaliteitsniveau "basis" en besloten tot het instellen van een voorziening.

Bij de jaarrekening wordt ieder jaar beoordeeld of er voldoende budget is. Dit tekort/overschot wordt verwerkt in de jaarrekening.

Openbare verlichting

Areaal

Areaal openbare verlichting	Aantal	Eenheid
• Lichtmasten	1.100	stuks

Beleidskader

Uitgangspunt voor het beleidsplan Openbaar Licht (2017) is 'donkerte'. "Even dimmen graag" is het devies. De volgende ambities zijn in dit beleidsplan benoemd: de veiligheid van inwoners staat voorop, ruimte voor donkerte en duurzaamheid. Communicatie over openbare verlichting is daarbij een belangrijk aandachtspunt.

In het gekozen scenario Beperkt Basis wordt enige achterstand in de vervanging geaccepteerd. Er wordt in de komende 12 jaar 80% van de openbare verlichting vervangen.

Uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

In het beleidsplan Openbaar Licht is niet alleen het beleidskader vastgelegd, maar zijn ook de financiële consequenties bepaald. Uiteindelijk is gekozen voor het niveau beperkt basis. Per jaar worden de concrete plannen die gebaseerd zijn op het beleidsplan Openbaar Licht opgenomen in het Uitvoeringsplan Openbare Ruimte.

Vertaling van de financiële consequenties in de begroting

De financiële consequenties van het beleidsplan Openbaar Licht zijn één op één verwerkt in de programmabegroting.

Riolering

Areaal

De areaalgegevens van het riool zijn als volgt:

Areaal Riool	Aantal	Eenheid
• Vrijerval riolering	420	km
• Persleiding	61	km
• Drukriolering	341	km
• Gemalen	144	stuks
• Randvoorzieningen	12	stuks
• Minigemalen	1.150	stuks

Beleidskader

De beleidskaders voor de riolering zijn vastgesteld in het Watertakenplan Fluvius 2016-2021, dat is opgesteld met het toenmalig waterschap Reest en Wieden en de zes inliggende gemeenten van het beheergebied van dit waterschap. Voor de gemeentelijke watertaken zijn de volgende vijf bestuurlijke doelen gedefinieerd:

1. Risico's voor de volksgezondheid door aanraking schadelijke stoffen en geur-overlast maximaal beperken.
2. Beperk wateroverlast door water op straat en beperk overstroming maximaal.
3. Beperk hinder door falen van riolen en door verstopping of werkzaamheden.
4. Zorg voor goede oppervlaktewater-kwaliteit, voer zo weinig mogelijk schoon water af naar de zuivering.
5. De klant staat voorop. Aantal klachten zit onder het landelijk gemiddelde.

Twee doelen richten zich op communicatie, meldingen, klachten en afhandeling hiervan.

Het betreft doel 1: 'bescherm de volksgezondheid' en doel 5: 'zorgvuldige dienstverlening'. De overige drie doelen (doel 2: beperk wateroverlast, doel 3: beperk hinder en doel 4: spaar het milieu) bepalen in grote mate de inzet van menskracht en middelen. Daartoe wordt een aantal strategische keuzes gemaakt:

- Inzet op assetmanagement en een sterke betrokkenheid van inwoners en bedrijven;
- Inzet op versterken van de duurzaamheid;
- Maatregelen afleiden uit de ketenbenadering en de bestuurlijke doelen, daarbij zijn de zorgplichten leidend voor de mate waarin de gemeente haar verantwoordelijkheid invult:
 - o Aanleg van nieuwe voorzieningen;
 - o Gegevensbeheer;
 - o Aansluiting op riolering of IBA;
 - o Onderhoudswerkzaamheden;
 - o Kwaliteit van riolering;
 - o Functioneren van riolering;
 - o Aanpak knelpunten;
 - o Communicatie;
 - o Klimaatverandering;
 - o Afkoppelen;
 - o Overdracht stedelijk water;

- o Zorgplicht grondwater.

Uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

In het watertakenplan is niet alleen het beleidskader vastgelegd, maar zijn ook de financiële consequenties bepaald. Per jaar worden de concrete plannen die gebaseerd zijn op het watertakenplan opgenomen in het Uitvoeringsplan Openbare Ruimte.

Vertaling van de financiële consequenties in de begroting

De financiële consequenties van het watertakenplan zijn één op één verwerkt in de programmabegroting.

Water en kunstwerken

Areaal

Het areaal water- en kunstwerken bestaat uit:

Areaal water	Aantal	Eenheid
• Watergangen stedelijk gebied	46	km
• Niet schouwsloten	119	km
• Schouwsloten	207	km
• Greppels	100	km
• Duikers	1.500	stuks

Areaal Kunstwerken	Aantal	Eenheid
• Kunstwerken (bruggen, steigers en voorzieningen)	355	stuks
• Havens	11	stuks
• Beschoeiingen	120	km

Beleidskader

Het gewenste kwaliteitsniveau van de water- en kunstwerken in de gemeente is vastgelegd in diverse beleidsnota's en plannen. De volgende documenten liggen ten grondslag aan het nagestreefde kwaliteitsniveau:

- Beleidsplan oeverconstructies Steenwijkerland (2021-2026);
- Beleidsplan oeververbindingen Steenwijkerland (2017-2021)
- Watertakenplan Fluvius 2016-2021;

In 2020 is het beleidsplan oeverconstructies 2021-2026 door de raad vastgesteld. Dit beleidsplan zet het eerder vastgestelde beleidsscenario voort waarbij daar waar beschoeiing echt nodig is bij vervanging gekozen wordt voor kunststof. Dit is een duurzaam en financieel gunstig scenario. Dit betekent dat er bij constatering van een matige, slechte of zeer slechte kwaliteit wordt gekeken of:

1. De beschoeiing onder verantwoordelijkheid van de gemeente valt (als het onder particuliere verantwoordelijkheid valt dan dient de gemeente de particulier aan te schrijven en te wijzen op de slechte staat van de beschoeiing, maar verder geen actie te ondernemen);
2. De locatie vraagt om beschoeiing of dat kan worden volstaan met een natuurlijke oever (als de huidige beschoeiing kan worden vervangen door ene natuurlijke oever dan is dat een duurzamere invulling);
3. De beschoeiing kan worden vervangen door een duurzame kunststof beschoeiing (als er toch beschoeiing dient te komen dan heeft een kunststof toepassing de voorkeur boven hout als de omstandigheden dit toelaten).

In 2017 is door de raad het beleidsplan Oeververbindingen 2017-2021 vastgesteld met de daarbij benodigde middelen. Hierbij is gekozen voor het onderhoudsscenario beperkt basis. Verhoging van het onderhoudsbudget als gevolg van achterstallig onderhoud en het benodigde budget voor vervangingsinvesteringen voor de jaren 2018 t/m 2022 zijn beschikbaar gesteld.

Uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

De financiële consequenties van de verschillende beleidsplannen en de bijbehorende kwaliteitsniveaus zijn gecijferd.

Vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Ten aanzien van het beheer van het stedelijk water (waterwegen en beschoeiingen) is door middel van het vaststellen van het watertakenplan voorzien in een gedeeltelijke dekking van de benodigde middelen. Voor de oeverconstructies geldt dat het benodigde geld beschikbaar is gesteld. Voor wat betreft de baggeropgave wordt samen met de andere waterbeheerders in het gebied getracht om door middel van slim en integraal aan te besteden het gekozen onderhoudsniveau te realiseren. Ten aanzien van oeververbindingen geldt dat het budget behorende bij het onderhoudsscenario beperkt basis beschikbaar is gesteld.

Openbaar groen en speelvoorzieningen

Areaal

Het areaal groen, sport- en speelvoorzieningen bestaat uit:

Areaal Groen en speelvoorzieningen	Aantal	Eenheid
• Bomen	34.000	stuks
• Gazon	100	ha
• Extensief beheerd gras	100	ha
• Bermen	258	ha
• Hagen	33.000	m2
• Plantsoen	16	ha
• Landschappelijk groen (bos en houtwallen)	91	ha
• Speelplekken	184	stuks

Beleidskader

Openbaar groen heeft betrekking op boombeheer, plantsoenbeheer, maaibeheer en dierenweides. Hierbij zijn de volgende nota's en plannen van belang:

- De Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR);
- Beleidsnota Groen, 2007;
- Meerjarenprogramma Groen (MJP Groen), 2011;
- Landschapsonwikkelingsplan (LOP), 2005;
- Kwaliteitshandboek onderhoud openbare ruimte gemeente Steenwijkerland.

Voor de speelvoorzieningen zijn de volgende nota's van belang:

- Speelplekkenbeleid (2009);
- Meerjarenplan Spelen (2014).

In het landschapsonwikkelingsplan is aangegeven hoe het landschap ontwikkeld en beheerd kan worden. In de beleidsnota Groen worden de beheerambities met betrekking tot het groen beschreven. Een basis onderhoudsniveau is daarbij het uitgangspunt. Naast het dagelijks beheer zijn er ambities op het gebied van duurzaamheid, streekeigen beplanting en een schone en veilige omgeving. Het meerjarenplan Groen geeft aan hoe aan deze ambitie invulling kan worden gegeven.

In 2014 heeft de gemeenteraad op basis van een evaluatie besloten om de lijn van het speelplekkenbeleid uit 2009 ('Plekken om (mee) te spelen') te continueren. In dit plan is vastgesteld dat de gemeente spelen en bewegen stimuleert en dat daarvoor voldoende speelruimte aangeboden wordt. Om het buitenspelen te stimuleren zijn er uitdagende natuurspeelplekken ontwikkeld gericht op beweging en het prikkelen van de fantasie. Bij het ontwerpen van speelplekken wordt rekening gehouden met medegebruik door kinderen met een beperking. Open schoolpleinen dragen bij in de behoefte aan speelruimte. Er zijn daarover met diverse scholen afspraken gemaakt. Bij het ontwerp en onderhoud van de openbare ruimte in het algemeen wordt nagegaan hoe de bespeelbaarheid verhoogd kan worden. Het onderhoud van de speelvoorzieningen zal op het basisniveau van 'schoon heel en veilig' worden uitgevoerd.

Uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

In de beleidsnota Groen is niet alleen het beleidskader vastgelegd, maar zijn ook de financiële consequenties bepaald. Per jaar worden de concrete plannen die gebaseerd zijn op de beleidsnota Groen opgenomen in het Uitvoeringsplan Openbare Ruimte.

In het meerjarenplan Spelen is voor een periode van 10 jaren becijferd hoeveel geld er nodig is om het vastgestelde beleid te kunnen uitvoeren.

Vertaling van de financiële consequenties in de begroting

De financiële consequenties van de beleidsnota Groen zijn één op één verwerkt in de programmabegroting.

In 2014 is voor het onderhoud van de speelvoorzieningen besloten tot het instellen van een voorziening, met als doel kosten die in de toekomst worden verwacht te kunnen opvangen. Bij de jaarrekening wordt ieder jaar beoordeeld of er voldoende budget is. Een eventueel tekort/overschot wordt verwerkt in de jaarrekening.

Gebouwen

Areaal

Hieronder is een overzicht gegeven van de verschillende gebouwen die door de gemeente worden beheerd:

Areaal Gebouwen	Aantal	Eenheid
• Binnensport accommodaties	8	stuks
• Buitensport accommodaties	15	stuks
• Gemeentelijke panden	1	stuks
• Werkplaatsen	2	stuks
• Brandweer	6	stuks
• Musea	5	stuks
• Wijkgebouwen	3	stuks
• Peuterspeelzalen	3	stuks
• Jeugdhonken	2	stuks
• Begraafplaatsen	16	stuks
• Woningen	2	stuks
• Recreatie	12	stuks
• MFC	1	stuks
• Theater	1	stuks
• Overige panden	42	stuks
• Zwembaden	3	stuks

Beleidskader

Voor de gebouwen die de gemeente in onderhoud heeft zijn onderhoudsplannen opgesteld. Hierin is het te verrichten onderhoud voor meerdere jaren vastgelegd, inclusief de onderhoudskosten waarmee rekening moet worden gehouden. Uitgegaan wordt van drie categorieën onderhoud. Het klachtenonderhoud betreft dagelijks voorkomende calamiteiten en storingen. Daarnaast is er het onderhoud waarvoor servicecontracten zijn afgesloten. Dit betreft voornamelijk technische installaties. Tenslotte is er het planmatig onderhoud.

Uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

Op basis van bovengenoemde onderhoudsplannen is voor een periode van minimaal 10 jaar een Meerjarenplan Maatschappelijk Vastgoed opgesteld. Deze plannen worden ieder jaar bij de jaarrekening geactualiseerd. Bij de laatste actualisatie is becijferd dat de jaarlijkse kosten aan planmatig onderhoud gemiddeld € 975.000 bedragen. Uitbreidingen en duurzame maatregelen vallen buiten dit planmatig onderhoud en zullen via investeringen moeten worden gerealiseerd.

In 2018 zijn de zwembaden aan de voorziening toegevoegd. De daarvoor benodigde middelen zijn opgenomen in het meerjarenplan. Verder is er voor het verduurzamen van het vastgoed incidenteel geld beschikbaar gesteld.

Vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Het Meerjarenplan Maatschappelijk Vastgoed is verwerkt in de begroting.

Voor het Maatschappelijk Vastgoed is een voorziening ingesteld. Bij de jaarrekening wordt ieder jaar beoordeeld of er voldoende budget is. Dit tekort/overschot wordt verwerkt in de jaarrekening.

4.4 Financiering

De financieringsparagraaf bevat informatie over het financieringsgedrag van de gemeente. In het kader van de Wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden) zijn regels vastgesteld, die van kracht zijn voor het beheersen van financiële risico's op aangetrokken en uitgezette middelen. De Wet FIDO is een raamwerk die de risico's in het financieringsbeleid van de gemeente binnen de perken moet houden en tegelijkertijd flexibiliteit en transparantie in de financieringsstructuur mogelijk maakt. De Wet FIDO is voor onze gemeente nader uitgewerkt in het "Financieringsstatuut gemeente Steenwijkerland", dat op 21 juni 2011 was vastgesteld door de raad. Inmiddels is dit vervangen door het "Treasurystatuut gemeente Steenwijkerland". Dit statuut is op 10 maart 2020 door de raad vastgesteld.

Een gevolg hiervan is dat de kaders met betrekking tot het beheeren en beheersen van de geldstromen zijn vastgesteld.

Verder geeft de financieringsparagraaf informatie over algemene ontwikkelingen en concrete beleidsplannen van het risicobeheer, de gemeentefinanciering en het kasbeheer.

De gemeente Steenwijkerland streeft er naar om zorgvuldig (doeltreffend en doelmatig) om te gaan met de beschikbare financiële middelen. Daarom wordt gestreefd dat benodigde leningen tegen zo laag mogelijke kosten worden aangetrokken, waardoor de renterisico's kunnen worden beheerst. Bij het afsluiten van leningen wordt rekening gehouden met de bestaande leningenportefeuille, maar ook met de rentevisie en de renterisiconorm. Wel wordt opgemerkt dat het aantrekken van gelden, alsmede de hoogte van het bedrag, afhankelijk zijn van de inkomende en uitgaande geldstromen bij de gemeente.

Risicobeheer

Een kernonderdeel van de financieringsparagraaf is het risicoprofiel. In dit verband worden onder risico verstaan:

- Renterisico's;
- Koersrisico's
- Kredietrisico's;
- (intern) liquiditeitsrisico's en
- Valutarisico's.

Bij onze leningenportefeuille loopt de gemeente een risico in verband met renteherziening en een risico in verband met herfinanciering. In 2020 is een lening van het voormalig woningbedrijf IJsselham vervroegd afgelost. Verder is bij een tweetal leningen eveneens van het voormalig woningbedrijf het rentepercentage herzien.

Verder hebben we in 2020 in beperkte mate te maken gehad met zgn. kredietrisico's. Dit zijn risico's die zich kunnen voordoen bij het verstrekken van leningen aan onder andere publieke instellingen. Daarnaast zijn er twee duurzaamheidsleningen verstrekt. Ook is een lening verstrekt aan Enexis Holding N.V. in verband met de nodige investeringen in het energienet.

De totale omvang van deze leningen bedroeg op 1 januari 2020 afgerond € 7,1 miljoen, exclusief startersleningen. Per 31 december 2020 bedroeg de restantschuld afgerond € 7,4 miljoen, eveneens exclusief startersleningen.

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is om tot een zodanig opbouw van de leningenportefeuille te komen dat het renterisico door renteaanpassing en herfinanciering in voldoende mate worden beperkt. Als de leningenportefeuille gelijkmatig is opgebouwd, zal ook het renterisico over de vaste schuld gelijkmatig in de tijd zijn gespreid. Als bovengrens wordt een bedrag van 20% van het begrotingstotaal per 1 januari 2020 gehanteerd. Indien de jaarlijks te herfinancieren bedragen onder de norm blijven is er sprake van een beheerste en overzienbare situatie. Zoals uit onderstaande tabel blijkt bedraagt de ruimte onder de risiconorm in 2020 plm. € 21 miljoen.

bedragen x € 1.000		
Renterisico	Rekening 2020	Rekening 2019
Renterisico vaste schulden		
Renteherziening o/g	515	-
Vervroegde aflossing	168	
Betaalde aflossingen	4.095	4.021
Renterisico vaste schulden	4.778	4.021
Toegestane renterisiconorm		
Omvang begroting 2020 (=grondslag)	128.776	124.815
Renterisiconorm (in % van de grondslag)	20,0%	20,0%
Toegestane renterisiconorm	25.755	24.963
Toets renterisiconorm		
Ruimte onder renterisiconorm	20.977	20.942
Overschrijding renterisiconorm		

Kasgeldlimiet

Ieder kwartaal wordt een opgave gedaan aan het CBS via informatieverstrekking derden (lv3). Hieruit kunnen gegevens worden gehaald met betrekking tot de gemiddelde netto vlottende schuld. Dit bedrag mag de kasgeldlimiet –dit is de maximaal toegestane netto vlottende schuld- niet overschrijden. Het percentage voor de kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal, zijnde afgerond € 129 miljoen, waarbij geen rekening is gehouden met stortingen uit de reserves. Het bedrag van de kasgeldlimiet bedraagt afgerond € 10,9 miljoen.

bedragen x € 1.000				
Kasgeldlimiet	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Netto vlottende schuld				
Omvang vlottende schulden	9.344	10.660	3.953	3.415
Omvang vlottende middelen	279	828	684	221
Netto vlottende schuld	9.065	9.832	3.269	3.194
Toegestane kasgeldlimiet				
Omvang begroting 2020 (=grondslag)	128.776	128.776	128.776	128.776
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Toegestane kasgeldlimiet	10.946	10.946	10.946	10.946
Toets kasgeldlimiet				
Ruimte onder kasgeldlimiet	1.881	1.114	7.677	7.752
Overschrijding kasgeldlimiet				

Zoals u ziet is de kasgeldlimiet per saldo in de kwartalen van 2020 niet overschreden. Bij overschrijding kan de toezichhouder indien de overschrijding meer dan twee kwartalen voortduurt ons “verplichten” een langlopende geldlening af te sluiten.

Koersrisico

In 2020 heeft de gemeente geen overtollige middelen uitgezet.

Kasbeheer

Het kasbeheer bestaat uit het saldo- en liquiditeitenbeheer en het beheer van de geldstromen van de debiteuren en crediteuren. Dagelijks wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie van voldoende omvang is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig worden nagekomen. Het betalingsverkeer wordt elektronisch uitgevoerd door de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Naast een rekening bij de BNG heeft de gemeente nog een betaalrekening bij de Rabobank voor de internetontvangsten van burgerzaken. In verband met een effectief saldobeheer en ter voorkoming van extra rentelasten worden positieve saldi regelmatig overgeboekt naar de betaalrekening van de BNG.

Toegestane instrumenten bij het aantrekken van kortlopende middelen zijn daggeld, kasgeldleningen en kredietlimiet op rekeningcourantrekening. Voordat middelen worden aangetrokken met een looptijd korter dan 1 jaar, maar langer dan een maand, moet bij minimaal twee instellingen een offerte worden gevraagd. Kasgeldleningen met een looptijd korter dan een maand worden uit praktische overwegingen meestal afgesloten bij de huisbankier (BNG).

Het kasbeheer bestaat naast het liquiditeitenbeheer uit het beheer van de geldstromen van de debiteuren en crediteuren. De wettelijke betaaltermijn voor inkomende facturen bedraagt 28 dagen na dagtekening van de factuur, tenzij er redenen zijn om hiervan af te wijken. De gemeente Steenwijkerland hanteert met ingang van 1 januari 2020 een betaaltermijn van 0 dagen. Dit betekent dat zodra de factuur is gefiatteerd door de budgethouder de betaling meegaat met de eerstvolgende betaalbatch. Verder wordt in principe drie keer in de week zo'n batch aangemaakt, te weten op maandag, woensdag en vrijdag.

Het debiteurenbeheer omvat het zorg dragen voor een tijdige ontvangst van betalingen. De betaaltermijn van uitgaande facturen bedraagt standaard 14 dagen na dagtekening van de factuur, tenzij anders is aangegeven. Te denken valt hierbij aan nota's voor bijvoorbeeld kosten begraven, grafrechten. De termijn die hier wordt gehanteerd is 30 dagen.

De inning van belastingdebiteuren geschiedt zoveel mogelijk door middel van automatische incasso. Gemiddeld maakt 60% van de belastingdebiteuren gebruik hiervan. Verder komt het nog steeds voor dat er automatische incasso's worden ingetrokken wegens onvoldoende saldo op de rekeningen van de belastingdebiteuren. Verwacht wordt dan ook dat dit percentage niet verder zal stijgen.

Financieringspositie

Net als in het bedrijfsleven is het bij de gemeente belangrijk om te weten of zij haar kortlopende en langlopende verplichtingen na kan komen. Hierbij wordt gekeken naar de stand van de investeringen enerzijds en de aanwezige financieringsmiddelen anderzijds. Als de boekwaarde van de investeringen groter is dan de aanwezige financieringsmiddelen, is er sprake van een financieringsstekort. Van een

financieringsoverschot is sprake als er minder is geïnvesteerd dan de aanwezige financieringsmiddelen. De gemeente beschikt over de volgende financieringsmiddelen: algemene en bestemmingsreserves, voorzieningen en langlopende leningen.

bedragen x € 1.000

Financieringsbehoefte	Begroting 01-01-2020	Rekening 01-01-2020	Rekening 31-12-2020	Vershil
Boekwaarde				
Boekwaarde vaste activa incl. voorraden	125.690	115.807	111.707	- 4.099
Boekwaarde leningen u/g	10.937	9.714	10.071	357
Totaal boekwaarde	136.627	125.520	121.778	- 3.742
Aanwezige financieringsmiddelen				
Eigen vermogen				
Reserves	38.802	46.834	39.681	- 7.153
Resultaat boekjaar		- 1.041	4.397	5.438
Totaal eigen vermogen	38.802	45.793	44.078	- 1.715
Vreemd vermogen				
Voorzieningen	8.829	11.730	11.789	59
Langlopende leningen	65.860	66.136	62.078	- 4.058
Totaal vreemd vermogen	74.689	77.867	73.868	- 3.999
Totaal financieringsmiddelen	113.491	123.660	117.946	- 5.714
Financieringstekort (-/-) c.q. overschot (+/+)	- 23.136	- 1.861	- 3.833	- 1.972

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt is het financieringstekort gedurende 2020 (31-12 / 1-1) met € 1,972 miljoen toegenomen. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat niet alle begrote investeringen tot uitvoering zijn gekomen.

Treasury.

De toerekening van rente is een belangrijk aandachtspunt geweest bij de wijzigingen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) met ingang van 2017. Met de wijziging is geprobeerd dat alle gemeenten op dezelfde manier omgaan met hun rentelasten en – opbrengsten. Vanaf 2017 moest rente worden toegerekend aan de taakvelden. In onderstaand renteschema is invulling gegeven aan de doorbelasting van de rentelasten naar de taakvelden.

Met ingang van 2017 is geen rekening gehouden met rente over het eigen vermogen en voorzieningen, de zogenaamde bespaarde rente. Deze rente werd gebruikt als dekkingsmiddel voor de exploitatie.

Een gevolg hiervan is dat de wekelijkse rentelasten lager uitvallen. Ook het omslagpercentage is lager. Doordat het omslagpercentage overeenkomstig de Kadernota is vastgesteld is er een saldo ontstaan een saldo op het taakveld Treasury. Per saldo is er een nadelig saldo van € 31.000 bij de jaarrekening.

bedragen x € 1.000				
Renteschema		Actuele Begroting	Rekening 2020	Verschil
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering	(-)	- 1.638	- 1.688	- 51 N
b. Externe rentebaten	(+)	266	282	16 V
Totaal door te rekenen externe rente		- 1.371	- 1.406	- 35 N
c1. Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	(+)	149	149	- 0 N
c2. Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	(+)	- 225	- 225	0 V
c3. De rentebaat van aangetrokken en weer verstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	(-)	225	225	- 0 N
Saldo door te rekenen externe rente		- 1.223	- 1.258	- 35 N
d1. Rente over eigen vermogen	(-)	-	-	-
d2. Rente over voorzieningen (contante waarde)	(-)	-	-	-
Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente		- 1.223	- 1.258	- 35 N
e. Aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	(+)	1.311	1.315	4 V
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		88	57	- 31 N

EMU saldo

Op grond van artikel 3 van het Besluit Begroting en Verantwoording moet het EMU-saldo in de jaarstukken worden opgenomen. Genoemd artikel vereist dat ook de jaarstukken inzicht bieden dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd over de financiële positie en over de baten en lasten.

In Europees verband is afgesproken dat het overheidstekort maximaal 3% van het BBP mag bedragen. Binnen ons land is dit tekort van 3% verdeeld tussen de verschillende overheden. Decentrale overheden mogen als afgeleide hiervan een tekort hebben van 0,4% van het BBP. Het aandeel hierin voor gemeenten is 0,27% van het BBP en bedraagt voor 2020 € 2.249 miljoen. Deze norm is in de septembercirculaire 2019 bekendgemaakt.

Er kunnen een aantal scenario's ontstaan:

Bij een positief EMU-saldo krijgt de gemeente via reële transacties meer geld binnen dan dat ze uitgeeft. Dit schept ruimte om schulden af te lossen, te sparen en de reservepositie te verhogen. Daarmee draagt zij positief bij aan het EMU-saldo van Nederland.

Als het EMU-saldo grenst aan 0 dan krijgt de gemeente via reële transacties ongeveer evenveel geld binnen als dat er wordt uitgegeven. Bij een negatief EMU-saldo geeft de gemeente via reële transacties meer geld uit dan dat er binnenkomt. Gemeente maakt schulden, trekt leningen aan en spreekt het gespaarde geld aan. Ook nemen de reserves af. Hiermee draagt zij bij aan het EMU-saldo van Nederland.

In onderstaande tabel is het EMU-saldo van onze gemeente over het jaar 2020 weergegeven. In 2020 hebben wij een positief berekend EMU-saldo van € 2,443 miljoen.

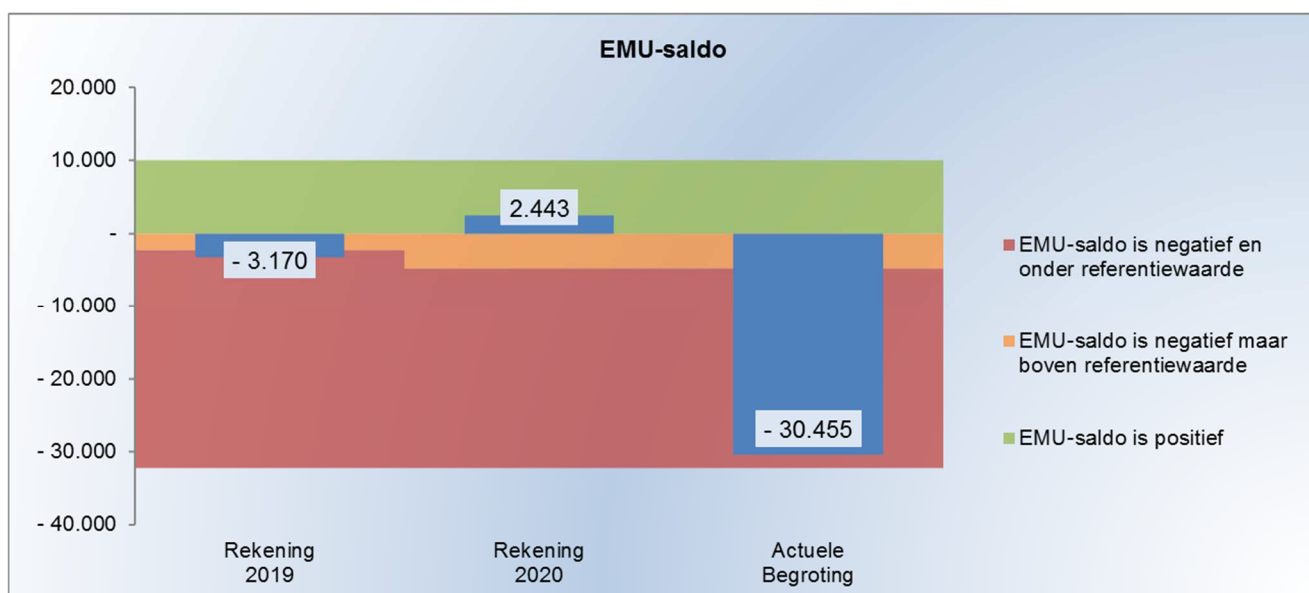
bedragen x € 1.000

Berekening EMU-saldo via exploitatie en balans (volgens EMU-enquête)			Rekening 2019	Rekening 2020	Actuele Begroting
1.	(+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	- 4.008	- 1.715	- 18.013
2.	(-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	3.313	- 1.066	14.413
3.	(+)	Mutatie voorzieningen	1.271	59	- 1.837
4.	(-)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	- 2.879	- 3.033	- 3.809
5.	(-)	Boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	-	-	-
Berekend EMU-saldo			- 3.170	2.443	- 30.455

In onderstaande tabel is het EMU-saldo afgezet tegen de referentiewaarde. Dit is de waarde die is vastgesteld voor de gemeente Steenwijkerland en gepubliceerd in de septembercirculaire 2019 van het gemeentefonds. De individuele EMU-referentiewaarde betreft een indicatie van het aandeel dat een gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. We blijven ruim binnen de referentiewaarde.

bedragen x € 1.000

EMU-saldo referentiewaarde	Rekening 2019	Rekening 2020	Actuele Begroting
EMU-saldo volgens berekening	- 3.170	2.443	- 30.455
EMU-SALDO referentiewaarde	- 2.281	- 4.820	- 4.820
EMU-saldo blijft onder referentiewaarde		7.263	
EMU-saldo overschrijdt referentiewaarde	- 889		- 25.635

De rekening 2019 laat een overschrijding zien van de referentiewaarde met € 0,889 miljoen. De rekening 2020 laat een onderschrijding zien van de referentiewaarde met € 7,263 miljoen.

Verder laat de actuele begroting van 2020 zien dat we de referentiewaarde van de EMU tekortnorm fors overschrijden, te weten met een bedrag van € 30,455 miljoen. Dit wordt veroorzaakt doordat geplande investeringen niet zijn uitgevoerd in voorgaande jaren. In de begroting 2021 is wederom een hoog investeringsniveau opgenomen. Wanneer deze investeringen tot besteding komen zal dit tot gevolg hebben dat het tekort ook in de rekening 2021 gaat toenemen.

Op dit moment is geen sprake van een sanctiemaatregel omdat landelijk de tekortnorm van 0,27% van het BBP van toepassing is. Deze optie is wel in beeld en geldt voor alle gemeenten indien landelijk de tekortnorm wordt overschreden. Daarbij is niet van belang of een gemeente hierin wel of niet heeft bijgedragen.

4.5 Bedrijfsvoering

Interne organisatie

In 2019 zijn de eerste stappen gezet naar een toekomstgerichte organisatie die wendbaar en flexibel is en waarbij de vraag van inwoners, ondernemers en instellingen centraal staat. Eind 2019 en begin 2020 hebben de werving- en selectieprocedures voor de benoeming van de teamleiders plaatsgevonden. De eerste helft van 2020 zijn alle nieuwe team- en programmaleiders gestart. Hiermee is het management (directeuren, teamleiders en programmaleiders) compleet.

Vijf voormalig (tijdelijke) teamleiders zijn niet benoemd in de nieuwe organisatie. De tijdelijke teamleider is teruggekeerd naar zijn vorige functie, twee hebben inmiddels de organisatie verlaten, één is gedetacheerd en één verricht werkzaamheden maar niet op een formatieplaats. De overige functies zijn met interne doorstroming of met mensen buiten de gemeente ingevuld. De financiële gevolgen van de reorganisatie zijn hierdoor beperkt gebleven en zijn en worden tot nog toe opgevangen binnen het personeelsbudget. Een verzoek tot aanvullend budget hiervoor is niet nodig geweest.

Door de gespreide komst van de teamleiders grotendeels middenin coronatijd en de extra druk op de organisatie door corona zijn we er in 2020 minder dan gehoopt in geslaagd om aandacht te besteden aan het ontwikkeltraject dat we voor ogen hadden. Toch hebben we stappen kunnen zetten. Zo zijn als kernwaarden Betrouwbaar, Samen en Ontwikkelen bepaald met als paraplu Aandacht voor elkaar. Ook zijn de organisatie doelen en ambities uitgewerkt. En de gewenste flexibiliteit en wendbaarheid? Die hebben we mogen ervaren in deze coronatijd. Iets om trots op te zijn!

Het geplande medewerkertevredenheidsonderzoek hebben we ingevuld met een onderzoek naar het welbevinden in coronatijd. De gemeentesecretaris heeft u in de werkvergadering van 27 oktober 2020 geïnformeerd over de uitkomsten waarbij, kijkend naar de organisatie, met name het werkplezier flink was gestegen.

Onderzoek raadstevredenheid

Eind 2020 hebben we onder raadsleden een tevredenheidsonderzoek gehouden over de ambtelijke ondersteuning. Aan de hand van een korte enquête is gevraagd naar de kwaliteit van raadsvoorstellen, werkvergaderingen en de begroting. Maar ook hoe het contact met medewerkers wordt ervaren en de wijze waarop vragen worden beantwoord. De aanbevelingen en tips uit het onderzoek worden zoveel mogelijk meteen in de praktijk gebracht. Daarnaast is met de raad en griffie een gezamenlijke 'verbeterbrigade' opgericht die aan de slag gaat om de aanbevelingen verder vorm en inhoud te geven.

Informatiemanagement

Als gemeente staan we midden in de informatiesamenleving en dragen we daar actief aan bij. We investeren in digitalisering en gebruiken (technologische) mogelijkheden. De marktconsultatie die we hebben uitgevoerd voor zaakgericht werken én de visie op online dienstverlening hebben de basis gelegd voor de verdere invulling van de applicaties en systemen die we als gemeente (willen) gebruiken. Het belangrijkste uitgangspunt hierbij is dat we vakgerichte applicaties centraal stellen. Online diensten worden hierdoor gemakkelijker voor de inwoner en de afhandeling ervan wordt gebruiksvriendelijker voor onze medewerkers.

Door deze visie leunen we minder sterk op het centrale zaakstelsel. De rol voor het zaakstelsel wordt beperkt tot archivering en de afhandeling van processen die niet zijn ondergebracht in een vakgerichte applicatie. Samen met de cloud-strategie die eind 2019 is vastgesteld geeft de visie ons een duidelijke richting voor de komende jaren. In 2020 zijn al de eerste stappen gezet door inkooptrajecten af te ronden voor de applicaties voor burgerzaken, besluitvorming, zaakgericht werken, meldingen openbare ruimte en het social intranet waarmee we inmiddels ook al een tijdje werken.

iVisie

In 2016 is de iVisie 2016-2020 vastgesteld. Deze iVisie was geen statische blauwdruk maar vooral het kompas voor de informatievoorziening, de stip op de horizon. De afgelopen jaren hebben in het teken gestaan van de verdere uitwerking van deze koers in jaarlijkse informatiebeleidsplannen.

Ontwikkelingen als digitalisering, sociale media en mobiele toegang veranderen de samenleving steeds sneller en ingrijpender. De overheid gaat steeds meer toe naar een digitaal georiënteerde dienstverlening en bedrijfsvoering. Daarbij zijn er volgens onderzoeksbureau Gartner drie belangrijke strategische thema's: de mens centraal stellen, locatie-onafhankelijkheid en 'veerkrachtige levering'. Inmiddels zijn we bezig met de voorbereidingen om invulling te geven aan een aangepast en toekomstig kompas voor informatievoorziening. Deze nieuwe iVisie (2021-2023) leggen we in 2021 ter besluitvorming voor.

BIO

Inwoners en ondernemers moeten kunnen rekenen op een betrouwbare overheid die luistert naar hun zorgen en wensen en vervolgens daarop inspeelt in haar dienstverlening. Een betrouwbare en veilige informatievoorziening is noodzakelijk voor het goed functioneren van de gemeente en is de basis voor het beschermen van de rechten van inwoners en ondernemers. In de afgelopen jaren is de organisatie enorm gegroeid op het gebied van informatiebeveiliging. De focus is verschoven van reageren op incidenten naar het herkennen en voorkomen ervan. We willen potentiële incidenten vroegtijdig signaleren en de gevolgen ervan bespreken. Om de digitale weerbaarheid van onze informatievoorziening verder te verhogen, hebben we in 2020 de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)

ingevoerd. Het resultaat mag er zijn: de eind 2020 door een externe partij uitgevoerde 'penetratietest' laat zien dat wij tot de slechts ca. 40 gemeenten behoren die groen (=alles op orde) scoren op basisbeveiliging.nl.

Thuiswerken

In 2020 zijn, uiteraard ook vanwege de coronamaatregelen, bijna alle medewerkers thuis gaan werken. Deze stap konden we eenvoudig en snel zetten omdat onze systemen en netwerken hier al op voorbereid waren. In eerste instantie was het de bedoeling dat medewerkers met eigen apparatuur vanaf huis zouden inloggen op de gemeentelijke omgeving. Dit bleek voor veel medewerkers lastig omdat er thuis vaak geen geschikte apparatuur voorhanden was. We hebben daarom snel besloten om daar waar nodig laptops, beeldschermen en toetsenborden te verstrekken. Ook hadden medewerkers de mogelijkheid een bureaustoel van het werk thuis te gebruiken. Veel tijd van ICT is gaan zitten in het uitleveren van het materiaal en het op weg helpen van collega's die nog niet gewend waren om thuis te werken. Eind 2020 gebruikt iets minder dan de helft van de medewerkers eigen apparatuur en werkt het andere deel met apparatuur dat door de organisatie in bruikleen is gegeven.

In het coronajaar 2020 heeft ICT ook gezorgd voor een oplossing voor het online kunnen vergaderen. Hierbij is gekozen voor een tool voor video-overleg die een hoge kwaliteit biedt en waarbij zoveel mogelijk collega's elkaar in beeld kunnen hebben. Deze oplossing wordt nog steeds naar tevredenheid gebruikt. Maandelijks vinden er zo'n 1.700 kleine en grote vergaderingen plaats via dit platform.

Personeel

In 2020 is er bij P&O langere tijd een vacature geweest. Hierdoor is het in 2020 niet gelukt een nieuwe HR visie, gebaseerd op de organisatieontwikkeling, op te stellen. De arbeidsmarktcommunicatie voor het werven van nieuwe medewerkers, die op de nieuwe HR visie aangepast zou worden, is daardoor ook niet tot stand gekomen. Vanwege de enorme inzet van het team communicatie rondom corona én vanwege de coronamaatregelen, zijn de wervingsfilmpjes die voor 2020 op de planning stonden nog niet opgenomen. Dit gebeurt zodra de coronamaatregelen voldoende zijn versoepeld.

Het uitgangspunt in de werving is dat de vaste formatie wordt ingevuld door vaste medewerkers. Als dit niet lukt, wordt gekeken naar het inhuren van arbeidskrachten. Dit was in 2020 het geval. Net als in 2019 was er een aantal moeilijk vervulbare vacatures (consulenten sociaal domein, juridisch medewerkers, medewerkers ruimtelijke ordening, vergunningsverlening en toezichthouders, medewerkers KCC, coördinator WOZ etc.). Wel was er ten opzichte van 2019 een kleine daling als het gaat om inhuur van personeel.

In 2020 kwamen er 89 nieuwe medewerkers bij de organisatie werken. Een aanzienlijk deel hiervan waren de 32 medewerkers voor de taken en werkzaamheden van de voormalige intergemeentelijke sociale dienst (IGSD) die aan het team Uitvoering Sociaal Domein zijn toegevoegd. In de tabel 'Kengetallen' hieronder is ook te zien dat 8 medewerkers doorstroomden via interne detachering. In 2020 hebben 35 medewerkers de organisatie verlaten. Als we kijken naar het aantal fte's dan zit er op de formatie – met name door de extra taken vanuit de voormalige IGSD waarmee 35 fte gemoeid is – in 2020 een plus van 45 fte.

In het afgelopen jaar werkten er drie trainees uit de lichting 2019 – 2021 bij de gemeente Steenwijkerland. Van de lichting trainees 2018 – 2020 zijn twee trainees na het traineeprogramma naar een reguliere functie doorgestroomd. We zagen in het coronajaar 2020 vanwege de coronamaatregelen die een zorgvuldige begeleiding lastig maakten, helaas geen goede mogelijkheden om trainees de ervaring te geven die ze verdienen. Om die reden is er dus geen nieuwe lichting gestart.

In 2020 kwam de organisatie tot de afronding van de voorbereiding voor HR21. Dit functiewaarderingssysteem van de VNG is een gemeenschappelijke meetlat voor functiebeschrijvingen en –waarderingen. Het maakt de organisatie flexibeler en biedt medewerkers mogelijkheden voor een optimale loopbaanontwikkeling. De voorbereiding voor de invoering is in 2019 gestart en liep door in 2020, onder meer door alle functiebeschrijvingen te actualiseren. Eind 2020 zijn de bijhorende indelingsbesluiten naar de medewerkers verzonden.

Hieronder een overzicht van het aantal medewerkers, de formatie en de totale bezetting van de afgelopen vijf jaren. Deze cijfers zijn van 31 december 2020 en geven hiermee een volledig beeld van het afgelopen jaar.

bedragen x € 1.000					
Aantal medewerkers / formatie ²	2016	2017	2018	2019	2020
Totaal aantal medewerkers	333	344	337	354	408
Aantal mannen	168	167	159	165	190
Aantal vrouwen	165	177	178	189	218
Totale formatie (fte)	314	317	328	345	390
Totale bezetting (fte)	297	305	308	313	363

² Fte staat voor fulltime-equivalent. Het is een rekeneenheid waarmee de omvang van een functie of de personeelssterkte kan worden uitgedrukt. Eén fte is een volledige werkweek van 1 medewerker.

bedragen x € 1.000					
Stagiaires en trainees	2016	2017	2018	2019	2020
Stagiaires	20	7	14	17	21
Trainees	5	8	5	5	3
Interne detachering	9	9	24	12	8

In de begroting voor 2020 gaven we – met het oog op de komst van de sociale dienst – aan een stijging van het verzuim te verwachten. De verzuimcijfers bij de IGSD waren de afgelopen jaren namelijk hoog (11%). In 2020 zagen we dat het verzuim ten opzichte van de jaren ervoor wel licht gestegen was. Het totaal verzuim was 4,7% . Dit percentage blijft echter ruim onder het landelijk gemiddelde van 5,1%.

Ook in onze organisatie zijn helaas medewerkers besmet geraakt met het coronavirus of hebben te maken gekregen met klachten gerelateerd aan de coronamaatregelen. Bij een deel van deze medewerkers heeft dit geleid tot verzuim. Dit heeft uiteraard invloed op het verzuimpercentage. De coronamaatregelen hebben ertoe geleid dat er maatwerk mogelijk was voor een deel van de medewerkers die onder 'normale' omstandigheden niet naar het werk hadden gekund. Dit heeft minder verzuim tot gevolg gehad. Door beide gevolgen van de coronacrisis, is er geen significant effect op het verzuimcijfer zichtbaar.

bedragen x € 1.000					
Ziekteverzuim	2016	2017	2018	2019	2020
Ziekteverzuim	5,3%	5,0%	4,4%	4,1%	4,7%

Samenwerken

In 2020 zijn de bestaande samenwerkingen voortgezet, waarbij op het gebied van Inkoop de gemeente Zwartewaterland uit de samenwerking met Staphorst en Steenwijkerland is gestapt om aan te kunnen sluiten op het Shared Service Centre van Zwolle (ONS). De gemeente Zwartewaterland is bezig met haar visie op dienstverlening en daaruit voortvloeiend de vraag of de samenwerking met Steenwijkerland in het KCC wordt gecontinueerd of dat Zwartewaterland deze werkzaamheden zelf ter hand neemt.

De Steenwijkerlandse samenwerking op het gebied van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) met de gemeenten Westerveld, Zwartewaterland en Meppel heeft in 2020 goed handen en voeten gekregen. De bemensing is nu definitief en op inhoud zijn er flink stappen gezet in aanloop naar de invoering van de rechtmatigheidsverklaring.

Tenslotte is er nog de samenwerking op het gebied van privacy waarbij wij een functionaris gegevensbescherming delen met gemeente Westerveld en samenwerken met Staphorst, Zwartewaterland en Westerveld. Deze samenwerking is niet gewijzigd in 2020.

Programmatisch en projectmatig werken

In 2020 is met een projectmatige aanpak gewerkt aan meer helderheid in de organisatie over programmatisch en projectmatig werken en is een methode bepaald die we willen gebruiken. Binnen een programma werken we gericht toe naar een doel of een verandering die we willen bereiken. Projecten hebben een tijdelijk karakter en een duidelijk begin- en eindpunt met een vooraf bepaald concreet resultaat. Overigens kunnen we binnen een programma meerdere projecten inzetten die bijdragen aan het programmadoel. In 2020 hebben we ook in beeld gebracht wat ervoor nodig is om onze medewerkers te trainen in de methode en het gebruik van formats. Door corona is het trainingsprogramma niet uitgewerkt en opgestart. We hopen dit in 2021 te kunnen doen.

Inmiddels wordt al enige tijd gewerkt met drie programma's: Duurzaam, Omgevingswet en Duurzaam (Be)leefbaar Toerisme. Doordat de programmeleiders dezelfde (HR-)verantwoordelijkheden hebben gekregen als de teamleiders is er gelijkheid en binding tussen lijn en programma's ontstaan.

Huisvesting

In 2020 is de verbouwing van de centrale hal en achterliggende ruimten van het gemeentehuis zo goed als afgerond. Vanaf december konden we daarom aan de Vendelweg onze inwoners ook voor vragen op het gebied van jeugd, zorg, werk en inkomen (de integrale toegang sociaal domein) ontvangen. Begin 2021 (einddatum van het contract) is het gehuurde gebouw aan De Vesting aan de verhuurder overgedragen en werd de laatste fase van de verbouwing afgerond.

Bij de verbouwing zijn aanpassingen gedaan om onze medewerkers volgens de coronarichtlijnen te kunnen laten werken. We verwachten dat met het noodgedwongen thuiswerken een onomkeerbare beweging is ontstaan op huisvestingsgebied. Naar verwachting zullen minder mensen hun taken 100% op kantoor tijdens kantooruren uitvoeren. De mogelijkheden om (deels) thuis te werken zullen blijvend zijn. In 2020 zijn we daarom gestart met het ontwikkelen van beleid op het gebied van plaats- en tijdonafhankelijk werken. Dit wordt in 2021 afgerond.

Doelmatigheidsonderzoek

In het afgelopen jaar is het doelmatigheidsonderzoek toeristenbelasting afgerond. Uit het onderzoek komt een vijftal aanbevelingen naar voren. Deze aanbevelingen gaan vooral over het verbeteren van de onderlinge communicatie en een betere sturing op het proces. Eind 2020 zijn we begonnen met het doorvoeren van de aanbevelingen die in het onderzoek zijn gedaan. Dit wordt in de loop van 2021 afgerond. Ook is in 2020 een start gemaakt met het doelmatigheidsonderzoek van 2021: de uitvoering van de hondenbelasting.

4.6 Verbonden partijen

Op 9 februari 2016 heeft de raad de nota “Verbonden partijen” vastgesteld. Het proces van deelnemingen is echter een dynamisch gebeuren. Regelmatig moet deze nota dan ook worden herzien. Hieronder treft u de belangrijkste resultaten en wijzigingen aan welke binnen de kaders van de reeds vastgestelde nota passen.

Bij de begroting is al aangegeven welke voornemens de gemeente had met haar aandelenbezit, namelijk het streven naar een zo hoog mogelijk rendement in de vorm van dividend.

De visie van ons certificatenbezit bij Dataland moet leiden tot het op korte termijn verlagen van de lastendruk bij verzoeken om gebouwgegevens en het verbeteren van de eigen vastgoedgegevens. Inmiddels is bekend dat Dataland haar activiteiten per 1 januari 2022 zal gaan beëindigen.

Zowel het college als de gemeenteraad hadden een besluit genomen om de consequenties van toetreding van de gemeente Steenwijkerland tot de gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Overijssel per 1-1-2020 nader uit te werken. (PPN 2019-2022). Toetreding tot genoemde regeling is in afwachting van de ontwikkeling over voortzetting door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen uitgesteld. Nu helder is dat het rijk uit de GR HCO stapt, maar financieel wel verbonden blijft, zijn de gesprekken over het wel of niet deelnemen in het Historisch Centrum weer hervat.

Landelijke, regionale of plaatselijke ontwikkelingen hebben in 2020 geen aanleiding gegeven bovengenoemde standpunten los te laten en over te gaan tot vervreemding. Afhankelijk van de mate van verbondenheid (bijv. geplaatst aandelenkapitaal) zijn we in staat om invloed op het beleid van de betreffende verbonden partij uit te oefenen. De genoemde verbonden partijen kennen hun eigen risicopositie. Daar waar sprake is van een aanzienlijk, niet afgedekt, risico wordt dit meegenomen bij de paragraaf weerstandsvermogen. De op 1 april 2021 ontvangen jaarstukken van verbonden partijen zijn opgenomen. Van enkele verbonden partijen zijn nog geen jaarstukken 2020 beschikbaar en deze ontbreken dan ook in deze paragraaf.

De bijlage is conform het raadsvoorstel van 9 februari 2016 opgesteld en worden in de volgende categorieën gepresenteerd (zie ook paragraaf 4.2):

- o vennootschappen en coöperaties
- o stichtingen en verenigingen
- o gemeenschappelijke regelingen en

De 4^e categorie, de “overige verbonden partijen” is momenteel niet voorradig.

Onder verwijzing naar bovenvermelde notitie “Verbonden partijen” geven wij onderstaand de posities per ultimo van het rekeningsjaar weer. Deze zijn aangevuld met ontwikkelingen en risico's.

1. Vennootschappen en coöperaties

1.1 BNG

bedragen x € 1.000

Bank Nederlandse Gemeenten N.V.					
Vestigingsplaats:	Den Haag				
Aantal Aandelen:	129.675				
Zeggenschap:	0,24%				
Vertegenwoordiger:	wethouder Scheringa				
Jaar	Dividend	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Tier-1 ratio	Bedrijfsresultaat
2016	213	4.486.000	149.483.000	32%	369.000
2017	328	4.953.000	135.041.000	37%	393.000
2018	370	4.991.000	132.518.000	38%	337.000
2019	165	4.887.000	144.802.000	38%	163.000
2020	235	5.097.000	155.262.000	39%	221.000

Opgemerkt wordt dat de dividenduitkeringen pas worden uitgekeerd in het jaar daarop. Zo zal de dividenduitkering over 2020 in 2021 worden ontvangen. Het dividend over 2020 zal na 30 september 2021 worden uitgekeerd.

Verder wordt opgemerkt dat op aanraden van de Europese Centrale Bank (ECB) de dividenduitkering over 2019 is opgeschort. Zowel de Raad van Commissarissen als de Raad van Bestuur hebben de intentie om het dividend uit te keren.

Ontwikkelingen	De bank verwacht toenemende investeringen door woningcorporaties in nieuwe woningen en een toename van duurzaamheidsinvesteringen, zoals die in hernieuwbare energie. Deze ontwikkelingen zullen de kredietaanvraag van de klanten positief beïnvloeden. Het renteresultaat zal naar verwachting uitkomen binnen een bandbreedte van € 410 tot € 450 miljoen. Gegeven de afhankelijkheid van marktomstandigheden is een betrouwbare prognose over de financiële transacties niet te geven. De bank acht het niet verantwoord om nu al een uitspraak te doen over de te verwachten nettowinst over 2019. Het uitkeringspercentage van de nettowinst bedraagt de komende jaren weer 50%.
Risico's	Beperkt, tot deelname aandelenkapitaal. Financiers hebben vertrouwen in de bank dat het risico van kredietverlening aan de BNG bank beperkt is, gezien het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de staat.

1.2 Enexis

bedragen x € 1.000

Enexis Holding N.V.						
Vestigingsplaats:	Den Bosch					
Aantal Aandelen:	304.012					
Zeggenschap:	0,207%					
Vertegenwoordiger:	wethouder Scheringa					
Jaar	Dividend	Rente inkomsten	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Solvabiliteits-ratio	Bedrijfs-resultaat
2016	210	-	3.704.000	3.173.000	51%	207.000
2017	210	-	3.808.000	3.234.000	51%	207.000
2018	249	-	4.024.000	3.691.000	52%	319.000
2019	213	-	4.112.000	4.146.000	50%	210.000
2020	152	-	4.116.000	4.635.000	47%	108.000

Opgemerkt wordt dat de dividenduitkeringen pas worden uitgekeerd in het jaar daarop. Zo zal de dividenduitkering over 2020 in 2021 worden ontvangen.

Ontwikkelingen	De rol van Enexis is medebepalend voor tijdige realisatie van de Steenwijkerlandse energietransitie. Enexis dan ook een strategische partner, waarbij de alliantie tussen Enexis en gemeente door zowel concrete als strategische samenwerking een belangrijk fundament biedt voor het kunnen behalen van de doelstellingen ten aanzien van broeikasreductie en duurzame opwek. De energietransitie is een systeemtransitie die de hele maatschappij aangaat. Om deze transitie te realiseren moeten we over van een centraal gestuurd, fossiel energiesysteem naar een meer decentraal, duurzaam energiesysteem en op duurzame energiebronnen. Dit vraagt forse aanpassingen in energienetwerk en –dienstverlening. Bovengenoemde doelstellingen en strategieën van Enexis zijn hierop gericht. Het is de bedoeling dat de maatschappelijke kosten van de energietransitie zo laag mogelijk worden gehouden en rechtvaardig wordt verdeeld. Een energiesysteem dat betaalbaar is in ontwikkeling en onderhoud, betekent dat afwegingen moeten worden gemaakt tussen de inzet van bronnen ten opzichte van investeringen in het transport- en opslagsysteem. Enexis is betrokken bij het proces waarin een beeld wordt gevormd van de verdere inrichting van ons energiesysteem. Aangezien de capaciteit van het elektriciteitsnet op meerdere plaatsen in onze gemeente (zeer) beperkt is, vraagt dit investeringen in de uitbreiding van het netwerk, zowel op de korte als lange termijn. Sinds 2020 publiceert Enexis iedere twee jaar investeringsplannen met een zichttermijn van 10 jaar. De investeringsplannen voor elektriciteit en gas 2020-2030 bevatten de uitbreidings- en vervangingsinvesteringen voor de elektriciteits- en gasnetwerken in het hele beheersgebied van Enexis. Schaarste van netwerkcapaciteit vraagt naast uitbreiding ook het optimaal benutten van de beschikbare ruimte. Enexis neemt deel aan het gesprek dat gericht is op het maken van afspraken over de planning van opwek en vraagsturing in relatie tot de netcapaciteit, en in relatie tot andere opgaven zoals woningbouw, bedrijventerreinen, laadpalen, etc.. Vijf provinciale en 64 gemeentelijke aandeelhouders hebben in 2020 een converteerbare hybride lening aan Enexis verstrekt. In totaal gaat het om € 500 miljoen. Het aandeel van onze gemeente bedraagt €
----------------	---

	1.015.525. De aandeelhouders voorzien Enexis Holding hiermee van een belangrijke financiële impuls die nodig is voor het realiseren van de energietransitie.
Risico's	De aandeelhouders lopen het risico (een deel van) de boekwaarde ad € 6,2 miljoen te moeten afwaarderen. Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment 50% eigen vermogen. Het risico dat de gemeente hierbij loopt is laag. Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten. Het risico is echter gemitigeerd middels een overeengekomen streefwaarde van € 100 miljoen voor het jaarlijkse dividend.

1.3 Rendo Holding N.V.

bedragen x € 1.000

N.V. Rendo Holding					
Vestigingsplaats:	Meppel				
Aantal Aandelen:	198				
Zeggenschap:	19,98%				
Vertegenwoordiger:	wethouder Scheringa				
Jaar	Dividend	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Solvabiliteits-ratio	Bedrijfs-resultaat
2016	1.498	67.246	67.910	50%	13.700
2017	1.498	70.342	66.962	51%	10.596
2018	1.498	72.404	72.027	50%	10.001
2019	1.498	74.600	92.685	45%	9.501
2020	1.498	76.899	98.621	44%	9.555

Opgemerkt wordt dat de dividenduitkeringen pas worden uitgekeerd in het jaar daarop. Zo zal de dividenduitkering over 2020 in 2021 worden ontvangen.

Ontwikkelingen	In de komende periode gaan de wettelijk gemaximeerde tarieven omlaag. Dit is een stimulans voor de Rendo om kosten te besparen. De komende jaren houdt Rendo rekening met een dividenduitkering van € 6,5 miljoen. Net als Enexis zal Rendo forse investeringen moeten doen in verband met de energietransitie. Verder wordt verwacht dat de kosten voor digitaal netbeheer volgend jaar hoger zullen uitvallen.
Risico's	N.V. Rendo Holding is de moedermaatschappij van verschillende vennootschappen..Re-Flex Beheer B.V.is een dochteronderneming en bestaat uit Enavi B.V., N-Tra B.V., Rendo Netwerken B.V., Re-Net B.V. en Rendo Duurzaam. Rendo Netwerken beheert en onderhoudt het gas- en elektriciteitsnetwerk. Verder houdt zij zich ook bezig met warmte en glasvezelprojecten. Gezien de aard van de activiteiten is Rendo een vrij stabiele vennootschap. Bij een eventuele overname in verband met sectorordening vervalt het dividend. De opbrengst is naar verwachting (aanzienlijk) lager dan de huidige dividendopbrengst.

1.4 Vitens N.V.

bedragen x € 1.000

Vitens N.V.						
Vestigingsplaats:	Zwolle					
Aantal Aandelen:	60.227					
Zeggenschap:	1,042%					
Vertegenwoordiger:	wethouder Scheringa					
Jaar	Dividend	Rente inkomsten	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Solvabiliteits-ratio	Bedrijfs-resultaat
2016	202	52	489.100	1.249.200	28%	48.500
2017	199	37	533.700	1.194.400	31%	47.700
2018	54	26	533.000	1.233.500	30%	13.000
2019	-	18	533.300	1.293.000	29%	11.100
2020	-	10	557.100	1.340.100	29%	23.900

Vanaf 2019 heeft Vitens geen dividend meer uitgekeerd.

Ontwikkelingen	Voor de komende jaren is de verwachting dat Vitens geen dividend zal uitkeren als gevolg van de lage WACC (Weighted Average Cost of Capital of vermogenskostenvoet) en het hoge investeringsniveau voor de komende jaren. Voor 2020 en 2021 is dit percentage vastgesteld op 2,75%. Hierdoor kan zij niet voldoen aan de continuïteitsdoelstellingen zoals deze zijn opgenomen in het financiële beleid van Vitens. In relatie tot deze ontwikkelingen onderneemt Vitens de navolgende acties die met de aandeelhouders zijn afgestemd: - Vitens is, in samenwerking met de koepelorganisatie Vewin een lobby gestart bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om te komen tot aanpassingen op de WACC-systematiek, die meer in lijn liggen met toekomstige ontwikkelingen in de drinkwatersector, waaronder een stijgend structureel niveau aan investeringen en dito financieringsbehoefte; - Onderzoek uitvoeren door een onafhankelijke instantie naar de methodiek die ten grondslag ligt aan de hoogte van het meerjarig investeringsplan (IP) zoals is goedgekeurd door de AvA in het najaar van 2019 (als onderdeel van het meerjarenplan 2020-2022); - Driejaarlijkse evaluatie/herijking van het Financieel Beleid van Vitens zoals dat is vastgesteld in de AVA van juni 2019.
Risico's	De deelneming brengt voor de gemeente een gering risico met zich mee. Vitens opereert maar zeer beperkt in een concurrerende omgeving, de marktrisico's zijn daarom beperkt. De operationele risico's zijn niet klein omdat het product moet voldoen aan hoge kwaliteitseisen.

1.5 Rova N.V.

bedragen x € 1.000

N.V. Rova Holding						
Vestigingsplaats:	Zwolle					
Aantal Aandelen:	579					
Zeggenschap:	8,24%					
Vertegenwoordiger:	wethouder Scheringa					
Jaar	Dividend	Rente inkomsten	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Solvabiliteits-ratio	Bedrijfs-resultaat
2016	430	81	28.886	57.368	34%	9.142
2017	348	81	36.516	47.091	37%	7.441
2018	252	81	36.742	53.791	36%	5.784
2019	252	81	33.642	61.391	30%	4.500
2020	239	81				5.100

Opgemerkt wordt dat de dividenduitkeringen pas worden uitgekeerd in het jaar daarop. Zo wordt de dividenduitkering over 2020 in 2021 ontvangen.

Ontwikkelingen	De behaalde resultaten in de transitie van afval naar grondstoffen (omgekeerd inzamelen) en de implementatie van de BOR-dienstverlening zijn positief te noemen. De Rova zal zich hierop blijven inzetten. Verder wordt gezocht door het uitbreiden van samenwerking met gemeenten, bijvoorbeeld op het terrein van beheer openbare ruimte en groenbeheer en is Rova actief rondom de implementatie van de participatiewet (bijvoorbeeld door het bieden van leerwerktrajecten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt).
Risico's	Beperkt tot deelname aandelenkapitaal.

1.6 Wadinko N.V.

bedragen x € 1.000

Wadinko N.V.					
Vestigingsplaats:	Zwolle				
Aantal Aandelen:	130				
Zeggenschap:	5%				
Vertegenwoordiger:	wethouder Scheringa				
Jaar	Dividend	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Solvabiliteits-ratio	Bedrijfs-resultaat
2016	65	65.626	1.441	98%	1.537
2017	65	67.657	1.521	98%	3.225
2018	65	67.999	1.512	98%	1.537
2019	65	68.870	1.605	98%	2.065
2020	-	65.496	5.454	92%	- 3.375

Opgemerkt wordt dat de dividenduitkeringen pas worden uitgekeerd in het jaar daarop. Zo wordt de dividenduitkering over 2020 in 2021 ontvangen.

Ontwikkelingen	In verband met ontvangen coronasteun door de participaties keert Wadinko over 2020 geen dividend uit. Het resultaat van Wadinko in 2021 zal net als vorig jaar sterk worden bepaald door de gevolgen van mogelijke verkopen van belangen en noodzakelijke afwaarderingen bij de participaties. Daarnaast verwacht Wadinko dat het resultaat in 2021 positief zal zijn. Wel staat één en ander onder druk als gevolg van de effecten van de coronacrisis bij de participaties. Verder verwacht zij dat het aantal medewerkers bij Wadinko gelijk zal blijven.
Risico's	Verbonden met de taken van Wadinko zijn er ondernemingsrisico's. De participatiemaatschappij zorgt dat zij invloed uitoefent op de ondernemingen waarin zij participeert via een Raad van Commissarissen of een aandeelhoudersovereenkomst. Het is echter niet te zeggen welke risico's Wadinko precies loopt met betrekking tot de aangeane participaties. De afgelopen jaren is een positief financieel resultaat gedraaid. Dit wil echter niet zeggen dat het bedrijf financieel gezond blijft, vanwege de afhankelijkheid van de financiële posities van de participerende partijen. Vooralsnog is het eigen vermogen (liquide middelen) hoog genoeg om risico's op te vangen.

1.7 Noordwestgroep N.V.

bedragen x € 1.000

Noordwestgroep N.V.					
Vestigingsplaats:	Steenwijk				
Aantal Aandelen:	1.200				
Zeggenschap:	100%				
Vertegenwoordiger:	wethouder Bijl-Oord				
Jaar	Bijdrage	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Solvabiliteits-ratio	Bedrijfs- resultaat
2016	621	1.045	1.951	35%	-
2017	970	1.045	1.740	38%	-
2018	508	1.045	2.111	33%	-
2019	1.500	1.045	2.298	31%	-
2020	1180*)	1.045	2.443	30%	-
*) excl. corona € 294.500					

Ontwikkelingen	In 2019 is een traject gestart om het ziekteverzuim terug te dringen en beheersbaar te houden. Hiervoor zijn diverse acties uitgezet en deelprojecten opgestart. Het hernieuwde beleid en aanscherping van de te volgen acties lijken hun vruchten af te werpen. De WSW is een aflopende regeling, waardoor deze alleen kan dalen. In 2020 zijn 21 medewerkers vanuit de WSW vertrokken. Voor de nieuwe doelgroep is het aantal medewerkers per saldo met 35 personen gestegen. Dit betreffen medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt, die werkzaam zijn onder de subsidieregeling binnen de Noordwestgroep. De Noordwestgroep biedt hiervoor (sociaal)werk. Daarnaast worden deze medewerkers begeleid zodat ze meer en meer arbeidsfit worden.
Risico's	Jaarlijkse verlaging van de rijksbijdrage betekent een financieel risico voor de gemeente als Noordwestgroep hier geen nieuwe inkomsten tegenover zet. Bijkomend risico is dat het huidig bestand niet genoeg krimpt. Voor 2020 komt de gemeentelijke bijdrage uit op circa € 1,18 mln. excl. kosten corona ad € 294.500.

1.8 Vennootschappen na verkoop Essent

In 2009 werd het productie- en leveringsdeel van Essent verkocht aan RWE. Bij de verkoop is een aantal tijdelijke B.V.'s opgericht om de belangen van de aandeelhouders te behartigen. De CBL Vennootschap B.V., Verkoop Vennootschap B.V. en Vordering op Enexis B.V. zijn in 2020 opgeheven.

bedragen x € 1.000

CSV Amsterdam B.V.					
Jaar	Agio uitkering	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Solvabiliteits-ratio	Bedrijfs- resultaat
2016	-	3.209	171		3.251
2017	4	870	53		- 110
2018	-	746	45		- 124
2019	-	452	84		- 294
2020	16	393	27		172

Publiek Belang Electriciteitsproductie B.V.					
Jaar	Agio uitkering	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Solvabiliteits-ratio	Bedrijfs-resultaat
2016	-	1.639	51		59
2017	-	1.620	18		- 18
2018	-	1.605	24		- 15
2019	-	1.590	455		- 15
2020	-	1.569	20		- 20

Ontwikkelingen	CSV Amsterdam B.V. De vennootschap zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhouderscommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Op dit moment is de vennootschap in afwachting van de reactie van de belastingdienst op het bezwaar. Afhankelijk van deze reactie en de kans van slagen van een gerechtelijke procedure zal in overleg met de aandeelhouderscommissie de procedure al dan niet worden voortgezet. <i>Gebeurtenissen na balansdatum:</i> Begin maart 2021 is er berichtgeving in de media ontstaan over geconstateerde fraude door voormalig bestuursvoorzitter Frank Oranje van advocatenkantoor Pels Rijcken bij – onder andere- de afwikkeling van de verkoop van Attero. CSV Amsterdam B.V. is op 3 maart 2021 telefonisch door zijn adviseur Simmons & Simmons geïnformeerd dat uit controles van derde partijen die de zaak bij Pels Rijcken onderzoeken, zou zijn gebleken, dat CSV Amsterdam B.V. een mogelijk rente nadeel van ongeveer € 55.000 zou hebben gehad als gevolg van de tijdelijke verduistering van de gelden van deze Escrow Account. Tot op heden (5 maart 2021) is het bestuur van CSV Amsterdam B.V. alleen nog mondeling door haar adviseur geïnformeerd en heeft verder kennisgenomen van diverse krantenartikelen. Volgens telefonische mededeling van Pels Rijcken aan de adviseur Simmons & Simmons zal Pels Rijcken op korte termijn schriftelijk verder op de hoogte brengen. Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. Ondanks dat het General Escrow Fond sinds juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden.
Risico's	Als aandeelhouder loopt de gemeente een zeer beheerst risico's op Enexis voor de niet-tijdige betaling van rente en/of aflossing en, in het ergste geval, faillissement van Enexis. Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000). Het financiële risico is beperkt tot eventuele claims van Waterland als gevolg van garanties en vrijwaringen die door de verkopende aandeelhouders zijn afgegeven tot het bedrag van € 8.035,783 die nog resteert op de escrow-rekening en voor het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap.

2. Stichtingen en verenigingen

2.1. Stichting Dataland

Verbonden partij	Stichting administratiekantoor Dataland
Activiteiten	Dataland verzorgt de toegankelijkheid van gemeentelijke vastgoed, GEO- en WOZ-informatie voor publieke en private afnemers in Nederland.

Inhoudelijk belang	Deelname is een vorm van samenwerking tussen gemeenten ter behartiging van het openbaar belang en met als resultaat efficiëntie en kennisvoordelen op het gebied van toegankelijkheid van overheidsinformatie. Dankzij de samenwerking met deelnemende gemeenten, vele afnemers en andere betrokkenen bij de overheidsinformatievoorziening is Dataland uitgegroeid tot het landelijke kennis- en dataknooppunt voor vastgoed, GEO- en WOZ gerelateerde gemeentelijke gegevens.
Bestuursprogramma	De inwoner op 1
Deelnemende partijen	Diverse Nederlandse gemeenten
Aandeel en zeggenschap	De gemeente bezit 22.640 certificaten à € 0,10 per certificaat. Participatie geschiedt door de eenmalige aankoop van certificaten naar rato van het aantal gebouwen in de gemeente. Hiermee krijgt de gemeente zeggenschap over het beleid van Dataland.
Vertegenwoordiger	De gemeente is als participant vertegenwoordigd in de certificaathouders vergadering.

bedragen x € 1.000

Stichting administratiekantoor Dataland					
Jaar	Ontvangen vergoeding	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Solvabiliteits-ratio	Bedrijfs-resultaat
2016	-	847	607		- 102
2017	-	751	522		- 96
2018	-	112	463		- 639
2019	-	422	477		310
2020	-	817	347		395

(*) vergoeding voor gemeente als verstrekker van gegevens

Ontwikkelingen	Dataland zal haar activiteiten per 1 januari 2022 beëindigen. Diverse onderdelen worden door de VNG overgenomen. Zoals het zich nu laat zien eindigt Dataland zijn bestaan met een positief batig saldo. Als met al wordt verwacht dat na de liquidatie en de vereffening nog een aanzienlijk deel van hun oorspronkelijke inleg aan de certificaathouders kan worden uitgekeerd. Zelfs een economische crisis (waardoor de inkomsten van VGS en dataleveringen sterk af zouden kunnen nemen en de begroting 2021/2022 op bijvoorbeeld een ton verlies uit zou komen) lijkt met deze robuuste cijfers op te vangen. Gezien het feit dat er zelfs met de voorzichtige begroting van 2021 bij sluiting van activiteiten op 31 december 2021 ruimte is om 77% van het ingelegde kapitaal uit te keren er nog ruimte over is voor eventuele tegenvallers en onvoorziene omstandigheden zonder dat er een beroep hoeft te worden gedaan op inzet van externe middelen.
Risico's	Het maximale risico voor de certificaathouders is dat de gelden die de certificaathouders hebben ingelegd niet terugbetaald kunnen worden. Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van circa. € 2.264.

2.2. Stichting Weerribben- Wieden

Verbonden partij	Stichting Weerribben-Wieden
Activiteiten	In de stichtingsakte is het doel van de stichting als volgt omschreven "Het bewerkstelligen van aantoonbare maatschappelijke (economische en ecologische) meerwaarde voor het gebied Weerribben-wieden (Steenwijkerland) met als hart het Nationaal Park, alsmede het verbinden van beide entiteiten". De activiteiten zijn daarop gericht.
Inhoudelijk belang	De stichting heeft tot doel het bewerkstelligen van aantoonbare maatschappelijke meerwaarde voor het gebied Weerribben-Wieden (Steenwijkerland) met als hart het Nationaal Park. Hierbij staat de balans tussen economie, ecologie en leefbaarheid centraal.
Bestuursprogramma	Werk aan de winkel
Deelnemende partijen	Stichting Weerribben-Wieden is een organisatie van, voor en uit het gebied. Bewoners, ondernemers, terreinbeheerders en gemeente werken samen via deze stichting (Koninklijke Horeca Nederland, afd. Steenwijkerland, KOPTOP, LTO Noord, afd. Steenwijkerland, Natuurmonumenten, gebiedseenheid De Wieden, Staatsbosbeheer, regiodirectie Oost, Ondernemersplatform Steenwijkerland, Plaatselijke Belangen in de Weerribben en De Wieden).

Aandeel en zeggenschap	De gemeente neemt als één van de partners deel aan de stichting.
Vertegenwoordiger	De gemeente is vertegenwoordigd in het stichtingsbestuur op basis van het raadsbesluit van 20 juni 2017. Dit is vastgelegd in de stichtingsakte. Het aantal bestuursleden bedraagt ten minste 3 waaronder een lid van het college, te weten wethouder Harmsma.

bedragen x € 1.000

Stichting Weerribben-Wieden					
Jaar	Bijdrage	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Solvabiliteits-ratio	Bedrijfs-resultaat
2018	-	-	-		-
2019	-	-	-		-
2020	-	-	-		-

Over 2020 nog geen stukken ontvangen.

Ontwikkelingen	In 2020 heeft de stichting onder leiding van interim-voorzitter Harold Viscaal (per 1 januari 2021 directeur) mooie stappen vooruit gezet. Alle bestuursleden hebben zich hernieuwd gecommitteerd aan de doelstellingen van de stichting. In de zomer is een aanvraag Nationaal Park Nieuwe Stijl ingediend bij het Rijk. Deze aanvraag is grotendeels (circa 3 ton in plaats van de gevraagde 4 ton) gehonoreerd. De provincie draagt een zelfde bedrag bij aan de stichting voor de komende 3 jaren. Met alle toegekende bedragen (vanuit de gemeente jaarlijks circa 3 ton) heeft de stichting de komende 3 jaren een basisbegroting van ruim 5,5 ton.
Risico's	De Stichting Weerribben-Wieden is een stichting zonder winstoogmerk. Het financieel risico is laag en beperkt zich tot het leveren van een jaarlijkse financiële bijdrage.

3. Gemeenschappelijke regelingen

3.1. GGD IJsselland

Verbonden partij	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst (GGD) IJsselland
Activiteiten	De GGD IJsselland bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de ruim 500.000 inwoners van 11 gemeenten in IJsselland
Inhoudelijk belang	De gemeente heeft de wettelijke taak om de gezondheid van de burgers te bevorderen en te beschermen tegen ziekten en calamiteiten. Daarnaast is de gemeente verplicht een gemeenschappelijke gezondheidsdienst te hebben. Het publiek belang kan het best gediend worden door middel van een publiekrechtelijke deelname op basis van de Wgr.
Bestuursprogramma	Samenredzaam
Deelnemende partijen	De gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Ommen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle.
Aandeel en zeggenschap	Gemeenten hebben zitting in het algemeen bestuur. Iedere gemeente heeft 1 stem. De (basis)bijdrage per gemeente wordt berekend aan de hand van het aantal inwoners.
Vertegenwoordiger	Algemeen bestuur: wethouder Jongman-Smit

bedragen x € 1.000

Gemeenschappelijke gezondheidsdienst (GGD) IJsselland					
Jaar	Bijdrage	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Solvabiliteits-ratio	Bedrijfs- resultaat
2016	700	1.500	10.200	8%	800
2017	790	1.378	9.215	13%	211
2018	1.344	3.014	8.657	26%	1.692
2019	1.455	2.423	8.426	22%	1.055
2020	1.479	2.916	15.906	15%	293

Ontwikkelingen	In de notitie Samen onze krachten bundelen – Jeugdgezondheidszorg 2020-2023 die in september 2019 door het bestuur is vastgesteld, staat hoe de jeugdgezondheidszorg van de GGD IJsselland wordt getransformeerd naar een laagdrempelig toegankelijke, flexibele, op samenwerking gerichte uitvoeringsorganisatie voor ouders, kinderen, jongeren, gemeenten en samenwerkingspartners. Dit wordt gedaan door de uitvoering van het basispakket jeugdgezondheidszorg te innoveren, te flexibiliseren, door de juiste expertise en volume in te zetten om haar opdracht uit te voeren. Alle jeugdigen blijven gemonitord, maar de focus wordt verlegd naar samenspraak met ouders, jongeren en samenwerking met andere partijen. Om daarmee te voorkomen dat jeugdigen uiteindelijk gebruik moeten maken van zwaardere hulp en ondersteuning. En gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien.
Risico's	De risico's die de GGD in haar begroting heeft vermeld hebben niet geleid tot extra kosten. Het exploitatieresultaat 2020 is positief.

3.2. Veiligheidsregio IJsselland

Verbonden partij	Veiligheidsregio IJsselland
Activiteiten	Veiligheidsregio IJsselland werkt met gemeenten en andere partners samen in het voorkomen, bestrijden en beperken van de gevolgen van branden, ongevallen, rampen en crisis in de regio IJsselland.
Inhoudelijk belang	De brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing en het bieden van geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen zijn alle publieke belangen. Deze belangen kunnen het beste behartigd worden door middel van een gemeenschappelijke regeling op basis van de Wgr.
Bestuursprogramma	De inwoner op 1
Deelnemende partijen	De gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Ommen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle.
Aandeel en zeggenschap	Gemeenten hebben zitting in het algemeen bestuur. Iedere gemeente heeft 1 stem.
Vertegenwoordiger	Algemeen bestuur: burgemeester Bats

bedragen x € 1.000

Veiligheidsregio IJsselland					
Jaar	Bijdrage	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Solvabiliteits-ratio	Bedrijfs- resultaat
2016	2.660	2.450	27.763	8%	2.037
2017	2.745	2.745	33.321	8%	556
2018	2.706	3.611	32.077	14%	1.454
2019	2.892	4.617	30.494	15%	- 352
2020	2.953	5.460	32.545	18%	1.864

Ontwikkelingen	Financieel meerjarenperspectief Het algemeen bestuur heeft ons de opdracht gegeven om het financiële meerjarenperspectief concreet uit te werken langs vier lijnen: - lijn 1: in het algemeen: de autonome financiële ontwikkelingen. - lijn 2: in het bijzonder de financiële effecten van de nieuwe meldkamerorganisatie en de taakdifferentiatie bij de brandweer (om zodoende te blijven werken met brandweervrijwilligers). - lijn 3: onderzoek structurele besparingsmogelijkheden, in het verlengde van het hierboven beschreven verzoek om een bijdrage te leveren aan de financiële opgaven van gemeenten. - lijn 4: uitwerking van de effecten van een mogelijke vervolgstap in de verdeelsleutel van de gemeentelijke bijdrage. Deze vier lijnen worden integraal uitgewerkt in financiële scenario's voor het bestuur als basis voor te maken beleidskeuzes.
Risico's	Er is een risicoprofiel opgesteld om de risico's van de organisatie in kaart te brengen. Deze zijn in een rapportage vastgelegd. De tien risico's met de meeste invloed op de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit zijn: Grootschalige/langdurige inzet, stijgende rentepercentages, fiscale controles, stijgende pensioenpremies, datalek, transitie meldkamer, besluiten van het Veiligheidsberaad met financiële of personele gevolgen, marktontwikkelingen oefentrajecten, wijzigingen in beleid of financiering van de Rijksoverheid en complexiteit Europese aanbestedingen. Op basis van alle risico's met bijbehorende inschatting is een analyse gemaakt van de benodigde weerstandsvermogen voor Veiligheidsregio IJsselland. Met behulp van een zogenaamde Monte-Carlo (MC)-simulatie is het verband tussen risico en aan te houden weerstandsvermogen bepaald. Uit de rapportage van risicomangement blijkt dat, op basis van een zekerheidspercentage van 90%, het weerstandsvermogen 1,18 miljoen euro zou moeten bedragen. De benodigde weerstandscapaciteit ligt in de lijn der verwachting op basis van de bedragen die andere veiligheidsregio's hanteren. Veiligheidsregio IJsselland heeft op 31-12-2020 een weerstandsvermogen van één miljoen euro, dat geeft een betrouwbaarheid van 85%. Dit betekent dat de veiligheidsregio bij een dergelijke weerstandscapaciteit naar verwachting eenmaal in de zes à zeven jaar niet in staat zal zijn zonder aanvullende financiering een positief eigen vermogen te behouden. Op basis van het huidige risicoprofiel is de beschikbare weerstandscapaciteit als onvoldoende te beschouwen. Het is echter wel raadzaam definitieve uitspraken pas te doen wanneer enige ervaring is opgedaan met de gevolgde werkwijze in het benoemen en inschatten van risico's. De benoemde risico's kunnen langdurige financiële gevolgen hebben. De eventuele financiële gevolgen kunnen voor een beperkte periode worden gedekt. In die periode moet een structurele oplossing worden gevonden. De gemeente kan worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort, zie bovenstaand percentage. De kosten worden vanaf 2017 voor 75% verdeeld op basis van de historische kosten en voor 25% op basis van een meer geobjectiverende methodiek, te weten het gemeentefonds.

3.3. Omgevingdienst (v.h. Regionale Uitvoeringsdienst)

Verbonden partij	Omgevingsdienst (v.h. Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)) IJsselland
Activiteiten	De RUD is een netwerkorganisatie op het gebied van de milieuwetgeving, - regelgeving en – handhaving.
Inhoudelijk belang	Het is een publiek belang dat de gemeente de wettelijke milieutaken uitvoert op een regionale schaal om zo minder kwetsbaar en meer efficiënt te zijn.
Bestuursprogramma	Duurzaam
Deelnemende partijen	Provincie Overijssel en de gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle.
Aandeel en zeggenschap	De gemeente heeft een zetel in het bestuur. Het bestuur bestaat uit de vertegenwoordigers van de colleges en gedeputeerde staten.
Vertegenwoordiger	Wethouder Bijl-Oord

Omgevingsdienst IJsselland (vh Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) IJsselland)					
Jaar	Bijdrage	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Solvabiliteits-ratio	Bedrijfs-resultaat
2016	50	-	-		-
2017	65	-	-		-
2018	827	755	2.102	26%	755
2019	822	406	2.179	16%	5
2020	822	327	1.409	9%	313

Ontwikkelingen	We zien op het werkveld van de Omgevingsdienst veel nieuwe ontwikkelingen, zoals de komst van de Omgevingswet met het bijbehorende Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) en de opgaven op het gebied van energie, duurzaamheid en klimaatadaptatie. Ook de sanering van asbestdaken < 2028 in Overijssel is een dossier dat onze aandacht vraagt. In overleg met de 12 deelnemers van de Omgevingsdienst zullen wij onze kennis en expertise inzetten om op deze dossiers de gewenste resultaten te boeken. De primaire meerwaarde van de Omgevingsdienst is natuurlijk gelegen in de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving van de milieutaken. In het volgende jaar van ons bestaan zullen we de basis hiervan verder verstevigen en uitbouwen. In 2022 en verder zullen wij ook de samenwerking met de Veiligheidsregio en de GGD verder intensiveren. Beide gemeenschappelijke regelingen zijn ook actief in het fysieke domein.
Risico's	Er zijn in 2020 een aantal belangrijke stappen gezet. • Er is een interim hoofd bedrijfsvoering aangesteld die is gestart om het stafbureau om te vormen tot een volwaardig bedrijfsbureau als gevolg van een toename van de ondersteunende werkzaamheden • We hebben verbeteringen doorgevoerd in de tijdregistratie waardoor we vanaf 2021 beter aansluiten op de afspraken in de jaaropdrachten • De vastlegging van de processen voor VTH en advies is in 2020 voor een groot deel afgerond, we zijn begonnen met optimalisatie en harmonisatie die tot efficiënter werken en een betere beheersbaarheid en proceskwaliteit zal leiden. De doelstelling om IJVI te koppelen met de archiefsystemen van partners is nog niet afgerond. Voor enkele partners is of wordt deze nu gerealiseerd, maar in veel gevallen is er slechts sprake van een eenzijdige koppeling. OD IJsselland heeft geen toegang vanuit IJVI tot archiefstukken. Dit onderwerp heeft ook aandacht in het Plan van Aanpak.

3.4. Jeugdzorg IJsselland (RSJ)

Verbonden partij	Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland
Activiteiten	De uitvoeringsorganisatie fungeert als aankoopcentrale voor gemeenten. Verder beheert de uitvoeringsorganisatie namens de gemeenten de in het kader van de inkoop gesloten overeenkomsten. Sinds januari 2018 valt ook de coördinatie van de beleidsafstemming tussen de 11 gemeenten onder de gemeenschappelijke regeling.
Inhoudelijk belang	Het is een publiek belang dat voor de gemeente de wettelijke jeugdhulptaken worden uitgevoerd en de gemeente daarbij regionaal samenwerkt om zo efficiënt mogelijk te zijn. Gekozen is voor een lichte vorm van samenwerking ofwel de uitvoerende taken en niet de beleidsvormende taken.
Bestuursprogramma	Samenredzaam
Deelnemende partijen	De gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle.
Aandeel en zeggenschap	De gemeente heeft een zetel in het bestuur. Het college wijst uit haar midden één lid van het bestuur aan.
Vertegenwoordiger	Wethouder Jongman-Smit

RSJ IJsselland (regionaal servicepunt)		(vh Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) Jeugdzorg IJsselland)			
Jaar	Bijdrage	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Solvabiliteits- ratio	Bedrijfs- resultaat
2016	97	-	15.326		-
2017	168	-	17.335		-
2018	176	-	25.061		-
2019	154	-	7.249		-
2020	115	-	2.713		-

Ontwikkelingen	Gebleken is dat de Regionale IJssellandse Monitor (RIJM) sterk verbeterd is, zowel op de betrouwbaarheid van de data als op de gebruiksvriendelijkheid. Er zijn dan ook mooie ontwikkelingen te zien in de transformatiethema's. Verder heeft het bestuur naar aanleiding van het advies van (onafhankelijk) onderzoeksbureau Lysias de opdracht meegegeven aan het RSJ IJsselland om het werkgeverschap verder uit te werken. Verder is het opstellen van de nieuwe gezamenlijke regionale visie een enorm interactief proces geweest, waarvoor veel overleggen met diverse stakeholders hebben plaatsgevonden. Dit alles voor het ophalen van input en te achterhalen wat men in de regio echt belangrijk vindt.
Risico's	Het jaar 2019 is een start gemaakt met het uitwerken van het 'werkgeverschap'. De invoering hiervan is uitgesteld tot 1 januari 2021, hetgeen leidt tot hogere inhuurkosten van personeel. Een ander risico betreft de financiële uitkomsten van het nieuwe inkoopmodel. Deze zullen worden vooraf onderzocht en daarna gemonitord.

4.7 Uitvoering grondbeleid 2020

In 2020 zijn in de gemeentelijke grondexploitaties meer particuliere kavels verkocht (11) dan verwacht (41). De bouw van sociale huurwoningen door de woningcorporaties heeft vertraging opgelopen waardoor er in 2020 geen enkele kavel is verkocht. Ook voor bedrijventerreinen geldt dat er minder is verkocht (7.145 m²) dan verwacht (18.785 m²).

Grondverkopen	Prognose 2020	Realisatie 2020
Woningbouw (particulier)	41	52
Woningbouw (sociale huurwoningen)	72	-
Bedrijventerreinen	18.785 m ²	11.640 m ²

De prognose van de verwachte grondverkopen in de grondexploitaties is voor de lange termijn gebaseerd op de historische uitgifte en voor de korte termijn op opties. De opties bieden enerzijds een concrete basis voor de prognose van de grondverkopen in het eerstvolgende begrotingsjaar. Voor 2020 zien we echter dat lang niet alle opties zijn geëffectueerd. Tegelijkertijd is een kanttekening hierbij dat grondverkopen zich niet altijd laten vangen in een verantwoordingsjaar. De verwachting is dat in 2021 diverse grondverkopen zullen plaatsvinden vanuit de verkoopinspanningen en reeds opgestarte verkoopprocessen in 2020.

Voor de grondexploitaties bedrijventerreinen én de particuliere uitgifte in de grondexploitatie Kornputkwartier is structureel sprake van een discrepantie tussen de verkoopprognoses en werkelijke grondverkopen. Bij de herziening van de grondexploitaties is hier rekening mee gehouden, door het uitgiftetempo in een aantal grondexploitaties te temporiseren.

Nota Grondbeleid 2020-2024

Op 17 december 2019 is de Nota Grondbeleid 2020-2024 vastgesteld. Voor de visie op het grondbeleid en de wijze waarop het grondbeleid wordt gevoerd wordt verwezen naar de Nota Grondbeleid 2020-2024.

Grondbeleid is in zijn algemeenheid een middel om ruimtelijke doelstellingen te realiseren, bijvoorbeeld op het gebied van volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur, duurzaamheid of maatschappelijke voorzieningen. Het grondbeleid is daarmee een vorm van 'facetbeleid' dat volgend/dienend is aan het 'sectorale beleid'.

Het beleidsmatige uitgangspunt van de gemeente Steenwijkerland is faciliterend grondbeleid, tenzij vanwege volkshuisvestelijke en/of economische redenen actief grondbeleid gewenst is.

Belangrijke gebeurtenissen 2020

In 2020 hebben zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan die gevolgen hebben voor de financiële positie van het gemeentelijke grondbedrijf.

De grondprijzenbrief 2021 is op 15 december 2020 vastgesteld door het college en ter kennisname verstuurd naar de raad. De grondprijzen opgenomen in de grondprijzenbrief 2021 zijn verwerkt bij de herziening van de grondexploitaties per 1-1-2021. De grondprijzen van de kavels voor woningbouw zijn in 2021 verhoogd met 1,5% ten opzichte van 2020. In 2020 zijn de verkoopprijzen van koopwoningen aanzienlijk zijn gestegen tegenover een geringe stijging van de bouwkosten. De toename van deze marge biedt ruimte voor een stijging van de grondprijzen. Voor de grondprijzen van de kavels voor bedrijfsterreinen hanteren wij in 2021 dezelfde grondprijzen als in 2020. Belangrijkste argument hiervoor is de geringe belangstelling en vraag naar kavels voor bedrijfsterreinen. De afgelopen jaren is er weinig verkocht. Dit besluit heeft wel een negatief effect op de grondexploitatieresultaten, aangezien we rekening houden met een jaarlijkse opbrengstenstijging van 1,5% voor zowel de kavels voor woningbouw als bedrijfsterreinen.

De parameter rente en kosten- en opbrengstenstijging zijn vastgesteld op 0,75% respectievelijk 2% en 1,5%.

Programma Woningbouw

In 2020 zijn in totaal 52 woningbouwkavels verkocht (particulier + projectmatig), terwijl de prognose uitging van de verkoop van 41 woningbouwkavels (particulier + projectmatig). Hiermee is in 2020 meer verkocht dan verwacht.

In 2020 heeft een projectontwikkelaar de laatste contractueel verplichte percelen (14) in het Kornputkwartier versneld afgenomen. In 2018 en 2019 was dit ook al het geval. Dit heeft vermoedelijk ook te maken met de te ontwikkelen woningtypen (hoofdzakelijk rij- en twee-onder-één-kapwoningen), waar in de markt voldoende afzetmogelijkheden voor lijken te zijn.

De woningbouwafspraken met de woningcorporaties over de afname van kavels voor de bouw van sociale huurwoningen in 2020 bleken niet haalbaar en zijn nu gefaseerd in de jaren 2021 tot en met 2023.

Programma Bedrijventerreinen

De uitgifte van bedrijventerreinen loopt achter op de prognoses. De vraag is in de praktijk lager dan de geschatte vraag op basis van het document *Afspraken Regionale Bedrijventerreinen Programmering West Overijssel 2019-2022*. Aandachtspunt blijft dat de vraag naar bedrijventerreinen zich hoofdzakelijk manifesteert in de kern Steenwijk, terwijl het merendeel van het aanbod in de overige kernen binnen de gemeente Steenwijkerland is gelegen. Er is dus een mismatch tussen vraag en aanbod. Daarom wordt er in sommige gevallen ook gezocht naar alternatieve (tijdelijke) invullingen, zoals het zonnepark op het bedrijventerrein Boterberg te Oldemarkt.

De totale gemeentelijke voorraad bedrijventerrein bedraagt circa 7,5 hectare.

Resultaten

De prognose van het gezamenlijk resultaat tot en met 2038 van de onderhanden grondexploitaties was per ultimo 2019 € 5,1 miljoen positief op eindwaarde. De prognose van het gezamenlijk resultaat tot en met 2038 van de onderhanden grondexploitaties was per ultimo 2020 € 5,4 miljoen positief op eindwaarde. Dat is een verbetering van circa 0,3 miljoen, met name veroorzaakt door bestemmingswijziging van Het Bolwerk in Woldmeenthe, verlaging van de rekenrente van 1% naar 0,75% en de bij de jaarrekening 2020 genomen winsten en verliezen.

Door de mutaties in de grondexploitaties en de invoering van de POC-methode kunnen en moeten er in verschillende complexen winsten genomen worden, terwijl in andere complexen verliezen moeten worden genomen. Per saldo betekent dit voor 2020 een winst binnen het grondbedrijf van circa € 0,6 miljoen. Voorgesteld wordt deze winst te verrekenen met de *Algemene Reserve vrij besteedbaar*. Met de vaststelling van de *Nota Reserves en voorzieningen* op 19 december 2017 is de Algemene Reserves Grondexploitatie (ARG) opgegaan in de Algemene Reserve vaste Buffer. Hiermee wordt benadrukt dat het grondbedrijf deel uitmaakt van de algemene dienst en geen apart onderdeel is binnen de financiële huishouding van de gemeente. Het totale risico binnen de grondexploitaties is op basis van de jaarrekening 2020 ca. € 2,65 miljoen (2019: € 3,5 miljoen).

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt het totale pakket aan risico's gepresenteerd.

5. Verklaring Ensia

Inwoners en ondernemers moeten erop kunnen vertrouwen dat de gemeente voor een veilige leefomgeving zorgt, hun gegevens als ook die van de medewerkers, veilig zijn, compliant worden verwerkt en dat de gemeente gegevens uitwisselt met betrouwbare partners. Een betrouwbare en veilige informatievoorziening en het respecteren van de privacyaspecten binnen deze informatie is noodzakelijk voor het goed functioneren van de gemeente en is de basis voor het beschermen van de rechten van inwoners en ondernemers.

Het College van B&W legt verantwoording af over de kwaliteit van de informatieveiligheid. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde ENSIA methode. De horizontale verantwoording die hieruit ontstaat bestaat uit een zelfevaluatie en een verklaring van het College van B&W over de (informatie)veiligheid van de diverse informatiesystemen. Het gaat dan over de geselecteerde beveiligingsnormen inzake DigiD, Suwinet, BAG, BGT, BRO, BRP en PUN.

IB beleid, doelstellingen en afspraken.

Onder informatiebeveiliging wordt verstaan het treffen en onderhouden van een samenhangend pakket van maatregelen om de betrouwbaarheid van de informatievoorziening aantoonbaar te waarborgen. Kernpunten daarbij zijn beschikbaarheid, integriteit (juistheid) en vertrouwelijkheid van persoonsgegevens en andere informatie.

Het informatiebeveiligingsbeleid geldt voor alle processen van de gemeente en borgt daarmee de informatievoorziening gedurende de hele levenscyclus van informatiesystemen, ongeacht de toegepaste technologie en ongeacht het karakter van de informatie. Het beperkt zich niet alleen tot de ICT en heeft betrekking op het politieke bestuur, alle medewerkers, inwoners en ondernemers, gasten, bezoekers en externe relaties.

Algemeen beeld en resultaten afgelopen periode

In 2019 is het strategische informatiebeveiligingsbeleid 2020-2022 vastgesteld. Dit (informatie)beveiligingsbeleid is richtinggevend en kaderstellend en wordt aangevuld met onderwerpspecifieke beleidsdocumenten voor informatiebeveiliging op tactisch niveau en werkinstructies op operationeel niveau. In 2020 is uitvoering gegeven aan het informatiebeveiligingsjaarplan 2020 en is de verdere implementatie van het normenkader van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) opgepakt.

Collegeverklaring

Als bijlagen zijn de vastgestelde Collegeverklaring ENSIA 2020 en het hierop door de onafhankelijke IT auditor afgegeven assurance-rapport.

Meerjarenperspectief

De belangrijkste trends en ontwikkelingen voor de gemeentelijk informatieveiligheid voor 2021 zijn:

1. Opstellen van meerjarenbeleid voor gegevensbescherming, informatiebeveiliging en informatiebeheer.
2. Positieve ontwikkelingen in de informatiesamenleving gaan gepaard met toenemende risico's en onderlinge afhankelijkheden. De risico's beperken zich niet meer tot de grenzen van de gemeentelijke organisatie, maar doen zich des te meer voor in lokale ketens en netwerken. Hierdoor is blijvend monitoren en inspelen op actuele risico's (zoals de lessen uit de cybercrime gebeurtenissen bij de gemeente Hof van Twente) noodzakelijk om (informatie) veiligheid te kunnen waarborgen.
3. De governance met betrekking gegevensbescherming, informatiebeveiliging en informatiebeheer is beschreven, de daadwerkelijk implementatie van de hierbij behorende verantwoordelijkheden zal in de organisatie verder moeten worden uitgerold.